

ROBERTUS
Natus Aberdoniae
Anno 1620.

MORISON MD.
Obiit Londini
Anno 1683.

Quae Morifone viro potuit contingere major
Gloria, Paeonium quam superasse genus?
Ipse tibi palmam Phoebus concedit Apollo.
Laureaque est capiti qualibet herba tuo.

Posuit Archibaldus Pitcairne M. D.

PLANTARUM

HISTORIÆ UNIVERSALIS OXONIENSIS

SEU

HERBARUM DISTRIBUTIO NOVA,

PER

Jos. Morg.

TABULAS COGNATIONIS & AFFINITATIS

Ex Libro Naturæ Observata & Detecta.

AUCTORE

ROBERTO MORISON

Medico & Professore Botanico Regio, nec non Inclytæ & Celeberrimæ
Universitatis Oxoniensis P. B. ejusdemque Hort. Botan. Præfecto primo.

TOMUS PRIMUS.

OXONII,

E Theatro SHELDONIANO

ET PROSTANT LONDINI,

Apud PAULUM & ISAACUM VAILLANT.

MDCCXV.

PLANTARUM

HISTORIA UNIVERSALIS OXONIENSIS

SEU

HERBARIUM DISTINCTIO NOVA

PER

TABULAS COGNATIONIS & AFFINITATIS

EX LIBRO RARITATUM OBSERVATIONUM

AUCTOR

R. O. B. R. O. S. O. N. I. A. N. I. S.

Medico & Professore Botanico Regio, et Professore
Universitatis Oxoniensis, et Regio, et Professore

Tomus I.

OXONIAE

J. THOMAS STENOGRAPHUS

ET PROSTANT LONDINIA

APUD P. A. ULUM 1774

M. D. C. C. X. V.

PRÆFATIO

A D Lectorem.

NATURALIS Historiæ eam partem, quæ de plantis agit, BOTANICEN nempe tradituri, quandoquidem prolixè nimis & confusè hucusque ab authoribus in scriptis suis monumentis exhibetur; nos animo ratum & statutum habemus, ea in medium proferre, quæ longâ experientiâ, & diutinâ inspectione, atque debito examine ex libro naturæ didicimus; quin & plantas omnes meliori methodo (quàm à quovis hætenus factum) in lucem edere decrevimus, initium faciendo ab umbellis, quæ nondum ad genera subalterna, aut species intermedias, à Botanicis scriptoribus reducuntur: fortasse quia difficile admodum est dissimilitudinem adinvenire, ubi nimia est similitudo, aut propinquitas, qualis hic in hac sectione cernitur. Nos idcirco hoc plantarum umbelliferarum specimen publico exponere impræsentiarum nobismet ipsis proposuimus, atque idem omnibus doctis, & medio-criter in arte Botanica versatis perpendendum, & examinandum offerre æquum duximus; quod si probaverint, animum nobis addent, nosque incitabunt ad majora (quæ meditamur) edenda; quin & si quæ ibidem contenta displiceant Botanicis, saltem in arte versatis, certiores ab eisdem rationi & experientiæ innitentibus facti, eadem emaculabimus, & emendabimus, atque scopum nobis propositum attingere conabimur, operamque dabimus sedulam, ut omnes sectiones simul junctæ completum (quantum nos penes est) opus Botanicum efficiant, secundum methodum à natura nobis propositam. Hoc intendimus & hic, & alibi in singulorum sectionum enucleatione, nec spretâ tamen authorum lectione assiduâ. Omnes omnium plantarum (nobis saltem hucusque visarum) Sectiones rudi penicillo delineatas, & descriptas penes nos nunc habemus. Primum non solum edimus hoc specimen, trigessimam operis quod intendimus constituens partem, sed etiam nonam ordine sectionem, umbellarum omnium doctrinam continentem eo fine damus, ut (quemadmodum aiunt ex ungue leonem) de cæteris à nobis emittendis, versari in Botanicis facilius possint judicare. Porro si hæc Sectio doctorum in arte applausu in scenam admittatur, reliquæ uberiori formâ traditæ sequentur. Doctos omnes Botánicos ubique locorum in consilium admittimus, eorum judicium, eorum existimatio valebit, dummodo ratio & experientia ipsos concomitentur. Neque nos (aliorum scriptorum more) longâ serie verborum in hoc nostro tractatu umbellarum utimur, sed breviter & succinctè (primum & ante omnia assignatâ notâ genericâ) adscribimus notas específicas, quibus singulæ species, sub suis propriis generibus militantes, tanquam sub eodem vexillo, seu tessera, possint facili aut nullo negotio abinvicem distingui. Hac enim methodo ex libro naturæ instructi Botanici rei studiosi, impofterum perspicuè clarè & methodicè addiscere possunt plantas distinctè digestas per genera suprema, media, & species infimas, descendendo usque ad singularum specierum varietates; adeo ut sine magnis impensis librorum, dispendio & jactura temporis, certâ hac methodo scientificâ citius cognoscant, & firmiter memoriâ retineant Botanici hanc nostram doctrinam novam notis infallibilibus eodem modo sese habentibus, à natura datis, & à nobis primo observatis distinctam. Insuper quorundam amicorum in arte versatorum precibus rogati, natales, tempus florendi, temperamenta, & vires, atque nomina magis nota addidimus. Hæc omnia ad oculum ex ipsis umbellis demonstravimus in horto publico Universitatis, eodem ordine quo in hoc tractatu exhibentur. Reliquas sectiones pari facilitate percipiendas & ediscendas (favente divino Numine) trade-

mus: singulis annis unam aut alteram edendo, modo faveant cæptis nostris homines ingeniosi, atque bonum publicum affectantes, nec sine ope (candidè, planè & sincerè loquor) possunt exhiberi icones ad vivum (ut loquuntur) ex origine sculptæ, & non ut hucusque desumptæ ab iconibus vitiosis mendosisque, ex Botanicorum scriptorum libris male delineatis, & sculptis mutuatis. Modo fiat quod petimus, laboribus nostris nullatenus parcemus, ut publico prodesse queamus, atque ut plantas tam indigenas, quam exoticas, ad ~~curatam~~ methodumque facilem, & optimam redigamus, quâ naturalis Historiæ pars hæc, Botanice facillime addisci, & firmiter retineri possit, assignatis indiciis ratione & experientia innixis, atque ex universalis naturæ methodo petitis, quam tam hic in hac sectione Umbellarum quàm in aliis quas intendimus, mihi primo vendico. Non paucos observamus posterioribus hisce seculis de re herbaria scribentes, qui chartas potius inutiliter consumpsere, quam mortalibus profuere. Etenim si eorum labores diligentius pensitentur, nihil novi aut eximii in medium proferunt, sed aliorum tantum scripta, in volumina ingentia compilata pro suis venditant: quos equidem inanis Gloriolæ, aut lucri vilis cum Typographis faciendi impellit cupido, reputantes apud se dulce, ex qualibet re questum facere: ita modo stirpes prolixis descriptionibus exhibitæ proferant, partes toti generi communes recitando, atque singulis speciebus iterum atque iterum adaptando, notam genericam aut specificam, seu peculiarem in perpaucis assignando; egregiè Botanographorum officio sese functos esse putant, de ordine autem stirpium, parùm sunt solliciti. Cum nullam hucusque sibi ipsis proposuere methodum veram, aut genuinam, qua instructi Botanices studiosi, scientificè (id est per genera & species) addiscant. Cumque methodi omnes adhuc propositæ à Botanice rei scriptoribus, secundariò tantum plantis conveniunt, ut clare quivis cernere potest apud autores, Historias Generales edentes. Nam quidam à loco in quo proveniunt plantæ; alii à viribus, & facultatibus; alii denique à quatuor anni tempestatibus methodum generalem desumpsere, sed neutra harum est admittenda, nam prior Medicinam facientibus inservire poterit, ac proinde Medicis & medicantibus quodammodo est pernecessaria: altera Botanicis hortulanis, quorum curæ plantarum cultura demandatur, observatu etiam perdigna; hisce enim Methodis prædictis, plantas toto cælo genericè differentes junctas videmus, & vice versâ genericè conformes, longo intervallo separatas pariter observamus. Cum inquam jungendas separant, & separandas conjungunt; omnes hucusque in medium methodi allatæ, secundariò sunt tantum observandæ, ac proinde nos easdem rejicimus, & veram ac genuinam methodum, primo & per se inservientem, & à naturâ ipsa vegetabilibus communicatam, tessera, seu notâ infallibili, in omnibus sub eodem genere contentis perceptibilem proponimus. Cumque methodus, seu ordo sit omnis doctrinæ anima; idcirco nos tam in hac umbellarum dispositione, quam in universalis omnium stirpium digestionem, quam pollicemur, notas genericas & essentielles à seminibus eorumque similitudine petitas per tabulas cognationis & affinitatis disponentes stirpes exhibebimus. Differentias autem específicas à partibus ignobilioribus, scilicet radice, foliis, & caulibus, odore, sapore, colore desumptas adscribemus: singulis generibus singulas accersendo species, ita species diversa facie cognoscibiles, sub generibus intermediis, genera intermedia sub supremis, notis suis essentialibus & semper eodem modo sese habentibus distincta militabunt. Hic est ordo à natura ipsâ stirpibus ab initio datus, à me primò jam observatus. Dum enim omnium stirpium tam in agris & campis sponte nascentium, quàm in hortis Serenissimi Regii Ducis Aurelianensis per plures annos educatarum promptuarium construerem seminarium, ex frequenti omnium, & singularum stirpium seminum inspectione, & ad invicem collatione, graviter autores hallucinatos fuisse, tam in plantis denominandis, quam digerendis, aut disponendis animadverti. Quod cuilibet mecum infra in hoc umbellarum tractatu consideranti, atque propius intuenti apparebit. Promptuarium meum seminarium bis mille diversarum specierum seminibus, & ampliùs, singulis speciebus, singulis pixidibus inclusis ornatum est. Eodem ordine in loculamentis disponuntur,

tur, quo in tabulis offeruntur, atque ut in horto publico Botanico Universitatis impræsentiarum collocantur umbellæ. Passim in hac sectione sequenti tria præstamus, quæ ab aliis ante nos scribentibus neglecta, nedum detecta fuere, quæque non parùm hucusque cupientibus stirpes methodice discere offecerunt. Primo genericam seu universalem, tam generum longe patentium, quam intermediarum assignamus notam unicuique generi convenientem. Secundo specificam unicuique speciei propriam, aut peculiarem adaptamus tesseram. Tertio durationem omnium, & singularum specierum denotamus; assignatis Characteristicis appropriatis. V. g. ☉ denotat vivaces seu perennes, ☿ annuas indigitat umbellas. Quibus autem affigitur Characteristicus ☿ sunt aut non scriptæ, aut male ab authoribus denominatæ, ac proinde male dispositæ, id est extra classem aut seriem congenerum. Denique natales omnium umbellarum, earumque temperamentum, & vires, nominaque diversa authorum saltem præcipuorum precibus quorundam Botanicorum, ut dictum, assignamus. Nec eadem hæc, sed methodum novam & inauditam, nobis solummodo vendicamus, quæ multis perdoctis Botanicis fortassis arridebit; etiamsi difficile, imo impossibile sit, omnibus placere. Hac ratione intuendo tabulas nostras dictâ methodo constructas, quivis percipere poterit, quæ umbellæ sunt perennes, quæ annuæ, quæ denique sub auspiciis Serenissimi Regii Ducis Aureleanensis, Gastonis Franciæ collectæ, & observatæ, & nunc demum à nobis exhibitæ. Ipsi ejusque memoriæ easdem acceptas referto. Cætera pollicemur sub auspiciis Serenissimi & Potentissimi Domini, Regis nostri Caroli II. accedente benevolentia, fautorum, & amicorum in inclytâ & Celebratissima nostra Universitate, aliorumque Botanicæ studiosorum alibi degentium, Vale

Dat. ex Musæo nostro in Collegio
dicto Universitatis. XV. Kal.
Febru. 1672.

Tuus, tuisque inserviens
commodis

ROBERTUS MORISON.

TABULA GENERALIS ICONUM UMBELLARUM.

QUOD TRIPLICEM DIVERSUM SITUM
superficierum, & triplicem varietatem florum Umbellarum.

TABULÆ II.

Iconum Umbellarum explicatio.

FOENICULUM semine prægnans. Hic exhibuimus adinstar omnium reliquarum, superficiem planam repræsentantium, foliis feniculi umbellam, planam referentem superficiem, seminibus striatis binatim junctis onustam. A. ejusdem umbellulam cum seminibus arcte binatim adhuc conjunctis, ac in quibusdam exsiccatis & hiulcis decidere incipientibus: restantibus binis fibrillis, beneficio quarum semina (dum adhuc fuerunt viridia) nutrimentum suscipiebant ex radiolis caulibus fastigio inhaerentibus. Hoc est commune omnibus pene umbellarum seminibus, atque non minus necessariae sunt hæ fibrillæ nutritioni seminum, quam sunt vasa umbilicalia nutrimento foetus animantium.

FERULA semine prægnans. Hic ferulæ galbaniferae foliis instar omnium umbellarum reliquarum superficiem convexam offerentium umbellam, superficiem convexam constituentem in medium produximus. Præter repræsentationem superficiei convexæ, videre licet sparsim semina compressa exsiccata & hiulca; atque post quædam decidua, fibrillæ binæ apparent apertæ. B. ejusdem umbellulam seminibus aliquot membranaceis, oblongis, compressis, binatim junctis onustam, quibusdam etiam apertis, & decidere in terram tanquam propriam matricem incipientibus obtutui exhibet: quin & fibrillas post semina decidua restantes observare licet.

DAUCUS, seu carota semine prægnans. Cuilibet intuenti appareret hic manifeste umbella carotæ, seu pastinacæ tenuifoliae fativæ, concavam constituentem superficiem nidi avis instar; radiis exterioribus internis multo longioribus, & his & illis seminibus hispidis, seu villosis onustis. Nota quod daucus florens constituit superficiem convexam, sed paulatim dum ad semina vergit, radii exteriores longiores, beneficio foliorum angustiorum basin radiorum cingentium coarctantur, atque cavitatem nidi avis instar efformant. Hoc etiam in quibusdam aliis umbellis observavimus, ut in Gingidio, seu vishaga; Tordyllo Syriaco; & caucalide Daucoidæ Tingitana; dauco Cretico; & feniculo Azorico: cæterisque observatu dignis. Nota omnia dauci proprie dicti semina striata villis in carinis seu striis obduci, & quæ non familia producant semina, ad alias classes relegantur ex doctrina supra tradita, ut observavimus in Prælod. nostr. Bot. pag. 355. 356. C. ejusdem dauci seu carotæ umbellulam exhibet seminibus villosis seu hispidis distincte onustam, aliis adhuc arcte sibiinvicem adhaerentibus, aliis hiulcis, & aliis deciduis, restantibus fibrillis inutilibus.

SPHONDYLIIUM florens. Hic cernere licet Sphondylii umbellam, floribus quinis petalis ad medium bifidis prægnantem. E. ejusdem umbellæ florem unicum distinctius monstrat, cujus singula petala manifeste apparent bifida; quod etiam conspicitur in multis aliarum umbellarum floribus notatu itidem dignis: imo nisi me animus fallit maxima pars umbellarum albidis floribus præditarum habet florum petala aut bifida, cordatave, aut saltem aliquid deliqui patientia.

FOENICULUM florens. Hic videre licet clare feniculi umbellam, ejusque radios singulos, singulos flores luteos sustinentes, qui quinis petalis reflexis constant. Hæc omnibus umbellis floribus luteis donatis fere contingit. D. ejusdem particularem umbellulam cum floribus & petalis reflexis distinctius radiis suis insistentibus ostendit.

DAUCUS florens. Hic sese offert cuilibet intuenti Daucus seu carota umbellam suam floribus onustam gerens, quinis petalis quasi planis, parum bifidis, quod cernere quivis poterit ex primo hujus iconis intuitu. Daucus dum adhuc floret convexam constituit superficiem, at vero dum semine prægnat, concavam, ut figuris ipsis ostenditur F. umbellam prædicti Dauci offert floribus & seminum rudimentis onustam; G. folia basin seu summi caulis fastigium amplectentia offert.

TABULÆ III.

Iconum Umbellarum piliferarum explicatio.

IN hac Tabula tertia iconum exhibetur triplex diversitas cachrysos, seu libanotidis piliferæ. 1^a icon ostendit cachryn semine fungoso lævi. Non hic intelligo semina ipsa esse fungosa, eorum enim involucrium constat tantum pericarpio fungoso, seu substantia fungosa, quæ pro duplici externa facie, est, vel lævis vel sulcata; hæc pariter duplex, aspera, vel plana; semina autem in omnium harum specierum involucriis latentia sunt modicè striata, quæ pericarpis testæ binatim sunt juncta. In prima icone ad sinistram apparent semina dum adhuc sunt viridia sibiinvicem arcte adhaerentia, quædam exsiccata decidere incipiunt, quædam jamjam deciderunt, relictis binis fibrillis, quæ plane delineatæ & sculptæ exhibentur. In omnibus omnium umbellarum pene seminibus adhuc viridibus binatim junctis cernuntur, atque tanquam vasa sunt umbilicalia in animantibus, suntque quasi ductus seu canales vehentes alimentum à radicibus, caulibus & foliis ad nutritionem seminum, eorundemque perfectionem, & post exsiccata bina semina, ac ad maturitatem perducta relinquuntur fibrillæ hæ tanquam inutiles: Hæc omnia uno ictu oculi apparent clare in Tabulæ oblatæ iconibus summa cum arte & valde affabre sculpta à chalcographo imitante naturam ad unguem. Cachrys seminis pericarpio fungoso lævi & foliis ferulaceis primum in Tabula obtinet locum; Cachrys seminis pericarpio fungoso sulcato aspero & foliis peucedani latiusculis secundum possidet locum; cachrys seminis pericarpio fungoso sulcato plano majore & foliis peucedani angustioribus tertium habet locum in hac Tabula tertia. Primæ cachrysos folium est e regione umbellæ seminibus lævibus onustæ, ferulæ instar dissectum; secundæ folium est peucedani foliis latioribus paulo sequentis; cachrysos tertiæ folium est etiam peucedani sed paulo angustius præcedentis foliis, quæ in utriusque foliis sunt graminea ternatim, aliquando binatim peucedani ritu divisa, & pediculis suis innitentia; in summo caulium fastigio omnium harum trium umbellarum semina exhibent superficiem convexam.

TABULÆ IV.

Iconum explicatio.

FOENICULUM vulgare. Hic repræsentantur pediculus & folia feniculi pro paradiagnate umbellarum foliis feniculaceis, seu foliis tenuiter dissectis, feniculi instar, & semine majore striato donatarum. Huic sunt congenere cuminum, meum athamanticum, & si quæ aliz.

MEUM spurium. Hic offeruntur pediculus & folia tenuiter dissecta Mei spurii pro paradiagnate umbellarum foliis feniculaceis, & sem. striato minore præditarum. Huic congenere sunt umbellæ sequentes, Bulbocastanum, selinum montanum pumilum, Clus. faxifraga pannonica, Clus. vishaga, seu gingidium, & aliz sub nomine Dauci, aut faxifragæ infra nominandæ.

LEVISTICUM. Hic ostenditur pediculus, cum foliis lobatis levistici pro paradiagnate umbellarum lobatarum majorum, semine majore striato donatarum. Huic congenere sunt filer montanum, & filer aquilegiæ foliis, angelica, ejusque species, Imperatoria, Smyrnum, astrantia; etiam si posterior non aliarum hujus subalterni generis umbellarum more, foliorum lobos dispositos habeat, sed quinos, senos, aliquando septenos lobos in unum centrum pediculi videlicet fastigium concurrentes gerat, non autem binatim aut ternatim congenerum modo; de novo proinde delineandam & sculpendam curavimus, præcipue quod apud omnes auctores Theatra, Historias Generales, & pandecta scribentes male collocetur, atque pro helleboro seu veratro nigro exhibeatur; vide supra hallucinationes C.B. aliorumque auctorum. A. indicat Astrantiz caulis partem superiorem abscessam, cum umbellis seminibus striatis, asperis, oblongis binatim junctis onustis. Quandoquidem inquam ab omnibus Botanicis in hodiernum usque diem scribentibus male sit nuncupata, & digesta hæc umbella (umbellam appello cum omnes possideat conditiones ad perfectam umbellam constitutendam

EXPLICATIO TABULARUM

stipulam facientes) & inepte helleborus niger dicitur, nullam prorsus cum helleboro habet conformitatem, multo minus sanicula dici potest propter rationes diffuse satis alibi à nobis allatas. Vide figuram ipsam in Tab. exhibitam. Consule Prælud. nostr. Botan. 370. & 377. Nullus est vel mediocriter in Botanicis versatus, qui hæc nostra scripta legendo non concludat nos rationi & experientiz innixos, melius ex libro naturæ hic inter congeneres collocatæ, atque cum Tabernamontano apposite satis imperatoriam nigram denominasse. De seminibus prædictarum harum 4. umbellarum consule Tab. Generalem Icon. seminum D. d. G. g. M. m. R. r.

TABULÆ V.

Iconum explicatio.

PIMPINELLA saxifraga major. Hic indigitatur pediculus cum foliis lobatis conjugatim è regione pediculo, seu petiolo adhzrentibus, prædictæ pimpinellæ saxifragæ maj.

PIMPINELLA saxifraga major degener. Hic offertur etiam pediculus cum foliis lobatis etiam positis, sed dissectis & lacinia-
tis. Ex semine prioris degenerans à natura sic producitur, sicut in plurimis aliis persæpe contingit.

PIMPINELLA saxifraga minor. Hic itidem ostenduntur folia lobata, crenata pimpinellæ, seu tragoselinii minoris Tab.

PIMPINELLA minor degener, seu crispa. Visui offeruntur folia lobata profunde dissecta ejusdem prædictæ pimpinellæ saxifragæ ex satione (ut arbitror) pariter degenerantia.

Sium aquaticum angustifolium. Hic repræsentantur pediculus & folia lobata serrata sui aquatici angustifolii è regione pediculo adnexa, unà cum impari extremum pediculi occupante, more plurimarum umbellarum.

Sium foliis rugosis, trifidis, & dentatis. Hic etiam offeruntur visui prædicti sui folia rugosa in margine dentata, ternatim ex uno pediculo exeuntia. Reliquæ sui species folia producant binatim costæ mediæ adhzrentia, ut videre est in silaro, & sifone. Atque has supra dictas umbellas adinstar omnium umbellarum lobatarum minorum sem. minore striato præditarum in hac tabula exhibuimus, sicut & in præcedenti seu Tab. 4^a levisticum, & astrantiam, seu Imperatoriam nigram adinstar omnium umbellarum lobatarum majorum semine striato majore donatarum obtulimus.

TABULÆ VI.

Iconum explicatio.

CICUTA latifolia fetidissima. Hic ostenditur pediculus cum alis foliis plurifariam divisim onustis prædictæ cicutæ.

CICUTA maj. vulgaris. Hic repræsentatur pediculus cum alis & lobis è regione dispositis etiam plurifariam divisim vulgaris cicutæ majoris, modo, & ritu prædictæ latifol. fetidissimæ.

OENANTHE angustifolia. Hic visui offeruntur radices fusiformes, caules & pediculi sustinentes folia angusta plurifariam divisa (sileris montani modo) prædictæ oenanthæ angustifoliæ.

OENANTHE millefolii palustris folio. Hic exhibentur radices tuberosæ, caules & umbellæ una cum foliis millefolii palustris foliis similibus & quam tenuiter dissectis. Male à Dalechampsio in Hist. sua Lugd. & aliis neoteris ipsam sequentibus Daucus pratensis dicitur, ut docuimus in Prælud. nostr. Botan. pag. 356. Etiam si hæc umbella folia per lobos plurifariam (cæterarum more) non habeat divisa, sed peculiari ritu instar millefolii palustris foliorum, eandem tamen cum propter odorem & saporem, tum seminis & radices structuram cum congeneribus hic locavimus. De seminibus prædictarum umbellarum consule Tabulam Generalem iconum seminum x. x. y. y. & & f. f.

TABULÆ VII.

Iconum explicatio.

AMMI quorundam Dalsp. Hist. Lugd. Hic ostenduntur ammeos prædictæ pediculus, & folia oblonga, serrata bifida & trifida.

APIUM hortense planum. Hic indigitatur apii hortensis plani pediculus cum foliis suis plurifariam divisim binis ternisve lobis sinuatis, & angulosis.

APIUM degener fol. dissectis longis. Hic offertur pediculus & folia sinuata, seu laciniatim dissecta è regione petiolo seu pediculo adhzrentia apii hortensis, ex semine vulgaris degenerantis, nondum hucusque exhibitæ.

APIUM Macedonicum. Hic ostenduntur pediculus & folia apii Macedonici serrata, seu plurifariam divisa.

APIUM peregrinum, Clus. Hic indicantur pediculus & folia lobata, subrotunda, serrata apii prædicti peregrini. Et hoc & Macedonicum semina producant striata, minora, villosa, & propter conformitatem odoris & saporis, utriusque icones hic sculpendas (foliorum saltem) curavimus, etiam si dispositio foliorum apii peregrini non sit cæteris apii speciebus conformis. De seminibus prædictarum umbellarum hic contentarum consule Tab. Icon. seminum 1. 1. 2. 2. 4. 4. 5. 5.

TABULÆ VIII.

Iconum explicatio.

CARUM. Hic repræsentantur pediculus & folia plurifariam dissecta carui sem. striato minore præditi.

ANISUM. Hic offertur caulis cum pediculis foliis oneratis anisi, & cum umbellula floribus onusta.

PERFOLIATA. Hic ostenduntur caulis & folia perfoliatæ vulgaris semine striato donatæ.

BUPLEURUM. Hic videre licet caulem, & folia Bupleuri majoris, cum umbellula semine onusta.

ANETHUM. Hic ostenduntur pediculus & folia feniculacea anethi. De seminibus perfoliatæ & Bupleuri, vide Tab. Generalem Icon. seminum 6. 6. 7. 7. 7^a 7^b. & de semine anethi consule ibidem 22. 22. Nota quod semina carui & anisi adeo apii seminibus quoad formam & figuram accedunt, ut sculpere eadem supervacaneum fore judicaverimus; semina etiam sifari, pimpinellæ, fil. & sifonis eadem ratione ducti omisimus. Anethum debuit sculpi in ultimo loco versus dextram Tabulæ, propter semen compressum, membranaceum, rotundum, quo convenit cum peucedano in initio Tab. IX.

TABULÆ IX.

Iconum explicatio.

PEUCEDANUM majus Italicum. Hic sistitur pediculus peucedani maj. cum foliis gramineis ternatim insistentibus petiolis.

SPHONDYLUM. Hic offertur visui pediculus cum foliis lobatis binatim ex opposito à petiolis pendentibus sphondylii hirsuti vulgaris.

PASTINACA latifolia sativa. Hic pariter offertur pediculus pastinacæ latifoliæ cum foliis lobatis è regione dispositis cum lobulis etiam minoribus, majoribus annexis, uno extremum pediculi claudente.

TORDYLIUM Syriacum. Hic cernere licet caulem in binos ramulos divisum, & folia lobata, subrotunda, sinuata in margine, & umbellam majorem concavam cum foliolis longis ipsam cingentibus versus basin, feminibus membranaceis, compressis, rotundis, granulatis seu fimbriatis in limbo onustam. Ibidem conspicitur umbellula florens, cum foliolis pariter longioribus angustis basin radiorum cingentibus, & floribus longe supereminentibus. De seminibus umbellarum in hac tab. prædicta contentarum, consule Tab. General. Icon. seminum 23. 23. 24. 24. 25. 25. 26. 26. 27. 27.

TABULÆ X.

Iconum explicatio.

OREOSELINUM. Hic sistitur caulis oreoselinii cum foliis à petiolis pendentibus plurifariam divisim.

THYSSELIUM. Hic conspicitur pediculus cum foliis plurifariam divisim Thysseli. De seminibus membranaceis compressis & subrotundis prædictarum binarum harum umbellarum, consule Tab. Generalem Icon. seminum 31. 31. 32. 32.

A Indigitat primum folium valerianæ maris integrum.
B Indicat ejusdem folium superius lobatum, seu pinnatim proveniens.
C Monstrat pediculum & folia valerianæ sem. seu sylvestris lobata & rarioribus ferris ornata.
D Refert prima folia integra valerianæ pratensis minoris.
E Offert caulis partem truncatam, & folia pinnatim adhzrentia petiolis, uno longiori extremum claudente.

TABULÆ XI.

Iconum explicatio.

VALERIANA marina. Hic indignantur caules & folia cum umbella floribus onerata valerianæ marinæ majoris, qui sursum, versus marginem seu circuitum quinquefariam divisi sunt, deorsum versus fundum apparent cornicula veluti calcaria linearæ.

PIMP.

ICONUM UMBELLARUM.

PIMPINELLA Canadensis spica longiori rubra, nobis. Hic indicantur pediculus & folia lobata, oblonga, crenata e regione disposita, una cum foliolis binis (juxta appositionem petiolorum majorum) & spica (à latere) longissima versus imam partem florente, in superiore spica parte flores adhuc inexpandos habente.

TABULÆ XII.

Iconum explicatio.

PIMPINELLA agrimonoides. Ostenditur hic caulis pimpinellæ agrimonoidis cum foliis lobatis asperis & hirsutis, petiolis annexis, una

cum spicis brevibus, & glomeratis, floribus adhuc inexpandis in superiori spica parte, expansis autem in inferiore ejusdem spica parte versus basin.

THALICTRUM foliis rugosis, trifidis. Hic videre licet caules una cum foliis lobatis, rugosis, trifidis, e regione adnexis petiolis, uno semper impari extremum pediculi claudente. In summis caulium ramusculis nascuntur flores, seu muscarii lutei quasi ex tot floccis seu staminulis compositi, expansi in summo & majore caule, in minoribus ramulis inexpandi sunt.

EXPLICATIO NOMINUM AUTHORUM

in tractatu umbellarum citatorum.

Ad. & Adv. Lob. Lobelius in adversariis.
C. B. P. & C. B. Pin. & C. B. Casparus Bauhinus in Pinace.
C. B. Prod. Casparus Bauhinus in Prodomo.
Cæf. & Cæfalp. Andreas Cæfalpinus.
Cam. Ep. & Camer Ep. Camerarius in Epitome Marthioli.
Cam. Hort. Camerarius in Hortis.
Cluf. & Cluf. Hist. Carolus Clusius in Historia rariorum.
Col. & Colum. Fabius Columna in Historia de minus cognitis.
Cord. & Cord. Hist. Valerius Cordus in Historia.
Corn. & Cornut. Jacobus Cornutus de Plantis Canadensibus.
Dal. & Dalech. & Dalpⁱⁱ Dalechampius in Historia sua Lugdunensi.
Diosc. & Dioscor. Dioscorides.
Dod. Dodonæus in Historia Pemptadum, editione latina in folio.
Dod. Gall. Dodonæus in editione Gallica.
Dod. Desc. Dodonæus descriptione latine in folio.
Desc. & Descr. denotant plantam ab ipso autore citato scriptam, non figuratam, ut Lob. Dod. Cluf. Desc. significat plantam à Lobelio, Dodonæo, Clusio descriptam, non figuratam.
Eyst. & Eystet. Hort. Hortus Eystettensis à Beslero editus.
Fuch. & Fuchf. Fuchsius in folio in Historia sua latina.
Ger. Johannes Gerardus Emaculatus à Jansono.
Ger. non Emac. Johannes Gerardus non Emaculatus.
Gef. & Gefn. Gefnerus in corollario Historiæ Cordi addito, & in libello de collectione stirpium.
Hist. Lugd. & Lugdun. Historia Lugdunensis edita in folio.
Hist. Lugd. App. Historia Lugdunensis in Appendice in foliolarum.
Hort. Eyst. hortus Eystettensis.
Icon. Lob. Lobelius in Iconibus in volumine oblongo.
Joh. Bauh. & J. B. Johannes Bauhinus in universali sua Historia tribus Tomis digesta.

Lob. icon. Obf. & Ob. ad. & adver. Lobelius in iconibus forma oblonga, observationibus, & adversariis stirpium in folio.
Lugd. & Lugdun. Hist. Historia Lugdunensis Lugduni excusa lingua latina in folio 2. Tomis.
Marth. Marthiolus Marth. Ed. Bauh. Bauhinus editione sua in Marthiolum.
Obf. & icon. Lob. Lobelius in observationibus, & iconibus.
Obf. Lob. & ad. Lob. Lobelius in observationibus & adversariis.
Park. Johannes Parkinson in suo Theatro Botanico.
Plin. Plinius in sua Historia naturali.
Pon. & Ponæ. Johannes Pona in editione sua latina.
Tab. & Tabern. Theodorus Tabernæmontanus in iconibus suis in forma oblonga.
Thal. Johannes Thalius in sylva sua Harcinia.
Theoph. & Theophr. Theophrastus.
Trag. Hieronymus Tragus in Historia plantarum.
Col. & colum. columnam designat pinacis Caspari Bauhini in Hallucinationibus ejusdem.
i. & ii. iii. pl. primam secundam & tertiam ibidem designat plantam, post paginam designatam prædictæ plantæ.
Quicunque plura desiderat, de authorum nominibus curte exhibitis, consulat Casparum Bauhinum sub introitu Pinacis sui, ibi diffuse satis docet qui fuere authores omnes, qui ante suum seculum de re Botanica scripsere, & quo volumine, & quando ipsorum opera in lucem prodire.
Nota insuper quando Theophrasti, Dioscoridis, Plinii, Marthⁱ, Dalpⁱⁱ & cæterorum id Genus authorum aliorum nomina ab aliis citantur, scribuntur ad longum, ut videre est supra, & citantes ipsos, curte in Botanographorum monumentis in medium adferuntur, ut passim à nobis, & aliis ante nos scribentibus factitatum.

TAB. PRIMÆ GENERALIS

ICONUM SEMINUM EXPLICATIO.

Nota prima genera novem intermedia contineri inter \odot & \oplus genera intermedia secunda distinguuntur * eorumque varietates distinguuntur *

Nota 2da notas majusculas tam in Alphabeto, quam figuris, designare semina adhuc viridia conjunctim adherentia, ut videantur quasi unum; minusculas autem, eadem arida & exsiccata, hinc, & à fibris pendencia exhibere.

- A. a Ind. semina cachrys foliis ferulæ, sem. fungosa, pericarpio lævi incluso.
- B. b. Ind. semina cachrys, foliis peucedani, sulcata, aspera.
- C. c. Ind. sem. cachrys foliis peucedani, fungosa, sulcata, plana, majora.
- D. d. c. Ind. sem. cachrys foliis peucedani, fungosa, sulcata, plana, minora.
- D. d. Ind. sem. forniculi vulgaris.
- E. e. Ind. sem. cumini.
- F. f. Ind. sem. Mei Athamantici.

- G. g. Ind. sem. Mei spurii.
- H. h. Ind. sem. Bulbocastani.
- I. i. Ind. sem. selini montan. Pumili.
- K. k. Ind. sem. vifnagæ.
- L. l. Ind. sem. saxifragæ Pannonicæ.

- M. m. Ind. sem. levistici.
- N. n. Ind. sem. Angelicæ sativæ.
- O. o. Ind. sem. Angelicæ Canadensis.
- P. p. Ind. sem. Smyrni majoris.
- Q. q. Ind. sem. Smyrni Cretici.
- R. r. Ind. sem. astrantiz, seu imperatoriz nigra.
- S. s. Ind. sem. fileris, seu libanotidis fol. aquilegiæ.

Quoniam sequentis schematis, seu tabule in doctrina nostra contentæ supra, semina quoad formam & figuram omnino sibi invicem sunt similia, ideo nec delineanda nec sculpenda ipsa curavimus; suntque silarum pimpinella saxifraga, sison, & sium. Omnia hæc semina sese habent ut apii quasi, cum facili inter se distinguantur foliis, radice, odore, sapore, duratione, ceterisque, ut observare licet in cap. 2. doctrina supra tradita de umbellis lobatis minoribus, sem. striato, minore prædictis.

- T. t. Ind. sem. seselios Æthiopici fruticis.
- V. u. Ind. sem. seselios pratensis herbæ.
- X. x. Ind. sem. cicutæ maximæ fetidissimæ.
- Y. y. Ind. sem. cicutæ minoris fatuæ.
- Z. z. Ind. sem. cicutæ palustris.
- & & Ind. sem. cenanthes odore viroso, cicutæ facie.
- †. †. Ind. sem. cenanthes millefol. palustr. folio.
- a. ab. Ind. sem. crithmi marini vulgaris.
- d & e. Ind. crithmi spinosi marini part. convexam, & cavam.
- AA A B. Ind. capsulam cartilagineam crithmi spinosi.
- CCC D. Ind. capsulam scissam crithmi spinosi.
- e. locum vacuum indicat unde semen est exemptum.
- F. G. Ind. bina semina conjuncta & exempta crith. spinosi.

- 1. 1. Ind. sem. ammeos vulgaris.
- 2. 2. Ind. sem. ammeos perennis, nobis.
- 3. 3. Ind. sem. apii hortensis maximi B. in Prod.
- 4. 4. Ind. sem. apii Macedonici.
- 5. 5. Ind. sem. apii peregrini.

- 6. 6. Ind. sem. perfoliatæ longifoliæ, J. B.
- 7. 7. Ind. sem. perfoliatæ vulgarissimæ.
- 7^a 7^b Ind. sem. Bupleuri angustifolii.
- 8. 8. Ind. sem. laserpitii foliis saturate viridibus.
- 9. 9. Ind. sem. laserpitii fol. dilute virentibus.
- 10. 10. Ind. sem. laserpitii lob. latioribus, sem. crispo.

- 11. 11. Ind. sem. Thapsiæ latifol. villosæ I. Clus.
- 12. 12. Ind. sem. Dauci seu carotæ lucidæ.
- 13. 13. Ind. ejusdem sem. reticulo suo involutum, & tetrum.
- 14. 14. Ind. sem. caucalidis maj. purpur. Col.
- 15. 15. Ind. sem. caucalidis Monsp. seu lappæ Boariz.
- 16. 16. Ind. sem. caucalidis tenuifol. mag. fl. albo.
- 17. 17. Ind. sem. caucalidis maj. Tingitanæ, nobis.
- 18. 18. Ind. sem. caucalidis parvo fl. & fructu, C. B. P.
- 19. 19. Ind. sem. caucalidis minoris sem. nodoso.
- 19^a... Ind. semina prioris in capitulum congesta.

- 20. 20. Ind. sem. ferulæ Matth.
- 21. 21. Ind. sem. panacis Asclepij.

- 22. 22. Ind. sem. anethi.
- 23. 23. Ind. sem. peucedani Italici.
- 24. 24. Ind. sem. peucedani fol. conjugatim positæ.

- 25. 25. Ind. sem. sphondylii.
- 26. 26. Ind. sem. paitinacæ latifoliæ sativæ.
- 27. 27. Ind. sem. Tordylii maj. vulgaris, nobis.
- 28. 28. Ind. sem. Tordylii Syriaci limbo granul.
- 29. 29. Ind. sem. Tordylii Apuli minimi, Col.
- 30. 30. Ind. sem. panacis peregrini, Dod.

- 31. 31. Ind. sem. oreoselini, Clus.
- 32. 32. Ind. sem. Thysseli, Dod.
- 33. 33. Ind. sem. seselios palustris lætescentis, C. B. P.
- 33^a 33^b Ind. sem. libanotidis nigra, Dod.

Nota harum omnium umbellarum (ab \odot supra, bucusque ad \oplus) semina membranacea, compressa, rotunda, aut subrotunda orthographicè depingi, & sculpi, unumque tantum visui offerri dorso ad dorsum adhaerens, cum autem exsiccata sunt, hinc dependent ex fibrillis binatis, & sciagraphicè pinguntur & sculptuntur.

- 34. 34. Ind. sem. myrrhidis maj. albæ, odoratæ.
- 35. 35. Ind. sem. myrrhidis semine striat. aureo.
- 36. 36. Ind. sem. myrrhidis Daucoïdis luteæ.
- 37. 37. Ind. sem. myrrhidis annuæ, sem. striat. lævi.
- 38. 38. Ind. sem. myrrhidis nodosæ, sem. aspero longo.
- 39. 39. Ind. sem. myrrhidis sem. asp. brevi.
- 39^a 39^b Ind. sem. myrrhid. sem. villosa, seu incano.

- 40. 40. Ind. sem. cerefolii sativi.
- 41. 41. Ind. sem. cerefolii sylvestr. sem. lævibus.

- 42. Ind. scandicis, seu pestinis veneris rostrum in mucronem pungentem desinens.
- A A Ind. bina semina striata oblonga ad basin fibrillæ mediæ apertæ, & hinc, visui lateraliter apparentia.
- B. Ind. tres radiolos quæ fibrillas sustinebant, quibus semina adhuc viridia nutriebantur.
- C C Ind. semina & rostrum seminis inversa & repandæ, in convexam partem refupinata; atque in ventricositate cava apparet fibrilla quæ fuit seminis adhuc viridis nutritiva.

- 43. 43. Ind. sem. coriandri sativi.
- 44. 44. Ind. sem. coriandri sylvestris, testicul.

UMBELLÆ

improprie dictæ.

- 45. 45. Ind. sem. valerianæ hortens. cum pappo.
- 45^a 45^b Ind. sem. valerianæ palustris cum pappo.
- 46. 46. Ind. sem. valerianæ marinæ maj. cum pappo.

- 47. Semen valerianellæ Indicæ monstrat situm inter radios A & B divaricatos.
- A B C Ind. digitant substantiam fungosam, seu membranaceam, continentem semina valerianæ Indicæ.
- E. Offendit semen inde exemptum.
- 48. Exhibet valerianellæ cornucopoidis, Col. semina membranacea, spinosa, seu echinata, in capitulum congesta, habita ratione seminum singularium. A summitate in spinas sursum versus desinunt, & ad basin lata sunt, crassa, unde cornucopoides ei nomen est.

- G Ind. partem caulis, prædicta semina adhuc viridia sustinentis, & nutrientis.
- 49. indic. valerianellæ stellato semine maj. semina in capitulum congesta scabiosæ ritu.
- 50. Ind. sem. valerianellæ sem. umbilic. nudo, rotund. partem convexam.
- 51. Ind. ejusdem partem concavam.
- 52. Ind. sem. valerianellæ sem. umbilic. nudo longo part. convexam.
- 53. Ind. seminis ejusdem part. concavam.
- 54. Ind. sem. valerianellæ sem. hirsut. maj. umbilic. in medio & extremo part. convexam.
- 55. Ejusdem sem. part. concavam ind. cat.
- 56. Ind. valerianellæ sem. umbilic. minore hirsuto seminis partem convex.
- 57. Ejusdem seminis part. concavam indicat.
- 58. Valerianellæ Arvensis, præcocis humilioris bina sem. conjuncta indicat.
- 59. Ejusdem bina semina hinc offert.
- 60. Ind. valerianellæ ferotina, altioris sem. turgid. præditæ, partem convexam.
- 61. Seminis ejusdem partem concavam indicat.

- 62. Ind. capsulam valerianæ Græcæ.
- 63. 63. Ind. semina, quæ ibidem fuere contenta.

- 64. Pimpi. sanguisorb. nostratis sem. quadratum indicat.
- 65. Ind. sem. striatum pimp. agrimonoidis.
- 66. Ind. sem. pimp. spinosæ semper virentis.

- 67. Semen exhibet filipendulæ.
- 68. Involucrum striatum ostendit Thaliæri patens. vulgar. fl. luteis.
- 69. Ejusdem semen denotat inde exemptum cyndraecum, planum.
- 70. Involucrum triquetrum Thaliæri Canadens. Corn. indicat.
- 71. Ejusdem semen ex involucro exemp. indicat panum, oblongum, ad utrumque extremum gracilescens. Icones seminum quæ sequuntur nunc partem concavam, nunc concavam exhibent.

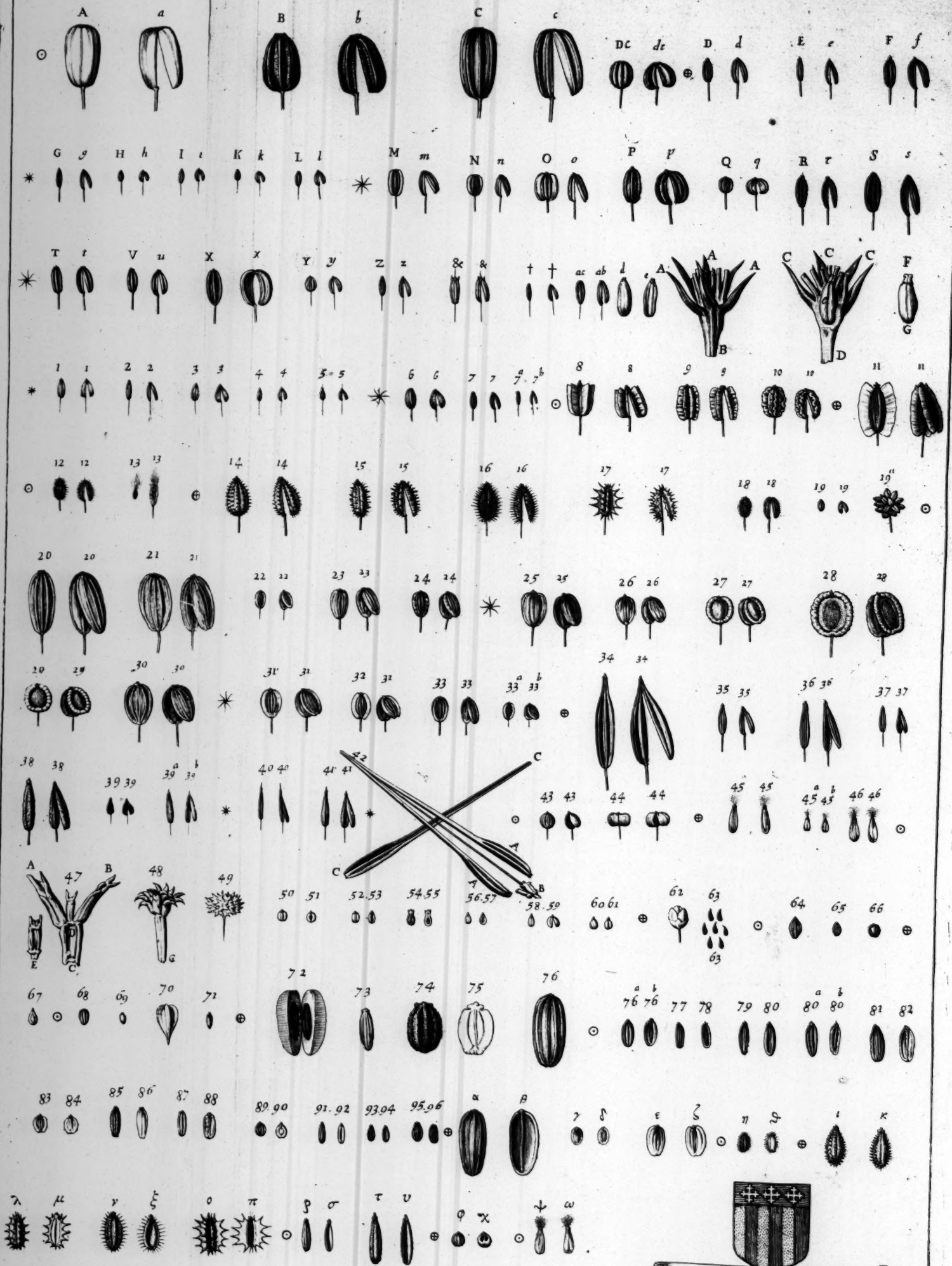
- 72. Cachrys sem. fungosæ substantiæ lævi incluso, partem fungosam in qua semen latitat scissam, & aperitam offert; atque ibidem semen in binas partes divisum ostenditur.
- 73. Seminis singularis ejusdem cachrys ex pericarpio fungoso exempti, partem gibbam ostendit.
- 74. Seminis cachrys pericarpio fungoso, sulcato, aspero incluso, partem convexam denotat.
- 75. Ejusdem seminis partem denotat concavam, quæ junguntur bina semina adhuc viridia.
- 76. Ind. seminis cachrys pericarpio fungoso, sulcato plano testis, partem convexam seu exteriorem.

- 76^a Ind. sem. feniculi Azorici partem convexam.
- 76^b Ind. ejusdem sem. part. concavam.
- 77. Ind. feniculi vulgaris part. convexam seu gibbam.
- 78. Ejusdem seminis indic. part. concavam.
- 79. Sem. Mei Athamantici part. convex. indicat.
- 80. Ejusdem sem. part. concavam exhibet.
- 80^a Ind. sem. fileris montani maj. part. striatam gibbam.
- 80^b Ejusdem sem. part. concavam indicat.
- 81. Ind. sem. fileris (non libanotidis ex sententia authorum) aquilegiæ fol. partem striatam convexam.
- 82. Ejusdem seminis partem concavam indicat.
- 83. Seminis imperatoriz part. gibbam, striatam ostendit.
- 84. Ejusdem seminis partem concavam offert.
- 85. Sem. astrantiz, seu imperatoriz nigra part. gibbam striat. rugosam offert.
- 86. Ejusdem seminis partem concavam ostendit.
- 87. Sem. seselios Æthiopici, fruticis part. convex. ostendit.
- 88. Ejusdem partem concavam exhibet.
- 89. Ind. sem. cicutæ fatuæ part. striat. convexam.
- 90. Ejusdem sem. partem offert concavam.
- 91. Ind. seminis cicutæ palustris part. gibbam.
- 92. Ejusdem seminis part. concavam exhibet.
- 93. Indic. seminis perfoliatæ vulgaris annuæ partem convexam striatam orthographicè.
- 94. Indic. ejusdem seminis part. concavam orthographicè.
- 95. Indic. seminis perfoliatæ annuæ longioribus fol. J. B. part. convexam & rugosam orthographicè.
- 96. Ejusdem sem. partem concavam, rugosam indicat.

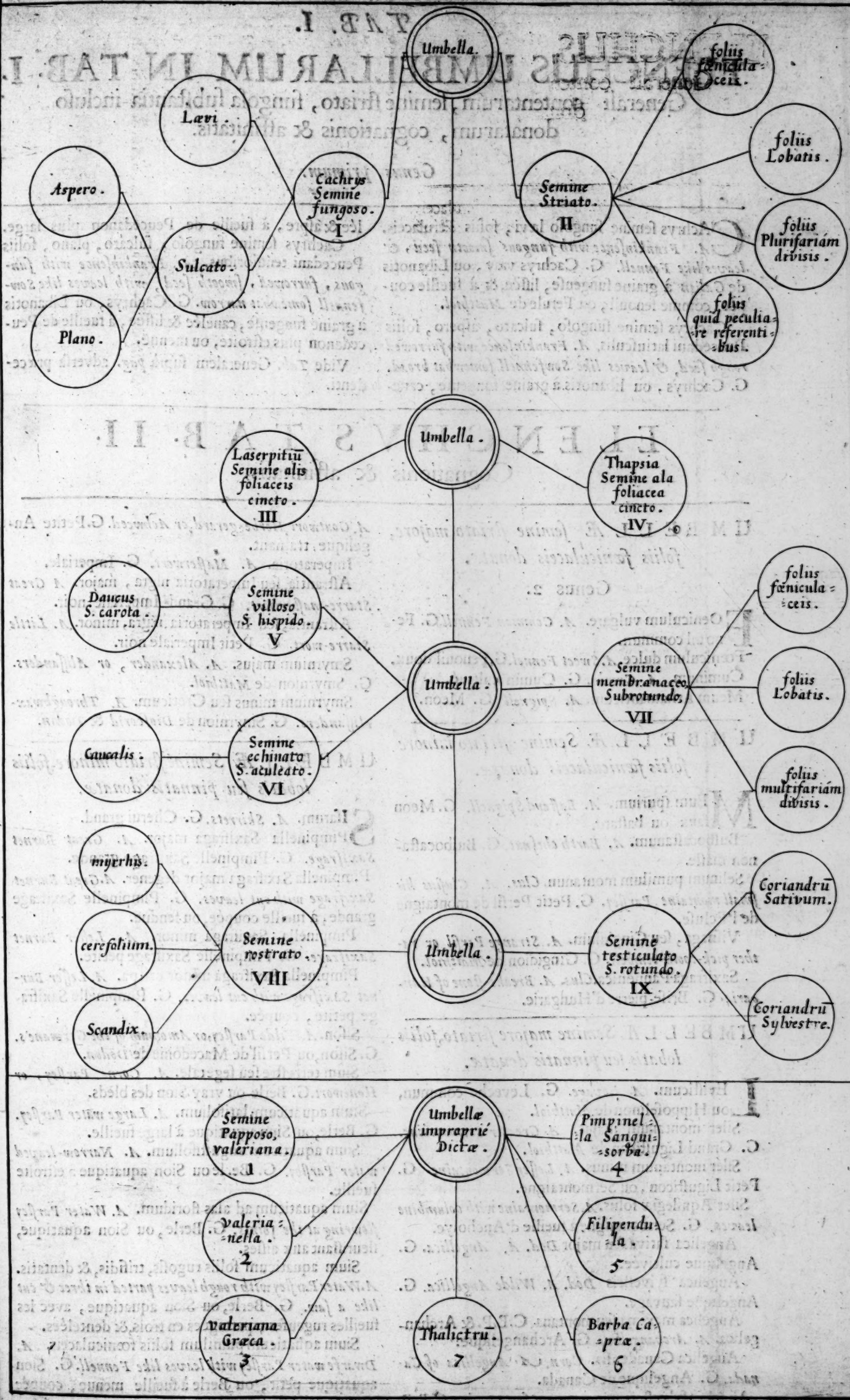
- α Ind. sem. ferulæ Matth. partem gibbam, striatam.
- β Ind. ejusdem sem. partem concavam.
- γ Ind. sem. anethi partem gibbam.
- δ Ind. ejusdem seminis part. concavam.
- ε Ind. sem. peucedani Italici part. gibbam.
- ζ Ind. ejusdem seminis part. concavam.
- η Ind. seminis carotæ lucidæ, part. convexam.
- θ Ind. ejusdem sem. partem concavam.
- ι Ind. sem. caucalidis purp. latifol. col. part. gibbam seu convexam echinatam.
- κ Ejusdem sem. partem concavam offert.
- λ Seminis caucalidis lappæ Boariz Plinii Hist. Lugd. partem convexam echinatam offert.
- μ Ejusdem seminis ostendit part. cavam.
- ν Sem. caucalidis magno fl. albo partem repræsentat gibbam echinatam.
- ξ Ind. ejusdem sem. part. concavam.
- ο Sem. caucalidis maj. Tingitanæ Daucoïdis partem convexam echinatam indigitat.
- π Ejusdem sem. partem concavam offert.
- ρ Sem. myrrhidis minoris sem. aureo, part. convex. striatam exhibet.
- σ Ejusdem seminis part. concavam offert.
- τ Indigitat sem. myrrhidis ann. nodosæ part. gibbam.
- υ Ejusdem indicat seminis part. concavam.
- φ Sem. coriandri syl. fetidissimi part. exhibet gibbam seu convexam.
- χ Ejusdem seminis part. concavam duobus foraminibus perviam ostendit.
- ψ Sem. valerianæ maj. hortens. partem convexam cum pappo in sem. superiore parte ostendit.
- ω Ejusdem seminis partem concavam cum pappo offert.

TABULA GENERALIS ICONUM SEMINUM UMBELLARUM.

Tab. 1. Icon.

Auspicijs R. viri Dⁿⁱ Petri
Mews. LLD. Coll. D. Io. B. Praes.
Dec. Roff. & Univ. Oxon. Vicecan.

TAB. I.

ELENCHUS UMBELLARUM IN TAB. I.

Generali contentarum, semine striato, fungosa substantia incluso donatarum, cognationis & affinitatis.

Genus primum.

Cachrys semine fungoso lævi, foliis Ferulaceis. *A. Frankinsence with fungous smooth seed, & leaves like Fennell.* G. Cachrys vray, ou Libanotis de Galien à graine fungueuse, lissée, & à feuille coupée, comme fenouil, ou Ferule de Matthiol.

Cachrys semine fungoso, fulcato, aspero, foliis Peucedani latiusculis. *A. Frankinsence with furrowed rough seed, & leaves like Sowfennell somewhat broad.* G. Cachrys, ou libanotis à graine fungueuse, canelée & lissée, à feuille de Peucedanon plus étroite, ou menuë.

lée & aspre, à feuille de Peucedanon plus large.

Cachrys semine fungoso, fulcato, plano, foliis Peucedani tenuioribus. *A. Frankinsence with fungous, furrowed, smooth seed, with leaves like Sowfennell somewhat narrow.* G. Cachrys, ou Libanotis à graine fungueuse, canelée & lissée, à feuille de Peucedanon plus étroite, ou menuë.

Vide Tab. Generalem supra pag. aduersa præcedenti.

ELENCHUS TAB. II.

Cognationis & affinitatis,

UMBELLÆ semine striato majore, foliis fœniculaceis donatæ.

Genus 2.

Fœniculum vulgare. *A. Common Fennell.* G. Fenouil commun.

Fœniculum dulce. *A. Sweet Fennel.* G. Fenouil doux,

Cuminum. *A. Cumin.* G. Cumin cultivé.

Meum Athamanticum. *A. Spignell.* G. Meon.

UMBELLÆ Semine striato minore foliis fœniculaceis donatæ.

Meum spurium. *A. Bastard Spignell.* G. Meon faux ou bastard.

Bulbocastanum. *A. Earth chesnut.* G. Bulbocastanon malle.

Selinum pumilum montanum. *Clus. A. Clusius his small montaine Parsley.* G. Petit Persil de montaigne de l'Ecluse.

Vifnaga, seu Gingidium. *A. Strange Persil, or rather pick-tooth Umbell.* G. Gingidion de Matthiol.

Saxifraga Pannonica. *Clus. A. Breake-stone of Hungaria.* G. Brise-pierre d'Hungarie.

UMBELLÆ Semine majore striato, foliis lobatis seu pinnatis donatæ.

Levisticum. *A. Lovage.* G. Leveche commun, ou Hippofelinon de Matthiol.

Siler montanum majus. *A. Greater Sermontaine.*

G. Grand Ligusticon de Matthiol.

Siler montanum minus. *A. Lesser Sermontaine.* G. Petit Ligusticon, ou Sermontaine.

Siler Aquilegiæ foliis. *A. Sermontaine with columbine leaves.* G. Sermontaine à feuille d'Ancholye.

Angelica fativa seu major Dod. *A. Angellica.* G. Angelique cultivée.

Angelica sylvestris Dod. *A. Wilde Angellica.* G. Angelique sauvage.

Angelica maxima seu montana, C.B.P. & Archangelica. *A. Archangellica.* G. Archangelique.

Angelica Canadensis. *Corn. A. Angellica of Canada.* G. Angelique de Canada.

Angelica sylvestris minor repens seu erratica, C.B.P.

A. Goutwort, Herbe-gerard, or Achweed. G. Petite Angélique trainant.

Imperatoria. *A. Masterwort.* G. Imperiale.

Astrantia, seu Imperatoria nigra, major. *A. Great Starre-masterwort.* G. Grand Imperiale noir.

Astrantia, seu Imperatoria nigra, minor. *A. Little Starre-wort.* G. Petit Imperiale noir.

Smyrnium majus. *A. Alexander, or Alissanders.* G. Smyrnion de Matthiol.

Smyrnium minus seu Creticum. *A. Throughwax-alissanders.* G. Smyrnion de Dioscorid & Dodon.

UMBELLÆ Semine striato minore, foliis lobatis seu pinnatis donatæ.

Sisarum. *A. Skirrets.* G. Cherui grand.

Pimpinella Saxifraga major. *A. Great Burnet Saxifrage.* G. Pimpinelle Saxifrage grande.

Pimpinella Saxifraga major degener. *A. Great Burnet Saxifrage with cut leaves.* G. Pimpinelle Saxifrage grande, à feuille coupée, ou fendue.

Pimpinella Saxifraga minor. *A. Lesser Burnet Saxifrage.* G. Pimpinelle Saxifrage petite.

Pimpinella Saxifraga minor crispata. *A. Lesser Burnet Saxifrage with cut leaves.* G. Pimpinelle Saxifrage petite, coupée.

Sison. *A. Wilde Parsley, or Amomum of the Germanes.* G. Sison, ou Persil de Macedoine de Dodon.

Sium terrestre seu segetale. *A. Corne Parsley, or Honewort.* G. Berle ou vray Sion des bleds.

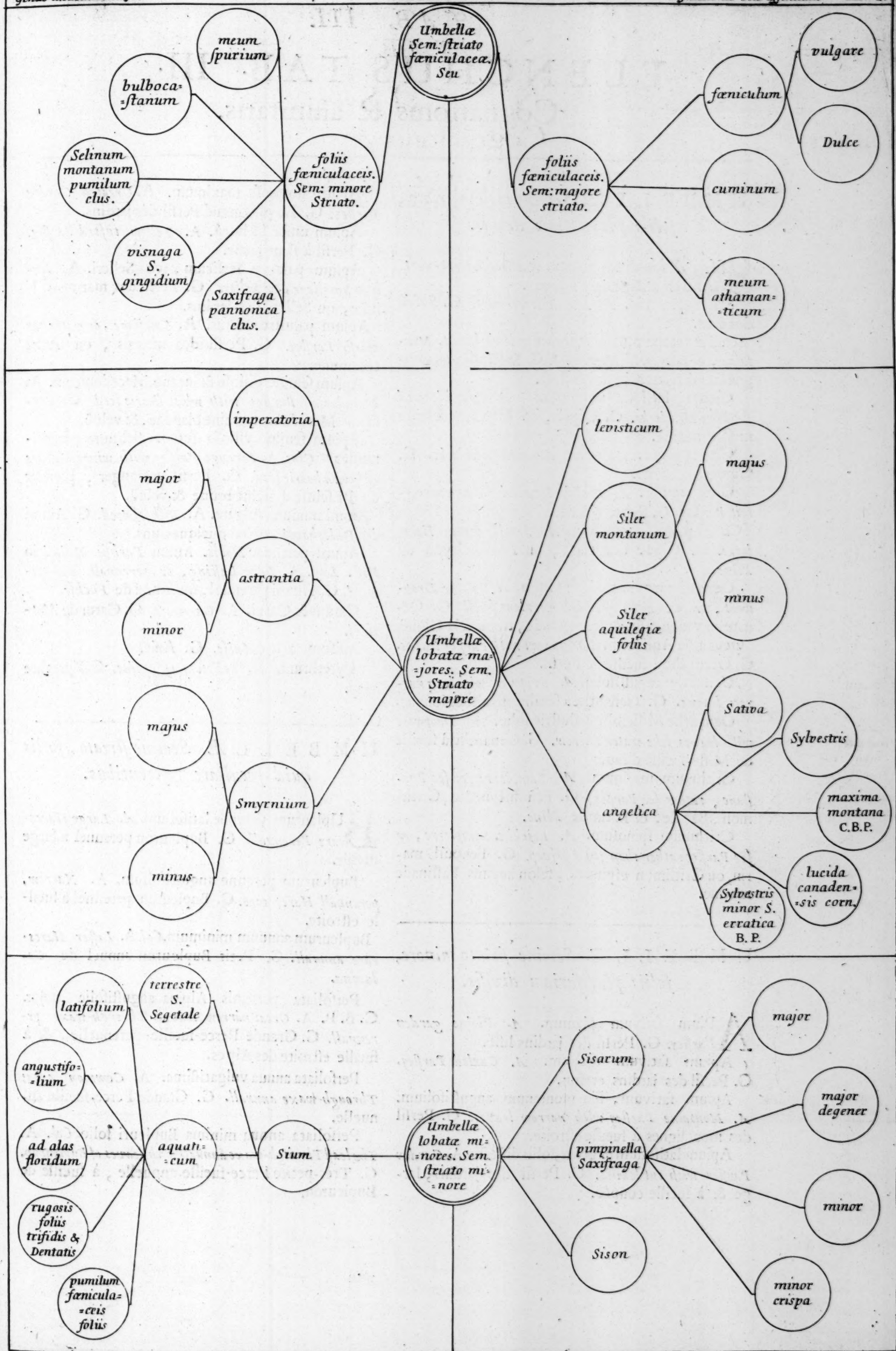
Sium aquaticum, latifolium. *A. Large water Parsley.* G. Berle, ou Sion aquatique à large feuille.

Sium aquaticum angustifolium. *A. Narrow-leaved water Parsley.* G. Berle ou Sion aquatique à étroite feuille.

Sium aquaticum ad alas floridum. *A. Water Parsley flowering at the joints.* G. Berle, ou Sion aquatique, fleurissant aux aisselles.

Sium aquaticum foliis rugosis, trifidis, & dentatis. *A. Water Parsley with rough leaves parted in three & cut like a saw.* G. Berle, ou Sion aquatique, avec les feuilles rugeuses, partagées en trois, & dentelées.

Sium aquaticum pumilum foliis fœniculaceis. *A. Dwarf water Parsley with leaves like Fennell.* G. Sion aquatique petit, ou Berle à feuille menuë, coupée comme celle de fenouil.

TAB. III.

ELENCHUS TAB. III.

Cognationis & affinitatis.

UMBELLÆ Semine majore striato,
foliis plurifariam divisis.

Seseli Æthiopicum, frutex. *A. Woodie Hart-wort.*
G. Seseli d'Æthiopie ligneux.

Seseli pratense. *A. Meadow Hart-wort.* G. Seseli
des prez.

Seseli montanum, seu Pannonicum ^{um} *Clus. A. Mon-*
taine, or Hungarie Hart-wort. G. Seseli des montai-
gnes ou d'Hungarie del'Ecluse.

Cicuta latifolia foetidissima. *A. Broad leaved*
stinking Hemlocke. G. Ciguë, ou Cicutaire à large
feuille puante.

Cicuta major. *A. Great common Hemlocke.* G.
Ciguë commune.

Cicuta minor. *A. Foolish Hemlocke, or counter-*
feit Parsley. G. Petite Ciguë.

Cicuta palustris tenuifolia. *A. Small water Hem-*
locke. G. Ciguë des eaux, ou Phellandryon de
Pline.

Oenanthe maxima odore viroso. *A. Water Drop-*
wort, or Oenanthe of a high virulent smell. G. Oe-
nanthe veneneuse, & tres-grande, tirant à la Ciguë.

Oenanthe Apii folio. *A. Dropwort with Parsley leaves.*
G. Oenanthe à feuille de Persil.

Oenanthe angustifolia. *A. Dropwort with long nar-*
row leaves. G. Oenanthe à feuille estroite & longue.

Oenanthe Millefolii palustris folio. *A. Dropwort*
with leaves like water Yarrow. G. Oenanthe à feuille
de Mille-feuille d'eau.

Crithmum marinum. *A. Sampierre, or sea Pur-*
slane, rather sea Parsley. G. Fenouil marin, Crith-
mon, Bacille, & Batis de Pline.

Crithmum spinosum. *A. Pricklie Sampierre, or*
sea Parsley rather than sea Parsnep. G. Fenouil ma-
rin, ou Crithmon espineux, selon aucuns, Pastinade
marine.

UMBELLÆ Semine striato minore,
foliis plurifariam divisis.

Apium sativum planum. *A. Plaine garden*
Parsley. G. Persil des jardins lissé.

Apium sativum crispum. *A. Curled Parsley.*
G. Persil des jardins crespé.

Apium sativum, seu montanum angustifolium.
A. Montaine Parsley with narrow leaves. G. Persil
des montagnes à feuille estroite.

Apium latifolium degener, foliis dissectis. *A. Garden*
Parsley with cut leaves. G. Persil des jardins, lar-
ge & à feuille coupée.

Apium hortense maximum. *A. Greatest Garden*
Parsley. G. Le plus grand Persil des jardins.

Apium umbellâ luteâ. *A. Yellow tufted Parsley.*
G. Persil à fleur jaune.

Apium palustre Italicum, seu Selleri. *A. Ita-*
lian Smallage, or Selleri. G. Persil des marrais d'I-
talie, ou Selleri des jardins.

Apium palustre nostras. *A. Smallage, or water or*
marsh Parsley. G. Persil des marrais, ou Ache
commune.

Apium semine villoso & incano, Macedonicum. *A.*
Macedonian Parsley with white hoarie seed. G. Per-
sil de Macedoine à graine blanche, & veluë.

Apium semine villoso fusco. *Selinum peregrini-*
um. ^{um} *Clus. A. Strange Parsley with winged leaves*
& brown hoarie seed. G. Persil estrangeur, premier
de l'Ecluse à graine brune & veluë.

Ammi annuum vulgare. *A. Bishopsweed.* G. Ammi
de Dalechamp, selon quelques-uns.

Ammi perenne. *Nobis. Ammi Fuchsi Dalpii in*
Hist. Lug. A. Long Lasting, or perennall Bishops-
weed. G. Ammi perennel, ou Ammi de Fuchse.

Carum & Carui. *A. Caraways.* G. Carui de Mat-
thiol.

Anisum. *A. Anise.* G. Anis.

Pyrethrum. *A. Pelletory of Spaine.* G. Pyrethre
vray.

UMBELLÆ Semine striato, foliis
quid peculiare referentibus.

Bupleurum perenne latifolium. *A. Large Hares-*
care Perennall. G. Bupleuron perennel à large
feuille.

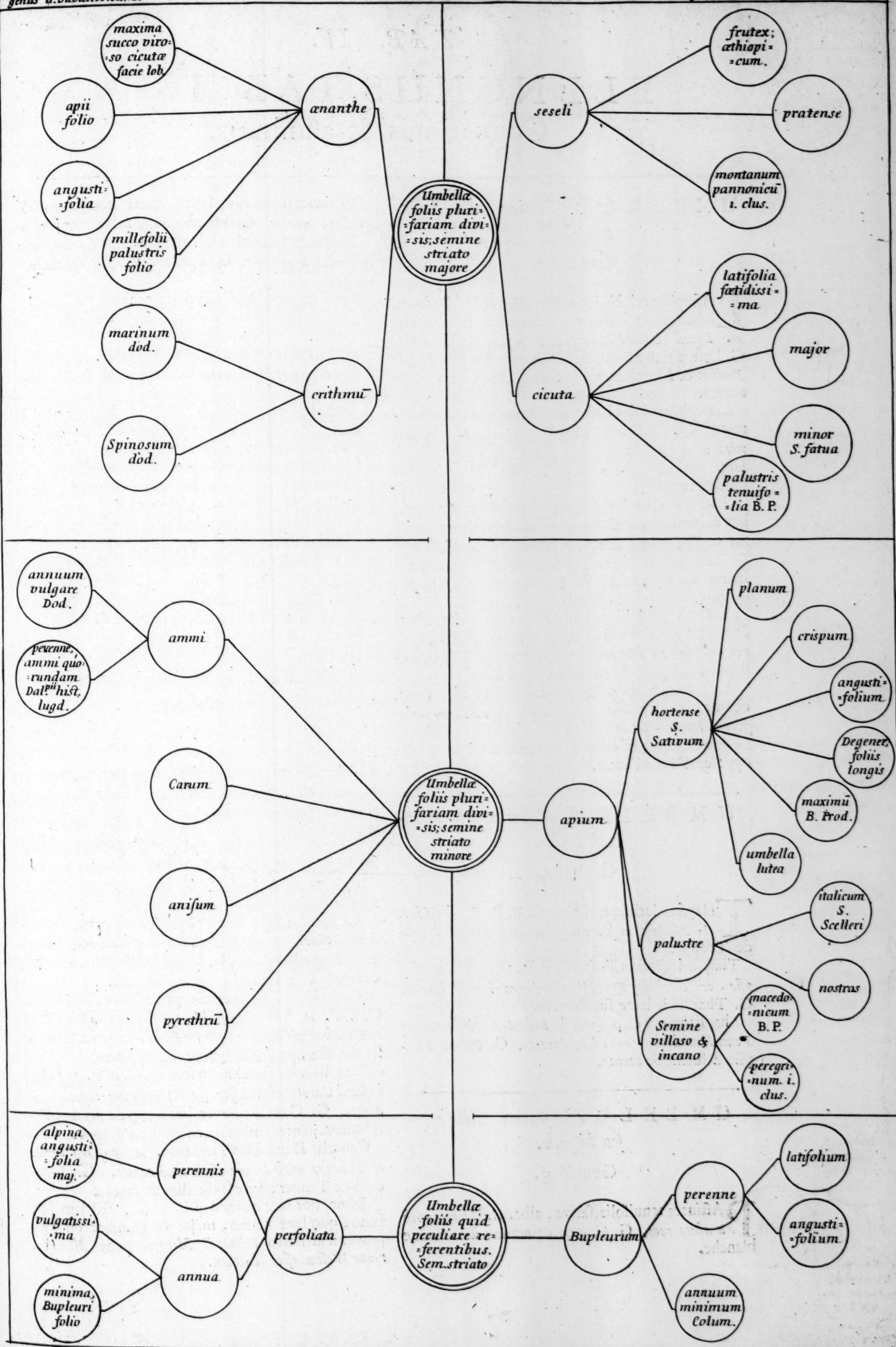
Bupleurum perenne angustifolium. *A. Narrow,*
perennall Hares-care. G. Bupleuron perennel à feuil-
le estroite.

Bupleurum annuum minimum. *Col. A. Lesser Hares-*
care annuall. G. Petit Bupleuron annuel de Co-
lumna.

Perfoliata perennis Alpina angustifolia majori
C. B. P. A. Great narrow leaved Through-waxe pe-
rennall. G. Grande Perce-feuille perennelle, & à
feuille estroite des Alpes.

Perfoliata annua vulgarissima. *A. Common great*
Through-waxe annuall. G. Grande Perce-feuille an-
nuelle.

Perfoliata annua minima Bupleuri folio, *Col. A.*
The least Through-waxe annuall with leaves of Bupleuron.
G. Tres-petite Perce-feuille annuelle, à feuille de
Bupleuron.

TAB. IV.

ELENCHUS TAB. IV.

Cognitionis & affinitatis.

UMBELLÆ Semine alis foliaceis cincto.

Genus 3.

Laserpitium lobis latioribus, Sefeli Æthiopicum, herba, Dod. Libanotis Authoribus vulgo dicta. A. Broad leaved Laserwort with plaine seed-filmes. G. Laserpition nommé Sefeli Æthiopicum, herba, par Dodon. & Libanotis, par la plus grande part des Auteurs.

Laserpitium lobis latioribus, libanotidi simile, semine crispo, seu Costus amara, J. B. A. Broad leaved Laserwort with curled rough seed-filmes. G. Laserpition à large feuille, ayant les semences undoyées ou crespues & rugeuses.

Laserpitium lobis angustioribus saturatè virentibus & lucentibus, semine crispo. A. Laserwort with narrow, sad-green shining leaves and curled seed-filmes. G. Laserpition, ayant les feuilles estroites, de couleur obscure, vertes, & luisantes, & à la graine crespuë.

Laserpitium lobis angustioribus dilutè virentibus, & multifariam divisis. A. Laserwort with narrow-cut light-green leaves. G. Laserpitium à feuille estroite, coupée, de couleur verte-lavée.

Laserpitium lobis longioribus dilutè virentibus, conjugatim dispositis. A. Laserwort with long light-green leaves, set opposed. G. Laserpition à feuille longue estroite, de couleur verte-lavée, directement opposée l'une à l'autre.

UMBELLÆ Semine ala foliacea cincto.

Genus 4.

Thapsia latissimo folio. C. B. P. & 3^{ia} Clus. A. Thapsia, or scorching fennell Gyant. G. Grande Thapsie.

Thapsia latifolia villosa. C. B. P. 1^a Clus. A. Thapsia, or scorching Fennell with large hoarie leaves. G. Thapsie à large feuille veluë.

Thapsia minor carotæ effigie Lob. A. Little scorching Fennell with the leaves like Carrots. G. Petite Thapsia à feuille de carote.

UMBELLÆ semine villoso, seu hispido.

Genus 5.

Pastinaca tenuifolia, sativa, alba. A. Carrott with a white root. G. Carote commune à la racine blanche.

Pastinaca tenuifolia, sativa, lutea. A. Carrott with a yellow root. G. Carote commune à la racine jaune.

Pastinaca tenuifolia, sativa, rubra. A. Common Carrott with a red root. G. Carote commune à la racine rouge.

Pastinaca tenuifolia, sylvestris, genuina Dioscoridis. A. Wilde carrott. G. Carote sauvage, ou la vraye de Dioscorid.

Pastinaca tenuifolia, sylvestris, lucida. A. Wilde Carott with shining leaves. G. Carote à feuille luisante.

Pastinaca tenuifolia, sylvestris, radice, & umbella lutea. A. Carott with a yellow root, & umbell. G. Carote sauvage à la racine & ombel jaune.

Pastinaca tenuifolia Cretica, umbellæ radiis Gingidii longioribus. A. Carott with the stemmes of the umbell longer then those of Gingidium. G. Carote avec les rayons de l'ombel, plus longs que ceux de Gingidion.

Pastinaca Cretica capitulis globosis. Nobis. Cuminum sylvestre. Tab. A. Carrott of Candie with winged leaves & round tufts in it's umbell. G. Carote de Crete ou Candie à feuille aissée, & ayant les testes des ombels rondes, en guise de boules.

UMBELLÆ Semine echinato, seu aculeato.

Genus 6.

Caucalis major Platyphyllon purpurea, & alba. A. Great-bastard Carrott with large leaves and red, or white flowers. G. Grand Caucalis à large feuille, & à fleur rouge ou blanche.

Caucalis major leptophyllum, Monspeliaca, magno fructu. C. B. P. A. Bastard Carott with narrow leaves & Great thicke seed. G. Le grand Caucalis à feuille coupée, & aux graines grosses.

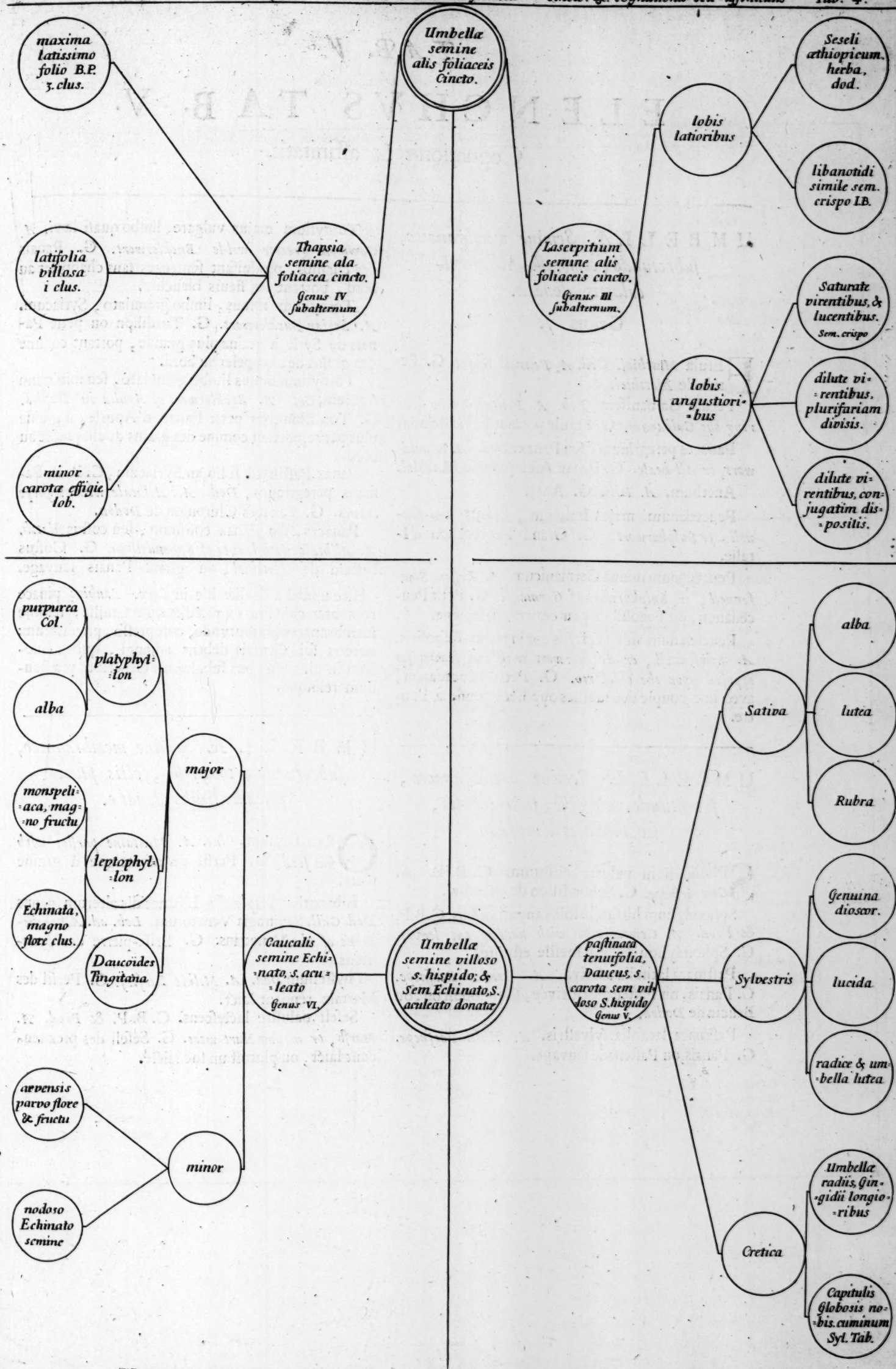
Caucalis major Leptophyllum, echinata, magno flore, Clus. A. Bastard Carott with narrow leaves and a bigg white flower. G. Le grand Caucalis à feuille coupée, avec la fleur grande, blanche.

Caucalis minor arvensis, parvo flore, & fructu. C. B. P. A. The lesser feild Caucalis, or bastard Carott with little flowers, & seeds. G. Le petit Caucalis des champs, à la fleur & graine petite.

Caucalis nodosa, echinato semine. C. B. P. A. Lesser bastard Carott with lesser seed, growing together in knotts. G. Caucalis, avec beaucoup de graines herissonées, jointes ensemble, en guise de grappe.

Caucalis Daucoides Tingitana. A. Bastard Carott of Tangers with leaves of the true carott. G. Caucalis de Tanger, avec les feuilles de carote.

Minor fuit hæc quando primò vidi, sed jam hoc anno, quo hæc scribo, major & grandior omnino provénit in horto Edwardi Morgan pone Monasterium Westminster dictum.

T A B. V.

E L E N C H V S T A B. V.

Cognitionis & affinitatis.

U M B E L L Æ *Semine membranaceo, subrotundo, compresso, fol. fœniculaceis donatæ.*

Genus 7.

Ferula Matthiol. Dod. A. Fennell Gyant. G. Ferule de Matthiol.

Ferula Galbanifera, Lob. A. Fennell Gyant bearing the Galbanum. G. Ferule portant le Galbanon.

Panaces peregrinum, seu Panax. Dod. A. Woundwort, or All-heale. G. Panax Asclepion de Matthiol.

Anethum. A. Dill. G. Anet.

Peucedanum majus Italicum, Lob. A. Sow-fennell, or Sulphurwort. G. Grand Peucedanon d'Italie.

Peucedanum minus Germanicum. A. Lesser Sow-fennell, or Sulphurwort of Germanie. G. Petit Peucedanon, ou Fenouil de pourceau d'Alemagne.

Peucedanum minus, foliis conjugatim dispositis. A. Sowfennell, or Sulphurwort with two leaves set opposed upon the chief rib. G. Petit Peucedanon, avec une couple des fueilles opposées, l'une à l'autre.

U M B E L L Æ *Semine membranaceo, subrotundo, compresso, foliis lobatis, seu pinnatis donatæ.*

Sphondylium vulgare hirsutum. C. B. P. A. Cowparsnepe. G. Sphondilion de Matthiol.

Sphondylium hirsutum foliis angustioribus. C. B. P. & Prod. A. Cowparsnepe with narrow cut leaves. G. Sphondilion velu à fueille estroite.

Pastinaca latifolia sativa. A. Garden Parsnepe. G. Panais, ou Pastenade cultivée, Elaphoboscôn, ou Baucia de Dodon.

Pastinaca latifolia sylvestris. A. Wild Parsnepe. G. Panais, ou Pastenade sauvage.

Tordylium majus vulgare, limbo quasi lævi. A. Common greater wilde Bucklerwort. G. Panais des champs, produisant semences sans chapelet au bord, portant les fleurs blanches.

Tordylium minus, limbo granulato, Syriacum. A. Syrian Bucklerwort. G. Tordilion ou petit Panais de Syrie à graine plus grande, portant comme des grains de chapelet au bord.

Tordylium minus limbo granulato, seu minimum Apulum, Col. A. Bucklerwort of Apulia in Naples. G. Tordilion, ou petit Panais d'Apuile, à graine plus petite, portant comme des grains de chapelet au bord.

Panax Pastinacæ folio, an Syriacum, C. B. P. Panaces peregrinum, Dod. A. Allheale with parsnepe leaves. G. Panaces Chironion de Dodon.

Panaces, seu Panax costinum, seu costus Matth. A. Allheale with leaves of Sphondylium. G. Costus bastard de Matthiol, ou grand Panais sauvage.

Hæc umbella & aliæ hic in Casp. Bauhini pinace contentæ, cum sint ex prædictarum familia, semine membranaceo, subrotundo, compresso, prædictarum: cæteris sui Generis debent adjungi, quemadmodum in aliis omnibus subalternis Generibus præstandum relinquo.

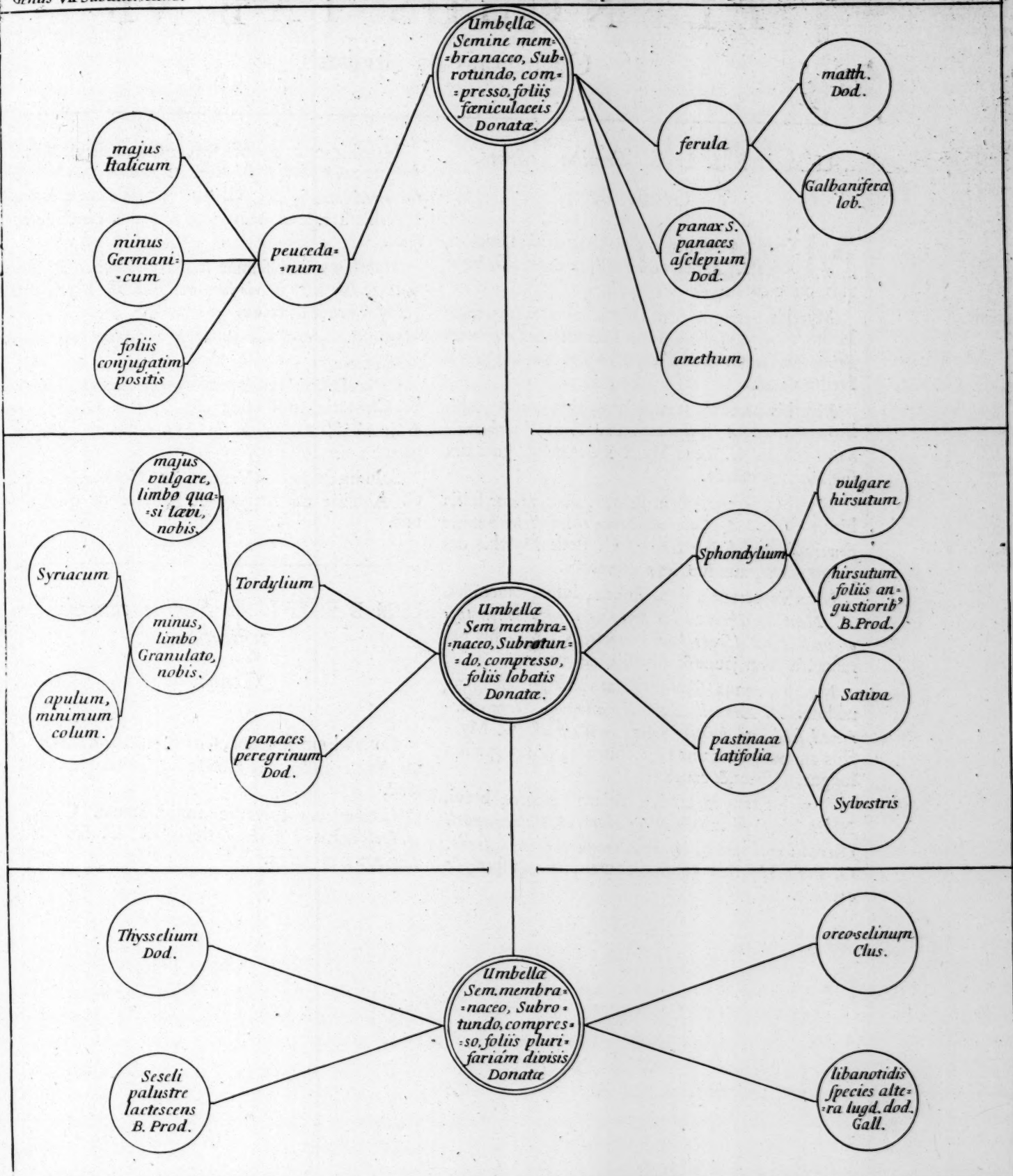
U M B E L L Æ *Semine membranaceo, subrotundo, compresso, foliis plurifariam divisis donatæ.*

Oreo-felinum. Clus. A. Montaine parsley with flat seed. G. Perfil de montaigne à graine plate.

Libanotis Theophrasti Libanotidis alterum genus Dod. Gall. Saxifragia Venetorum. Lob. ad. A. Breake-Stone of the Venetians. G. Brise-pierre des Vene-tiens.

Thysselium Dod. A. Milkie Parsley. G. Perfil des Marraiz rendant lait.

Seseli palustre lactescens. C. B. P. & Prod. A. Marsh, or meadow Hart-wort. G. Sefeli des prez rendant lait, ou plutost un suc lait.

T A B. VI.

E L E N C H U S T A B. VI.

Cognationis & affinitatis.

U M B E L L Æ Semine rostrato.

Genus 8.

MYRRHIS perennis semine striato, alba, major, odorata. *A. Sweet Chervill, or Cicely. G. Myrrhis ou cicutaire de Matthiol.*

Myrrhis perennis sem. striato, alba, minor, foliis hirsutis. *A. Lesser montaine Chervill, or Cicely with hairie leaves. G. Petit myrrhis des montaignes à fueille veluë.*

Myrrhis perennis sem. striato, alba, minor, foliis hirsutioribus. *A. Lesser montaine Chervill with more hairie leaves. G. Petit Myrrhis des montaignes aux fueilles plus veluës.*

Myrrhis perennis sem. striato, alba, minor, foliis hirsutissimis. *A. Lesser montaine chervill with white flowers & most hairie leaves. G. Petit Myrrhis des montaignes, aux fueilles tres-veluës.*

Myrrhis perennis sem. striato, lutea, daucoides. *A. Montaine Chervill, or Myrrhis with a yellow tuft or umbell, & leaves like carrots. G. Myrrhis perennel à fleur jaune & à fueille de carote.*

Myrrhis annua semine striato, aspero, oblongo, nodosa. *A. Annuall Chervill with rough, long, furrowed seed, and knottie joints in it's stalke. G. Myrrhis annuel, avec une tige nouëuse, & ses graines longues, aspres, & canelées.*

Myrrhis annua semine striato, aspero, brevi, Nobis. *Nova Æquicolorum, Colum. A. Wilde annuall Chervill with short, blacke, rough furrowed seeds. G. Petit Myrrhis à graine courte, noire, aspre, & canelée.*

Myrrhis annua nodosa, semine striato, lævi, Nobis. *Anthriscus Plinii Hist. Lug. A. Annual Cicely with furrowed smooth seeds. G. Anthriscus de Dalechamp, Myrrhis à tige nouëuse, & à graine canelée, & lissée.*

Myrrhis annua semine striato, villosa. *A. Annuall Cicely with hoarie furrowed seed. G. Myrrhis à graine canelée & veluë.*

Cerfolium sativum Trag. *A. Chervill. G. Cerfueil commun.*

Cerfolium sylvestris seminibus lævibus, nigris, Nobis. *Cicutaria (forte) alba Hist. Lug. A. Wilde Chervil with black smooth seed. G. Cerfueil sauvage à graine noire & lissée.*

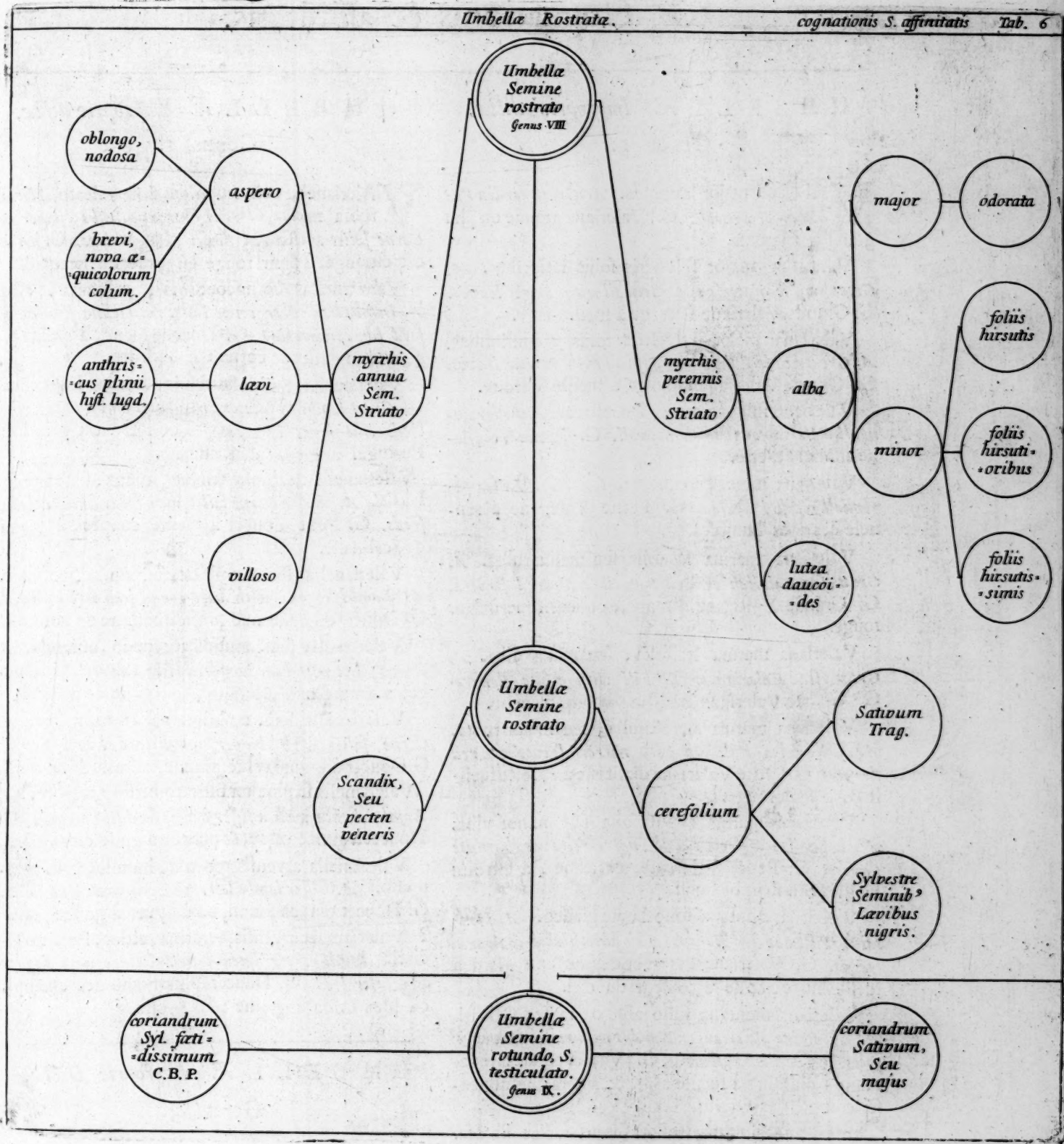
Scandix seu pecten Veneris. *A. Shepheards needle. G. Aiguille de Berger, ou Scandix de quelques uns.*

U M B E L L Æ Semine rotundo, seu testiculato.

Genus 9.

Coriandrum sativum, seu majus. *A. Common or Garden Coriander. G. Coriandre cultivé de Matthiol.*

Coriandrum sylvestre foetidissimum. *C. B. P. A. Wilde & most stinking Coriander. G. Coriandre sauvage tres-puant.*

TAB. VII.

ELENCHUS TAB. VII.

Cognitionis & affinitatis.

UMBELLÆ Impropr̃ie dictæ.

Genus 1.

Valeriana major hortensis. *A. Great garden Valerian or Setwall.* G. Valeriane grande ou phu grand des jardins.

Valeriana major sylvestris foliis latioribus. *A. Great wilde Valerian or Setwall with large leaves.* G. Grande Valeriane sauvage à fueille large.

Valeriana major sylvestris foliis angustioribus. *A. Great wilde Valerian or Setwall with narrow leaves.* G. Grande Valeriane sauvage à fueille estroite.

Valeriana minor annua, seu æstiva. *A. Lesser annuall Valerian or summer Setwall.* G. Petite Valeriane annuele d'esté.

Valeriana minor perennis palustris. *A. Lesser perennall marsh Valerian.* G. Petite Valeriane perennele des prés humides.

Valeriana marina latifolia, seu major rubra. *A. Great sea Valerian or Sea Setwall with red flowers.* G. Grande Valeriane estrangere ou maritime à fleur rouge.

Valeriana marina latifolia, seu major alba. *A. Great sea Valerian or Setwall with white flowers.* G. Grande Valeriane maritime à fleur blanche.

Valeriana marina angustifolia, seu minor rubra. *A. Lesser sea Valerian with narrow leaves & red flowers.* G. Petite Valeriane maritime à estroite fueille & à fleur rouge.

Valeriana marina angustifolia seu minor alba. *A. Lesser sea Valerian with narrow leaves & white flowers.* G. Petite Valeriane maritime, à estroite fueille, & à fleur blanche.

Valeriana montana folio lævi, glauco. *A. montaine Valerian, or Nardus with smooth skie-coloured leaves.* G. Valeriane des montaignes, ou Nard à fueille lissée, & de la couleur du ciel.

Valeriana montana folio aspero, radice Olivari. *A. Montaine Valerian, or Nardus with rough leaves & roots knobbed like Olives.* G. Valeriane des montaignes, ou Nard à fueille aspre & à la racine nouëuse comme des Olives.

Valeriana montana folio aspero, radice fibrosa. *A. Montaine Valerian, or Nardus with rough leaves and fibrous roots.* G. Valeriane, ou Nard des montaignes, à fueille aspre & à la racine fibreuse.

Valeriana Canadensis urticæ folio. *Corn. A. Valerian of Canada with leaves like nettles.* G. Valeriane de Canada à fueille d'ortie.

UMBELLÆ Impropr̃ie dictæ.

Genus 2.

Valerianella cornucopoides flore galeato. *Nobis, rubra indica, Clus. A. Strange lambs lettuce, or Corne sallet with a red flower, helmet like.* G. Doucet estrang̃er à fleur rouge en guise de heaume.

Valerianella cornucopoides, echinata, alba. *A. Lambs lettuce, or corne sallet with white flowers & seed like cornucopia.* G. Doucet blanc, à graine piquante en guise de corne d'abondance.

Valerianella Scabiosæ femine, major Lusitanica. *A. Great lambs lettuce, or corne sallet of Portugal, with seeds like seeds of Scabious.* G. Doucet grand de Portugal à graine de Scabieuse.

Valerianella Scabiosæ femine, minor, seu tenuifolia, *Col. A. Lesser Corne sallet with seeds like Scabious seeds.* G. Petit doucet à fueille coupée, à graine de Scabieuse.

Valerianella sem. umbilicato, nudo, rotundo. *A. Lambs lettuce with bare round seed like a navell.* G. Doucet à graine nuë, ronde comme un numbril.

Valerianella sem. umbilicato, nudo, oblongo. *A. Corne sallet with bare long seed like a navell.* G. Doucet à graine nuë, longue, en guise de numbril.

Valerianella sem. umbilicato, hirsuto, majore. *A. Corne sallet with bigger rough seed like a navell.* G. Doucet à graine veluë, grande, en guise de numbril.

Valerianella femine umbilicato, hirsuto, minore. *A. Lambs lettuce with a lesser hairie seed like a navel.* G. Doucet à graine veluë, & petite en guise de numbril.

Valerianella arvensis, præcox, humilis, sem. compresso. *A. Lesser lambs lettuce, or common corne sallet.* G. Doucet plus commun, ou d'hyver à graine plate.

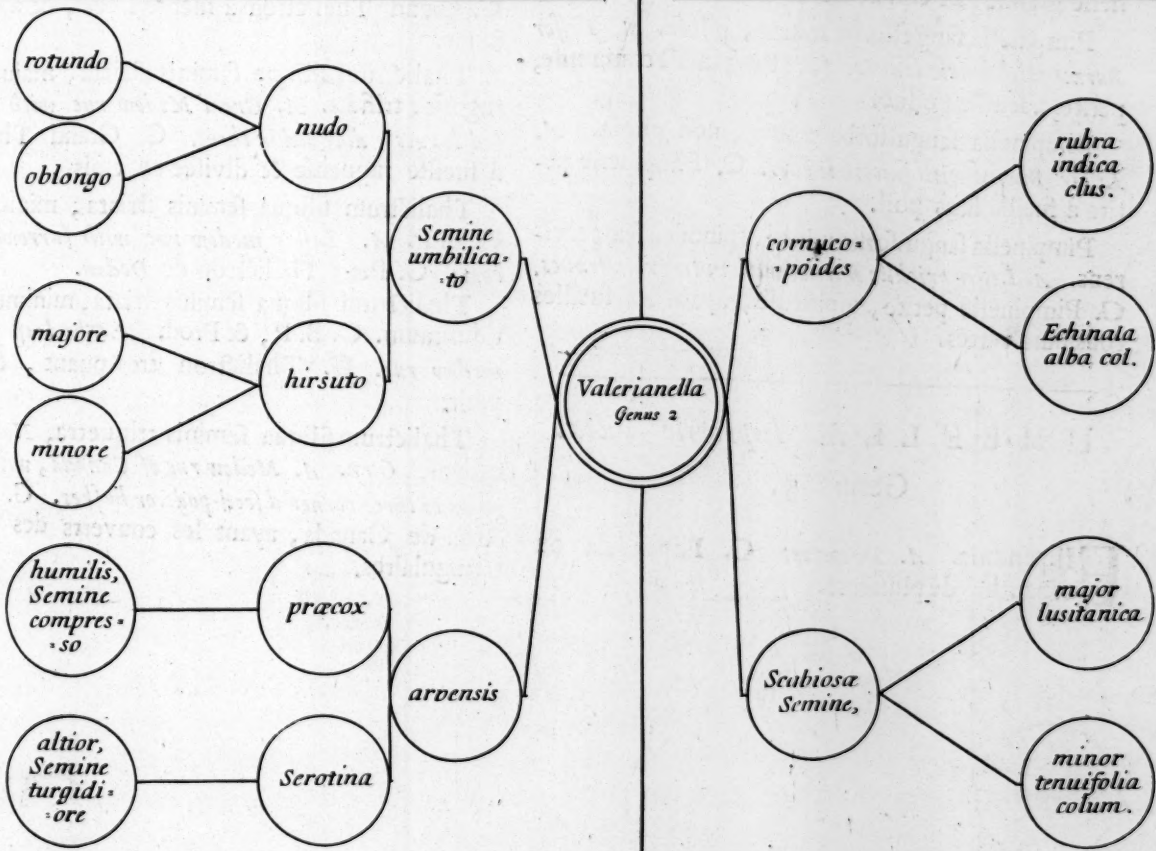
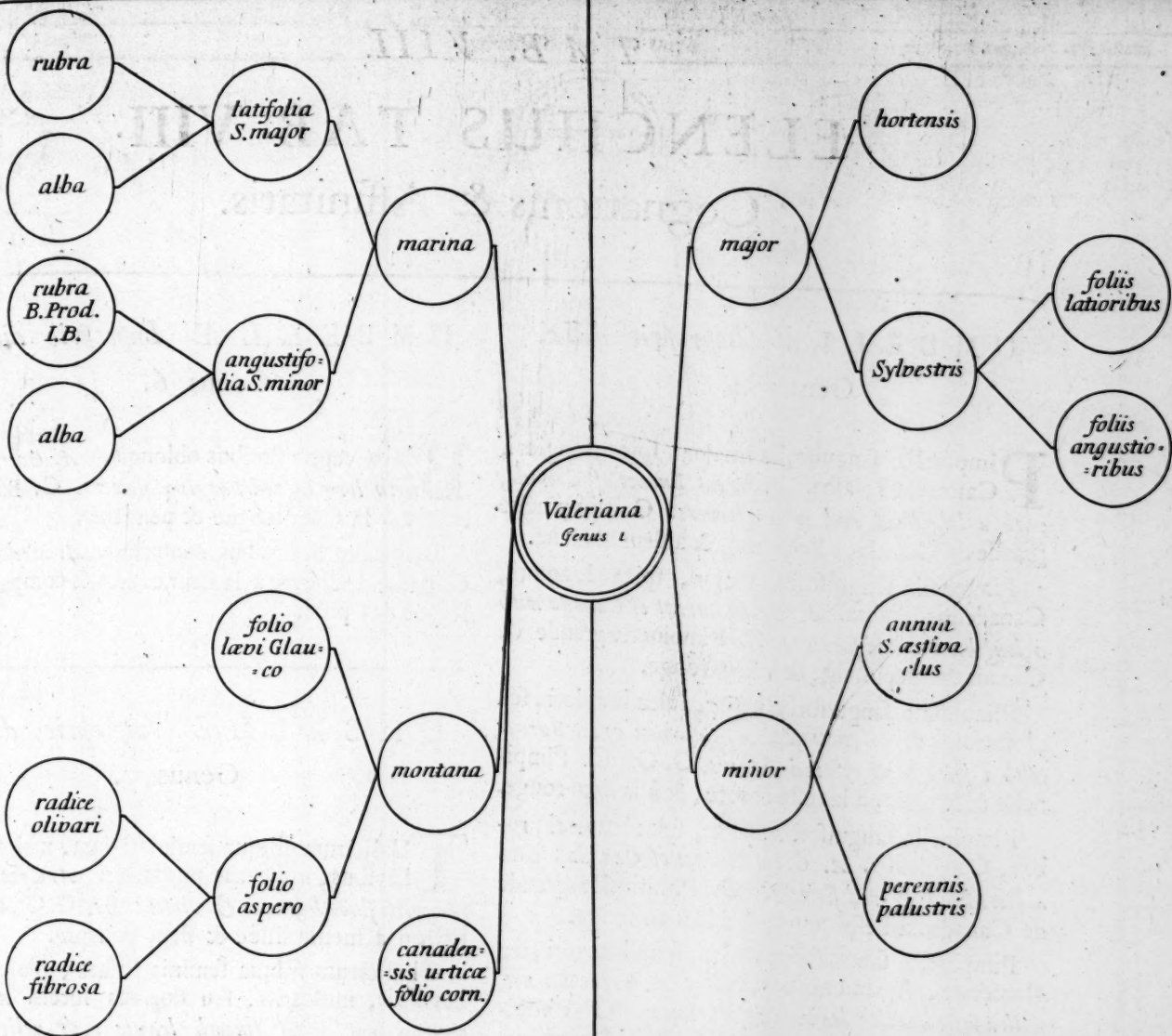
Valerianella arvensis, serotina, altior, sem. turgidiori. *A. Bigger & later lambs lettuce with bigger or greater seed.* G. Doucet plus grand des champs, ou plus tardif à graine plus grosse.

UMBELLÆ Impropr̃ie dictæ.

Genus 3.

Valeriana Græca violacea. *A. Greek Valerian with a blew flower.* G. Valeriane de Grece à fleur bleüe.

Valeriana Græca alba. *A. Greek Valerian with a white flower.* G. Valeriane de Grece à fleur blanche.

T A B. VIII.

ELENCHUS TAB. VIII.

Cognitionis & Affinitatis.

U M B E L L Æ Impropr̃ie dict̃a.

Genus 4.

Pimpinella sanguisorba major, spica longiori, Canadensis, alba. *A. Great Burnet of Canada, with a long head and white flowers.* G. Pimpinelle grande de Canada, à l'espi long & à fleur blanche.

Pimpinella sanguisorba major, spica longiori, Canadensis, rubra. *A. Great Burnet of Canada with a long head & red flowers.* G. Pimpinelle grande de Canada, à l'espi long, & à fleur rouge.

Pimpinella sanguisorba major, spica breviori, seu glomerata, rubra, nostras. *A. Common great Burnet with a short head & red flowers.* G. Grande Pimpinelle commune, à la teste courte, & à la fleur rouge.

Pimpinella sanguisorba major, spica breviori, rubra, Canadensis. *A. Great Burnet of Canada, with a short head & red flowers.* G. Pimpinelle grande de Canada, à l'espi court, & à la fleur rouge.

Pimpinella sanguisorba major, spica breviori, seu glomerata, Agrimonoides, Nobis. *A. Great Burnet, with a short head, & leaves like Agrimony.* G. Pimpinelle grande, à l'espi court & à feuille d'Agrimoine.

Pimpinella sanguisorba minor, pilosa. *A. Lesser Burnet with hairie leaves.* G. Pimpinelle commune, petite, à feuille poilue.

Pimpinella sanguisorba minor, non pilosa. *A. Lesser Burnet with smooth leaves.* G. Pimpinelle petite à feuille sans poil.

Pimpinella sanguisorba minor, spinosa, sempervirens. *A. Lesser prickly Burnet with ever-green leaves.* G. Pimpinelle petite, espineuse, ayant les feuilles toujours vertes.

U M B E L L Æ Impropr̃ie dict̃a.

Genus 5.

Flipendula. *A. Dropwort.* G. Flipendula ou Cœnanthe de plusieurs.

U M B E L L Æ Impropr̃ie dict̃a.

Genus 6.

Barba capræ floribus oblongis. *A. Goats-beard with long tufted hanging flowers.* G. Barbe de chevre à la fleur longue & pendante.

Barba capræ floribus compactis. *A. Meadowsweet.* G. Barbe de chevre à la fleur courte & compacte, ou Reyne des prés.

U M B E L L Æ Impropr̃ie dict̃a.

Genus 7.

Thalictum filiqua seminis striata, major, foliis lævibus, muscariis purpureis. *A. Great meadow rue with smooth leaves & violet tufts.* G. Grand Thalictron à feuille lissée & fleur pourpre.

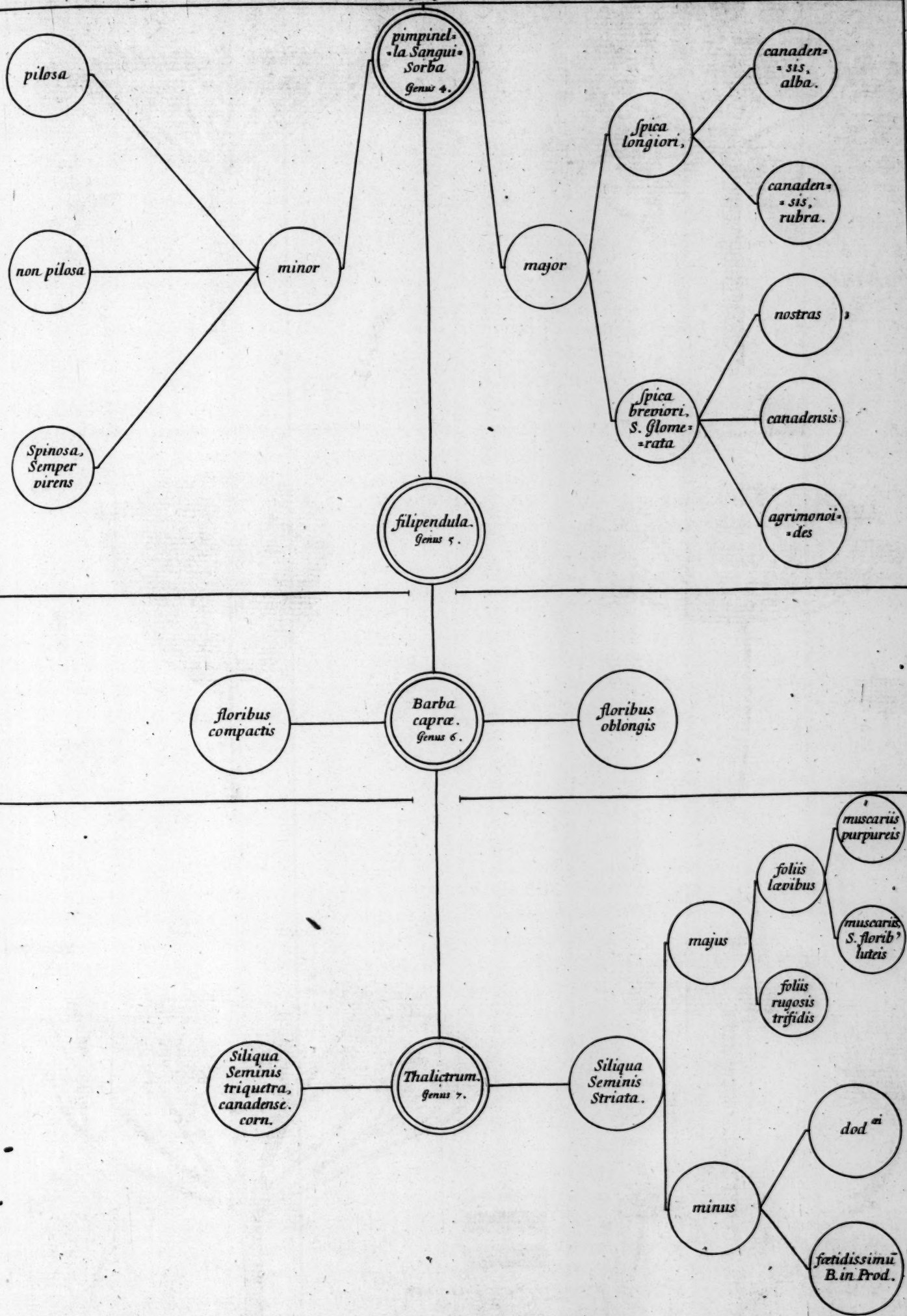
Thalictum filiqua seminis striata, majus, foliis lævibus, muscariis, seu floribus luteis. *A. Great meadow rue with smooth leaves, & yellow tufts.* G. Grand Thalictron à feuille lissée, & à la fleur jaune.

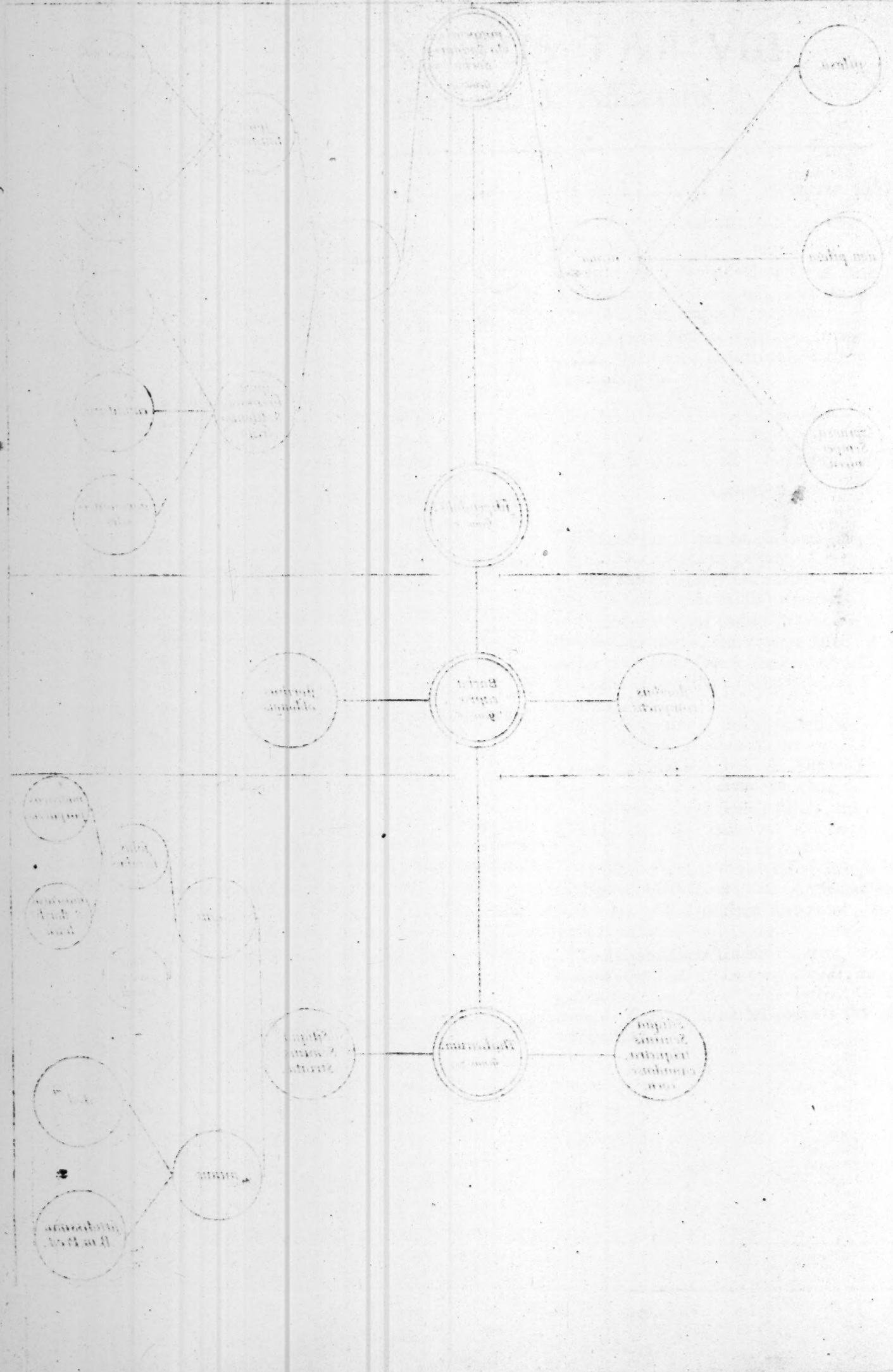
Thalictum filiqua seminis striata, majus, foliis rugosis, trifidis. *A. Great Meadow rue with wrinkled leaves, divided in three.* G. Grand Thalictron à feuille rugueuse & divisée en trois.

Thalictum filiqua seminis striata, minus, Dod. C. B. P. *A. Lesser meadow rue with furrowed seed-coats.* G. Petit Thalictron de Dodon.

Thalictum filiqua seminis striata, minimum, foetidissimum. C. B. P. & Prod. *A. The least stinking meadow rue.* G. Thalictron tres-puant, & tres-petit.

Thalictum filiqua seminis triquetra, Nobis. Canadense, Corn. *A. Meadow rue of Canada, with triangular or three corner'd seed-pods, or husks.* G. Thalictron de Canada, ayant les couverts des graines triangulaires.

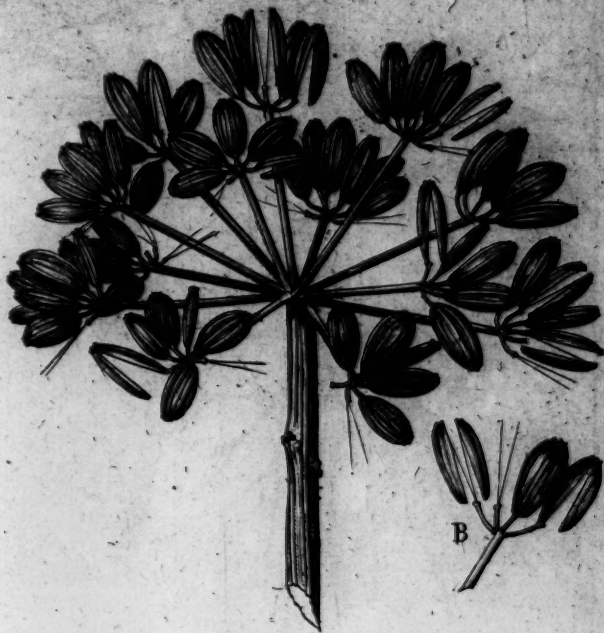
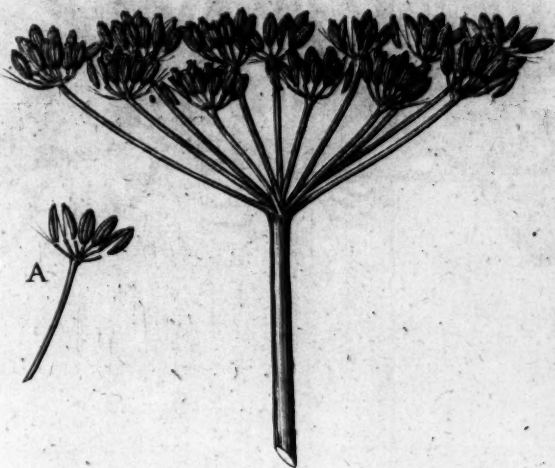

Ferula semine prægnans

Linnaeus

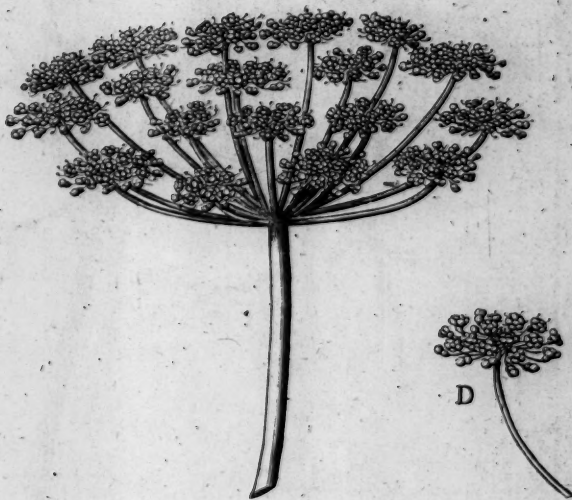
Feniculum semine prægnans

Daucus s. carota semine prægnans.

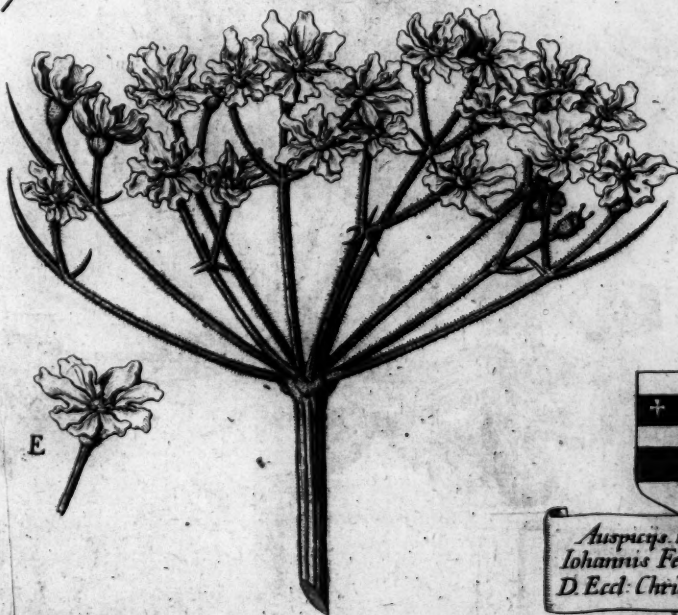
Feniculum florens

Daucus florens

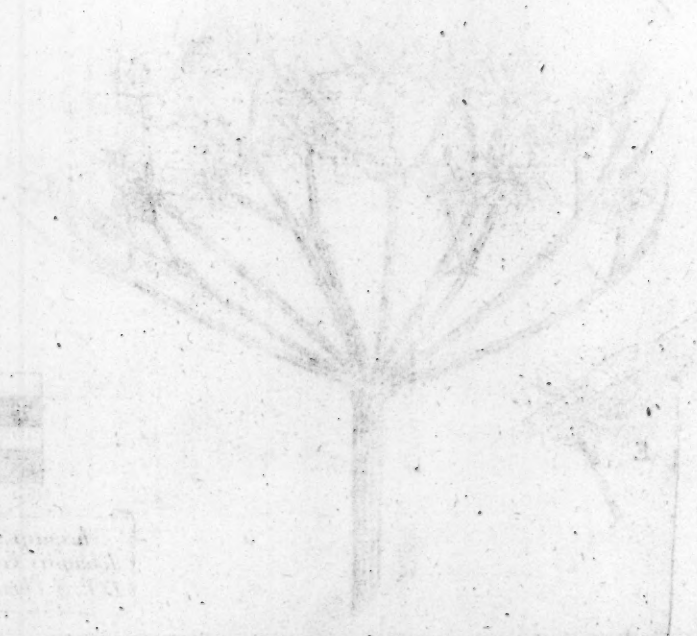
Sphondylium florens

Auspicio R. Viri Dni
Iohannis Fell. S.S. Theologiae
D. Eccl. Christi Ox. Decani.

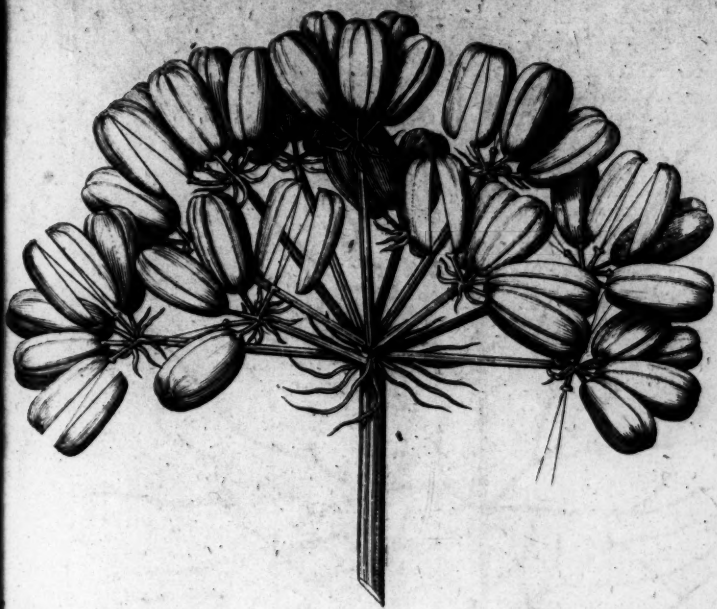

Handwritten notes in the top left corner.

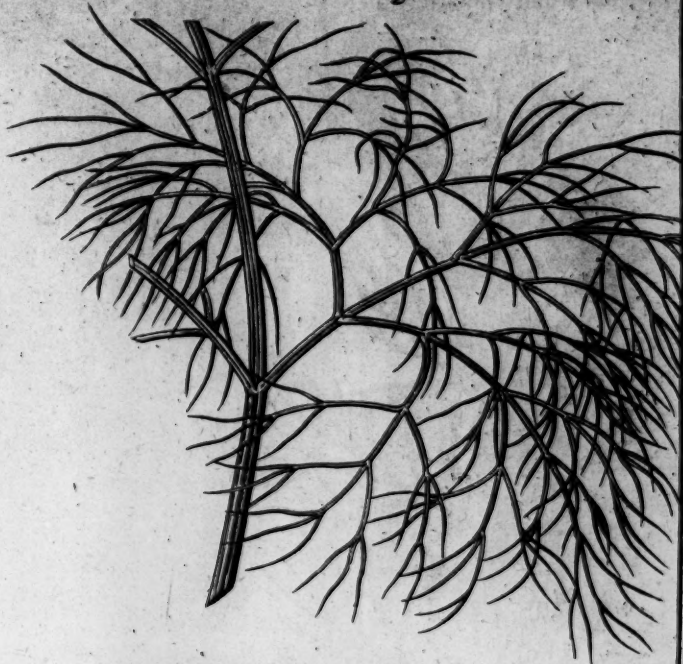
Handwritten text at the bottom center, possibly a signature or date.

Cachrys Semine fungoso levi

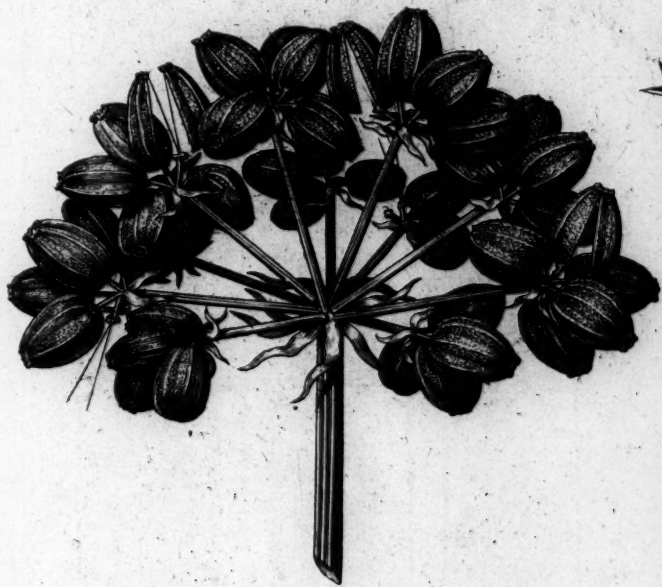

Folium Cachrys 1^e

Iconum Tab: 3

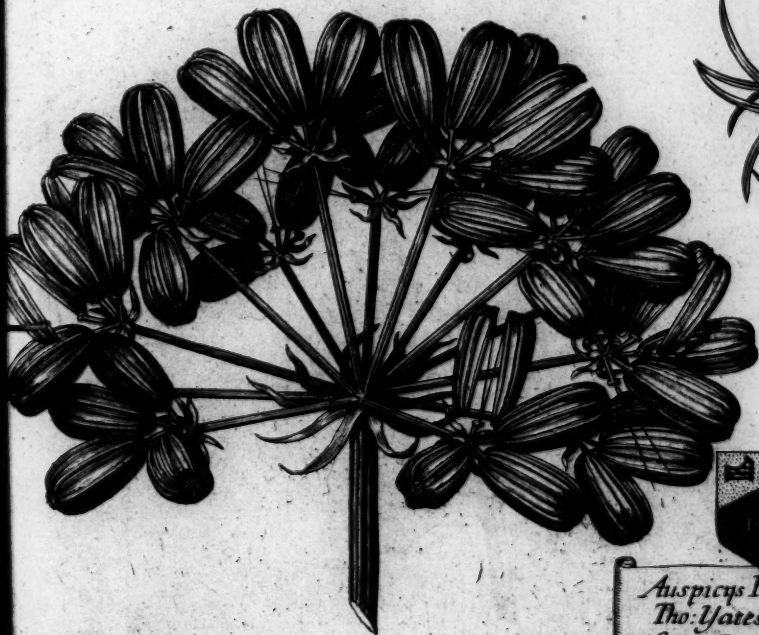
Cachrys Semine fungoso Sulcato aspero

Folium Cachrys 2^e

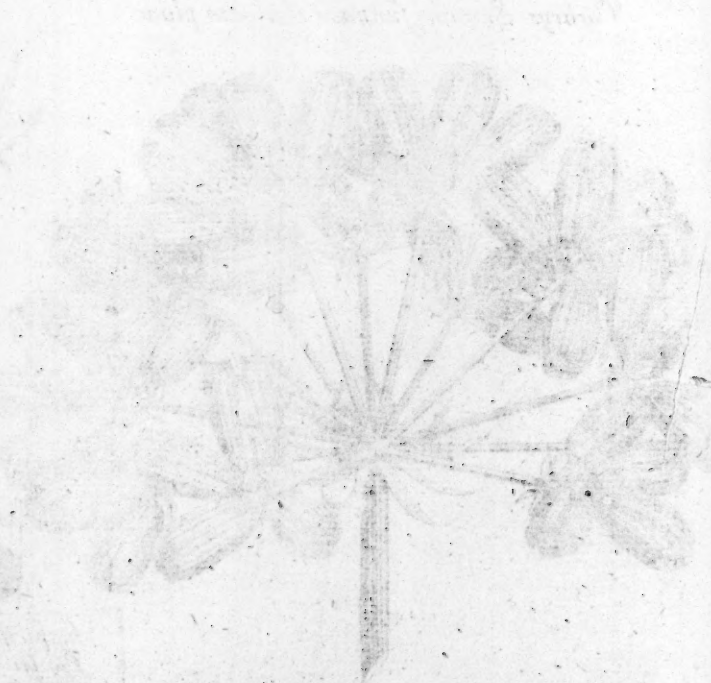
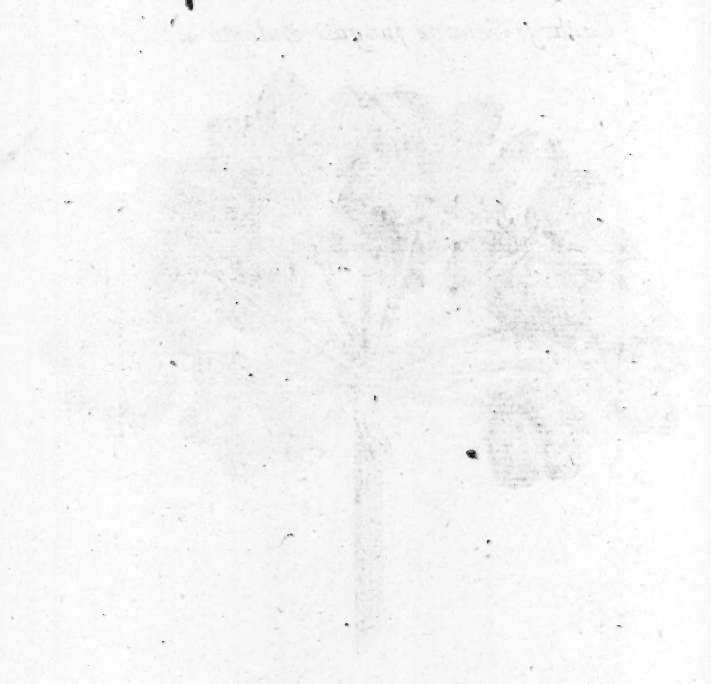
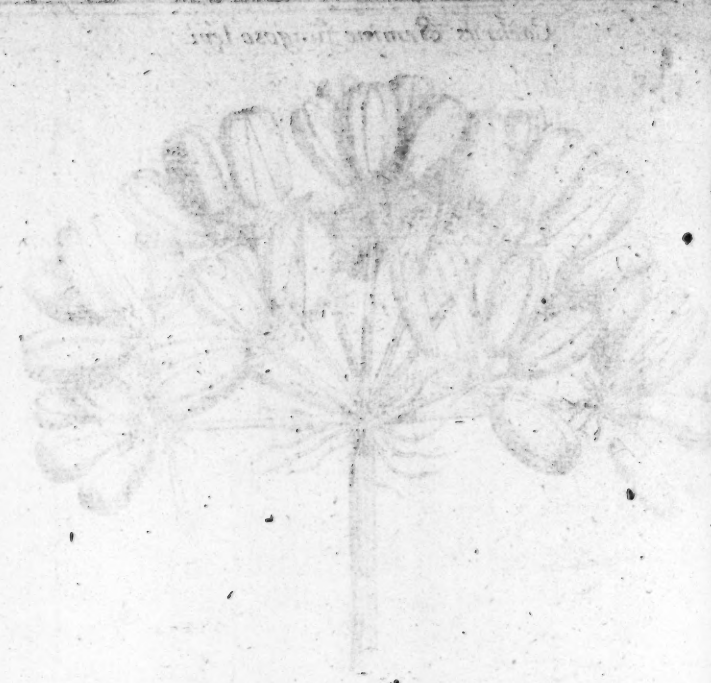
Cachrys Semine fungoso Sulcato plano

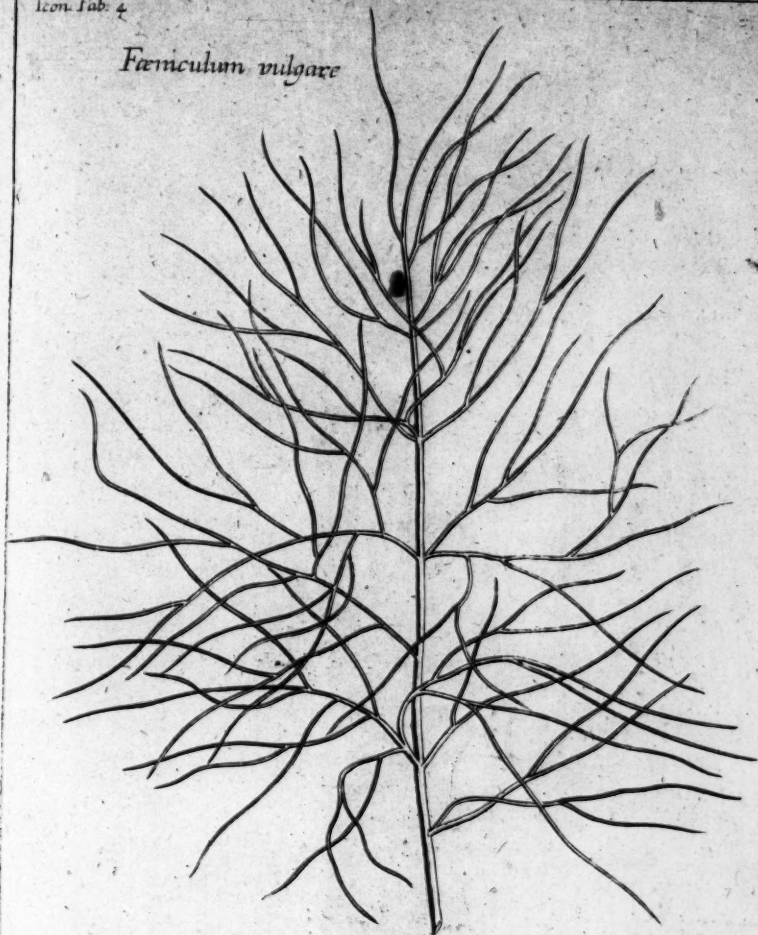
Folium Cachrys 3^e

Auspicijs R. Viri Dni:
Tho. Yates S.S. Th.D.
Coll. Aene. nas. Princip.

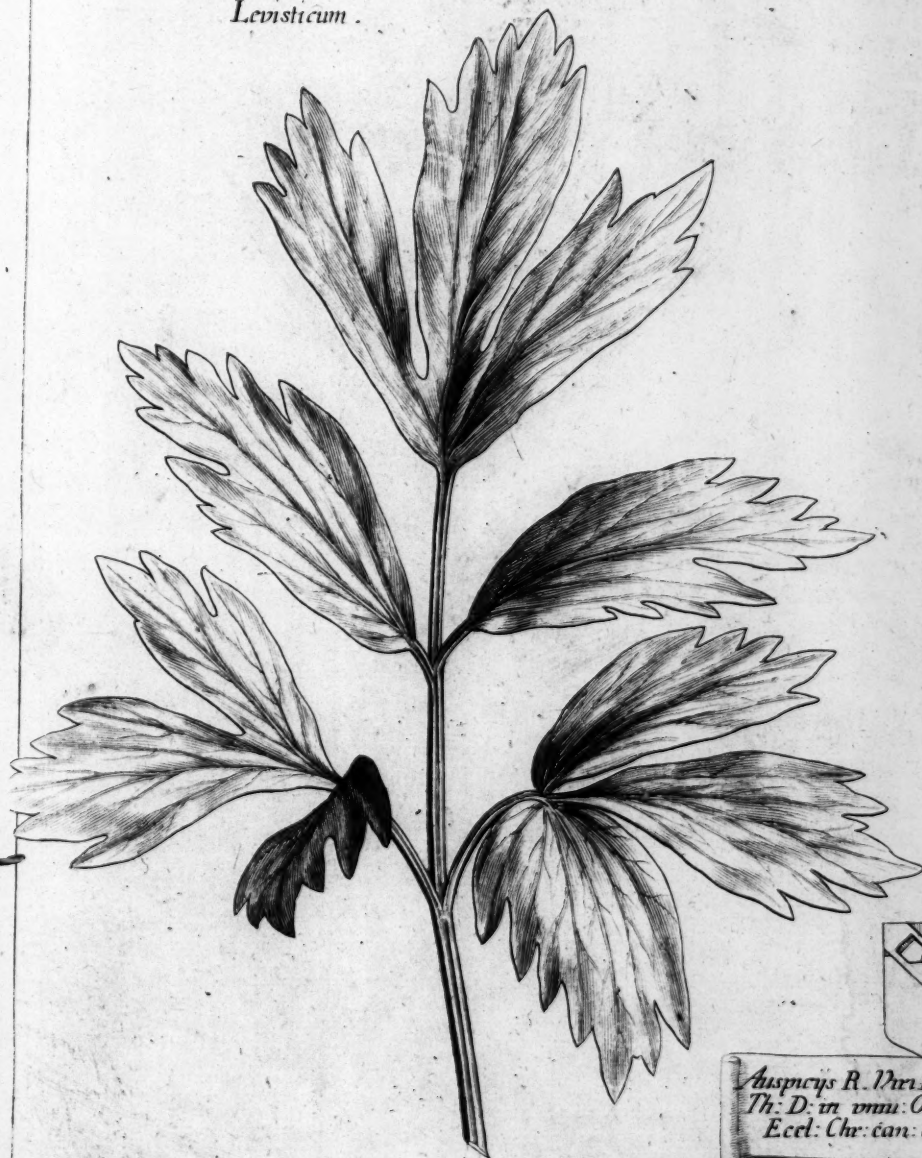
Feniculum vulgare

Meum spuriun

Levisticum

Astrantha S imperatoria nigra

Mastice

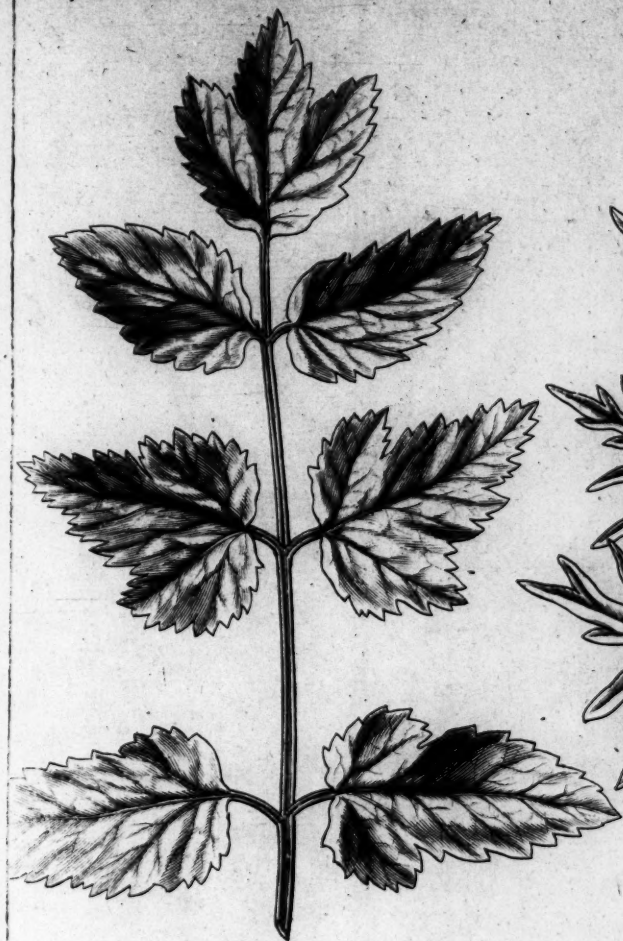
Auspicijs R. M^{ra} Dⁿⁱ Ric. Allestree S.S.
Th: D: in vnu. Oxon: Prof: Theol Reg:
Ecel: Chr: can: Coll: Eton: præp:

Quet. Bursat. Saxifraga Anisov.

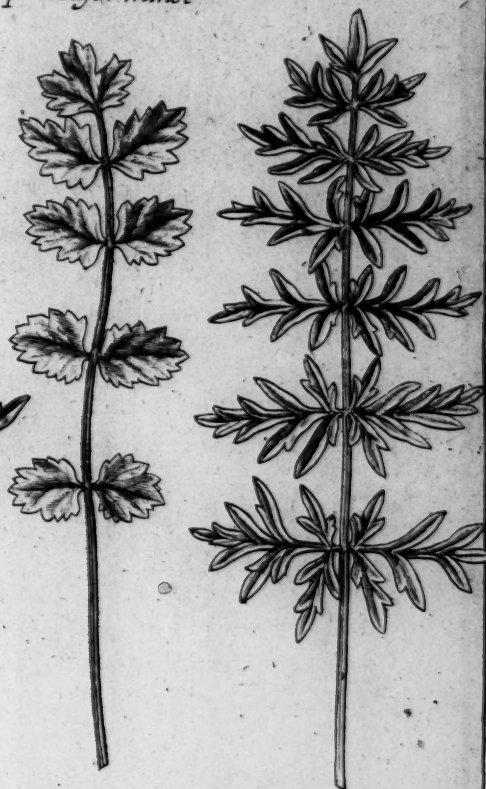
Pimpinella saxifraga maj.

Pimp. saxif. maj. degener

Icon Tab. 5

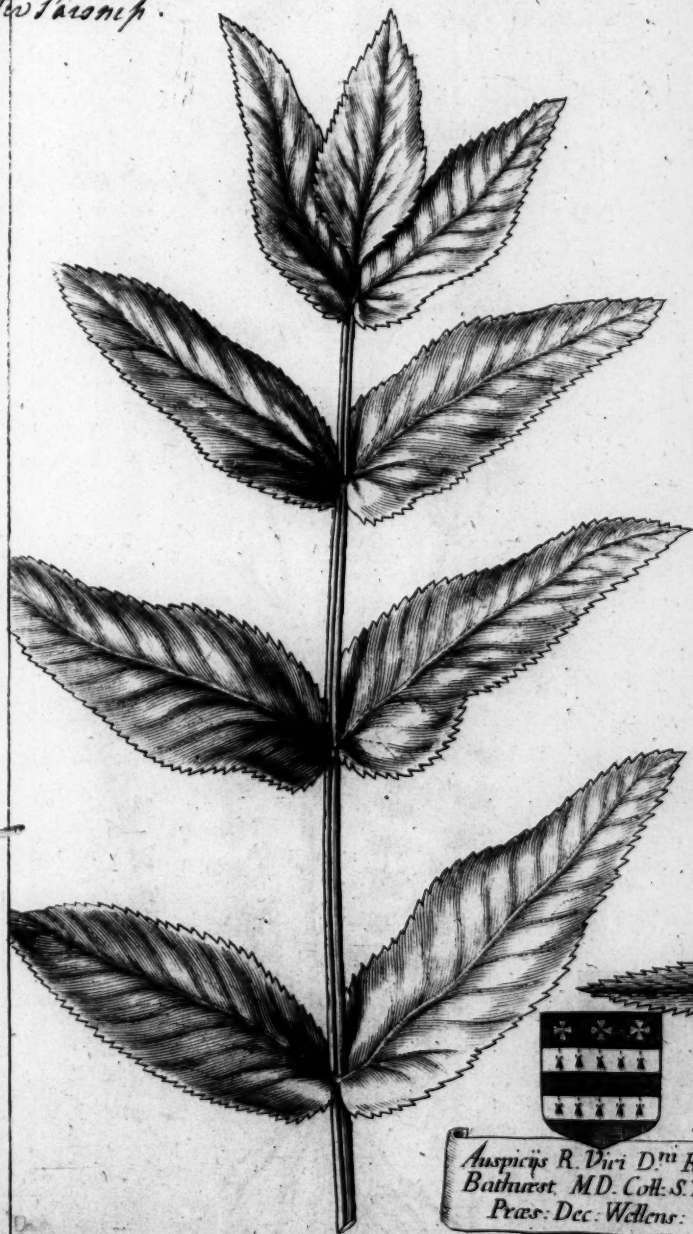
Pimp. saxif. minor crispata
Pimp. saxif. minor

Sium aquaticum angustifolium

Sium aquat. fol. rugosis trifidis & dentatis

Valer. Paronch.

Auspicijs R. Viri D^m Rud:
Bathurst. MD. Coll. S. Trin:
Præs: Dec: Wellens:

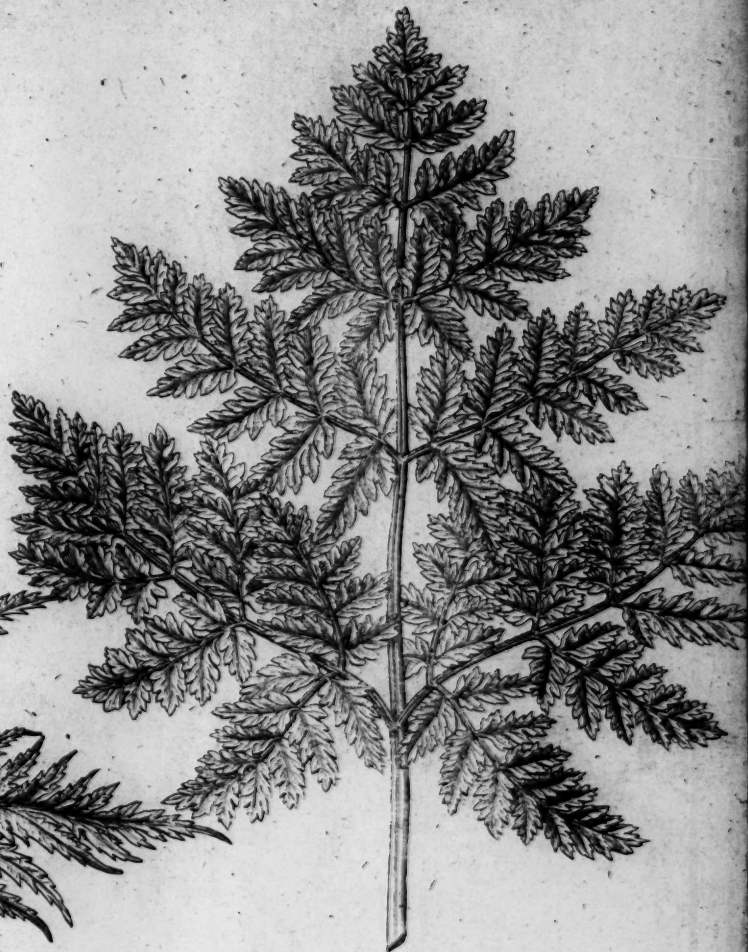
Handwritten text at the top right, possibly a date or page number.

Printed text at the bottom center, likely a library or archival stamp.

Cicuta latifolia fetidissima

Cicuta maj. vulgaris

Oenanthe millefol. palustris folio

Oenanthe angustifolia

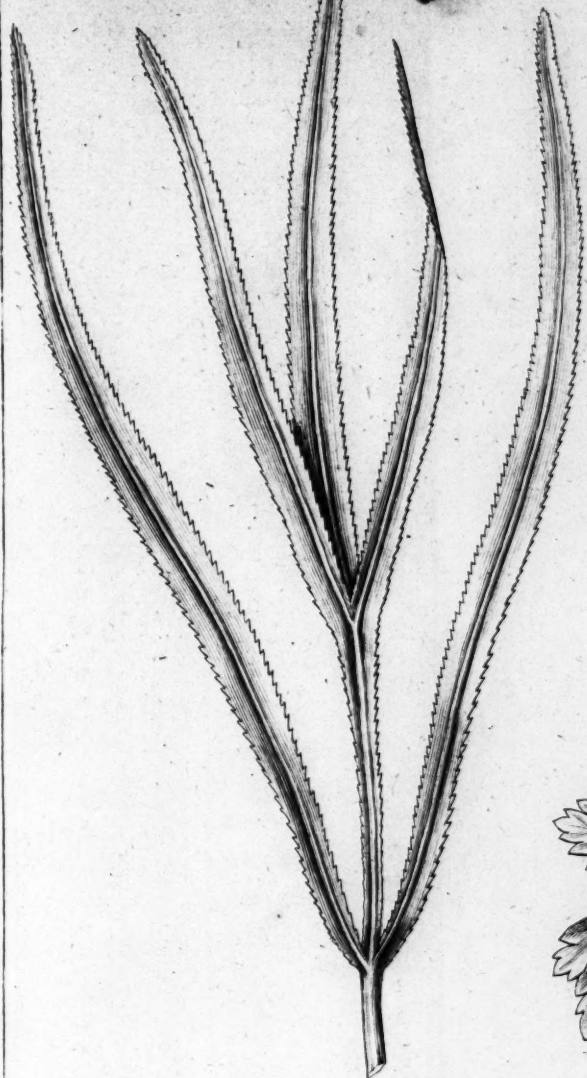
Walter Propunt.

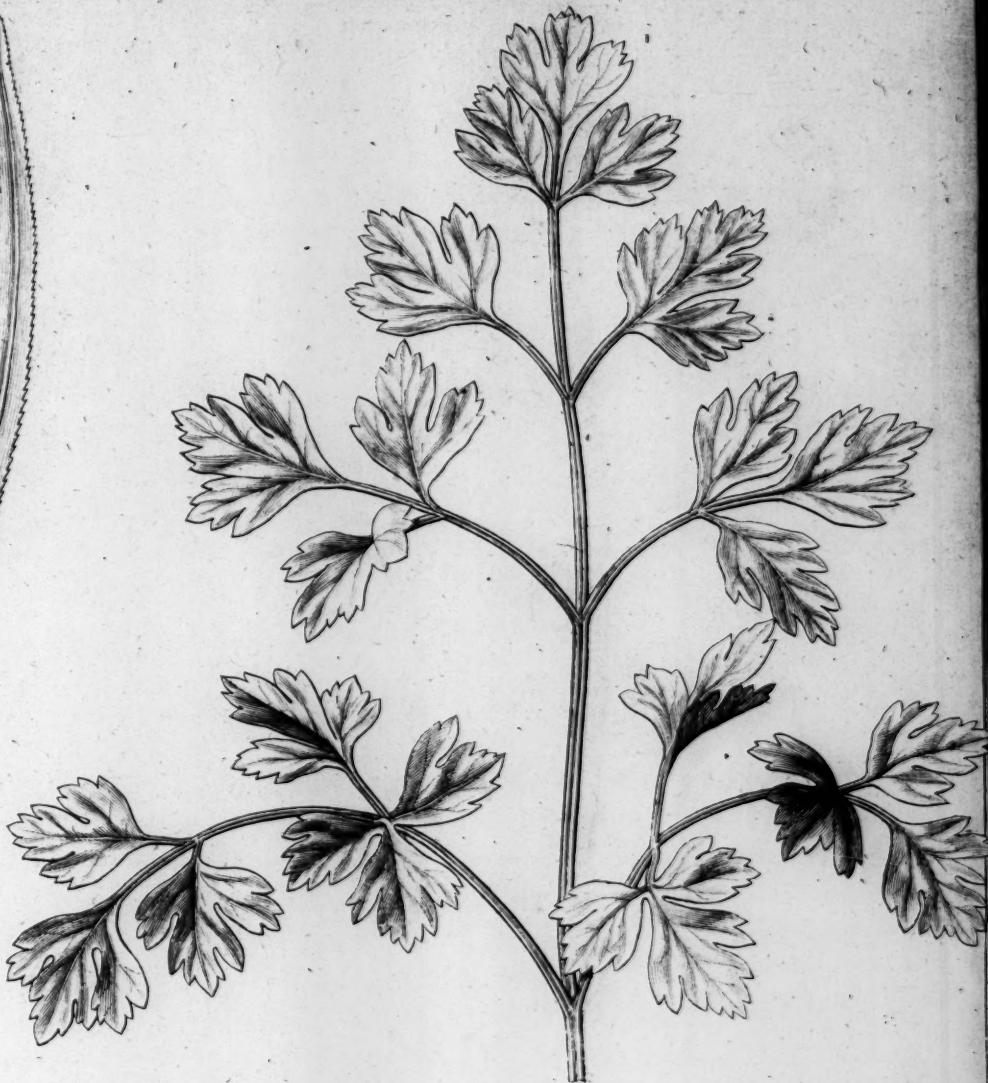
Aspicus honoratus & V. viri
D^m Hen. Compton. S.S. Theol. D.
Canob. S. Crucis. Magistri. E. C. H.
Christi Ox. Canon.

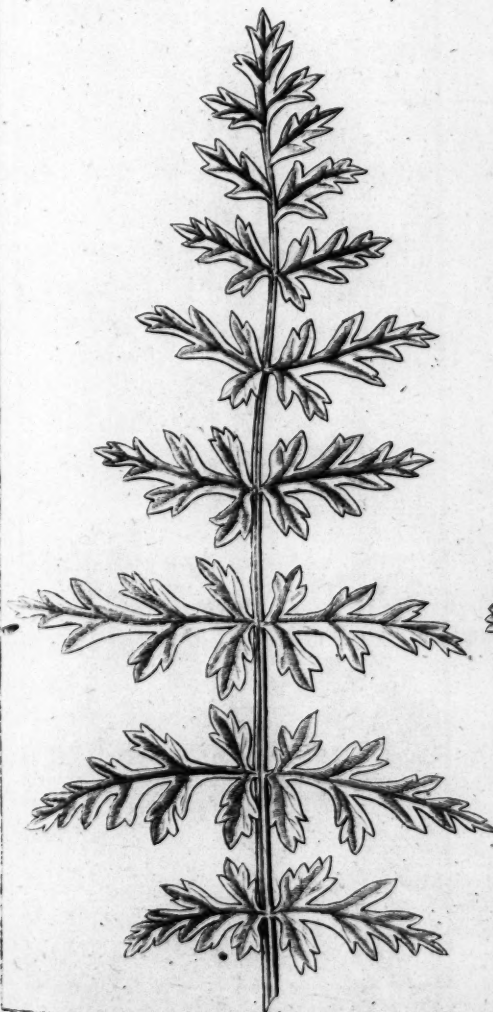
Anni quorundam hist. lugd.

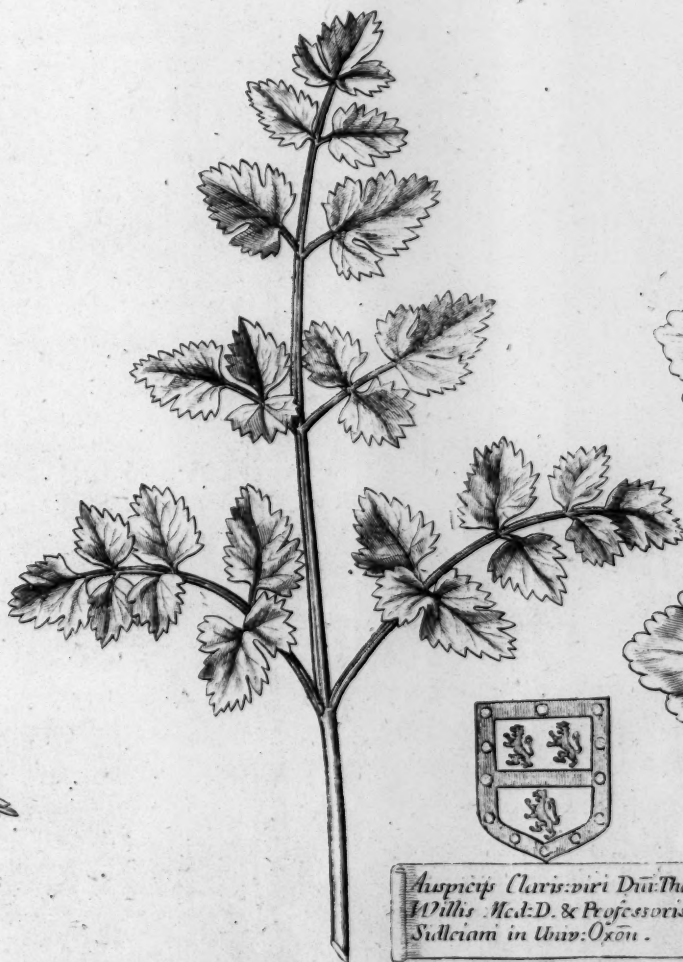
Apium hortense planum.

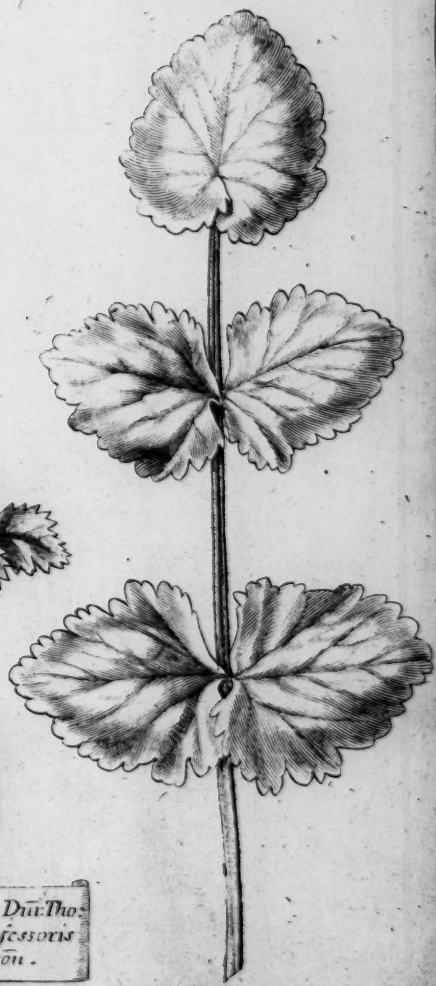
Apium Degener fol. dissectis longis

Apium macedonicum.

Apium peregrinum.

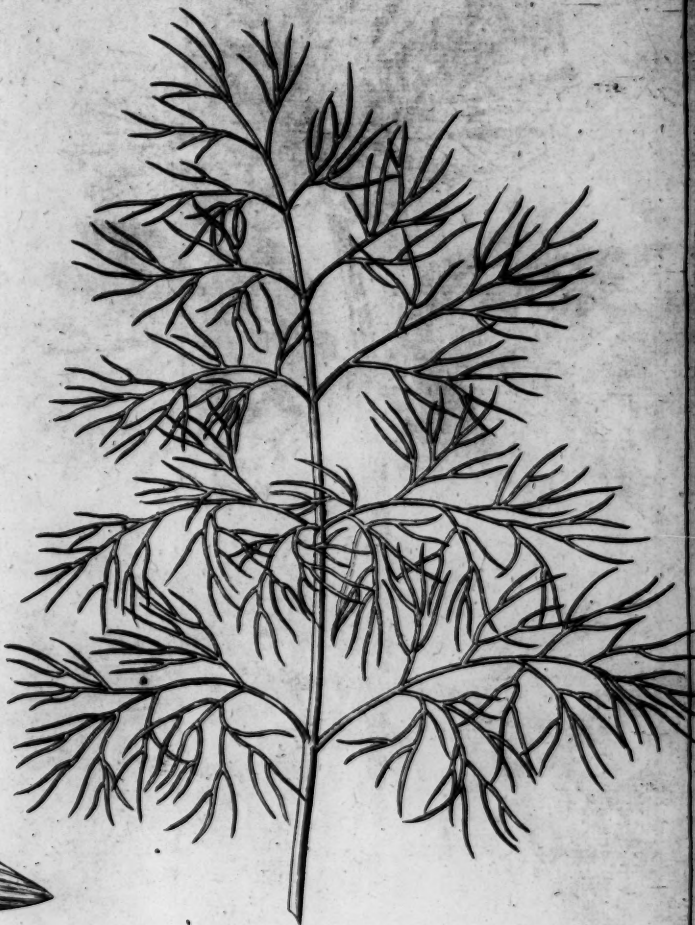

Auspiciis Clarissimi viri Dni Tho:
Willis Med.D. & Professoris
Sulciae in Urbis Oxon.

Haribac.

Buplastrum

Anethum

Anisum

Perfoliata

Carum Caraway.

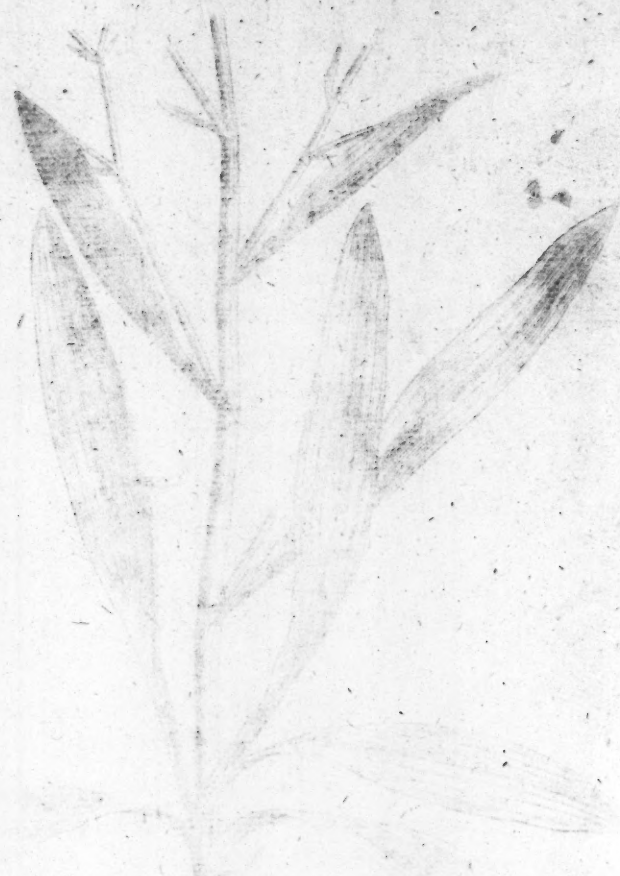
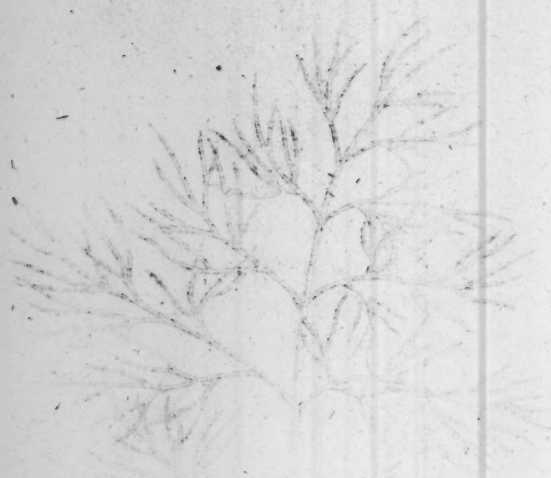

Auspicijs reuerendi viri Dⁿⁱ Gilberti
S.S. Theol. D. Coll. Wadham. Gardani.

1816

1816

1816

1816

*Pascedanum
italicum.*

Sphondylium.

Parsnip.

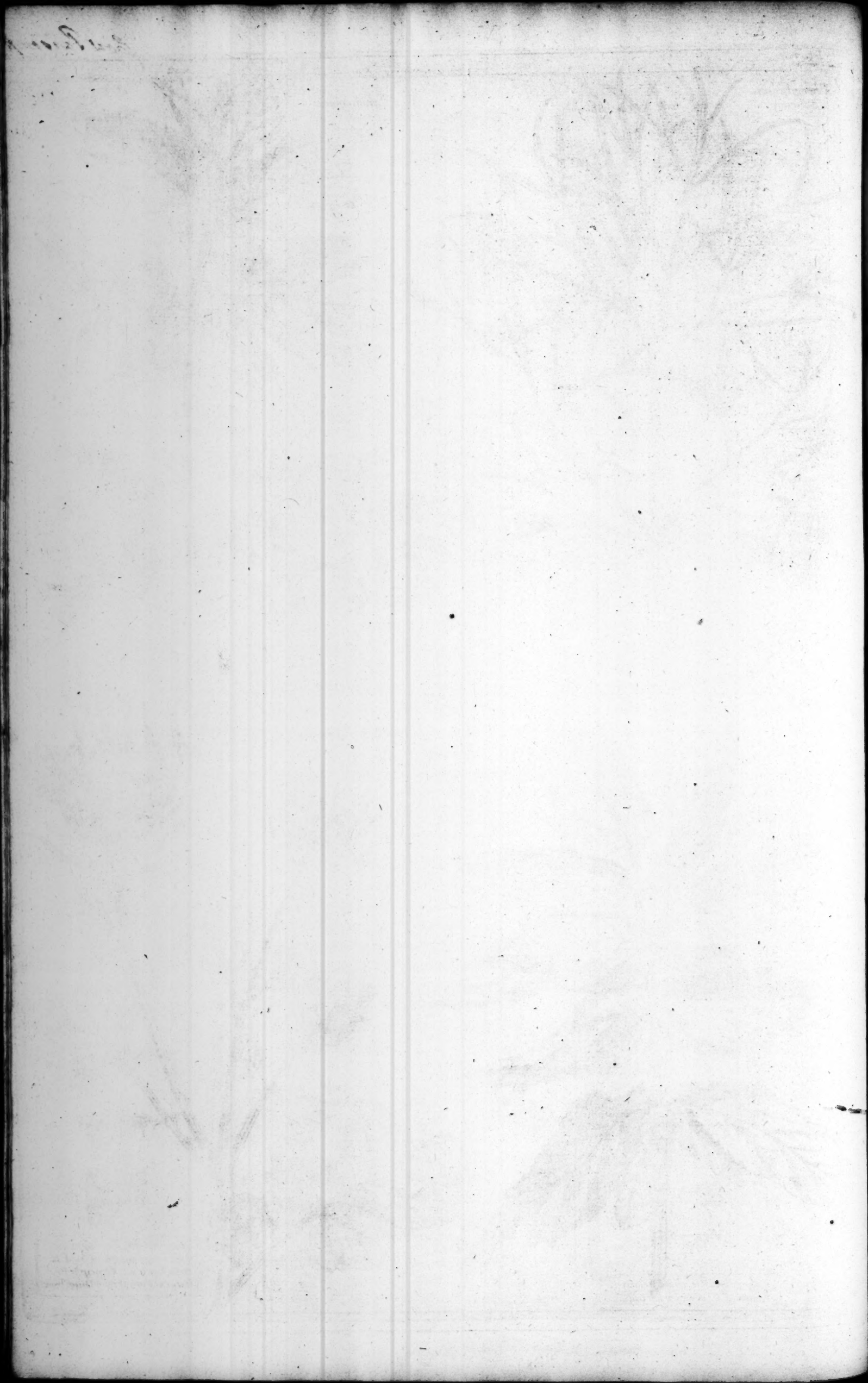
Pastinaca latifolia sativa.

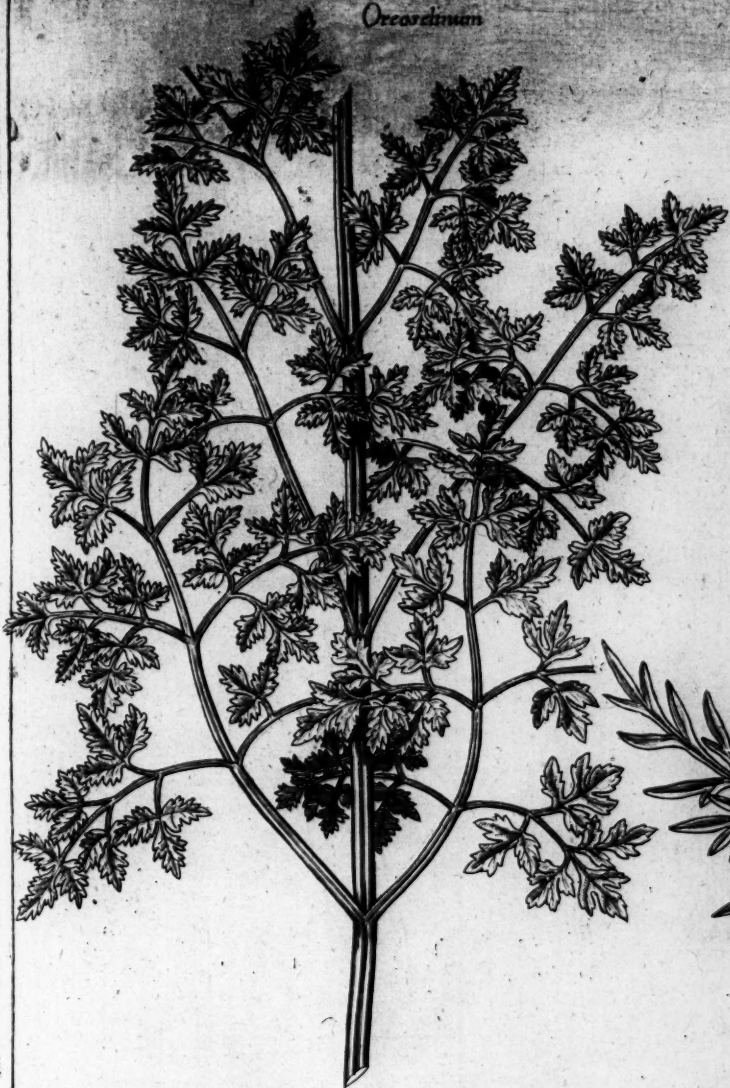
Tordylium Syriacum.
Heartwort.

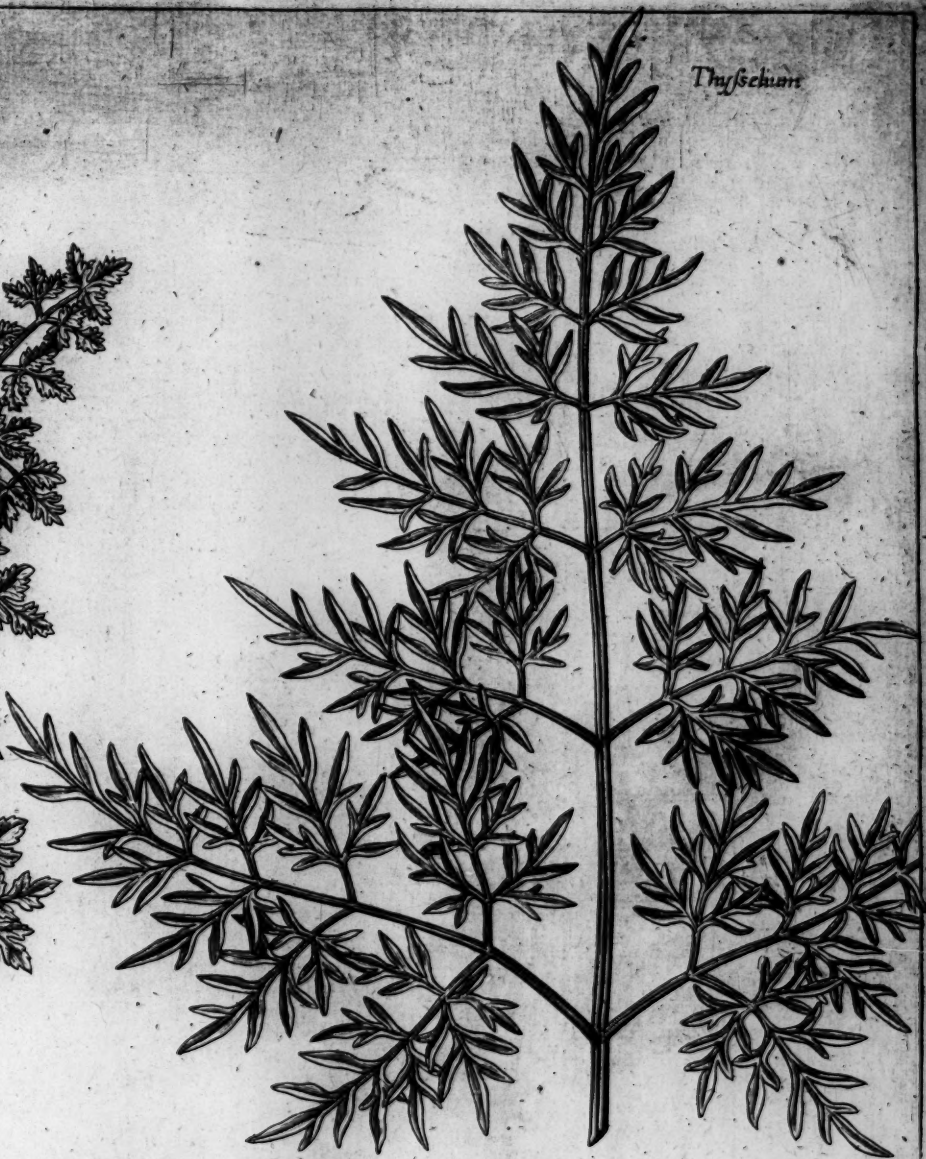
Auspicio Clariss. viri Dni.
Iohannis Lamphure Med. D.
Aulae Cae. vnae Principis & Pro-
fessoris Camden: in Univ. Oxon.

Oreoselinum

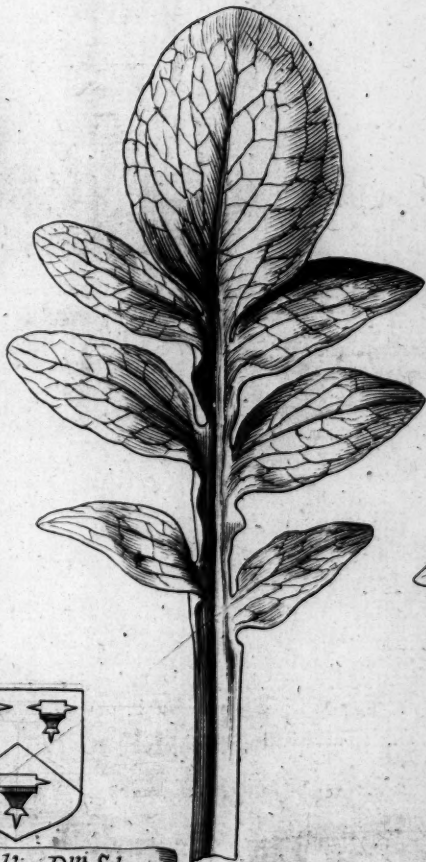
Thysetum

A

B

C

E

D

Auspicio R. Viri Dⁿⁱ Sebast.
Smith S.S.T.D. Ecclesiae Christi
Canonici.

Valeriana marina latifolia, rubra.

Pimpinella sanguisorba maj. Canadensis rubra.

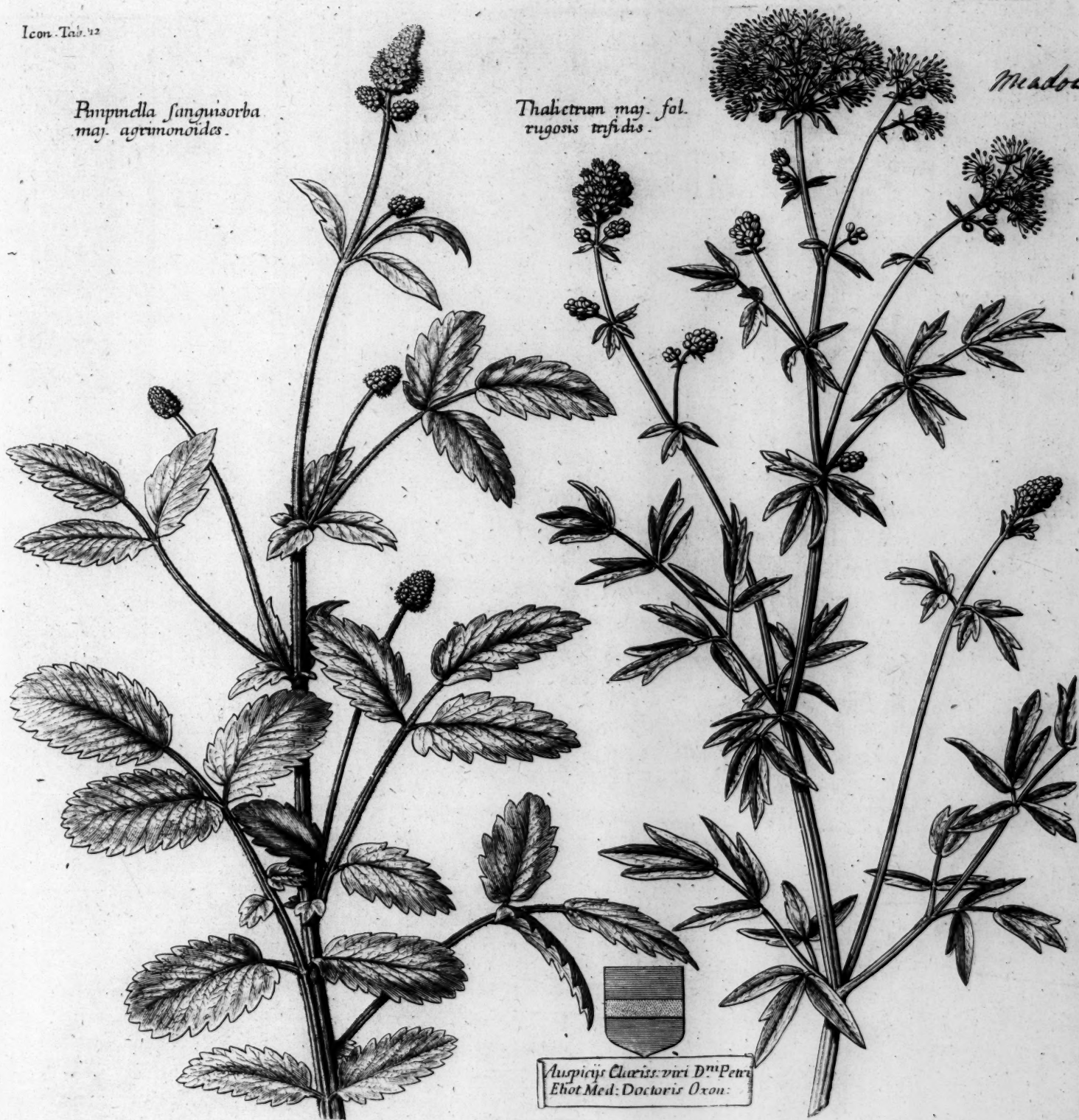

Auspicijs R. viri D^m Rob: South S.S. M. D.
 Ecclesiae Christi Oxon & D. Pet: Westmon:
 Praebend: universit: Oxon Orat: Publici.

Pimpinella sanguisorba
maj. agrimonoides.

Thalictrum maj. fol.
rugosis trifidis.

Mados Ruc

Auspicijs Clariss. viri Dⁿⁱ Petri
Ehot Med: Doctoris Oxon:

PLANTÆ UMBELLIFERÆ

SECTIO IX

CAPUT I.

FINITA Sectione octavâ *Corymbiferas* constituyente Plantas, jam operæ pretium est, ut *Umbellas*, constituentes Sectionem nonam, disponamus exactiori methodo quam à quovis hucusque ante nos factum. Et ut facilius præstemus quod pollicemur, dicemus quid sit *Umbella*.

Umbella est plantæ Summitas rotunda, caulis fastigio innixa, ex quo plurimi radii ex eodem centro (Caulis scilicet summitate) orti, superficiem ut plurimum planam, nunc convexam, nonnunquam concavam constituunt, ex floribus sæpius albis, aliquando luteis, perrarò purpureis conflata; quibus evanidis, succedunt constanti & invariabili naturæ ordine, unicuique Flori, quinque petalis seu foliolis conflato, binæ Semina simul juncta, cujuscunque sit Semen formæ aut figuræ, pronâ parte quâ junguntur concava, supinâ convexa.

Umbelliferas disponemus habitâ ratione Figuræ Seminum: & secundum formam & figuram eorundem, Classes novem, subalterna Genera *Umbellarum* proprie dictarum constituentes, proponemus; quippe nullus adhuc inventus est ordo hujus vasti & longè patentis Generis, qui certiora dabit indicia, quam Seminis eadem forma idem subalternum Genus constituens. Porro animadvertite nos hanc elegisse methodum à Seminum figuræ identitate seu similitudine (ex modo crescendi) desumptam, quia Semina sunt Plantæ partes nobiliores, cum propter ipsa reliquæ omnes partes fiant; hisce enim perpetuantur Stirpes, cujuscunque Generis. Folia autem, Radices, & Caudices (cum partim per accidens, partim per se tantum inserviant fructificationi, cumque ejus gratiâ sint data) aliò remitemus, ut ex iis specificæ aut genericæ intermedie plantarum desumantur differentiæ, ut prolixius passim infra docebimus.

UMBELLÆ PILIFERÆ.

Primum Genus Umbellarum.

Cachrys, seu Libanotis Cachryphoros	{	Semine fungoso	{	Levi ☉
				Sulcato {
				Plano ☉

Explicatio Tabulæ superioris.

Primum Genus *Umbellarum* subalternum esto *Cachryphorum*, seu *Piliferum*, *Cachrys*, seu *Libanotis Cachryfera* dicta, quod semina fungosâ substantiâ obducta, oblonga, binatim juncta, & compacta gerat, figuramque pilulæ oblongæ, seu nucis myristicæ parvæ instar habeat. Consule Tabulam tertiam Iconum à nobis exhibitam,

Umbellæ Piliferæ nobis cognitæ duplicis sunt classis ; prior humilior foliis ferulaceis constat , seminaque fert substantiâ fungosâ , lævi , & æquali , oblongâ obducta ; Viridia adhuc arcte invicem adeo sunt conjuncta , ut unicum videatur , nec prius abscedunt , quam sint perfecta ; tandemque exficcata , hinc inde singula semina , striatintus , in fungosâ substantiâ lævi contenta , à duabus fibrillis , quibus nutriuntur , dependent. Hoc familiare est omnibus omnium *Umbellarum* pene seminibus binis. Perpende attentè figuram primam Tabulæ tertiæ , cui superscribitur *Cachrys* semine fungoso lævi , & quam affabre delineatam & sculptam percipies *Umbellæ* superficiem convexam , seminibus arcte adhuc sibi invicem adhærentibus onustam. Ibidem quædam exficcata & disjuncta à fibrillis pendentia clarè cernere licet , atque post bina decidua semina , binas restantes fibrillas pariter nobis summa cum arte exhibuit strenuus noster *Chalcographus*. Juxta ad dextram , folium pariter ejusdem delineatum habes *Ferulaceum*.

Altera autem altior proceriorque folia gerit *Peucedani* instar , ast tenuiora ; Semina itidem oblonga habet striata (ut superioris) in Gremio fungosæ substantiæ torulis canalatæ , seu sulcatæ. Eaque duplex est , ratione æqualitatis & inæqualitatis seminis fungosi : nimirum , vel semine fungoso sulcato aspero , vel sulcato plano , hinc duæ sulcato semine præditarum species , pro torulorum seu sulcorum æqualitate vel asperitate , utraque foliis *Peucedani* tenuioribus donatur. Unde à foliorum dissimilitudine , seminumque lævitate & asperitate , in seminum torulis fungosis , cuilibet manifesta apparet harum trium *Umbellarum Piliferarum* differentia specifica : Genericam autem , substantia fungosa obtegens semen intus striatum , omnium patet notam. De figura convexa seminum omnium harum trium *Umbellarum* consule Tab. 3. Iconum.

Locus & tempus.

Priores dua hæ Libanotidis species in montibus celsis Italia , Gallia , etiam in Africa , & in insulis Candia , & Sicilia , proveniunt. *Cachrys* semine fungoso sulcato aspero semina nobis communicata habuimus Romæ à doctissimo & peritissimo Botanico , Jacobo Barillier Sacro-Sanctæ Theologiæ Doctore. Postea ipsam plantam semine prænantem Parisiis apud Dominum Morinum , Anglum dictum , conspeximus. *Cachrys* semine fungoso sulcato plano semen ex Mauritania Tingitana à Generoso Anglo Botanices valde studioso Alexandro Balam ad me missum. Dum hæc scribo in horto Edvardi Morgan , pone cænobium Occidentale Westminster dictum , omnium hortulanorum Botanicorum quos unquam adii peritissimi , seminibus oneratur , triplo seminibus adultæ plantæ à nobis in Tab. 3. iconum exhibita minoribus , quia tertio tantum post sationem anno semina hæc tulit , adultior majora geret. Flores omnes edunt seminaque perficiunt sub finem æstatis.

Nomina

Libanotis dicitur , quod thus libanum seu olibanum olet. Hoc commune est multis aliis umbelliferis. Prima *Libanotis Cachryfera* Cam. *Cachrys verior* Lob. Sic dicta quod sit ardentis facultatis instar pilula ferrea , quæ cæteria cuti inurebantur , quæ *cachrys* , seu *canchrys* Græcis dicebatur. *Libanotis candida* dicitur *Casalpino*. Hujus icon à nullo authore bene exhibetur , ideo *umbellam* , & folium hujus & duarum sequentium , de novo delineanda & sculpenda judicavi. Folia secunda à Parkinsono in appendice ad theatrum suum exhibentur sub titulo , *Libanotis Galeni petalon Genuinum* , sed nulla appinguntur semina. Prior etiam à Park. exhibetur sub nomine , *Libanotis cachryfera* , seu *cachrys verior* , ejusdem itidem icon à F. Bauhino cum semine. sed cum nullibi bene appingitur , ideo haud abs re fore putavi omnium harum trium *libanotidum* icones cum foliis & seminibus differentias específicas constituentibus exhibere , qui plures hujus Generis species detexerit , easdem addat. De non visis (ut maxima pars Botanicorum ex aliis transcribentium præstitit) non loquor. Vide Tabulam tertiam iconum , & consule Tabulam Generalem seminum *umbellarum*. Aa Bb Cc.

Vires & temperamentum.

Est temperamenti calidi & sicci , atque vehementer calefacendi & exsiccandi habet vim , ut omnes *Umbellæ thurifera* , menses provocat , urinam ducit , sudoresque excitat. De viribus consule Joh. Bauh. Pag. 38. Part. pr. Tom. tertii Col. 1. qui ibidem prolixè describit facultates seu vires *Libanotidæ*.

UMBELLÆ STRIATO SEMINE DONATÆ.

Secundum Genus Umbellarum.

CAPUT II.

SECUNDUM Genus *Umbellarum* subalternum, esto earum, quæ semina edunt striata, hæque tertiam constituunt hujus Sectionis (*Umbellarum* scilicet) partem. Secundum quadruplicem foliorum situm & dispositionem, quadrifariam easdem partiemur.

Umbellæ semine striato præditæ, vel sunt foliis ferulaceis, fœniculaceisve, id est, folia sunt quam tenuissime divisa & dissecta ferulæ aut fœniculi instar. Vel secundo loco sunt foliis lobatim, pinnatim, seu conjugatim dispositis, id est, foliorum plurimi è regione seu alternatim lobi, hinc inde nervo medio seu rachi apponuntur, extremum uno claudente. Vel tertio loco, medio modo se habent, nec sunt ferulaceis, nec lobatis, sed intermediis plurifariam divisis. Quarto & ultimo loco adjiciuntur *Umbellæ* striato semine donatæ, quarum folia quid peculiare referunt. Primo loco nobis occurrunt *Umbellæ* striato semine ditatæ, foliis fœniculaceis præditæ; eæque sunt duplices, semine crassiore & longiore, vel brevior & minore striato: de illis nunc, de his inferius dicemus.

UMBELLÆ FOLIIS FŒNICULACEIS

Semine striato majore donatæ.

Fœniculum { Vulgare ☉
 { Dulce ☉
Cuminum ☿
Meum atbamanticum ☉

Explicatio Tabulæ præcedentis.

FŒNICULUM est *Umbellarum* semine majore striato foliisque Ferulaceis præditarum *Umbellifera* prima planta. Fœniculum adeo omnibus est notum, ut multis in ejus communibus cum aliis Ferulaceis assignandis notis immorari non est operæpretium. Odore & sapore, à cæteris suæ classis notu quam dictu facilius. Estq; vel vulgare, cujus odor est remissior; vel dulce, in omnibus suis partibus vulgari accedens, excepto solo Gustu dulciori, & odore fragranti intensiore, cum in foliis, tum feminibus.

Locus & tempus.

Vulgare in rupibus maritimis *Armoricis* aliisque calidis & saxosis, dulce in *Italia*, & regionibus calidis provenit. Ad Septentrionales regiones delatum, & cultura ex satione iterata propagatum, degenerat in vulgare, Utrumque floret æstate, & semen profert sub Autumni finem.

Nomina.

Primum est vulgare Ger. commune Gesn. Hort. Hortense Cas. Hoc ex sylvestri seu *Marathro* veterum tantum satione discrepat, quemadmodum multæ aliæ stirpes sylvestres ex mangonio & cultura in hortos translata, hortenses deveniunt. Secundum est dulce Matth. Lob. ad. Ger. Dod. Habemus & dulce *Azoricum* cujus

cujus radii, seu petioli, sustinentes semina sunt multo crassiores & longiores, & constituunt superficiem concavam, semina sunt pariter multo majora.

Temperamentum & vires.

Feniculum calidum & siccum est. Semen ejus decoctum ac bibitum contra serpentum ictus auxilio est, menses cit, nutricibus lac auget, Teste Trago. Consule Joh. Bauh. sub initium partis secunda, Tomi tertii, qui prolixè satis docet fœniculi vires à diversis authoribus traditas.

Cuminum foliis femineque striato majore, priori (Fœniculo scilicet) valde accedit. Omnium sui Generis est humillima planta, semipedalis aut vix pedalis est altitudinis, in summis caulium semina sunt longa, striata, forma & magnitudine fœniculi seminum æmula, sed acris & ingratisissimi Gustus est, teterrimum quid redolentis, atque palato valde injucundum est etiam ipsius fœmen.

Locus & tempus.

In insulis Mediterraneis, Melita, Creta, Cypro, variisque regionibus Orientalis Syria copiose provenit. Æstate floret, & sub ejusdem finem semen perficit suum.

Nomina.

Cuminum officinarum Cas. sativum Tragi, Matth. Dod. vulgare Park. Dioscoridis Ger. quod non potest esse nostrum quippe ori ingratum & injucundum, Dioscorides de sativo Cumino inquit, ori gratum est.

Temperamentum & vires.

Cuminum calidum est & siccum. Ejusque semen flatus discutit, colicosque sanat dolores. De viribus Cuminum consule Joh. Bauh. Pag. 23. Partis secunda Tom. 3. colum 1.

Meam Athamanticum Cumino est multo altius, fœniculo autem humilior, à quo foliorum divisionibus seu incisuris (quippe densioribus) ipso itidem colore differt, habet enim folia dilutius virentia, tenuius dissecta ipsius fœniculi foliis, multoque breviora. Præcipue autem accedunt sapor & odor à fœniculo & cumino omnino diversi, radices interdum singulæ, interdum plures, dodrante longiores, nunc tenuiores, nunc crassiores; ex harum lateribus oriuntur aliæ radices obliquæ, satis longæ, nec in aliis radicibus sic adnatæ provenire solent, quin & sursum tendere ut plurimum conspiciuntur.

Locus & tempus.

Crescit in montibus Arvernæ, aliisque Italia, Gallia, Britanniaque locis altis. Semen producit æstate, sed non in uberiore copia, quia radice est copiosa, huc illuc sese spargente, non repente, sed superiora petente, ideo natura non est tam intenta ejus productioni per semina.

Nomina.

Meum Matth. Hist. Lugd. Dod. Ger. vulgatus Park. Meum vulgare sive radix ursina J. B. Athamanticum Dioscor. daucus Creticus Fuch. Trag. Lob. icon.

Temperamentum & vires.

Meum calidum & siccum est in tertio gradu, urinam citet, & provocat menstrua, radix ejus in cervisia infusa & macerata fluxionibus thoracis, & anhelis medetur, vide J. Bauh. Pag. 2. Part. 2. Tom. 3. col. 1. qui prolixius illic agit. De seminibus striatis majoribus, vide Tabulam Generalem Iconum seminum D d E e F f ejusdemque explicationem. De foliis ferulaceis vide Tabulam Icon. 4. ubi fœniculi depingitur folium, adinstar cæterarum semine maj. striato foliisque ferulaceis donatarum Umbellarum.

UMBELLÆ FOLIIS FOENICULACEIS

Semine striato minore donatæ.

- Meum spurium seu adulterinum.* ☉
Bulbocastanum. ☉
Selinum montanum pumilum, Clus. ☿
Saxifraga pannonica, Clus. ☉
Visnaga. ☿

Explicatio Tabulæ præcedentis.

M*Meum spurium.* Umbellarum Ferulacearum, semine striato minori & breviori donatarum, est prima. Folia vulgaris habet duriora, crassiora, & habitiora, subvirofi odoris, pegani, seu rutæ Narbonensis, tenuifoliæ quodammodo æmula, ex quorum sinu exeunt caules obliqui, pedales, nonnunquam sesquipedales, sustinentes semina striata minora. Radix major, Peucedani-facie & concretionem, pulla foris, tetri & injucundi cum saporis tum odoris. Nescio quo jure authores Mei spurii indidere nomen, cum nec odore, nec sapore, nec cæteris notis, cum Meo Athamanco aliquid habeat affinitatis.

Propius ad seseliõn accedit classeni (cum Johanne Pona) & odore, & sapore; sed cum sit *Planta Umbellifera* foliis fœniculaceis, & semine striato minore donata, nos parum solliciti de nominibus ad sibi consimiles reduximus.

Locus & tempus.

Meum spurium in collibus aridis passim in Gallia provenit. Floret sub finem æstatis. Ineunte autumno semen suum perficit.

Nomina.

Meum spurium alterum Italicum Lugd. meum spurium Italicum, Park. Spurius alterum Italicum quibusdam, F. B. Lob. Hist. Lugd.

Temperamentum & vires.

Est temperamenti calidi & sicci, iisdemque pollet viribus, quibus Pimpinella Saxifraga omnes tenuifoliæ.

B*ulbocastanum.* Planta est Ferulaceis foliis, semine striato minori & breviori etiam prædita, à cæteris suæ classis notu perquam facilis, quod sola sit *Umbella* radicem habens tuberosam, nodulis bulbiformibus constantem, quæ alias producit tuberis effigie, exterius nigras, seu fuscas, intus candidas, teneras, sapore grato fatis, & dulci: estur & cruda, & cocta, ut castanæ fructus, marones dicti.

Locus & tempus.

Provenit inter segetes, & in aridis montosis, argillosis, neglectis. Circa Parisios, & Londinum, Bulbocastanum satis frequens. Floret & semen perficit sub exitum æstatis.

Nomina.

Bulbocastanum ut plurimum ab authoribus nuncupatur. Bunium Gesn. Boubion Diosc. Nucula terrestris Septentrionalium, Lob. ad. Pancaseolus vulgo Italarum, Cas. nomine ex pane & caseo confecto, quorum vicem in cibis explet radix tuberosa è terra eruta, sive cruda sive cocta. Bulbocastanum à forma bulpi & odore castanæ nomen invenit suum.

B

Tempe-

Temperamentum & vires.

Bulbocastanum calida & sicca est facultatis, moderate astringit, radix ejus conspuentibus aut meientibus sanguinem prodest. Vide prolixius apud F. Bauh. Pag. 30. Tom. 3. Part. 2.

S*elinum pumilum montanum. Omnium Ferulacearum semine striato minore & breviori donatarum, Umbella est minima; vix enim spithamæ superat altitudinem. Insuper sese in plurimos ramusculos findit, & foliis ferulaceis brevibus donatur.*

Locus & tempus.

Provenit in collibus aridis & glareosis circa Rupellam, & caput Borbonum, alibique in agrorum marginibus, & nudis, gramineisque montibus Austria, Pannonia, teste Clusio. Floret Maio exeunte. Semina producit versus æstatem mediam crassiora & turgidiora, quam pro proportionem plantæ, Vide Tabulam Generalem iconum seminum Ii.

Nomina.

Daucus montanus multifido folio, felini semine, C.B.P. Selinum montanum pumilum, Clus. Hist. Oreoselinum, Tab.

Temperamentum & vires.

Calidi & sicci est Temperamenti, proinde aperit, attenuat, sudoresque movet.

S*axifraga pannonica, Clus. Foliis est ferulaceis, superioris felini pumili multo longioribus & tenuioribus. Caules emittit cubitales & sesquicubitales. Forte eadem est hæc planta cum caucalide Anglica Penæ; sed quam male caucalis diceretur, cum non sit semine hispido vel echinato, sed striato minore & breviori, videat infra lector, in hac nostra doctrina Umbellarum, per Tabulas cognationis seu affinitatis dispositarum.*

Locus & tempus.

Saxifraga pannonica provenit satis obvia in sylva regia Fontaine-belleau dicta Bois Bouronne. Est calidi & sicci temperamenti, ut selinum pumilum montanum, quod cuilibet semina utriusque gustanti statim apparet. Proinde non minus prodest ejus semen calculosis, quam reliquæ Saxifragiæ species.

Nomina.

Daucus montanus multifido longoque folio, nobis. Perperam brevi, Casp. Bauhino. Saxifraga pannonica Clus. Hist.

Temperamentum & vires.

Iisdem donatur viribus quibus Saxifragiæ umbelliferæ omnes, quantum ex masticatione seminum pari fervore & sapore prædicatorum haurire potuimus.

V*isnaga seu Gingidium. Planta est Umbellifera Ferulacea semine striato minore & breviori donata, cujus radii, seu pediculi, è caulis summitate orti, flosculos albos sustinentes, planam constituunt superficiem, femina autem matura concavam, nidi aviculæ instar, ad modum Carotæ, aut tordylii Syriaci semine granulato majore nobis, quod Caucalis Syriaca authoribus dicitur. Superficies concava aliquibus paucis aliis Umbellis est familiaris. Visnagæ radii seu pediculi caulis fastigio superiori innixi, sunt Umbellarum omnium rigidissimi, nonnihil odorati: unde Hispani post matura semina, cum tandem duri redduntur, ad expurganda ea quæ dentibus à cibo inhærent, dentiscalpii vice iisdem utuntur. Folia ejusdem viridia contrectata graveolent cicutæ ritu, quin & folia & radices amara sunt.*

Locus & tempus.

Inter segetes calidarum regionum Hispania, Gallia Narbonensis, Galloprovincia, sponte oritur.

Nomina.

Gingidium, seu visnaga, ab omnibus quasi authoribus vulgò denominatur. Cumini sativi alterum Genus Casalpino dicitur.

Temperamentum & vires.

Vifnaga teste Galeno siccatur ordine secundo. Quatenus est amara, caliditatem possidet manifestam & astringentem. Consule Tabulam Generalem Icon. sem. Gg Hh Ii Kk Ll ac ejusdem Tabula Explicationem de seminibus. Quoad folia Ferulacea minora vide Tab. Icon. 4. ubi meum spurium adinstar ceterarum foliis ferulaceis minoribus præditarum umbellarum adscripsimus, ejusque folium ferulaceum sculpendum curavimus.

UMBELLÆ LOBATÆ MAJORES,

Semine striato majore donatæ.

Levisticum. ☉

Siler montanum { majus. ☉
minus. ☉

Siler aquilegiæ foliis. ☉.

Angelica { Sativa, seu major Dod. ☿
Sylvestris Dod. ☿
Maxima montana C. B. P. ☿
Lucida Canadensis, Cornut. ☿
Sylvestris minor repens, seu erratica. ☉

Imperatoria. ☉

Astrantia { major. ☉
minor. ☉

Smyrnum { majus, seu Matth. ☿
Creticum. ☿

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Secunda divisio Umbellarum semine striato donatarum, erit earum quæ lobatim, conjugatim, seu pinnatim folia sua costæ mediæ, seu rachi, nunc è regione, aliquando alternatim apposita, & eidem adnascencia gerunt, uno semper extremum claudente; eæque sunt duplices pariter, majores, majoreque semine donatæ, vel minores, minoreque semine præditæ; de iis prius, de his posterius.

Levisticum. Omnium Umbellarum lobatarum, semineque majore striato præditarum, læst maxima; adeo ut ipsius caulis sit rotundus, crassus, geniculatus, humanam altitudinem excedens, cavus, striatus. Folia à radice profert longis pediculis erecta, foliis apii latifolii longiora, & candidiora, seu dilutius virentia; iidem pediculi sunt odore valde medicato, nec sine jucunditate, si rupti naribus admoveantur. Umbellas fert luteas, planas. Fatiscuntibus floribus singulis, quinis petalis reflexis luteis, conflatis, binatim succedunt semina farta, fœniculi majora, striata, multum odorata, quæque refinaceum quid redolentia.

Locus & tempus.

Ubi sponte oriatur non constat hucusque Botanicis; in hortis tantum observatur. Flores producit luteos, reflexos media æstate, qui vix bene expansi observantur, propter nimiam festinationem naturæ ad seminum formationem, & perfectionem. Semen perficit decedente æstate.

Nomina.

Levisticum, Matth. Dod. Lob. vulgare, Park. Libysticum vulgare, Fuch.

Tem-

Temperamentum & vires.

Levisticum est ex ordine exsiccantium & calefacientium, ad Venena propulsanda non minus utile quam *Angelica*. *Levistici* radix stomacho frigido est utilis, coctionem adjuvat, superfluas humiditates consumit, in vino pota pondere 3 ss. venenum educit, urinas & menses trahit. In sessionibus & balneis adhibetur ad urinam ciendam, menses provocandos, calculos educendos. Interna omnia membra calefacit. Puerpera semen in potu & cibo usurpant, & balneis sudatoriis adjiciunt, ut à partu recte purgentur. Hac ex Trago. Qui plura de hujus viribus desiderat, consulat F. B. pag. 123. Tom. 3. Part. 2. qui omnes ab omnibus authoribus Botanicis vires eidem assignatas, prolixè satis ibidem in medium adfert.

Siler montanum. Priori (levistico scilicet) quàm proxime accedit quoad caulis altitudinem: ipsa vero folia ex pediculis palmaribus aut sesquipalmaribus in alas oppositas dividuntur. Segmenta externa semper fere terna, oblonga, latiuscula, mucrone læviter obtuso, instar cithyfi Tragi foliorum. Semen magnum, oblongum, striatum, sapore ingrato, cumino valde accedente. Infimam caulis partem prope terræ superficiem ornat coma fibrosa, & rugosa, ut cernere licet in Peucedano, & variis aliis odoriferis *Umbellis*.

Locus & tempus.

Ligusticum à Ligurinīs, seu Appenninīs montibus sic dictum, quod ibidem proveniat. Haud procul Genua in asperis montibus. Etiam in monte Thermiss Badensibus imminente, ubi copiose, & nusquam abundantius nascitur. Per totam Austriam crescere observabat Carolus Clusius. Floret mense Junio, & semen perficit Julio, & Augusto.

Nomina.

Siler montanum, Trag. Lob. Dod. *Seseli* sive *siler montanum* vulgare, F. B. *Siler montanum* vulgo *Seselios*, Park. *Ligusticum*, Matth. Lugd.

Temperamentum & vires.

Hujus seminis vis est excalefactoria atque resiccans ordine tertio, urinas & menses potu ducit. Concoctionem promover. Vide Joh. Bauh. pag. 169. & 170. Tom. 3. Part. 2.

Siler aquilegiæ foliis, nobis. Sic dictum, quia magis congruit cum filere, feminis Odore & Gustu, quam cum ulla Libanotidum (proprie à nobis sic dictarum ab initio hujus tractatus de *Umbellis*) specie, quæ semina fungosâ substantiâ inclusa habent. Inadvertenter Libanotis C. Bauh^{no} dicitur, nisi quod succum fundat ex medulla, medium quid inter aroma & Aristolochiam sapore redolentem; atqui succum odoriferum multis diversarum *Umbellarum* speciebus diversis effundere contingit. Aptius ex odore, ad *siler*, quam ad *ligusticum* cum J. B. aut ad *seseli* cum Camerario reducitur. Sit *Siler*, sit *ligusticum*, sit *seseli*, est semine striato majore, ac proinde non admitto esse Libanotidis speciem Semine fungoso, sin secus si sub uno & eodem nomine militarent omnes thuriferæ *Umbellæ*, nulla habita ratione conformationis seminum, sed odoris thuriferi quem eructant, eadem confusio maneret, quæ fuit posterioribus hisce seculis. Nos inter observationes generaliores exhibebimus nomenclaturam *Umbellarum*, cum liquores gratos & jucundos, tum ingratos & fætidus suggerentium. Inter omnes *Umbellas* hæc *Sileris* species primo intuitu cognoscitur, quod folia sint crassa, rigida, glabra, viridia, & splendentia suprâ, subtus candicantia, quæ instar foliorum aquilegiæ dividuntur, inferiora in vegetiore planta, plerumque quinos habent lobos, ex triplici pediculi divisura, aliàs ternos lobos, tribus pediculis infidentes. Caulis ei est unicus, cubitos binos, raro ternos superans, in plura brachia distributus, *Umbellam* magnam floribus albis parvis

UMBELLIFERÆ.

parvis compositam sustinens. Semina bina, longa, compressa, striata, gustu subamara, cumini saporem imitantia, aromaticum quid redolentia profert, quæ si masticentur, modice excalefaciunt, & salivam cient.

Locus & tempus.

Nascitur in Gargano monte Apulia. Floret æstate.

Nomina.

Siler aquilegia foliis, nobis. Libanotis latifolia aquilegia folio, C. B. Prod. desc. Park. desc. Seseli Æthiopium, Cam. ligusticum, Rawolfii foliis aquilegia, J. Bauh. à quæ exhibetur figura manca.

Temperamentum & vires.

Excalefacit & siccit ordine secundo, aperit, incidit, attenuat, amara & acris apparet ex masticatione.

Angelica. Folia habet magna lobata sub exortum, ter tripartita (prædictarum more) nunc plus, nunc minus divisa, & ramusculis annexa, uno semper extremum claudente. Si pediculi aut folia rumpantur, gratum naribus suffundunt odorem. Semina præcedentium feminibus multo sunt breviora, magisque odora, striis, sive sulcis altioribus donantur, id est, alæ seu striæ paleaceæ, aut membranaceæ, altius attolluntur quam in quibusvis aliis Umbellis striato magno semine præditis.

1. Prima est sativa, seu officinarum, sic dicta à cultura, odore, sapore, succo croceo ex incisione manante, lippis & tonsoribus nota; quare in communibus ejus (cum aliis) notis assignandis diutius non immorabimur; videte plantam in hortis cultam.

2. Secunda sylvestris, quod in sylvis udis vegetet, aut ad fluviorum ripas & in uliginosis proveniat, sativæ per omnia similis, nisi quod nec odor, nec sapor illi tam vehemens, multumque odore sativæ cedat. Foliis, & semine, cæterisque omnibus (excipe colorem & parvitatem) sativæ est æmula.

3. Tertia Angelica sylvestris montana, seu Archangelica, Clus. Hæc foliorum amplitudine, & singularium frequenti numero, sativam superat. Plurima folia hujus ramusculi suppeditant. Semen est latum, longius, & crassius: alta radix. Folia & caules, exigui & obscuri sunt odoris. Qui sylvestrem, & hanc montanam decumanam, eandem speciem, natalibus differentem fecerit, per me non stabit. Si quis eandem Umbella lutea præditam (ut vult Lobelius) in medium attulerit, erit absque dubio species distincta.

4 Quarta Angelica lucida Canadensis Cornuti. A cæteris primo intuitu quam facillime distinguitur, quod folia gerat lucida (caulis ejus vix cubitum implet) & adeo lucentia, ut visco aut aliquo liquore splendente obduci, cuilibet ipsa intuenti appareant.

5. Quinta ab effectu podagraria dicta, quæ radice per terram sese diffundente, & semine nigro cæterarum suæ classis feminibus minore, rugoso, striis adhibito tantum Microscopio visibilibus, facile à prædictis distinguitur. Atque nullis Umbellis, (præter annui Fuchii, Imperatoriam, cæterasque perpaucas) repere est proprium. Semen ejus est nigrum & oblongum, duplo minus cæteris præcedentium, fortassis propter defectum alimenti, cum natura tam sit intenta ejus multiplicationi radicibus repentibus sub terram.

Locus & tempus.

Prima Angelica sativa in Scandinavia, Norvegia, & Alpibus excelsis, perpetua nive tectis, sponte oritur. 2da sylvestris in sylvis humidis & in uliginosis marginibus rivulorum, & ripis fluviorum nascitur. 3a in Alpibus aliisque

aliisque montibus reperitur. 4ta ex Insulis Americanis, ex Canada ad nos delata. 5ta seu podagraria, in hume-
tis & secus sepium radices provenit. Florent omnes ineunte astate, semenque paulo post perficiunt, nec nisi secun-
dō, aliquando tertiā post sationem anno, semina sua perficiunt; at post maturum semen, penitus omnes pereunt
prater vivacem podagrariam.

Nomina.

Prima dicitur *Angelica sativa*, C. B. P. Matth. Trag. Park. odorata, Cam. major, Lob. Dod. 2^a sylvestris
major C. B. P. sylvestris, Tragi. Matth. Fuchs. Dod. 3^a *Angelica montana*, sylvestris, seu *Archangelica*, Clus.
Dod. 4ta *Canadensis*, lucida, Cornut. 5ta sylvestris minor, seu *erratica* C. B. P. podagraria Lob. Ad. *erratica*,
Thal.

Temperamentum & vires.

Angelica calida est & sicca, venenum educit, sanguinem dejicit, corpusque calefacit. Si quis repentina peste
aut sudore immodico corripitur, is capiat radices *Angelica* in pulverem redacta 3 ss. cum *Theriaca* 3 j. mi-
sceantur in 3. aut 4. cochlearibus aqua ex radice *Angelica* destillata, bibat, deinde in lectum se conferat, &
se bene contegat, ac ad minus tribus horis jejundet, & solatium percipiet. Radix in aceto macerata, & tempore pestis
odorata, etiam nonnunquam aceto cum illa posita, si jejunus sit, præservat à peste. Omnibus internis affectibus prodest
aqua ejus destillata, & radix in pulverem redacta; semen ejus denique summa est cum radice efficacia: vide
Tragum, & consule Joh. Bauh. pag. 142. Part. 2. Tom. 3. & pag. 143. ejusdem Tom. *Angelica sativa*, syl-
vestris, *Canadensis*, & *Archangelica montana*, postquam defloruerint, semenque ad maturitatem produxerint,
quod (ut dixi superius) secundo, aut tertio fieri solet anno, putrilagine in terra corrumpuntur, & totaliter, id est,
penitusquoad caules, radices, omnesque partes pereunt, sese anno vertente ex semine de novo in terram decedente
renovantes.

Imperatoria. Ab imperatoriis quibus pollet viribus sic dicta. Folia angelicæ foliis multo
habet ampliora, terna ut plurimum juncta, rugosa, & subaspera, quorum singula rursus
in tria segmenta ferrata, seu lobos aliàs lævius, alias profundius divisos, distribuuntur.
Caules vix bipedalem, aut ad summum tripedalem attingunt altitudinem. Flosculos (de-
liquium patientibus petalis) in *Umbella* gerunt albos. Semen est candidum, latiuscu-
lum, compressum, striis depressioribus, & quasi acerosum, nec bene nutritum; quod
contingit propter nimiam rependi facultatem in radicibus. Quin & radices sunt ru-
gosæ, lateralibus fibris serpentibus donatæ; quibus sese propagant: summa tellure
actæ carne sunt candida, aromatica, linguam vellicante, & os calefaciente. Quare
concludendum est Imperatoriam veram & genuinam *Angelicæ* esse speciem, ab odore,
sapore, & consequenter viribus.

Locus & tempus.

Imperatoria in montibus Italia, Gallia, & Germania provenit, semina sub finem astatu perficit, sed raro bene
nutriuntur, nec sunt pulpa repleta. Consequenter sterilia, propter supra dictam rationem hic, & in podagraria
deductione.

Nomina.

Dicitur *Imperatoria major*, C. B. P. *Imperatoria* Matth. Tab. Ger. *imperatoria* seu *astrantia vulgaris*, Park.
Magistrantia, Cam. *Herba rena*, Casp.

Temperamentum & vires.

Imperatoria calida est & sicca in 3^{io} Gradu, menses & urinam provocat, fatus mortuos educit. Uteri & inte-
stinorum status, etiamque ventris, mirifice discutit, quapropter coli cruciatibus & ventriculi torminibus maxime
utilis est. De cæteris consule J. Bauh. pag. 138. & 139. Tom. 3. Part. 2.

Astrantia. Planta est *Umbellifera*, omnesque *Umbellæ* proprie dictæ conditiones
possidet, & ideo negligenter à Doctiss. Casp. Bauhino collocatur in Pinace suo
(suffragantibus aliis ante se scribentibus authoribus) cum *Helleboro*. Vide hallucina-
tiones Casp. Bauh. in Pin. pag. 377. & 370. Prælud. Nostr. Botan. Hujus folia in 5. vul-
gariter

ter, aliquando 7. lobos dividuntur, arte sibi invicem junctos versus pediculum, faniculæ montanæ vulgaris in modum, obscurius virentia; è quorum centro exeunt cauliculi sesquipediales, in cimis sustinentes foliola plurima, latiuscula, brevia, subviridia, cingentia stellatim basin radiorum semiuncialium, gerentium flosculos minimos, quinque petalis (aliarum *Umbellarum* ritu) conflatos, perficæ florum coloris, totidem staminulis apicibus rubellis ornatos. Floribus singulis deciduis succedunt semina bina, striata, aspera, seu rugosa. Hujus datur minor species spithamæa, quoad prædictas omnes partes minor, semenque duplo minus ferens, ut observavimus in horto Regio Blæsenfi.

Locus & tempus.

Crescit utraque in Alpibus, florentque Maio & Junio, paulo post semina ad maturitatem perducunt. Vide Tab. generalem seminum R. & Tab. Iconum 4. ubi de novo delineandam & sculpendam ipsam plantam seminibus onustam curavimus, ut observarent Botanici docti incuriam & negligentiam prædictorum neotericorum authorum, mordicus adherentium veteribus, appellando veratrum aut helleborum nigrum cum Dioscoride, propter scilicet (si diis placet) radices nigras, & purgandi facultatem.

Nomina.

Astrantia nigra, Lob. *Sanicula fœm.* Gesn. *Fuch. Imperatoria nigra* & *Sanicula fœmina* Tab. *Helleborus niger*, *Sanicula folio major*, C. B. P. *osteritium montanum*, Trag. desc. Altera nominatur *Helleborus niger* *sanicula folio minor*, C. B. P. Nobis autem aptius cum *Tabernemontano* denominabitur *imperatoria nigra major*, & altera *nigra minor*, easdem collocando & nominando inter congenere.

Temperamentum & vires.

Tota hac planta naturam habet calidam & acrem. Radix & semen plus habent acrimonia quam caules & folia, quod notatu dignum, omnibus Umbellis convenit, efficacius scilicet operari semine & radice quam foliis, quia omnium semina sunt calida; nec cicutam nec coriandrum excipio, etiam si folia & hujus & illius, dum adhuc sunt viridia, & succo alimentitio abundantia, odorem teterrimum edant, & quasi venenatam qualitatem suffundant, odoratui ingratam & noxiam, hujus tamen semen exsiccatum, gratum odore & sapore est, imo sese calidum & siccum esse ostendit, etiam si viride adhuc ingratum sit, & quasi nauseabundum, atque venenata qualitate præditum; cicutæ semen pariter calidum & siccum in remissione gradum asticatum palato apparet, amissa & deposita venenata illa qualitate, quæ in partibus omnibus adhuc viridibus, succo illo alimentitio destructivo abundantibus latebat. Atros autem aliosque humores radices hujus *Imperatoria nigra* expurgare, testes suppeditat Germania nonnullos exercitatissimos medicos, qui hisce melancholicos purgatos, feliciter ad sanitatem reducere. Purgandi huic facultatem adesse testatur etiam Gesnerus in epistola ad Osconem, in qua *astrantia nigra*, *hellebori albi* fere similes vires, sed tamen mitiores & per alvum purgatrices primum se expertum refert, quæ sententiam Dodæi, Dioscoridis scilicet veratrum esse nigrum confirmant. Hac Dodæus, Fabius Hildanus ad curationem schirrhii lienis in *Apozemate* præscribit. Fuchsius affirmat *saniculam* suam *fœminam* forma & facultate ad veram *saniculam* proxime accedere, & in ea, ut in mare, amaritudinem & astrictionem esse. Flores sunt candidi diluto colore, nonnihil purpurascens, sive ut Dioscorides ait, λευκοὶ ἐμπροπύου. Habeat facultates alterutrius veratri, seu *Hellebori*, & ad omnia efficacius, neutiquam tamen accedit veratro, saltem quoad partes principales, flores scilicet & semina (ut patet ex libro natura) quæ omnino accedunt *umbellæ osteritium* dictæ Trago. Habita ratione facultatis purgativæ, quam contra experientiam Gesneri non pernego, potest disponi inter purgantes, sicut & *Thapsia* (à radice cui Turpetum indidere nomen) aliaque umbellæ plurima, sed ratione partium ad umbellam perfectam constituendam requisitarum, contendo jure optimo, eandem esse umbellam, atque à sapore & odore reliquarumque partium essentialium formâ omnino accedere *Imperatoria nigra*, à nigredine radicum apte satis sic dictæ. Vide Tab. 4. Icon. ubi habes plantam ipsam, id est folia, caules, & umbellam seminibus striatis asperis onustam.

SMyrnum. A natali loco nomen est adeptum. Hujus duæ dantur species; Prima major radice innititur crassa, foris & intus alba, odorata, acri, cum quadam amaritudine. Caules producit fæctos, plusquam cubitales. Folia apii palustris ampliora, atrovirentia, supra terram sub exortum sparsa, ter tripartita pediculis seu petiolis suis innascuntur, antequam caulescere incipiat planta ipsa. Flores caulium cubitalium (plus minusve secundum solum cui committitur) summis fastigiis, ex petalis 5. albis conflati insunt. Semina crassa, nigra, striata, seu angulosa & parum rugosa, solida, duplo omnium prædictarum suæ classis seminibus crassiora, majoraque, binatim sibi invicem adherent; parte quæ junguntur curva; atque eo ipso nomine à cæteris suæ Gentis cognitu facile est *Smyrnum*.

nium. Secunda hujus species à priori notu facillima, propter radicem quam in terram anno primo post germinationem demittit napiformem, secundo aliquando. Insuper notandum, quod nire ludat natura in hujusce foliorum appositione: prima enim folia, quæ edit per terram strata, plurifariam apii palustris ritu altiuscule sunt incisa; quæ immediate ex radice pronascuntur in ambitu sunt serrata; quæ autem ramusculorum divaricationibus subsunt, circinata sunt rotunditatis, perfoliata foliorum instar, à caule ramisque transfaddacta, seu transfossa. Semen fert fuscum, seu subnigrum, subrotundum, Brassicæ majoris semini par. Inter omnes *Umbellas* similem huic reperire non licet, propter mirandam variationem foliorum inferiorum per terram stratorum, & superiorum caulium, seu ramorum alas infra amplectentium, forma acetabuli in Periclymeno. Semina utriusque, & majoris, & hujus, tribus striis, seu carinis eminentioribus, fulcisque depressioribus afficiuntur, suntque nigra, rugosa, calida, & valde aromatica.

Locus & tempus.

Provenit prius in Insulis adjacentibus potentissima & florentissima illi Insula, ubi nos primo aëra hausimus Magna Britannia. 2^{dum} ex Insula Creta ad nos delatum.

Nomina.

Prius dicitur *Smyrnum*, Matth. Lug. Cam. *Petroselinum Alexandrinum*, Trag. *Hipposelinum*, Fuch. Dod. *Hipposelinum*, seu *Smyrnum vulgare*, Park. *Smyrnum semine magno nigro*, seu *Macerone*, F. B. 2um *Smyrnum Creticum*, Matth. Lugd. Cam. Ger. Park. *Smyrnum Amani montis*, Dod. *perfoliata altera*, Lugd.

Temperamentum & vires.

Primum calidi & sicci est temperamenti. Angelicam, & ligusticum acrimonia & fervore, vique expulsiua antecellit; quod ad cetera parium sunt facultatum. Vide Ioh. Bauh. pag. 124. Tom. 3. Part. 2. col. 1. qui ibidem diffuse de usu *Smyrni* veterum agit. De seminibus striatis majoribus prædictarum umbellarum consule Tabulam generalem iconum seminum M m N n O o P p Q q R r S s. De foliis lobatis umbellarum hujus membri vide Tab. icon. 4. ubi *levisticum* & *astrantia* adinstar cæterarum omnium umbellarum lobatarum hujus membri offeruntur.

UMBELLÆ LOBATÆ MINORES,
semine striato minore donatæ.

Sisarum. ☉

Pimpinella saxifraga { Major, *Tragoselinum majus*, Tab. ☉
Major altera, degener. ☉ ☿
Minor. ☉
Minor crispa, *Tragoselinum petreum* Tab. ☉

Sison. ☿

{ Terrestre, seu segetale. ☿
{ Latifolium. ☉
Sium { Aquaticum { Angustifolium. ☉
Ad alas floridum. ☉ ☿
Rugosis foliis multifidis & dentatis. ☉
Pumilum Ferulaceis foliis. ☿ ☿

Expli-

Explicatio Tabulæ superioris.

Sifarum inter Umbellas lobatas, semine minore striato ditatas, locum vendicabit primum; quodque notatu dignum, ipsumque à cæteris suæ familias distinguit, radices habet carnosas, ex uno capite plures, versus terræ superficiem pendulas, teneras, fragiles, cortice tenui pallidoque obductas, pulpa candida, digitali crassitudine, pedales, alias breviores, sapore dulci, aromatico, & satis grato. Frequenter in culina per hiemem expetuntur, & butyro, aceto, pipereque frixæ, & mensæ appositæ, quadragesimali tempore cum deliciis manduntur, atque pastinacæ latifoliæ Germanicæ præferuntur, & propter majorem suavitatem in cupediis pluris habentur. Foliis lobatis, minoribus, glabris, nervo medio ex adverso adhærentibus, & semine minore striato, sed præcipue radicibus prædictis, inter cæteras hujus membri subalterni umbellas facile discernitur sifarum.

Locus & tempus.

Sifarum sponte in Gallia Narbonensi provenit, teste Lob. Floret & semen perficit media æstate.

Nomina.

Sifarum, Dod. Trag. Lob. Sifer, Matth. Cord. Gesn. Cam. Sifer vulgare, Park. Sifarum multiū, F. B. Sifarum Germanorum, C. B. P.

Temperamentum & vires.

Sifarum est temperate calidum & humidum. Radices facile concoquantur in stomacho, nutriunt mediocriter, excitant ad venerem, nec sunt pravi succi, flatulenti tamen aliquid possident, promovent urinam.

Pimpinella saxifraga. Sic dicta ab effectu authoribus, Nobis autem Umbellifera ab essentiali nota, ut distinguatur à pimpinella sanguisorba (authoribus ab effectu sic dicta, nobis spicatâ, de quâ ad calcem Umbellarum dicemus,) quæ quidem est Umbella à dispositione foliorum lobatorum, sed spicâ recedit à recta regula Umbellarum, ab initio hujus tractatus posita, cum nec flores nec semina bina habeat, more Umbellarum proprie à nobis dictarum; ut prolixius postea suo loco, de Pimpinella sanguisorba discutiemus.

Pimpinella saxifraga major. Est Umbellarum lobatarum semine striato minore donatarum prima. Costam obtinet mediam pedalem, aut semipedalem, pro terræ fertilitate aut sterilitate; cui hinc inde è regione adnectuntur plurimi lobi, uno costæ extremum claudente, quod omnibus hujus sortis est familiare & vulgare. E centro pediculorum exurgit caulis bipedalis, aliquando tripedalis, in cujus fastigio post flores evanidos, singulis radiis (aliarum Umbellarum omnium more) innascuntur bina semina minora, striata, brevia, quæ tamen, comparata cum classis suæ cæteris, sunt majora; quin & ipsa planta quoad omnes partes suas major est, foliaque majora, magisque ferrata, excepto degenerate possidet. Altera est major etiam ex prioris seminis fatione degener; in omnibus priori accedit, nisi quod folia habeat magis dissecta seu laciniata; unde apte satis à nobis major altera degener dicitur. Tertia minor, cujus folia sunt è regione conjugatim seu lobatim disposita secundum costam, seu nervum medium, uno pariter extremo annexo. Hujus folia sunt Pimpinellæ sanguisorbæ minoris foliis adeo similia, ut vix ac ne vix quidem, ab invicem (antequam caulescant & flores expan-

D

dant

dant) discerni queant nisi à Botanices peritissimis; unde verficulus antiquus inter Botanicos usurpatus, Pimpinella pilos Saxifraga non habet ullos. Hujus minoris datur & altera etiam varietas, cujus folia sunt plurifariam dissecta, suntque magis incana, & quasi cinere obducta, quæ, sub exortum lobatim, seu pinnatim, pariter rachi, seu costæ mediæ adhærent, etianisi caulescente planta, tenuius dissecantur: unde à Theod. Tabernemontano apte satis Tragofelinum petreum, seu crispum dicitur. Quicumque hanc crispam minorem à priore minore degenerem dixerit (prout in majore supra à nobis dictum) per me non stabit; quandoquidem hæ duæ (an species distinctæ, an varietates, parvo discrimine refert) proveniant in collibus aridis, minime herbidis. Nos observavimus prioris minoris varietatem, cujus lobi fuerunt profundius serrati, quam in vulgari prius à nobis citato. Hoc me movet ad conclusionem hanc faciendam, omnes ex eodem semine deciduo subinde variare; observabis insuper quod quamvis & majoris degeneris, & hujus minoris crispæ, folia sint dissecta & laciniata, ludente sic natura, conjugatim tamen petiolis adhærent nervo foliorum. De foliis, earumque forma, consule Tab. Iconum. 5. ubi omnium quatuor prædictarum Umbellarum singulatim proponuntur folia.

Locus & tempus.

Pimpinella Saxifraga maj. in sylvis humidis, & umbrosis passim provenit. 2da Altera major ex satione seminum prioris Lobati vulgaris, in hortis cultis degener provenit. Minor, & minor altera crispæ, promiscue in collibus aridis & siccis ubique proveniunt. Florent omnes media æstate, atque versus ejusdem finem semina sua perficiunt. Nota quod nos propter omnimodam conformationem in seminibus striatis, & magnitudine aquali, omisimus (et proposito) exhibere, aut sculpenda dare semina in Tab. Generali seminum congenerum in hoc membro contentarum umbellarum.

Nomina.

Prima Pimpinella Saxifraga major umbella candida, C. B. P. Saxifraga magna, Dod. Saxifraga hircina major, F. B. Park. 2da altera major degener, nobis sic dicitur. 3^{ia} Pimpinella Saxifraga minor, nobis, etiam dicitur Saxifraga hircina media F. B. apud quem melior ejus effigies observatur. Pimpinella minor, Fuch. Tragofelinum minus, Tab. 4^a minor crispæ, nobis, Pimpinella Saxifraga hircina minor, Park. Saxifraga hircina minima, Pimpinella crispæ, Tragi, F. B. Saxifraga parva, Dod. Tragofelinum Petreum, Tab. Hac radice, caule, flore, semine, odore, sapore, plane similis est minori vulgari prædictæ, hoc solo nomine à priore differens (ut dictum) quod folia habeat minutius per segmenta dissecta, ac serrata; atque sic facile discernitur à Pimpinella minore, seu tertia, à sanguisorba ex gustata radice foliisque pariter distinguitur. Hæc duas degeneres à sapore, non obstante lusu hujusmodi natura, Pimpinellas Saxifragas esse concludere facillimum erit.

Temperamentum & vires.

Pimpinella Saxifraga est temperamenti calidi & sicci. Usus ejus frequens ad sudores eliciendos. Tormina ventris sedat, calculum & Menstruorum retentionem sanat. Eximium est præsidium contra ictericos, hydropicos. Iis qui angustiam præcordiorum sentiunt, valde confert. De cæteris ejus facultatibus consule Joh. Bauh. Tom. 3. Part. 2. cap. de Pimpinella Saxifraga hircina.

Sison. Umbellarum in Tabula prædicta contentarum tertium vendicabit locum. Hujus lobi, seu pinnæ sunt in ambitu ferratæ, ut in fisco, costis mediis (quibus annectuntur conjugatim folia) per terram stratis appositæ. Inter pediculos foliorum sese erigit caulis ramosus, cubitalis, & sesquicubitalis, in cujus fastigiis proveniunt plurimi flosculi albi, aliarum Umbellarum more, quibus decidentibus, singulis succedunt binatim semina striata, brevia, simul juncta, quæ omnium Umbellarum (pyrethro excepto) sunt fervidissima: unde in officinis Germaniæ amomum dicitur. Qua nota facile à cæteris suæ sortis distinguitur: à semine scilicet acri, ac aromatico.

Locus

Locus & tempus.

Ad radices sepium, & fossarum margines sponte provenit, & in locis humectis, in aggeribus fossarum, circa Blasas, Parisios, & Londinum, & passim alibi. Floret versus finem aestatis, semenque paulo post perficit.

Nomina.

Sison, Tab. Cam. Lugd. Sinon sive Sison Cordi in Dioscor. petroselinum Macedonicum, Fuch. Sison vulgare, seu amomum Germanicum, Park. Sison, seu amomum officinarum, F. B. amomum Germanicum, Trag.

Temperamentum & vires.

Sison calidum & siccum est in 3^{io} gradu. Lienis obstructions tollit, menses provocat, urinam cit, digestionem adjuvat.

Sium. Quàm proxime priori accedit quoad dispositionem foliorum, estque duplex, ratione loci, terrestre unum seu segetale, alterum aquaticum. Terrestre constat lobis, seu pinnis dilute virentibus, aliquatenus (sub exortum) cumino capitulo globoso accedentibus; estq; planta bipedalis in arvis humidis segetibus confitis, & secus sepium fossarumq; humidarum margines proveniens, quin & eandem foliorum appositionem cum Sio aquatico obtinet. Optime sium terrestre à Jansono in Gerardum dicitur, cum nunquam in aquosis reperiatur. Totâ plantæ facie, odore, & sapore, sese sium declarat: quare minus apte selinum ab authoribus hucusque nuncupatur, cum nec dispositionem foliorum, nec saporem, nec odorem selino, apiove convenientem habeat, sed Sio; ideoq; Sium terrestre aptius appellandum judicavimus in Tab. nostris cognationis & affinitatis.

Locus & tempus.

Natales supra indicavimus. Floret versus finem augusti, semen paulo post perficit.

Nomina.

Sium terrestre Jansono in Gerardum appositè satis denominatur. Selinum sive foliis, Ger. Fig. & selinum sive foliis, Park.

Temperamentum & vires.

Calidi & sicci est temperamenti, eisdem pollens viribus quibus & aquaticum.

Sium aquaticum. A locis in quibus provenit, à priori terrestri nullo cum negotio distinguitur; estque quintuplex. Fluviale quadruplex; quorum primum est latifolium majus, & bicubitale, vel tricubitale, latioribus & longioribus pinnis serratis ornatum. *Umbellas* in summo gerit albas, majores, & semina striata majora. 2um Angustifolium foliis minoribus angustioribus, pinnatim etiam è regione dispositis, serratis, fortasse idem cum priore, à quo sola magnitudine partium differt. 3um ad alas floridum prioribus duobus multo humilior, & ad singulas alas caulium procumbentium, & aquis innatantium, *Umbellas* gerit florum candidorum, (fere sine pediculis, ut in apio vulgari) quibus deciduis succedunt semina striata, brevia, prædictorum seminibus minora. 4um Pumilum foliis ferulaceis tenuissimè dissectis. Omnium est minimum, vix palmarem excedens altitudinem. Folia habet ferulacea, seu fœniculacea, crassa, biuncialia, aut triuncialia. Cauliculos edit parum, aut nihil palmum superantes, in quorum fastigiis nascuntur flosculi albi, quorum singulis deciduis succedunt bina semina, minuta, striata, aliarum hujus generis *Umbellarum* more. Datur & 5um non in flu-

viis aut fontibus, rivulisve proveniens, sed in stagnantibus aut paludosis locis. Hujus folia sunt rugosa, oblonga, ferrata, per plures lobos divisa, in margine dentata, è regione pediculis suis pendentia, quæ caulibus apponuntur bipedalibus aut tripedalibus. In summis caulium cimis flores, & semina, priorum floribus & seminibus (in omnibus) familia sunt.

Locus & tempus.

Priora duo in fluviis & fluviolis proveniunt. 3um ad alas floridum ibidem & in fontibus & aquis fontanis. 4um minimum, seu pusillum ad fluviū dicti Couson (intra septa Regia Chambort) margines conspicuum nobis fuit, anno 1659. nec hucusque alibi nobis apparuit. Ultimum, seu 5um, in paludosis & stagnantibus aquis communiter reperitur, nunquam autem idem in fluentibus aquis nobis cernere licuit. Sub finem æstatis florent omnes; incunte Autumno, aut paulo post, semina sua perficiunt.

Nomina.

Primum dicitur sium maximum latifolium, F. B. Sium Dioscoridis, seu pastinaca aquatica major, Park. 2um Sion Dod. Sium medium, F. B. Sium minus alterum, Park. 3um Sium ad alas floridum, seu repens, umbellis ad geniculos dispositis, nobis sic dictum. 4um pumilum foliis ferulaceis, nobis etiam dicitur. 5um Sium foliis rugosis, trifidis, seu multifidis, dentatis, nobis. Sium majus alterum angustifolium, Park. sium alterum, Dod. alterum olusatris facie, Lob. cicuta aquatica Gesn. F. B.

Temperamentum & vires.

Sium est excalefacientis facultatis, gustu odoratum est. Crudum coctumque esu calculos (teste Dioscoride) conterit & expellit. Comestum etiam dysentericis utile. De foliis lobatis trium umbellarum sibi scilicet supra descriptarum, consule Tabulam Iconum 5.

UMBELLÆ FOLIIS PLURIFARIAM DIVISIS, Semine striato majore donatæ.

Seseli { Frutex, Æthiopicum. ☉
Herba, { Pratense. ☉
 { Montanum pannonicum 1. Clus. ☉

Cicuta { Latifolia fœtidissima. ☉
 { Major. ☿
 { Minor. ☿
 { Palustris tenuifolia. ☿

Oenanthe { Maxima succo viroso cicutæ facie, Lob. F. B. ☉
 { Apii folio { Caule { firmiori. ☉
 { flexuoso & fistuloso. ☉
 { Angustifolia. ☉
 { Millefolii aquatici foliis, nobis. ☉

Crithmum { Marinum. ☉
 { Spinosum. ☉

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Succedit tertio loco enumeratio, & explicatio *Umbellarum* foliis plurifariam divi-
fis, & semine striato majore donatarum: quarum folia, nec sunt ferulacea, nec
lobata, sed multifariam divisa; id est, foliola pediculis adhærentia non sunt tam te-
nuer divisa, aut dissecta, quam *Umbellæ* ferulaceis præditæ foliis, sed multo magis
incisa & divisa, quam quæ pinnatim, seu lobatim disposita sunt; ergo medio
modo inter utrumque se habent. Hæ sunt duplices, secundum magnitudinem se-
minum, & aliarum partium; nempe vel longiori & crassiori semine præditæ, aut bre-
vior & tenuior semine donatæ. De illis primò, de his secundò dicemus.

S*eseli*. Est vel frutex, vel herba. Fruticem, seu potius subfruticem hunc, lignea con-
stantem substantiâ, licet non habeat folia multifariam divisa, (reliquarum *Umbel-
larum* hujus subalterni generis more) tamen quia flores, & semina *Umbellatim* dispo-
sita, striata, majora fundit, ejusdem formæ, odoris, & saporis cum aliis *seselion*
speciebus, inter congenere collocavimus. Hoc passim in pluribus aliis præstare co-
gimur, ut in divisione superiore. V. g. *Sium* foliis ferulaceis, propter omnimodam
cum reliquis omnibus suis, folia lobata gerentibus, in partibus nobilioribus, odore, &
sapore, conformitatem, eisdem adjunximus: idem de aliis observabis. Quin &
seseli prædictum à cæteris sequentibus præcipue hoc duplici nomine facile distin-
guitur, primo quod sit frutex, secundò quod perpetua fronde vireat. Folium pro-
ducit integrum, nulla ex parte scissum, nec ferratum, quod tamen in aliis omnibus
ferulaceis seu *Umbelliferis* contingit. Pediculus folii geniculos cingit, quod est instar
umbelici oblongum, cavum, ut in pereclymeno. Quoniam vero caulis folia permeare
videtur, quidam vulgo perfoliatam vocant.

S*eseli*, herba. Vel est, pratense, vel montanum, 1um pratense. *Umbellifera* est planta
semine striato, majore ornata, cujus folia sunt multifariam divisa; quæ si contre-
ctentur, gravem emittunt odorem. In omnibus pratis humidis satis est obvium, 2^{dum}
Montanum pannonicum 1. Clusii. Hujus folia sunt plurifariam dissecta cicutæ ri-
tu, semina breviora, & crassiora prædicti feminibus. Ejus datur & alia species,
seu varietas, cujus folia multo tenuius adhuc scinduntur. Omnium *seseleon* floscu-
li sunt lutei, aut ex luteo herbacei, petalis reflexis donati.

Locus & tempus.

Seseli frutex, *Aethiopicum*, in aridis & neglectis circa Monspeffulum provenit, pedalis & sesquipedalis al-
titudinis, at in hortos translatus ad bicubitatem & tricubitalem ascendit altitudinem. *Seseli herba*, pratense, in
pratis & ad margines vinearum, sylvarum humidarum, & in aliis humectis locis copiose provenit. Mon-
tanum pannonicum 1. Clus. ejusque altera species foliis tenuioribus, in montibus Hungaria nascitur. Florent
aestate, semina perficiunt Autumno, omnes hæc *seselion* species.

Nomina.

Seseli frutex, *Aethiopicum*, Dod. Ger. Park. *Aethiopicum*, Lob. ad. Tab. verum, Lugd. Cam. *Aethiopi-
cum*, fruticosum folio pereclymeni, F. B. 2^{dum} *seseli herba*, pratense Monspelienfium, ad. Lob. Lugd. Cam. pratense
forte silaus Plinii, C. B. P. 3^{ium} montanum pannonicum 1. Clus. Hist. montanum cicutæ folio glabrum, C. B. P.
Park.

E

Tempe-

Temperamentum & vires.

Seselifolidum & seccum est. Stranguriam adjuvat, difficultatem spirandi tollit, menses, secundinas, fatumque educit. Cum radix tum semen vino pota flatus discutit, intestinorumque dolores sedant, si contrita & in pulverem redacta, vino misceantur, & bibantur.

C*icuta.* Pro nota generica (qua à cæteris suæ sortis in hac Tabula contentis distinguitur) virosum habet odorem. Est autem vel maxima, seu latifolia fœtidissima, vel tenuifolia. Prioris folia sunt latiora, plurifariam dissecta, & serrata, in margine pinnatim adhærentia pediculis longioribus; atque alii petioli minores cum lobis, alternatim pediculis, seu petiolis, brevioribus apponuntur. Caules edit 4. pedes altos, fistulosos, cavosve, nodis, seu geniculis distinctos, in quorum summis *Umbellæ* sunt luteis floribus oneratae, quorum singulis deciduis succedunt bina semina curva (hoc illi cum *Smyrnio* solo inter *Umbellas* est commune) striata, duplò reliquarum suæ sortis feminibus majora, in quorum singulis conspiciuntur striæ altiores, & sulci profundiores. 2da est major domestica, passim secus suburbiorum aggeres fossasque nascens; caule est bicubitali, tricubitali, aliquando multo altiori, maculis fuscis consperso. Virosum & maxime injucundum odorem caput impetentem contrectata ejus folia eructant. Flores sunt in *Umbella* albi. 3^{ia} minor adeo apium hortense seu sativum refert, ut ab ineptis domesticis, pro eodem in hortis (in quibus sponte sæpe provenit) colligatur, & esui exhibeatur; unde Trago non inepte petroselini dicitur vitium. 4ta est palustris, in paludosis tam stagnantibus quam fluentibus aquis proveniens, nunquam in ficco. Foliis est tenuiter dissectis, caulibus flexuosis, bipedalibus & tripedalibus, geniculatis, in multos ramulos sparsis, adhærentibus, in quorum cimis sunt plurimi flosculi albi pentapetali, quibus fatifcentibus succedunt semina striata, oblonga, multo cæterarum hujus ordinis feminibus tenuiora & longiora, binatim (aliarum *Umbellarum* more) juncta, adeo arcte fibinvicem adhærentia, ut post multos annos exficcata, non facile separari possint, nisi ope acus pungentissimæ; nec frictu digitorum in palmam manus ab invicem disjungi poterant, quamvis in multos annos in promptuario nostro seminario ejusdem semina pyxidi inclusa asservavimus. Hoc nos errare fecit in præludiorum nostrorum Botanicorum, pag. 371. Palinodiam canimus. Dum beneficio acus, feminum, striarum, & sulcorum numerum inire cuperemus, acum pungentissimam in centrum seminis, in quo est germen, addigentes, sponte bina semina distincta, parte qua junguntur, cava apparuere. In omnibus hujusce feminibus hoc observare licet admovendo acum, ut supra monuimus.

Locus & Tempus.

Prima est cicutaria latifolia fœtidissima, quæ nascitur in Peloponeso. 2da Domestica passim secus pagorum, oppidorum, suburbiorumque aggeres, fossasque. 3^a in sylvis humidis & hortis, seu viridariis, sponte sine satione provenit. 4ta in paludosis, & aquis stagnantibus passim reperitur. Florent omnes sub finem æstatis; incunite Autumno colligi possunt semina.

Nomina.

Prima, cicutaria latifolia, fœtidissima, Lob. Hist. Lugd. Cicuta latifolia, Ger. Fig. cicutaria fœtida, Tab. maxima, Park. desc. seseli Peloponesiacum recentiorum, Park. Peloponense Matth. sive cicutaria quorundam, F. B. 2da Cicuta major, C. B. P. vera, Gesn. Hort. cicutaria vulgaris, Clus. vulgaris major, Park. 3^{ia} cicuta minor petroselino similis, C. B. P. petroselini vitium, Trag. cicutaria minor sive fatua, Park. 4ta cicutaria palustris tenuifolia, C. B. P. Park. cicutaria palustris, Lob. Tab. Ger. Phellandrium, Dod. Lugd. Phellandrium, vel cicutaria aquatica quorundam, F. B.

Tem-

Temperamentum & vires.

Cicuta frigidi habetur temperamenti, nec sine mortis præsentis periculo ejus folia intus administrantur; unde Athenienses Socratem à medio tollendum (exhibito ejus succo) curarunt, quod sinistras de eorum Diis haberet cogitationes. Si quis folia pro selini foliis, aut radicem loco pastinacæ radicis comederit, bibat acetum, & curabitur. Hæc Tragus. Vide plura apud Joh. Banhinnum, qui prolixius de cicuta viribus agit pag. 178. & 179. Tom. 3. Part. 2.

O *Enanthe*. Notam genericam, quâ ab omnibus *Umbellis*, foliis plurifariam divisis, & semine striato majore donatis distinguitur, hanc habeto, quod ejus radix asphodeli instar radicis sit multipartita. Ex uno capite plures radices arcte dependent, latiusque (subtus terræ superficiem scilicet) quam profundius propagantur, tunica subnigra contextæ, intus albæ, adeo ut singulæ singulis fufis carnofis affimulentur. Hoc in nulla *Umbellarum* integra classe reperitur, nisi in hac sola.

O *Enanthe* maxima, succo viroso, cicutæ facie. Hæc omnium est maxima. Ad altitudinem trium quatuorve pedum, aliquando altius, caules suos producit, fusosque pœoniæ pares gerit, gustu acres & ingratos, succo lacteo primum, deinde flavescente, viroso, & exulcerante prægnantes. In lutulentis & riguis, ubi paludarium, provenit, cui foliis non abfimilis; sed rutæ pratensis fimilior, unde male à Lobelio denominatur cicutæ facie. Notis prædictis à cæteris infra dicendis facillime distinguitur. 2da est foliis apii, aut cerefolii; eaque duplex, una major bipedalis planta, caule recto, & firmo, nonnunquam ad cubitalem & sesquicubitalem altitudinem ascendente, donata. Radices sunt glandulosæ, longis filis pendulæ, longius quam altius protensæ, atque his notis à priore & sequenti varietate discernitur; quæ caule constat flexuoso, & fistuloso, seu cavo; juncis quodammodo simili; pro foliis sunt pauci, tenues, inanes quasi pediculi, *paucæ*, aut costæ, à quibus parva aliquot & angusta promuntur foliola. In hortis aut locis ficcis fata brevior est, foliaque terræ proxima, cerefolio similia producit, sed tenuiora; superiora autem folia, ut ejus, quæ in aquis exit. Radices habet crassas, parvis sylvestribus rapis similes, verum minores & breviores, à quibus serpentes exeunt fibræ, ab his vero radiculæ emittentes folia. 3^{ia} est angustifolia foliis longioribus angustis, crithmi, aut peucedani instar. Radices habet oblongas, biunciales, & triunciales, ex uno capite plures, quæ sub exortum graciliores sunt, inferius crassescunt, fibris à parte crassiore & inferiore sese demittentibus, quibus succus è terra ad nutritionem totius plantæ attrahitur. 4ta & ultima millefolii aquatici foliis, quæ perperam primò Dalechampio, & postea aliis ipsum sequentibus, daucus pratensis millefolii palustris foliis dicitur; etenim cum dauco proprie loquendo, cujus semen debet esse hispidum, seu villosum, nil habet affine quoad notam essentialem, odorem, aut saporem; ænanthen autem sese declarat, ex universali suâ structura, cum sapore, tum odore; potiore ergo jure *Umbellam* hanc ad ænanthes classem retulimus, ut à nobis dictum, pag. 366. Prælud. nostr. Botanicorum. Insuper à radice ejus asphodeli æmulâ, & semine in summitate aculeato (sicut sunt omnium prædictarum ænantharum species) sese manifestat non esse daucum. Porro variæ *Umbellarum* species ab authoribus, sub nomine dauci (ut in loco citato docuimus, & ut infra hic docebimus) confunduntur.

Locus

Locus & tempus.

Oenanthe maxima, secus oram maritimam, ad ostium Ligeris, in fossis humidis, fluxum maris decumanum recipientibus nascitur, illic quinos aut senos pedes excedentem offendimus. Ad ripam Tamefis, & alibi passim in Septentrionalibus humidis fossis, prope fluvios, sed humilior, provenit. 2da in sylvis humidis, intra septa Regia Chambort consistit. 3^{ia} in pratis aqua frequenter riguis, & humectatis. 4ta in pratis elatioribus, qua etiam aliquando descendit ad convallium prata. Ultima in humidis tam pratis quam sylvis passim in Gallia. Florent omnes sub finem aestatis, paulo post semen suum perficiunt, striatum, paulo compressum, pusillis aculeis in superiore parte preditum, binis ut plurimum. Quibusdam aliis umbellarum speciebus hoc etiam est familiare, at in omnibus seminibus singulatim singuli conspiciuntur aculei, post nutritionem eorum deciduorum.

Nomina.

1^a *Oenanthe succo viroso cicuta facie Lobelii* F. B. at nobis potius *apii folio*. *Cicuta facie* Lob. ad. Park. filipendula 3^{ia} seu *œnanthe selinophyllos*, Tab. 2da & 3^{ia} *œnanthe*, ut à nobis supra in Tabula exhibentur, *apii folio*, caule firmiori, erecto, & caule flexuoso, procumbente. Vide infra hallucinationes Casp. Bauhini, aliorumque authorum de *œnanthe charophylli folio*, & *angustifolia*, & *apii folio*, ubi ostendo ipsum confuse valde nobis tradidisse nomina harum omnium. 4ta *angustifolia*, Lob. 5^a *œnanthe millefolii palustris foliis*, nobis. Perperam *daucus pratensis millefolii palustris foliis*, C. B. P. *daucus pratensis*, Dalp. Hist. Lugd. vide pag. 366. prælud. nostr. Botanicorum.

Temperamentum & vires.

Oenanthe temperate est calida & sicca, ideoque aperiens & detergens, sapore amariuscule, cum levi adstrictione, proinde radices urinam, & arenulas intrinsecus, & extrinsecus usurpata movent, aperiunt obstructions, expurgantque meatus urinosos: *œnanthes radix trita*, redacta in pulverem, & macerata, ex vino pota, sanguinis stillicidio convenit, teste Dioscoride, medetur suspiriosis & anhelantibus.

C*ritimum maritimum*. Cum *Umbelle* omnes habeat conditiones, jure merito inter *Umbellas* accenseri debet, nec aptius quam huc reduci potest: quippe folia habet plurifariam divisa, & semine majori donata. A spissis & crassis ejus foliis trifariam vulgo partitis, & pediculo adhærentibus, in scopulis, seu rupibus maritimis vegetantibus, & falguginem maris redolentibus (quæ aceto & sale confici, & mensis hyemalibus pro acetario adhiberi solent) notu facile est. De ejusdem mala dispositione à Casp. Bauhino, vide prælud. nostr. Botan. pag. 402. & de hallucinationibus Casp. Bauh. aliorumque authorum infra hic à nobis observatis. Alterum, spinosum marinum, caules habet procumbentes, geniculatos admodum. Folia in rariora, spissiora, & acutiora segmenta divisa; semen striatum, majus, binatim junctum, oblonga theca cartilaginea, sursum spinosa, obductum habet. Cum nondum capsulam hanc aperuissem, unico semine constare putavi, sed eadem scissâ, bina semina ibidem latentia, magna, striata inveni. Contrarium in præludiis Botanicis nostris asseruimus, nunc oculatiores, quod ibi dictum de crithmi spinosi semine retractamus. Vide infra in hallucinationibus Casp. Bauh. aliorumque authorum de crithmo.

Locus & tempus.

Copiose provenit in scopulis maritimis, mari armorico objectis, item versus Occidentem Anglia oram maritimam, & alibi in scopulis maritimis Scotia, Hybernia, & Norvegia nascitur. Floret versus aestatis finem, semenque paulo tardius perficit. Alterum, spinosum marinum, ad oram maritimam Gallia Narbonensis provenit. Radices erutas plebecula ibidem esitat.

Nomina.

1. *Crithmum*, seu *feniculum marinum*, minus, C. B. P. *Crithmum marinum*, Dod. Ger. *Crithmum*, seu *feniculum marinum*, F. B. *maritimum vulgatus*, Park. *Crithmum* & *herba sancti Petri*, Dod. Gall. *Creta marina* Lon. *Baticula*, quasi parva batis, Cef. 2da dicitur *Crithmum maritimum spinosum*, Dod. C. B. P. *maritimum*

thmum spinosum, seu *pastinaca marina*, Park. *Pastinaca marina* secacul quibusdam, & *Crithmum spinosum*, F. B. Hæc mihi videtur species distincta à *crithmo maritimo spinoso* prædicto vulgari. Etiam si semine gauderet spinoso, ob imparem foliorum dispositionem *pastinaca tenuifolia* accedentium, & à reliquorum duorum foliis discrepantium, concludere quivis poterit esse à foliis speciem diversam; sed si semine donaretur spinoso (quod nobis non apparet, neque ex descriptione Rawolfii, neque ex appendice Dalpi ad Historiam Lugd.) forte eadem esset cum *pastinaca echinophora* Apula Colum. cui in omnibus partibus suis valde accedit, ex figura exhibita in appendice, Hist. Lugd. sed cum nec Rawolfius, nec Dalechampius, seminis ullam faciant mentionem in descriptione, nec figura ap- pingantur, in dubio relinquimus quo sit reducendum. Vide hallucinationes Casp. Bauhini infra à nobis observa- tas in capite de Gingidio.

Temperamentum & vires.

Crithmum calidum & siccum est. Obstructiones hepatis & lienis tollit, menses provocat, calculosam educit materiam. Semen & radix *crithmi* in vino cocta & pota, urina difficultati, & morbo regio auxiliatur: estur cru- dum & coctum, oleris modo; ejus folia condita muria servantur, & præcipui sunt usus ad stranguriam. Si folia cocta veluti cappareas oleo & aceto condiantur, & mandantur pro acetario, gratum sunt ciborum condimentum. Ventriculo bene faciunt, viscera ab obstructionibus liberant, & ciborum appetentiam excitant. De seminibus um- bellarum in prædicta Tabula contentarum consule Tab. generalem icon. seminum Tt Vu Xx Ty Zz &c &c †† AAA B. CCCD. E. F. G. H. Ejus explicationem quoad folia plurifariam divisa vide Tab. icon. G. ubi *cicuta majoris*, & maxima fatidissima representatur folium, & *ananihe duplex* sculpsit.

UMBELLÆ FOLIIS PLURIFARIAM DIVISIS,

semine striato minore & breviori donata.

Ammi { Annuum vulgare, Dod.

{ Perenne, nobis. *Ammi* quorundam.

Sativum, seu *kortense* { *Latifolium* { planum.
vulgatius { *crispum*.
{ *Angustifolium*.

Apium { *Latifolium*, seu *kortense* { *Bauh. in Prod.*
maximum { *Umbella lutea*.
{ *Degener, foliis longis dissectis*.

Palustre { *Seleri dictum*.
{ nostras.

Semine villosa, seu *incano* { *Macedonicum*.
{ *Peregrinum* 1. Clus.

Carum seu *carui*.

Anisum.

Pyrethrum.

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Ammi annuum. Foliis est longioribus, serratis, seu crenatis, flore albo in Um- bellis; semine striato, parvo, amaro, apii palustris seminum (quoad figuram)

F

amulo,

æmulo, nisi quod sit paulo crassius, ammoselinum proinde quibusdam authoribus satis apte dicitur. Folia sunt lobis plurifariam divisis, & in plura segmenta quam sequentis folia, cujus lobi sunt pauciores, terni ut plurimum, atque profundius serræ ad modum secti.

Ammi perenne. *Umbella* reptatu radicum longe lateque in hortis odiosa. Folia in tria (ut plurimum) segmenta ferrata, angusta, nonnunquam plura dividuntur. *Umbellæ* satis magnæ, colore albido. Semen gracile, oblongum, striatum. Quæ ratione authores quidam cum C. Bauhino eryngiis adscribant non video, cum sit perfecta *Umbella*, ut vel Botanices mediocriter peritis evidenter apparet. Vide pag. 421. prælud. nostr. Botanicorum.

Locus & tempus.

Ammi annuum, copiose in Pictonum arvis segetalibus provenit: quin & prope Salamanticum, teste Carolo Clusio. Ammi perenne copiose etiam inter segetes circa Pictaviam sponte proveniens à nobis repertum.

Nomina.

I. *Ammi annuum*, seu vulgare, nobis. *Ammi majus*, C. B. P. commune seu vulgare, Dod. Cam. Ger. vulgatus, Lob. Park. *Ammi vulgare majus* latioribus foliis semine minus odorato, F. B. 2um *Ammi perenne*, nobis. dicitur *ammi* quorundam Fuchsi, Hist. Lugd. *Eryngium foliis serræ similibus*, C. B. P. *Eryngium*. 4. Dod. *Criethum*. 4. Matth. Tab. Cam. *Criethum* 4. Matth. *umbelliferum*, F. B.

Temperamentum & vires.

Ammi calefacit & siccatur 3^{io} Gradu, urinam & menses provocat, tormina alvi sedat, cum melle si admisceatur, vibices seu stigmata tollit.

Apium. Odore & sapore, à reliquis *Umbellis* hujus classis, semine striato minore, & foliis plurifariam divisis, distinguitur. 1mo occurrit fativum, seu hortense vulgatus, quod est, vel latifolium, vel angustifolium. Prioris folia sunt vel plana, vel crispa, ludente sic naturâ. Angustifolium montanum, seu tenuifolium, respectu duorum priorum in hortis cultorum, etiam si sponte in montibus proveniat, cultura devenit hortense, atque expetitur propter radicem hyemali tempore esui porrectam; cumque sit flore herbaceo, seu luteo pallido, facile à reliquis, foliis angustis, & flore dignoscitur. Datur & latifolium maximum hortense, cujus omnes dimensiones sunt majores, præcipue autem ejus semen duplo cæterorum seminibus majus est, teste Bauh. in prodromo. Habemus & alterum *Umbella* lutea, valde prioris novissime dicti æmulum, nisi parvitate seminum, & colore *Umbellæ* herbaceo. Ex præcedentis hortensis latifolii semine, reperitur nonnunquam & degener, cujus folia sunt oblonga, sinuata, in multa segmenta divisa, ludente sic natura, quemadmodum supra in pimpinella saxifraga majore, multisque aliis in immenso vegetabilium Oceano. Aliud est à locis palustribus, in quibus provenit, dictum palustre, seu paludapium; estque duplex, Italicum, seleri dictum, & vulgare nostras. Dealbatum dulcius fit stramine & terra foliis involutis, & ab aëre defensis; hoc etiam præstat compressis & arte ligatis eisdem foliis, arcendo ab ipsis aëra, quod contingit in multis mangonio & hortulanorum industria; ut videre licet in foliis cinaræ, betæ, endiviæ, lactucæ Romanæ, Smyrni, myrrhidis, & echinopsi &c. Imo natura ipsa hoc nobis monstrat in Brassica, & lactuca capitata: folia enim interna squammatim & arte se invicem amplectentia, & frigidum aerem accedere pro-

prohibentia, sponte dealbescunt, dum folia exteriora & nondum adhuc in se complicata (ut Brassicæ, lactucæ, aliarumque hujus farinæ) sunt viridia ; propterea quod libero fruuntur aëre, qui est causa viriditatis in omnibus vegetabilibus. Hoc patet in omnibus frumentaceis in antris, & speluncis maritimis vegetibus, à columbis, pipiones suos nutrientibus, frequentatis. Apud nos in Scotia, dum in antris per aliquot centenos pedes subtus terram penetratis à natura, columbæ gregatim (quæ rupestres dicuntur) nidos suos in prominentiis saxosis condunt & componunt, pipionesque avena, hordeo, piso nutriunt, atque tenellos suos hujusmodi granis, aliisque plurimis diversis ingurgitant, quædam præterlabuntur, & in terram decidunt, pullulantque, atque ob defectum aëris, folia omnium conspiciuntur alba, in obscuris illis locis latentia. Nec sine laternis conspici poterant in antris illis infernalibus ; hisce enim uti cogebarur, tam ad nosmetipsos conducendos, gressusque dirigendos per varios illic meandros, via satis salebrosa, & crypta abscondita, quam ad nidos prospiciendos, pipionesque tenellos inde extrahendos. Memini me adhuc juvenem hujusmodi antra ad centenos aliquot pedes penetrasse, ubi atra nox, tam die, quam nocte semper erat, & hujusmodi frumentacea folia ibidem vulgo sub pedibus calcasse, alba & omni viriditate exuta. Idem etiam observavi in montanis sylvis versus Octobrem & Novembrem, ubi aliqui fuerunt loci depressores. Ex agitatione venti, folia ex arboribus decidua, eo compellebantur, atque ab ipsis, gramina, aliæque indiscriminatim stirpes contextæ, remotis foliis incumbentibus, apparere omnes dealbatæ, nec viriditatem, seu pristinum colorem induunt, quoad penetraverint folia arida, dense ipsis incumbentia, ut aëra captent. Sed ne longior digressio fiat, revertamur ad apium nostrum palustre, Italicum seleri, forte corrupto nomine seleri ab Italis & Gallis pro selino, quod est proprium & genuinum nomen tam Græcis quam Latinis usurpatum. Hoc dum adhuc crescit, folia dilutius virentia habet quam palustre nostrum vulgare, quod ex mea opinione à cultura & satione in hortis contingit. Nostras, seu apium palustre, paludapium dictum, majore amaritudine præditum est, atque foliis obscurius virentibus donatur; quicumque unum & idem cultura & mangonio differens, & tantum unius ejusdemque *Umbellæ* varietatem constituerit, illi dabo manus. Sequitur Apium sem. villoso, quod vel est Macedonicum, à natalibus sic dictum, vel peregrinum. Illud folia edit tenuius in margine laciniata, per lobos suos disposita, quam apium hortense vulgare, folia etiam ferris densioribus cinguntur, atque cinere quasi obducta & veluti incana apparent. Quin & caules, & bina semina, striata minora, villosa, incana conspiciuntur, quibus notis specificè ab omnibus prædictis & sequenti quam facile distinguitur. Ultimum selinum peregrinum 1um Carolo Clus. sic dictum, folia habet subrotunda, lobatim seu pinnatim disposita per intervalla, secundum pediculum, seu costam mediam, ferrata in margine. Semina producit etiam striata, minora, atque in singulis carinis villosa, ut in Macedonico, sed fusca. In villositate seminum conveniunt, atque hac ratione hæc duo postrema ab omnibus præcedentibus enarratis distinguuntur: at inter se, primò dissimilitudine foliorum, tam structura quam colore, secundò seminum villosorum colore albo, seu incano & fusco. Odore & sapore selino conveniunt, etiamsi seminis colore differant. Posterius hoc collocatur hic cum suis congeneribus, ab odore & sapore ut jam dixi, etiamsi folia inferius sint pinnatim disposita, & costæ mediæ adhærentia, uno ampliore rotundo, serrato, extremum costæ claudente. Quin & folia non nisi in superiore parte caulium plurifariam sunt dissecta; cum confimilibus tamen hic collocavi, etiamsi repugnet titulo à nobis assignato sub initium hujus membri. Hoc in aliis subalternis generibus contingit, ut monuimus supra de fefeli Æthiopico frutice, & pimpinella saxifraga, & sio ferulaceis foliis prædito.

Locus

Locus & tempus.

Apii sativi natales nos latent. 2um seu Crispum ex Sardinia, ad nos delatum. 3um in montibus tumulisque saxosis versus Gratianopolin teste Lob. 4um & 5um ex Virginia & insulis eidem adjacentibus advenit in Angliam. 6um est tantum varietas ex satione degenerans cujus folia deveniunt longa, sinuata. 7um selleri dictum (corrupte forte pro selini) ab Italis & Gallis, cujus etiam nomenclatura in Angliam delata. Nominetur in Anglia selini imposterum, atque aptius quadrabit ipsi hoc nomen, quam depravata & corrupta vox Gallis & Italis selleri aut seleri. Provenit sativum in hortis Italia, Gallia, & Anglia. Ex satione apii palustris vulgaris degener, atque ubique locorum prædictorum dealbatum, per totum hiemale tempus, à melioris sortis hominibus in acetariis expetitur. Macedonicum, ut vult ipsius nomen, ex Macedonia prius allatum fuit. Peregrinum in agro Salmanticensi sponte provenit teste Car. Clus. Flores & semina omnium perficiuntur versus æstatis & Autumni finem.

Nomina.

1. *Apium hortense, seu petroselinum vulgo, C. B. P. petroselinum vulgare seu sativum, Lon. apium hortense, Matth. Dod. Lob. Ger. Fuch. Petroselinum vulgare, Park. petroselinum vulgo planum, F. B.*
2. *Apium vel petroselinum crispum, C. B. P. apium hortense crispatum ad. Lob. Lugd. Hist. crispum vel multifolium, Ger. Tab. petroselinum crispum, Cam. F. B. Park.*
3. *Apium montanum folio tenuiori, C. B. P. apium montanum Daltii, Hist. Lugd.*
4. *Latifolium hortense, seu maximum, C. Bauhini in prodromo. Apium sativum Anglicanum Colum. petroselinum majus seu virginianum, Park. Hortense magnum seu Anglicanum quibusdam, F. B.*
5. *Apium umbella lutea, nobis.*
6. *Apium Degener foliis longis dissectis, nobis.*
7. *Apium palustre, selleri aut seleni dictum.*
8. *Apium palustre nostras, seu officinarum, C. B. P. palustre, Matth. Fuch. Hist. Lugd. Eleoselinum, Dod. paludapium, Tab.*
9. *Apium Macedonicum, C. B. P. petroselinum Macedonicum, Matth. Dod. Lugd. Tab. Ger. Apium sive petroselinum Macedonicum multis, F. B. Daucus secundus Dioscoridis, Col. Ultimum apium folio subrotundo, C. B. in Prod. peregrinum 1. Clus. semine hirsuto, F. B.*

Temperamentum & vires.

Apium temperate calefacit & siccit, menses provocat, urinam cit, alvum solvit. Hujus radix aperiens est, semen ejus calidum, ad urinam ciendam efficax, inflammationes stomachi deprimit, ab obstructionibus liberat, hydropicis & ictericis conducit. Vide Tragum, in cæteris. De viribus apii consule Johannem Bauhinum, pag. 96. Tom. 3. part. 2. & pag. 99. ejusdem Tom. 3. Part. 2. pag. etiam 101. qui de usu & viribus apii prolixè satis agit à pag. 95 usque ad pag. 106.

CArum, five carui. Ab odore & sapore seminum vel cæcutienti notum. Radicem profert singularem, longam, crassitudine pollicari, & majorem, albam, sapore aromatico. Caules profert multos, cubitales, striatos & geniculatos, in ramusculos divisos. Folia pediculo longo innitentia, staphilini angustiora gerit. Umbella floribus albis, ex quinis petalis cordatis conflatis, constant, non ingrato odore. Unicuique flori succedunt bina semina oblonga, tenuia, striata. Masticata sapore acri & aromatico sunt.

Locus & Tempus.

Carum passim sponte in arvis Germania reperitur referente Trago. Junio & Julio floret, brevi post semen suum perficit.

Nomina.

Carum Matth. Dod. Lugd. Tab. Ger. Carui ad. Lob. Cas. cuminum pratense carui officinarum, C. B. P. caros, F. B.

Temperamentum & vires.

Carum flatus discutit, concoctionem adjuvat, urinam cit, ventriculo & orì gratum est. De carui viribus & usu, vide Joh. Bauh. pag. 69. & 70. Tom. 3. part. 2.

Anisum

Anisum. Huius folia inferna longis hærent pediculis, ut plurimum binatim, subrotunda tamen, & ferrata, odorata, albicantia; superiora folia sunt tenuiter infecta. Caulis rotundus, concavus, hirsutus, striatus; cujus fastigio innascuntur ramusculi multi, quorum extremis inhærent *Umbellæ* minutis candidisque floribus conflata; nec non semina parva striata, colore cinericeo ferme, odore & sapore grato, & palato dulci.

Locus & tempus.

Anisum in Creta, Syria & Egypto, aliisque Orientis regionibus feliciter gignitur, floret Julio ac Augusto, paulo post semen suum perficit, sed minus plenum in Septentrionalibus regionibus; est enim ipsius semen magis acerosum, & minus aptum ad extrahendum oleum quam in Orientalibus regionibus.

Nomina.

Anisum dicitur omnibus authoribus.

Temperamentum & vires.

Calefacit & exsiccant, status discutit; semen ejus nutricibus lac augeat, cum decoctione liqueritiae, ficuum, Pithi conducit, &c. Consule Joh. Bauh. Tom. 3. part. 2. pag. 92. & 93. ubi prolixè sententias & veterum & neotericorum docet de viribus anisi. Vide Tabulam generalem iconum seminum 11. 22. 33. 44. 52. & quoad folia consule Tabulam 7^{am} de apii triplici diversitate, & 8^{am} de carno & aniso.

Pyrethrum radice constat nigra, brevi, divisa in fibras Mei specie, odorata, amara, linguam non statim exurente, nisi cum plusculum mansa fuerit. Folia fert staphylini sylvestris tenuiora; caulem emittit cubitalem, rectum, levem; *Umbellæ* complures in cacumine. Flores fert rubentes; semina compressa, rotunda, figurâ lentis, nigra & ferventia. Hæc ex Cæsalpino. *Pyrethrum* Guilandinus alebat in horto Patavino, cui radices & folia cotulæ foetida, *Umbellæ* quasi centro multis pediculis innixæ, anethi, aut pectinis veneris ritu, flosculis candidis, fervido & amaricante gustu: hæc ex Lob. adversariis. *Pyrethrum* folia habet cerefolii sylvestris, fervida & quasi urentis facultatis, adinstar lepidii. Flores gerit in *Umbella* albos. Radicem habet pollicarem, in plurimas fibras terminantem: florem producit in muscariis prorsus candidum veluti cicuta, semen majus aniso: hæc Tragus. Unde ex descriptionibus supra allatis apparet duplex pyrethrum, unum foliis pastinacæ tenuifolia, seu staphylini flore rubenti, semine compresso lentis instar, quod refertur ad caput 7um inter congeneres semine membranaceo, compresso, rotundo, & foliis plurifariam divisis. Alterum est foliis cerefolii & semine striato minore, majore anisi, quod nos hic collocamus. Datur & aliud Gesneri, cujus folia sunt anethi foliorum æmula, ut in Dioscoridis exemplaribus legendum sit *ανισον ηγοροισιν*, id est rotundæ circinitatis, non *ανισον*, id est capillacea *Umbella*. Hujus seminum non fit mentio apud authores, ac proinde in dubio relinquimus: si sit semine striato, minore præditum, ad congeneres, sub initium hujus tractatus contentas, referatur; si semine membranaceo, subrotundo afficitur, inter congeneres, anethum, panax, asclepium, &c. in initio cap. septimi collocetur.

Locus & tempus.

Pyrethrum copiose in Apenninis montibus reperitur. Floret versus æstatis finem, & paulo post semen suum perficit.

G

Nomina

Nomina.

Pyrethrum umbelliferum, C. B. P. verum *Math. Lugd. J. B. Pyrethrum* Diosc. *Cam.*

Temperamentum & vires.

Pyrethri semen est calidum & siccum ad tertium usque ordinem; hujus radix cum melle sumpta adversus epilepsiam, apoplexiam, & contra omnes inveteratos & frigidos cerebri morbos valet. Commansa pituita copiam ex cerebro elicit, unde salivaris à Latinis dicta. Dentium immanes cruciatus sedat, si aceto cocta & eodem percolato os colluatur. Oleum ex recenti radice eductum mirifice dentium dolori confert, præcipue si semina staphidis agrie contrita admisceantur radicibus pyrethri pariter tritis, atque sacculo indantur, & contineantur intra dentes ad aliquod spatium; etiam in aceto si coquantur (atque idem si adhuc calidum in ore retineatur) eundem habent effectum.

Quarto loco agetur de *Umbellis* semine striato donatis, quæ nec folia habent ferulacea, nec lobata, nec plurifariam divisa, sed peculiare aliquid imitantia. Propter semen striatum, binatim junctum, quo gaudent perfoliata & bupleurum, huc ad calcem confimilium rejecimus. *Umbellas* sese declarant notis ad *Umbellas* requisitis. Quam male à Casparo Bauhino, aliisque authoribus, ab *Umbellis* disjunguntur, Botanicorum in arte versatorum legentium & perpendentium nostra præludia Botanica, pag. 399. esto judicium.

*UMBELLÆ FOLIIS QUID PECULIARE
referentibus, semine striato donatæ.*

Perfoliata	Perennis	{ <i>Alpina angustifolia major</i> , C. B. P. ☉
	annua	{ <i>vulgatissima</i> . ☿ <i>longioribus foliis</i> , J. B. ☿ <i>minima Bupleuri folio</i> , Col. ☿.
Bupleurum	Perenne	{ <i>Latifolium</i> , Tab. ☉ <i>Angustifolium</i> , Dod. ☉
	Annuum	<i>minimum</i> , Col. ☿

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Perfoliata. Est *Umbella* semine striato, minore donata; sic dicta, quod ejus caulis fit ita circumvallatus foliis, ut eodem illa non solum videantur perforari, sed sunt perforata. Prima perennis Alpina, cujus folia sunt oblonga, palmaria; quin & amplitudine ad perfoliatæ filiquosæ folia accedunt. Flores in *Umbellis* luteis, foliolis rotundis inferiùs obvallantur. Semina oblonga, striata, nigra, majora quam sunt perfoliatæ vulgatæ semina. Radices sunt crassæ, perennes. 2da annua, vulgatissima; caulem habet cubitum aut sesquicubitum altum, levem, teretem, striatum, geniculatum, concavum, in multas alas divisum. Folia producit lævia, viridia, subrotunda, quæ transadigunt caules vel rami, sustinentes in summa parte flosculos luteos *Umbellatim* digestos, quorum singulis deciduis, succedunt semina bina simul juncta, pulla, seu subnigricantia, multo

multo pluribus striis & sulcis planis ornata, quam sequentis majoris, de qua jam dicemus. Vulgaris hujus habetur & alia species, cujus folia sunt multo longiora, latiora; caules in multo plures ramos reflexos divaricantur, atq; seminibus duplo prædictæ perfoliatæ vulgaris majoribus, rugosis & valde asperis, non nigris, sed subfuscis; tribus carinis etiam rugosis in dorso, seu seminis exteriori parte ornatur; concava etiam pars est rugosa, atque hoc nomine à vulgari quam facillime discernitur. 3ta Annua perfoliata minima Bupleuri folio Col. Plantula hæc radice innititur tenui, pusilla, ex qua folia oblonga, angusta, nervosa, bupleuri angustifolii modo oriuntur, bina, inordinatim disposita. In summo caule *Umbellam* gerit luteam, foliolis stellæ modo ipsam radiantibus; ut videre est in prædictis perfoliatæ speciebus. Singulis floribus luteis succedunt bina parva semina striata, subnigra, lævia.

Locus & tempus.

Prior perfoliata in Alpibus, & montibus altis provenit. Annua vulgarissima, & altera ejus species in segetalibus passim vigent arvis. Minima bupleuri folio Colum. in collibus aridis minime herbidiis circa Blasas, prope cellam Eremitarum non longe ab oppido. Florent, & semen perficiunt mense Augusto & Septembri.

Nomina.

Prima perennis, dicitur perfoliata Alpina, Angustifolia, major, C. B. P. 2da annua vulgarissima, seu arvensis, C. B. P. perfoliata major Trag. vulgaris, Ger. Park. vulgaris annua, F. B. altera hujus species dicitur annua longioribus foliis, F. Bauhino. Sexta, seu minor ramis reflexis, C. B. Prod. & Pin. 3^{ia} annua est, minor angustifolia Bupleuri folio, C. B. P. perfoliatum angustifolium montanum, Col. fig. pag. 247. Perfoliata minima bupleuri folio eadem, pag. 84. minus cognitarum.

Temperamentum & vires.

Perfoliata calida & sicca est, proinde vulneribus & ulceribus exsiccandis apta; umbilici affectibus aliisque rupturis aptissima: pro internis rupturis vino decocta & pota laudatur. Consule Tragum. Vide plura in Ioh. Bauh. Tom. 3. part. 2. pag. 198.

Bupleurum. A foliorum forma costam bovis referentium, sic dictum est. Auricula leporis vulgo dicitur, quod folia rigidiora & nervosiora gerat (saltem majora) modicè in acumen desinentia, leporinam surrectam auriculam quodammodo referentia. Primum est perenne, idque duplex, latifolium omnibus suis partibus majus: vel angustifolium priori duplo minus. Caulis huic est tenuis, teres, lævis, striatus, crebris geniculis donatus, cubitalis, aut sesquicubitalis, cui adhærent folia longiuscula, stricta, nervosa. Flores lutei sunt in *Umbella* minus patulâ: quorum singulis succedunt bina semina, petroselini æmula, acria. 3^{ium} annum est angustissimo & longiusculo folio præditum, cujus caules humi sunt procumbentes, dodrantes, aut paulo majores: flosculos gerit subluteos in *Umbella* itidem minus patula; semina pariter minuta, striata, nigra, binatim juncta.

Locus & Tempus.

Primum nascitur in aridis circa Monspeffulum. 2^{dum} secus sepium margines, & in aridis collibus sylvestris. 3um in humidis circa Blasas.

Nomina.

1. Bupleurum folio rigido, C. B. P. majus Gesn. in hortis, latifolium, Tab. Park. latifolium Monspeliensum Ger. auricula leporis altera, Ioh. B. 2^{dum} Bupleurum angustifolium, Dod. Tab. angustifolium Monspeliensum, Ger. angustifolium herbariorum, Lob. auricula leporis umbella lutea, Ioh. B. 3^{ium} angustissimo folio, C. B. P. minimum Colum. auricula leporis affinis, odontitis lutea Valerandi & Daltii, Ioh. B.

Tempe-

Temperamentum & vires.

Bupleurum moderate calidum est & siccum; vulneribus & ulceribus medetur. De seminibus perfoliata & *bupleuri* consule Tab. Generalem icon. sem. 66. 77. De foliis vide primam figuram Tabula 7ma iconum, & ultimam figuram ejusdem Tabula iconum. Haec dua figura poni debuerunt simul ad calcem Tabulae, sed incuria sculptoris fuerunt disjuncta.

UMBELLÆ SEMINE ALIS FOLIACEIS CINCTO DONATÆ,

3. Genus Umbellarum constituentes.

C A P U T I I I .

Laserpitium { *foliis* { *Lattioribus lobatis* { *Seseli Æthiopicum*, herba, Dod. ☉
Libanotidi Simile, semine crispo, J. B. ☉
Angustioribus { *Saturate virentibus* & lucidis. ☉
Dilute virentibus { *multisariam divisis*. ☉ ☉
conjugatim dispositis. ☉ ☉

Explicatio Tabulae superioris.

L *Aserpitium*. Pro nota generica habeto, quod bina semina simul juncta, alis foliaceis seu membranaceis cincta, pinnas rotæ molendinæ fluviatilis referant. Est duplex ratione foliorum, vel donatur foliis latioribus per lobos latiores dispositis; vel minoribus & angustioribus lobis tenuius dissectis, & pediculis suis adhærentibus. Quæ latioribus afficiuntur lobis, sunt etiam duplicia, quorum prius authoribus male seseli Æthiopicum dicitur; sed cum ejus semen sit pluribus alis foliaceis (aliorum laserpitiorum more) cinctum, nullibi aptius poterit collocari quam inter congeneres plantas; ut & alterum sequens, quod perperam itidem ab authoribus pro libanotide habetur. Prius, seseli Æthiopicum dictum, radicem habet crassam, valde longam, sub exitum è terra comatam. (Hoc valde familiare est omnibus *Umbellis* thuriferis succo lacteo, luteove abundantibus.) Caulem edit nodosum, duorum aut trium cubitorum. Folia singularia majora, subrotunda, ferrata, inferius glauca, superius viridantia, longo pediculo inhærentia, quæ in foliola ex adverso sita rursus subdividuntur. *Umbellæ* ex pluribus floribus albis constant; atque singulis floribus quinque petalis conflatis, succedunt bina semina alis pluribus foliaceis prædita, cum quadam acrimonia & amaritudine. 2^{dum} costus amara semine crispo, J. B. Hujus folia sunt multò prioris foliis longiora, latiora, crassioraque, unde quam facillime his notis primo intuitu à cæteris suæ fortis distinguitur; præcipue vero seminibus alis suis foliaceis crispis & rugosis. Vel est foliis angustioribus, quod pro triplici foliorum facie, triplex à nobis exhibetur. Vel est foliis lucidis & saturatè virentibus plurifariam divisis. Vel est foliis multo dilutius virentibus respectu prioris, paulo etiam latioribus. Ultimum foliis priorum foliis, multo angustioribus præditum est, per lobos longiusculos, angustos, ex adverso dispositos, & Rachi, seu costæ mediæ, adhærentes. Caulium altitudine, aut seminum magnitudine, parum inter se differunt, nisi quod omnium horum trium semen sit alis crispis, undulatis, læviter ornatum. Hæ tres ultimæ laserpitii species omnes radicem habent prægrandem, intus albam, foris cinericeam, succo prægnantem, mollem, pinguem, odora-

odoratam. Hoc convenit multis *Umbellis* sub diversis generibus militantibus, ut clarius infra docebimus in observationibus generalioribus *Umbellarum*. Omnium pariter horum trium laserpitiorum seminum alæ foliaceæ, sicut & reliquorum latifoliorum alæ, sunt numero 8. videlicet binæ erectæ in singulis Seminibus, hinc inde, & binæ aliæ ad basin, qua jungitur semen binatim; adeo ut in singulis seminibus appareant duæ semper in dorso, seu convexa parte feminis, totidem versus basin: dum seorsum considerantur, dumque adhuc sunt viridia & conjuncta, numerantur 6. binis alis ad basin arte sibi conjunctis, quæ hinc inde numerari possunt pro duabus; cum in seminibus singulis exficcatīs & deciduis apparent quatuor.

Locus & tempus.

Primum provenit in monte Baldo, aliisque Italia, & Gallia montibus. Nos copiose proveniente hanc Libanotidis (sed potiore jure Laserpitii) speciem invenimus ad vinearum margines meridiei oppositos, in collibus seu monticulis prope pagum Sencerre, secus Ligerem in monte situm. Frequenter etiam in Arvernica montibus conspicitur. 2um crescit in monte Summano in Italia. Tria sequentia in montibus Italia & Gallia Narbonensis, & Galloprovincie.

Nomina.

Primum laserpitium foliis latioribus lobatis, nobis dicitur. Authoribus seseli, & seseli Æthiopicum, herba. Dod. multi libanotidis indidere nomen. 2^{dum} laserpitium libanotidi simile semine crispo, nobis in tabulis Libanotidi similis costus amara dicta semine crispo, F. B. à quo bene figuratur. Libanotis latifolia minor sem. crispo C. B. Prod. desc. 3um laserpitium foliis angustioribus lucidis, & saturate virentibus nobis. 4um laserpitium foliis angustioribus dilute virentibus, nobis. Laserpitium Gallicum, C. B. P. Massilioticum, Tab. è regione Massilia allatum, F. B. ultimum prout in tabula à nobis exhibetur, explicatur supra, & est laserpitium foliis conjugatim positis semine crispo.

Temperamentum & vires.

Laserpitium calidum & siccum est, proinde urinas movet, etiam mulierum menstrua; colicos sedat dolores, si cum myrrha & pipere comedatur. De lasere ex laserpitio extracto consule Ioh. Bauhinum, Tom. 3. Part. 2. pag. 136. ubi prolixè de viribus & usu ejusdem agit more suo. De seminibus consule tabulam generalem iconum seminum 8. 9. 10. 11. Folia appingi non curavimus, quia ex descriptione & explicatione supra exhibita, possunt facile enucleari.

UMBELLÆ SEMINE ALA FOLIACEA CINCTO DONATÆ.

Quartum Genus umbellarum.

CAPUT IV.

Thapsia { Maxima latissimo folio, C. B. P. 3^{ia}. Clus. ☉
 Latifolia villosa, C. B. P. 1. Clus. ☉
 Minor carotæ effigie, Lob. ☉

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Thapsia 4^{tum} constituit *Umbellarum* subalternum genus. Ejus nota generica esto semen pene circulariter, seu orbiculariter ala foliacea, per extremum tamen bifida cinctum, & eo nomine præcipue distinguitur à laserpitio, cujus femina alis pluribus foliaceis cinguntur minoribus, & depressoioribus, Angelicæ femina multum acerositate

H

carina.

carinarum membranacearum superantibus. Est autem triplex, una maxima latissimo folio, & semine omnium suæ familias maximo. Folia habet hæc obscure viridia, cinere quasi, aut villosa lanugine obtecta, humi diffusa, & plurifariam divisa, ingrati admodum saporis; inter eadem caulis emergit cubitalis, & bicubitalis, crassus, rotundus, nodosus, cavus, ut in maxima parte *Umbellarum*. In fastigio summo *Umbellam* sustinet magnam, luteis floribus oneratam, quæ semine prægnans constituit superficiem feminibus ala foliacea rotatim, seu orbiculariter cinctis, binatim junctis, compressis oneratam. Radice est crassa, longa (summa parte capillata, seu comata, ut pleræque *Umbelliferæ* crassiore libro vestitæ) foris subnigra, vel fusca, intus candicante, lacteo succo plena. Gustu est amarissimo, acri & ingrato, adeo ut nauseam etiam moveat. 2da major respectu sequentis; ejus folia cicutæ majoris, montanæ, foetidæ foliis sunt latiora, dilute virentia, hirsutæ lævi obducta. Semina prioris duplo minora. 3^{ia} omnium minima, tota facie (si foliorum dispositionem intuearis, quæ sunt effigie carotæ, seu foliis plurifariam divisis) à præcedentibus duabus diversa: quin & semina compressa, ala foliacea cincta, binatim juncta, triplo præcedentium feminibus minora sunt.

Locus & tempus.

Prima & secunda in collibus petrosis Hispania, Lusitania, aliisque multis locis editioribus & incultis, tertia in montibus Gallia Narbonensis provenit. Florent & semen perficiunt versus Autumnum.

Nomina.

Prima Thapsia maxima latissimo folio, C. B. P. 3. Clus. in Hist. 2da Thapsia latifolia villosa, C. B. P. latifolia, Tab. 1. Clus. in Hist. latifolia Hispanica Park. Thapsia, 1. Clus. latifolia flore luteo, semine lato, similis seseli Peloponensi Lobelii, J. Bauh. Seseli Peloponesiacum, Tab. 3^{ia} Thapsia carota effigie, Lob. ad. carota folio, C. B. P. vulgaris carota effigie, Park. Omnium harum trium & folia & semina designari, & sculpi de novo cuperemus, cum multis aliis iconibus male ab authoribus oblatis, atque à posterioris hujus seculi compilatoribus, earundem iterum icones & descriptiones male delineatas & pictas exhibentibus; quod non parum officit Republica literaria Botanica. Tertia semen habet foliaceum, minus quam secunda, & folia serula foliis magis accedentia.

Temperamentum & vires.

Thapsia calida est & sicca. Perperam ab impostoribus in Hispania pro turbitu vendebatur ejus radix, magno Republica detrimento. Vetula Salmanticenses hujus radice utebantur ad provocandos menses, aliasque dejectiones molindas teste Clusio, sed tanta vi æro & xatro purgat, ut sumentes in maximum periculum conjiciat. Ideo ab hujusmodi medicamentis mochlicis omnino abstinendum est, & semper, & omni data occasione benignioribus, & tutioribus uti consulerem. De seminibus consule Tabulam Generalem iconum seminum II. II. quandoquidem folia facile distinguunt species ex explicatione Tabula præcedentis. Thapsia 2da exhibuisse semina sufficit.

UMBELL-

UMBELLÆ SEMINE VILLOSO SEU HISPIDO DONATÆ.

Quintum Genus umbellarum.

CAPUT V.

	Sativa	Alba. ☞
		Lutea. ☞
		Rubra. ☞
<i>Pastinaca tenuifolia,</i> <i>Daucus, seu carota.</i>	Sylvestris	Genuina Diosc. ☞
		Lucida. ☞ ☞
		Radice ☞ umbella lutea. ☞ ☞
	Cretica	Radiis umbellæ, gingidii longioribus. ☞ ☞
		Capitulis globosis. Cuminum sylvestre globosum, Tab. ☞

Explicatio Tabulæ præcedentis.

P*astinaca tenuifolia*, daucus, seu carota. Folia habet hirta, plurifariam divisa, veluti in alas. Caules emittit duos cubitos altos, hirsutos, striatos, concavos, ramosos; in quorum cimis flores proveniunt pusilli, albi, convexam superficiem constituentes, in margine rotundam. Floribus fatiscientibus succedit *Umbella* semine villoso prægnans, concava, nidi avis instar. Vide tabulam secundam iconum à nobis exhibitarum. Seritur hodie apud omnes Europeos, & colitur propter radicem, quæ est pedem longa, pyriformis, seu coniformis inversa, intus medullosa substantiâ, extra carnosâ, friabili, albâ, luteâ, aut rubrâ constans, & maximopere in culina expetita. Secundo anno ex eadem radice exurgunt caules sustinentes *Umbellam* albam: in sylvestri, seu genuina Dioscoridis, conspicitur macula purpurea in meditullio.

P*astinaca tenuifolia* est triplex, 1ma sativa, seu hortensis, cujus radicem potissimum est cura; quare cultura & mangonio in hortis educatur. Majore & crassiore prædita est radice turbinata, quæ à colore est alba, lutea, aut rubra, ludente sic natura ex satione. Altera est sylvestris; quæ triplex etiam est: prior sylvestris genuina dicitur Dioscoridi; expetitur propter semen, jucundum & gratum admodum naribus odorem suffundens, & in medicina variis usibus adaptatum. Exceptâ maculâ purpureâ in medio *Umbellæ*, & radice parvitate, quæ mutantur à solo fertiliori tantum, nullatenus specie differunt. Datur alia sylvestris cujus folia non sunt hirta, sed paulo latiora, spissiora, magis dissecta, & lucida; semen hujus multo est priorum seminibus majus. Datur etiam 3^{ia} sylvestris, cujus radix & *Umbella* dilute sunt luteæ. *Umbellæ* colore à prædictis specie distinguitur; quatenus prædictæ *Umbellæ* albæ omnes constanter cernuntur. *Daucus creticus*, seu carota cretica, duplex etiam observatur; prima hac nota præcipue cognoscitur, quod radios *Umbellarum* producit quinas uncias

cias longos, crassiores, rigidiores quam sunt visnagæ radii; atque hi concavam constituunt superficiem nidi avis instar, dum sunt adhuc semine prægnantes; atque semina villosa, hispida, carotæ vulgaris more, sed multo majora & crassiora ferunt. Carota, seu daucus 2us creticus, est capitulis globosis, sola hac nota ab omnibus Umbellis proprie dictis notu facilis. Folia habet pinnatim rachi, seu pediculo medio adnascentia, humi procumbentia, glabra, ferrata, fii terrestres seu segetalis Park. foliorum quodammodo æmula: è quorum humi procumbentium centro, exit cauliculus semipedalis, in summis fastigiis sustinens globulos ex multis seminibus singularibus, oblongis, in superiore & tenuiore parte hirsutis (non binatim junctis) conflatos, atque propter præcipuam deficientem conditionem, concludo eandem non esse Umbellam proprie dictam, huc tamen retulimus ob semen villosum, quid aromaticum redolens, carotarum more. Si quis ad finem Umbellarum inter improprie dictas Umbellas collocaverit, per me non stabit. Insuper cum cumino nullam habet affinitatem, ex odore propius accedit carotæ: semina ut dixi producit singularia, villis, seu pappis plurimis in apice donata, atque semen ipsum reticulo quodam, à natura eleganter constructo circumvallatur; fortassis non inepte post valerianam (quippe semine papposo donatam) inter Umbellas improprie dictas collocaretur.

Locus & tempus.

Pastinaca sativa tenuifolia in hortis colitur, sylvestris in pratis passim provenit. Sylvestris lucida natales sunt in humectis & pinguibus pratis ad oram maritimam Armoricam, cujus semen satum in horto regio Blasensi pastinacam produxit foliis lucidis, magisque dissectis, ex cujus semine ad me dato anno elapso (cum mille aliis mihi communicatis à generoso & Nobili viro Patricio Murray de Leirvingston) planta ipsa in horto publico Universitatis impræsentiarum viget: sicut & in horto Edwardi Morgan post Ecclesiam Cathedralē Westmonasteriensem. Jam cernere licet (non obstante hyeme) folia ejusdem carotæ glauca, lucida, absque villis aut pilis; ergo non est varietas per accidens tantum, quia non degenerat in sylvestrem foliis & caulibus hirtis affici solitam. Carotæ radice, & umbella lutea semina, ex agro Patavino ad nos missa à D. Alexandro Balam, sicut plurima alia semina rariora, Cretica & Ragusiana. Carotæ radiis umbella gingidii longioribus semina ex Creta, & anno elapso ex Mauritania Tingitana, ab eodem Generoso Anglo, Domino Alexandro Balam, fuerunt in Angliam delata, & mihi communicata. Ultima pastinaca cretica, seu daucus creticus capitulis globosis nobis dicitur, aptius quam cuminum, cum quo nec convenit foliis, nec odore, nec sapore, multo minus seminibus. Est planta umbellifera improprie loquendo. Dicitur cuminum sylvestre, Park. Dod. Lob. icon. Ger. sylvestre primum valde odoratum, globosum, F. B.

Nomina.

Prima pastinaca tenuifolia sativa radice alba, lutea, vel atrorubente, C. B. P. tenuifolia sativa, Dod. carota nostra Cam. vulgaris radice flava, ad. Lob. staphilinus luteus, Dod. Gall. 2da pastinaca sylvestris Dioscoridis, Lob. staphilinus sylvestris, Trag. daucus vulgaris, Clus. tertia & quarta à nemine ante nos observata, 5^a prout à nobis supra exhibetur sub nomine daucus, seu pastinaca cretica, radiis umbella, gingidii longioribus. Ultimus daucus creticus capitulis globosis nobis. Lagochymeni, id est leporis cubile in Insula Lemno, Bellon. Vide supra cetera Synonyma. De seminibus dauci, consule Tabulam Generalem Iconum seminum 12 12. 13 13. de foliis, umbella concava, & seminibus, vide Tabulam secundam iconum.

Temperamentum & vires.

Pastinaca tenuifolia sativa calidi & humidi (cum dulcedine) est temperamenti, flatum generat, ad venerem excitat. Sylvestris urinam & menses ciet, aquam intercutem discutit. Colico dolori, suffocationibus matricis auxiliatur. Vide facultates Carotarum apud Joh. Bauh. Tom. 3. part. 2. pag. 66.

UMBELLÆ SEMINE ECHINATO, SEU ACULEATO DONATÆ.
Sextum Genus Umbellarum.

CAPVT VI.

Caucalis	major	Platyphyllon	purpurea, Col. ♀
			alba. ♀
		Leptophyllon	Monspeliaca echinato magno fructu, C. B. P. Lappa
			Boaria Plinii Hist. Lugd. ♀
			Echinata magno flore, Clus. ♀
		Daucoïdes	Tingitana. ♀ ♂
minor	Sarvensis parvo flore & fructu. ♀		
	nodoso echinato semine C. B. P. ♀		

Explicatio Tabulæ præcedentis.

C*Aucalis*. Umbella est, (quoad feminis figuram) priori generi, dauco scilicet, valde accedens, ideoque huic eandem subjunximus. Semine est echinato, seu aculeato, multo præcedentis dauci semine rigidior, & longioribus & solidioribus aculeis donato. Radicem habent fibrosam omnes caucalidum species; qua nota præcipuè junctis aculeis rigidioribus, à dauco distinguuntur; adde quod semina sunt multo majora, spissioraque. Quin & præter Dioscoridem etiam Galenus dauco sylvestri caucalidem sapore & facultate similem esse scribit; quod nempe calefacit & ficit; verum ex libro naturæ nos hausimus aliqualem illam conformitatem in facultatibus à feminum & aliarum partium similitudine. Est autem duplex, πλατύφυλλον, cujus folia sunt cæterarum foliis duplo majora, flos etiam major, cæteræque partes majores, unde per διχόρυµον est major vel minor; major à foliis est aut πλατύφυλλον, seu latifolia, flore sæpius purpureo, rarius albo: vel λεπτόφυλλον, seu tenuifolia, cujus flos est albus; eaque duplex, magno fructu, & parvo flore, duplo minorum infra describendarum majore fructu; vel magno flore, semine etiam magno compressiore. Sequitur Daucoïdes Tingitana. Sub primum exitum è terra, & antequam caulescat, ejus folia adeo dauci, seu carotæ foliorum sunt æmula, ut pro dauco accipi possit. Caules pedales & bipedales producit, in quorum summis proveniunt flores albi, qui antequam expandantur, purpurascunt; horum singulis deciduis succedunt bina semina, oblonga, compacta, longissimis & tenuissimis aculeis donata. Vide Tabulam I^{am} generalem iconum feminum 17. 17. Minor vel est parvo flore, & fructu parvo, villoso, seu hispido, cujus caulis est pedalis, & bipedalis, sustinens in summis ramulis, flosculos minutos albos, perrarò purpureos, fructumque hispidum parvum; vel est procumbens, ad singulos caulis nodos florida, & semina plurima villosa, & rugosa, racematim ad nodos, seu geniculos, compacta gerens; unde illi nomen caucalis nodoso echinato semine.

Locus & Tempus.

Caucalides ha omnes inter segetes (præter nodosam, qua sæpius secus aggeres, fossas, murorumque radices,

in suburbis sponte oritur) proveniunt. Flores edunt & semina perficiunt maturo tritico in Gallia , partim in Septentrionalibus, partim in Meridionalibus regionibus ; maxima pars etiam sponte in Anglia, tam in arvis segetalibus , quam sepibus conspicitur. 4^a semina ex Mauritania Tingitana ab amico meo Roberto Spotswood illic degente , oppidano Chirurgo , & Apothecario, ad me missa 5^a passim in arvis segetalibus , & fossis sepium ; ultima ad radices murorum , & margines fossarum frequenter provenit.

Nomina.

Prima majorum est arvensis echinata , latifolia , C. B. B. echinophora major platyphyllos purpurea , Col. caucalis echinophora major purpurea , Park. Abundat inter segetes circa Blasas , perraro eadem reperitur flore albo. 2da Monspeliaca echinata magno fructu , C. B. P. lappa boaria Plinii , Hist. Lugd. Echinophora Platycarpus altera asperior , Col. Transposita sunt nomina à Columna , pag. 94. de minus cognitis , nam debet πικνύραπτος superscribi huic figura à dextris , & πλατύραπτος est figura à sinistris inscribenda ; ita ut caucalis Monspeliaca magno fructu Bauh. sit echinophora πικνύραπτος , & altera caucalis arvensis echinato magno flore , C. B. P. caucalis albo flore , Clus. vulgaris albis floribus , Park. sit echinophora πλατύραπτος , Col. 4^a ut à nobis in Tabula cognationis supra denominatur , caucalis major Daucoïdes Tingitana. 5^a caucalis arvensis parvo flore & fructu , C. B. P. caucalis flore minuto , Cam. Lappula Canaria flore minore sive tenuifolia , F. B. 6^a caucalis nodoso echinato semine , C. B. P. Matth. ed. Bauh. & F. Bauh. eadem , anthriscus Hispido affinis , si non ejus varietas.

Temperamentum & vires.

Caucalis calidi & sicci est temperamenti , urinas ciet , lienis & hepatis tollit obstructions. Vide authores de caucalidis viribus. Quoad figuras, seu icones seminum , consule Tabulam generalem iconum seminum 14. 15. 16. 17. 18. 19. ejusdemque explicationem. Folia omnium sunt plurifariam divisa , ut carota.

CAPUT VII.

Septimum Genus Umbellarum constituent plantæ Umbelliferae semine membranaceo , subrotundo , compresso donatæ ; quæ pro triplici foliorum dispositione & situ , trifariam à nobis dividendæ veniunt. Vel sunt 1° loco foliis ferulaceis fœniculaceisve. Vel secundo loco sunt foliis lobatis. Vel denique tertio loco folia gerunt , nec fœniculacea , nec lobata , sed intermedia plurifariam divisa. Atque primo de ferulaceis semine foliaceo , seu membranaceo , subrotundo , compresso præditi dicemus. Peucedanum quamvis folia non gerat omnino ferulacea , tamen quia foliis gramineis tenuissime divisis ternatim , & ter ternis , longis constat , semineque membranaceo , subrotundo ornatur , sub eodem militabit signo cum prædictis.

UMBELLÆ SEMINE FOLIACEO SUBROTUNDO
foliis fœniculaceis Donatæ.

Septimum Genus Umbellarum.

Ferula { Matth. ☉
 { tenuiore folio. ☉

Panax Asclepium. ☉
Anethum. ☿

Peucedanum { majus Italicum. ☉
 { minus { Germanicum. ☉
 { humilior foliis conjugatim dispositis. ☉ ☿

Explicatio

Explicatio Tabulæ præcedentis.

F*erula* major, seu fœmina. Primum obtinebit locum inter *Umbellas* semine membranaceo, compresso, rotundo, seu oblongo, foliis ferulaceis, aut fœniculaceis præditas. Omnium suæ classis est altissima, quippe caulem edit quinos, aut senos aliquando cubitos altum, crassum, fungosâ substantiâ plenum, ramosum. Folia habet fœniculacea, segmentis latioribus & brevioribus, dilutius etiam virentibus donata. *Umbellæ* latæ, rotundæ, florum luteorum, reflexorum, quibus delapsis succedunt semina magna, foliacea, rotunda, oblonga, subnigra, matura, gemina semper, exteriori parte triplici linea depresso, interiori duplici fibrilla donata, qua junguntur, quaque adhuc viridia nutriuntur, quæ, post matura & decidua semina, hinc inde apparent exsiccatæ seorsum in apice superiore; quod conspiciere licet in gemina omnium *Umbellarum* ut plurimum combinatione, post exsiccationem seminum. Videte & perpendite *Umbellas* cachryon trium in 3^{ia} Tabula iconum à nobis propositarum, & observabitis semina adhuc viridia sibi vicem conjuncta, & quædam hætenus exsiccata & hiulca, quædam denique per maturitatem decidua, superstitibus fibrillis binis, aridis, apertis. Radix hujus, sicut & cachryon trium, vulnerata lachrymam fundit lacteam. Odor ejus gratus; sapor acris. 2da est ferula minor tenuiori folio: caule striato fœniculi, intus inani; foliis etiam fœniculi latioribus, amplioribus, minoribus tamen quam in ferula, ad ramulorum exortum prodeuntibus, quod contingit in omnibus ferulaceis, alternatim nunc ex hac, nunc ex illa parte. Flore est luteo, in *Umbellis* reflexo; semine etiam oblongo, foliaceo, subflavescente per maturitatem, striis depresso notato.

P*Anax asclepium*. In montibus provenit, foliis brevioribus, & dilutius virentibus fœniculi. Caulem fert rotundum, cavum, cubitalem, & bicubitalem, geniculis crassis. Flores fert luteos, semina ampliora subflava, compressiora, striis tribus depresso exterioribus. Ex hujus radice incisa emanat succus croceus, qui coagulatus an sit oppoponax, examinent diligentes & curiosi in re Botanica, & consulant Andreæ Cæsalspinum, pag. 272. & 280.

Locus & tempus.

Ferula major in rupibus torrefieri solitis, tam in Gallia Narbonensi, quam Apulis, aut Florentinis agris nascitur. Ferula tenuiori folio & panax asclepium in Italia, & Gallia montibus, & in Insulis maris Mediterranei, Creta, Sicilia, &c. sponte reperiuntur. Florent circa finem Julii; semina omnes perficiunt circa finem astatis.

Nomina.

Prima ferula Matth. Cord. in Dioscor. Dod. Lob. Lugd. Cam. Tab. 2da ferula folio tenuiori, seu ferulago, C. B. P. ferulago Tab. 3^{ia} panax asclepium, Dod. Cas. Tab. Libanotidis ferula folio & semine, C. B. P. ferulam malim appellare Libanotidis odorem & succum fundentem.

Temperamentum & vires.

Ferula calida & sicca est, ejusque gummi sagapenum & galbanum distillans ex radice calidum etiam est & siccum in 3^{io} gradu, quod in jure rætæ dissolutum, urinas, & menses citius, fetusque mortuos educit. Vide plura de omnibus hisce tribus (quæ iisdem pollent viribus, secundum magis & minus) apud Johannem Bauh. & consule Andreæ Cæsalspinum de usu panacis asclepii.

Anethum

A *Netum*. Semen pariter habet foliaceum, subrotundum, compressum, minusculum, atrovirens, striis depressis tribus in parte exteriori notatum. Folia fœniculi foliis adeo habet similia, ut nisi colore obscurius virenti, & odore alieno à fœniculi odore, juncta partium parvitate, haud facile distingueretur à fœniculo ante productionem seminis: tunc à seminis figura, ejusdemque odore, & sapore, quam facile à fœniculo fecernitur, & hîc cum congeneribus collocatur. Anethum insuper sola est planta annua semine foliaceo subrotundo, & foliis fœniculaceis, seu tenuiter divisus prædita.

Locus & Tempus.

Anethum in hortis Holeraceis sponte provenit, inter segetes in meridionalibus regionibus. Flores sub luteos, seu ex herbido luteos: semina subviridia, seu atroviridia producit, eadem autem perficit æstate. Anethum sculptum in superiori parte Tabula 8va debuit claudere Tabulam, atque immediate ante hoc, persoliata, & Bupleurum, atque priora ante illa carum, & anisum, fuissent collocanda; sed (me absente) post delineationem singularum umbellarum in hac Tab. contentarum, rite satis factam, confuse admodum collocavit sculptor; observandus est ordo noster hic traditus in doctrina, & Tabulis singulis insertus.

Nomina.

Anethum hortense, C. B. P. Anethum Math. Dod. Lugd. Tab. Ger. F. B.

Temperamentum & vires.

Est calidum in tertio, siccum in 2do gradu. Lac auget teste Dioscoride, decoctum ejus partum adjuvat. Semen flatu, & tormina alvi discutit, apostemata & ulcera desiccant. Vide de ejus facultatibus, Joh. Bauh. pag. 6. & 7. Tom. 3. Part. 2.

P *Eucedanum*. Planta est ferulacea, folia sua graminea, ter tripartita, dissecta, seu divisa gerens; cumque semina foliacea, subrotunda, compressa, striis læviter in exteriori seminis parte ternis notata, aliarum hujusmodi ferulacearum, seu fœniculacearum *Umbellarum* more, in summis caulium ramis bipedalium, nonnunquam tripedalium (secundum solum cui committitur) ferat, idem huc retulimus, nec alio aptius revocari posse autumamus. Est triplex, prius *Italicum*, omnium maximum; quod est radice prælonga, alte in terram demissa, succosa, & amara, supra terram barbam, seu comam canam, setis porci similem obtinente. Caule est terete, foliis pineis, potius quam fœniculaceis; cum pino enim plus similitudinis, quam cum fœniculo habet, referente Trago. *Umbellam* habet in muscariis luteam, cujus singuli flores singulis pediculis, seu radiolis insistentes, conflati sunt ex quinque petalis reflexis, (quod contingit in maxima ferulacearum parte, luteis foliolis præditarum.) Hisce singulis evanescentibus, succedunt bina semina foliacea, compressa, oblonga, tumidiuscula, seu exteriori parte, striis depressis ovatim rotata. 2^{dum} minus Germanicum priori magnitudine cedit, cætera ei par. Datur & 3^{ium} humilior foliis conjugatim dispositis, divisionum pinnarum partibus, linariæ folio latitudine & longitudine fere paribus: hoc ipsi plantæ contingit ineunte vere. Folia in pediculo medio densius disponuntur, versus terram lobatim seu conjugatim (non autem præcedentium more trifariam) dividuntur, caulescente tamen hac eadem planta, tenuius finduntur folia. Si radix cujuscumque vulneretur, succum emittit fulvum, odore piceo, viroso.

Locus

Locus & tempus.

Primum in Italia, & Sicilia, unde primò translatum ad Italos ejus semen, & in Germania Sylva Hyrcinea crevit. 2um in omnibus (quas unquam adi) sylvis annosis, in Gallia passim; præsertim in opacis & humidis provenit. 3^{ium} in montibus Arvernæ, inde ad nos missum à Nobili viro, & stirpium scrutatore diligente Domino de Fontain, Abbate Dignissimo, viro probo & docto; quin & multa alia stirpes ab eodem prædicto Domino communicata (transmissis seminibus) Domino Marchanti Collegæ meo Blasii degenti, prædicto Domino Abbati familiari & intimo amico. Florent sub finem æstatis, ineunte Autumno semina perficiunt membranacea, oblonga, acerosa, triplo saltem ferula seminibus angustiora, tenuiora, leviora, minoraque.

Nomina.

Peucedanum majus Italicum, Lob. Icon. C. B. P. f. B. Park. 2um peucedanum Germanicum, C. B. P. minus Germanicum, f. B. fœniculum porcinum Tab. cui & cauda porcina. Peucedanum vulgare, Park. descr. 3um Peucedanum foliis conjugatim dispositis, nobis sic dicitur, seu minus foliis lobatis angustis. Vide descriptionem, pag. 293. prælud. nostr. Botan.

Temperamentum & vires.

Peucedani radix calida in 2do & sicca in 3^{io} Gradu; radix ejus cum semine cupressi in vino macerata & hausta suffocationi matricis medetur, exomphalo prodest ejus succus. Vide de ejus viribus Joh. Bauh. Tom. 3. Part. 2. pag. 37. qui copiose satis easdem illic docet. De seminibus umbellarum semine foliaceo, subrotundo, compresso, & foliis fœniculaceis donatarum, consule Tabulam Generalem Iconum: seminum 20. 20. 21. 21. 22. 22. 23. 23. 24. 24. De foliis, vide Tabulam iconum 8. anethum, & 9. peucedanum Italicum.

Septimi generis subalterni Umbellarum secundum membrum constituent Umbellæ semine foliaceo, subrotundo, foliis lobatis (id est pinnatim, seu conjugatim, è regione hinc inde adnascentibus nervo medio, impari semper extremum claudente) ut plurimum in hoc membro hirsutis donatæ. Sicut docuimus in distributione numerosi istius subalterni generis Umbellarum, striato semine præditarum, eandem hic observabimus methodum desumptam à triplici foliorum facie, quæ sunt fœniculacea, lobata, vel plurifariam divisa; de fœniculaceis supra dictum, jam restat ut de lobatis semine compresso, membranaceo, subrotundo ornatis dicamus.

UMBELLÆ SEMINE FOLIACEO, SUBROTUNDO,
foliis lobatis donatæ.

Sphondylium	{	vulgare hirsutum. ☿
	{	hirsutum fol. angustioribus, C. B. in Pin. & Prod. ☿
Pastinaca	{	fativa. ☿
latifolia	{	sylvestris. ☿
Tordylium	{	majus, limbo quasi lævi & minus granulato. ☿ ☿
	{	minus, limbo granulato { Syriacum. ☿ ☿
		Apulum minimum, Col. ☿ ☿
Panaces peregrinum, Dod.		

Explicatio Tabulae superioris.

S*phondylium*. Prima est Umbelliferarum semine foliaceo, subrotundo, compresso, foliisque lobatis præditarum. Caulem habet striatum, rectum, hirsutum, bicubitalem, geniculatum, intus concavum; folia per terram strata acanthi, hirsuta, altius laciniata, & ex pluribus lobis singularibus, in alas, seu pinnas digestis, costæ adhærentibus sine pediculis. Flores *Umbellæ* latioris orbem suggerunt & circinant candidi, quorum singula petala quinque cordatis petalis, seu foliolis, ad medium bifidis constant. Vide sphondylium florens in Tabula secunda Iconum à nobis exhibitum: ibi distincte observabis passim. quinque petala cordata, ingeniose & summa cum arte à chalcographo Universitatis nostræ delineata & sculpta. Unicuique flori succedunt bina semina membranacea, rotunda, parte convexa tribus striis nigris, ovatis, insignita, binis intus. Radicem alte in terram agit crassam, rugosam, succum emittentem subcroceum, fervidi gustus, & subamari, linguam vellicantem. 2^{dum} solâ foliorum divisione à majore sphondylia differt; cum enim prioris folium ex 5. partibus latis, subrotundis, componitur, hujus folia abeunt in lacinias oblongas, angustas, & acuminatas, hæque in alias inordinate partitas, & per marginem crenatas; in omnibus cæteris suis partibus, cum priore congruit, cujus est tantum varietas, ludente sic natura.

Locus & tempus.

Sphondylium vulgare in pratis humidis, & ad fossarum humidarum aggeres, passim sponte provenit. 2^{dum} in pratis Rhaticis & Lusatia, in Comitatu Angliæ Shropshire repertum fuit, Parkinsono citante D. Bowles; illius credulitatem detractò, atque accedo sententiæ D. F. Rati, qui fideliter natales omnium stirpium in Angliæ & Insulis eidem adjacentibus nobis exhibuit: sed quandoquidem characterismo notatum observo, an sponte in Angliæ proveniat dubitandi mihi reliquitur locus. Florent Junio, & Julio, ac Septembri semina sua perficiunt.

Nomina.

Primum Sphondylium vulgare, hirsutum, C. B. P. Sphondylium Dod. Lob. ad. Branca ursina, Trag. Cord. in Diosc. acanthus vulgaris, seu Germanica, Fuch. 2^{dum} aliud majus, foliis laciniatis, Park. hirsutum foliis angustioribus, C. B. Prod.

Temperamentum & vires.

Sphondylium calidi & incisivi est temperamenti; proinde tussi & asthmatis medentur ejus semina. Consule Joh. Bauh. Tom. 3. part. 2. pag. 161. qui plura dabit.

P*Asinaca latifolia*. Inter cæteras suæ familias facillè cognoscitur à radice carnosâ, turbinata, oblonga, quæ in culinis omnibus Europeis maxime expetitur quadragesimali tempore; sativa saltem in omnibus prædictis locis in hunc usum colitur, cujus caulis est bicubitalis, striatus, inanis. Pediculos foliorum per terram stratos gerit pedales, & longiores, quibus è regione adhærent folia triuncialia longitudine, & sesquiunciam lata, plus minusve serrata, impari extremum claudente, cum sobole foliorum majoribus sub exortum junctorum. Ex medio foliorum exilit prædictus caulis, sustinens *Umbellas* luteis floribus reflexis ornatas, quibus deciduis succedunt semina acerosa, subrotunda, compressa, multò sphondylia seminibus minorâ

nora. 2da sylvestris minor est quoad omnes suas partes. Ex sylvestris semine fato, & iterum fato in pinguiori & fertili solo, provenit sativa, seu vulgaris in hortis culta, quemadmodum ex staphylino, seu carota sylvestri, carota sativa. Semen suum utraque 2do post sationem anno perficit, sese de novo propagando. Utraque etiam maturo semine exsiccat, & moritur. Hoc familiare est multis biennialibus, & triennialibus, quæ perfecto & exsiccato semine totaliter (id est penitus & radicitus) pereunt, nulla restibili radice in terra, ut in vivacibus, seu perennibus. Mangonio & cura hortulanorum feritur verno tempore in hortis, ut ejusdem sativæ radix per totam hyemem sequentem venum in foro olitorio publico exponatur; deinde æstate sequenti semen suum perficit.

Locus & tempus.

Pastinaca latifolia sativa, uti dictum est, colitur in hortis, culinariis. Sylvestris in arvis satis, & pratis, passim obvia. Flores & semina perficit utraque mense angusto, nunc citius, nunc tardius, pro sationis tempestate, agrî fertilitate, aut sterilitate: idem dicendum de aliis omnibus.

Nomina.

Prima pastinaca latifolia, sativa, Park. Ger. Dod. C. B. P. sativa latifolia Germanica luteo flore, F. B. (domestica latifolia, vulgaris dicitur, ut distinguatur à carota, quæ pastinaca tenuifolia nuncupatur) domestica vulgaris Lob. sisarum sativum magnum, Fuch. sifer Dioscoridis, Colum. Elaphoboscum sativum, Trag. 2da pastinaca sylvestris, latifolia, Dod. Ger. Park. desc. Elaphoboscum branca Leonina, Tab. Bancia pastinaca sylvestris, ad. Lob. Pastinaca Germanica sylvestris, quibusdam Elaphoboscum, F. B.

Temperamentum & vires.

Pastinaca est temperamenti moderatè calidi, & humid. Multum nutrit, sed status generat, & ad venerem stimulat, urinam provocat, præcipue sylvestris. Cervos eandem adversus serpentum venenosos ictus in pabulo usurpare scribit Dioscorides, unde ei Elaphobosci nomen ab authoribus impositum.

Tordylium. Tertium vendicabit locum inter Umbellas lobatas semine foliaceo, subrotundo, compresso ditatas: hujus duæ nobis innotuere species, una major, quæ multos emittit stolones bicubitales, & tricubitales, interdum plures, striatos, intus cavos, multis geniculis per intervalla interceptos, & in plures ramos divisos. Sub exortum ineunte æstate pediculos emittit pedales, sustinentes lobatim plurima folia subrotunda, hirsuta, costæ mediæ adhærentia, extremum uno claudente, Pastinacæ sativæ latifoliæ instar. In summis ramis Umbellatim proveniunt candicantes flores, ad carneum calorem, antequam expandantur, subtus nonnihil accedentes; quorum singulis deciduis succedunt binatim semina membranacea, rotunda, in exteriori & media parte subhirsuta, & summo mucrone bifida, & aculeata. Hanc Clusius denominat caucalidem majorem; rectius vero librum naturæ & finem ultimum consideranti subiit animum Jacobo Plateau propter semen cartilagineum, gemellum, rotundum, ad tordylii genus referre. Vide pag. 268. prælud. nostr. Botan. Altera tordylii species est minor, semine rotundo foliaceo seu membranaceo, limbo granulato (id est limbo exteriori rotatim, seu circulariter, granulis concatenatim cincto) prædita, estq; duplex, 1um tordylium Syriacum, semine majore, crassiore, albo, hirsuto, in margine granulato præditum. Hujus flosculi candidi sunt. Foliola plurima, angusta, biuncialia, paulo infra basin, seu ortum radiorum sustinentium semina, enata habet, ipsosque radios ad unciam excedunt longitudine, quæ simul cum radiis ipsis concavam constituunt superficiem avis nidi instar. Planta est vix dodrantalis, trimestri spatio semina

mina sua perficit; quæ, si microscopio observentur, sunt exterius hirta, majora; alba, & limbo granulato ornata. 2^{dum} est Apulum, granulato etiam præditum semine, caule constans bipedali, semine itidem foliaceo, seu membranaceo, intus aureo colore prædito, limbo exteriori granulis plurimis albis cincto: orbis interior omnium horum trium tordyliorum pilis lanuginosis, seu hirtis, scatet. Quare Bauhini Fratres, & reliqui authores sibi vicem mordicè ad hærentes, feseli, caucalidem, aut gingidium has *Umbellas* appellavere; non capio; consule hallucinationes Casp. Bauh. prælud. nostr. Botan. pag. 368. & 371. & 372.

Locus & tempus.

Tordylium sem. minus hirtis & limbo quasi lavi, seu parum granulato (perperam caucalis major Clus.) in marginibus fossarum & aggeribus sepium, sponte passim circa Blasas, Londinum, & alibi provenit. 2^{dum} ex Syria ad nos missum inquit Lobelius, qui ait Venetias Aleppo Syria missum, Sequini Martinelli opera. 3um in Italia & Gallia regionibus calidis provenit, sicut in Apulia teste Columna. Florent, seminaque perficiunt ineunte & durante æstate, ac citissime postea pereunt.

Nomina.

1. *Tordylium maximum sphondylii semine aculeato, Nobis. Caulis major, Clus. Hist. caucalis major semine minus pulchro hirsuto, F. B. Quam ineptè à Clusio primò, & ab aliis authoribus cæcutientibus, ipsamque gregatim sequentibus caucalis denominatur, videant & præponderent emunctæ naris Botanici ea qua supra à nobis dicta sunt. 2^{dum} Tordylium Syriacum, nobis. Male à quibusdam authoribus feseli aut gingidium, ab aliis caucalis. Cum intuenti librum naturæ Tordylii omnes omnino notas ei quadrare manifestum sit, potiore jure Tordylium nobiscum nuncupabitur. 3um Tordylium minimum Apulum, Col. Inepte hoc idem etiam feseli creticum authoribus dicitur. Consule prælud. nostr. Botan. pag. 371. & 372.*

Temperamentum & vires.

Tordylium ejusdem mihi videtur esse temperamenti cum pastinaca latifolia, easdemque obtinere vires, at in remissione gradu. Propter symbolum commune, atque omnimodam omnium partium dispositionem (præter radicem carnosam, turbinatam, friabilem, crassam, qua pollet pastinaca latifolia) eidem debet subjungi.

P*anax*, seu panaces peregrinum. Ultimam hujus generis intermedii constituet speciem. Hujus folia sunt pastinacæ fativæ, latifoliæ (quoad foliorum costæ mediæ è regione annexionem & figuram) omnino æmula, glabriora tamen, & dilutius virentia, & longa, acuminata: Lapathi folia quodammodo æmulantur multò tamen sunt minora. Caulis geniculatus, quaternos, quinos cubitos altus. Flores in *Umbellis* lutei, ampli, reflexi. Semine constat binatim juncto, membranaceo, compresso, pastinacæ fativæ latifoliæ majore. Ex hujus vulnerata radice succus æstivis mensibus manat sponte concreescens, odoris quidem exigui, sed gustu excalfaciens; est autem facile notu, quod cæteris suæ fortis diutius duret, quippe radice crassa sub terram descendendo in multos annos sese propagat.

Locus & tempus.

Panaces peregrinum in Italia & Sicilia sponte crescit. Floret sub finem æstatis, semenque ad maturitatem paulo post perducit, nisi cælum aut solum refragentur; nam in hoc & similibus plantis, natura adeo est intenta productioni seu multiplicationi per radicem ut raro semen ejusdem ad perfectionem perveniat saltem in Borealis tractibus.

Nomina

Nomina.

Panax pastinaca folio an Syriacum Theophrasti, C. B. P. Panax alterum recentiorum olusatrum aut pastinaca folio ad. Lob. panax Heracleum alterum, seu peregrinum Dodæi, Park. peregrinum, Dod.

Temperamentum & vires.

Panaces peregrinum calidum est in 3^{io} siccum in 2do gradu; præcipue gummi, quod ex ejus radice extrahitur opopanax dictum, vulneribus ulceribusque prodest, urinas cit, menses provocat. De seminibus Umbellarum semine foliaceo, subrotundo, compresso, foliis lobatis donatarum, consule Tabulam Generalem iconum 25. 25. 26. 26. 27. 27. 28. 28. 29. 29. 30. 30. ejusque explicationem. De foliis, vide Tab. iconum. 8^{am} in qua, adinstar reliquarum umbellarum semine membranaceo, compresso, rotundo, & foliis fœniculaceis præditarum, sculpiuntur anethum, & Tab. icon. 9^{am} in qua delineatur & sculpiuntur peucedanum. Consule pariter Tab. icon. 9. ubi adinstar reliquarum umbellarum semine membranaceo, compresso, rotundo, foliis lobatis præditarum, sculpuntur sphondylium vulgare, pastinaca latifolia, & Tordylium Syriacum.

Septimi hujus generis subalterni tertium membrum esto *Umbellarum semine foliaceo, subrotundo, & foliis plurifariam divisis donatarum.*

UMBELLÆ SEMINE FOLIACEO SUBROTUNDO
& foliis multifariam divisis donatæ.

Oreoselinum. ☉

Libanotis nigra Theophrasti, saxifragia Venetorum. Lob. ☉

Thysselinum, Dod. ☉

Seseli palustre lactescens, C. B. P. ☉

Explicatio Tabulæ præcedentis.

O*reoselinum.* Folia habet plurifariam divisa, magisque incisa quam saxifragia Venetorum, & minus quam duæ sequentes. Semen foliaceum, subrotundum, compressum gerit, ergo male ad apii classem refertur, cum omnes apii species sint semine rotundo, striato præditæ, aptiusque huc à nobis amandatur ad congeneres. Spreta digestionem authorum retinebimus nomina ab iisdem assignata, ne multitudine nominum recenter assignatorum obruatur lectoris memoria. Jungenda jungendis jungo, parum sollicitus de nomine hoc in loco, quemadmodum passim in doctrina generali omnium vegetantium.

Locus & tempus.

Oreoselinum nascitur in monticulo dicto Mont-Valerian, quarto ab urbe Lutetia lapide, pago Surenao imminenti, & in sylvis sabulosis intra septa regia Chambort. Floret citius, semina sub exitum æstatis perficit.

Nomina.

Oreoselinum majus Clus. Dod. Lob. Lugd. apium montanum Dalechampi, Lugd. Oreoselinum Parisiensium Hist. Lugd. & apium montanum nigrum, C. B. P. Quamvis Casp. Bauhinus duas distinctas in Pinace facit umbellas, est una & eadem, foliis dilutius aut obscurius virentibus, aut à natalibus diversa facie conspicua.

L

Tempe-

Temperamentum & vires.

Oreoselinum calidum & siccum est in 2do gradu; crassos, & phlegmaticos attenuat humores splenis, seu lienis tollit obstructions, urinam ciet, menses provocat, icterum abigit. Ejus semen, aut radix in ore masticata aquosos educit humores.

L *Libanotis nigra*, seu saxifragia Venetorum, Lob. ad. Huic folia sunt plutifariam divisa, longis appensa pediculis, aliquatenus petroselini Macedonici divisurâ aut effigie, rigidiora, glabra, crenata, sapore remissiore quam ejusdem radix. Caules sunt striati, binos vel ternos cubitos alti, & in alas divisi. *Umbellæ* sustinent amplissimas flosculorum albicantium (more vulgato *Umbellarum*) foliolis quinis constantium. Semen fert subrotundum, compressum, foliaceum, ad pastinacæ latifoliæ semen nonnihil accedens. Quam male synonyma hujus traduntur à C. Bauh. & quam negligenter dicitur in descriptione fileris montani 2^{di} à Clusio esse femine fileris, vix capio; nunquam enim observavi hanc plantam nisi femine compresso, membranaceo; nec Lobelius, Clusius, aliique bene observarunt hujus femina.

Locus & Tempus.

Provenit in montibus Helveticis, Sabaudicisque; invenimus in sylva Aurelianensi. Floret incunte Autumno, & semen perficit versus initium Octobris.

Nomina.

Libanotis nigra, Dod. Gesn. in Hort. *Libanotis nigra*, cervaria nigra, Thal. *Libanotis Theophrasti* quorundam folio minus rotundo, J. B. *Daucus montanus apii folio major*, C. B. P. *daucus selenoides*. 2us obs. & Icon. Lob. *saxifragia Venetorum* ad. Lob. *Ejusdem facultatis est cum Oreoselino, & circa idem tempus flores.*

Temperamentum & vires.

Libanotidis, seu saxifragiæ hujus Venetorum semen, calefaciendi vim obtinet; in vino potum urinas movet & tormina alvi sedat, tussis diutinas lenit; ædemata illita succo hujus discutuntur. Radix & semen in vino macerata & pota contra venenata plurimum valent; at radix & folia vim obtinent semine inferiorem. Hoc familiare est omnibus seminibus stirpium, quod viribus & facultatibus folia antecellunt; idque contingit ob aquæam humiditatem, aut succi alimentitii mixturam, à qua retunditur vis activa in foliis; hoc magis evidenter apparet in foliis & radicibus paululum exsiccatis, quam adhuc recenter humore alimentitio abundantibus. Idem in cæterarum omnium stirpium seminibus exsiccatis observatur.

T *Thysselinum*. Folia duarum priorum *Umbellarum* foliis tenuius incisa habet; dauci vulgaris, carota dicti, ritu. Radices habet varie furcatas, quod paucis aliis *Umbellis* convenit. Succum lacteum folia ejus rupta fundunt. *Umbellam* gerit flosculorum petroselini instar albidorum. Semen est subrotundum, compressum, foliaceum.

Locus & tempus.

In alnetis humidis passim circa Blasas, & juxta lacus in uliginosis & humidis locis, in scrobibus aquas resides habentibus provenit. Junio ac Julio flores profert; paulo post semina matura producit.

Nomina.

Thysselinum, Plinii. Lob. *Thysselinum*, Dod. *daucus palustris*. Gesn. in Hort. *olsenichium*, Cordi in Historia. Thal. *apium sylvestre lacteo succo turgens*, C. B. P. *Thysselinum sive apium palustre*, Park. *apium sylvestre*, Dod. *Apium sylvestre*, Dod. *Thysselinum quorundam, planta lacteo succo turgens, in locis humidis proveniens*, J. B.

Tempe-

Temperamentum & vires.

Radix hujus calida est, & sicca ordine 3^{io} teste Dodæo; masticata & commanducata multum ex ore pituita prolicit, & dentium dolores sopit; attenuat, incidit, & aperit. Urinas & menses movet, eademque etiam qua genera reliqua, nec segnius sed efficacius præstat. Teste Plinio lib. 25. c. 11. Thysselinum apio non est dissimile. Radix purgat capitis pituitam. Valerio Cordo dicitur olfenichium, Thysselinum vero quia per idæius δούρα, id est per loca palustria sese extendit.

S*eseli palustre lactescens. Radice provenit singulari, longa, subfusca, ingrato admodum gustu, fervore non exiguo, fauces vellicante. Caulem profert ramosum, cubitalem, flores candidos in Umbellis, & semen foliaceum, oblongum, compressum. Folia habet multo tenuius incisa, & longiora quam sunt Thysselini. Utraque hæc Umbella Thysselinum, & seseli pratense, lactescunt, & eo nomine à cæteris hujus membri facile discernuntur: à seinvicem autem distinguuntur à foliorum magnitudine & parvitate, radicumque dissimilitudine.*

Locus & tempus.

Provenit in omnibus pratis humidis circumjacentibus Blasas, semenque fert sub finem æstatis. Est ejusdem facultatis cum Thysselino.

Nomina.

Seseli palustre lactescens, C. B. P. & Prod. Park. Cam. Seseli palustre lactescens acre, foliis ferulaceis, flore albo, semine lato, J. B.

Temperamentum & vires.

Seseli pratense lactescens calidum est & siccum, ejusque semen stranguria conducit, anhelis & suffiriosis medetur, matricis obstructionibus opitulatur menstrua educendo. fætum morinum expellit, tusses veteres, aliosque dolores internos sedat. Si aut radicis aut seminis pulvis in vino albo administretur, concoctionem pariter adjuvat, flatusque expellit, tormina alvi tollit, frigidos humores discutit. Si cum vino & pipere modice mixto bibatur, cum sit sicci & calidi temperamenti, iisdem gaudet facultatibus & viribus, quibus & seseli Massiliense & Anglicanum dictum saxifraga pratensis, aut seseli pratense nostras. De seminibus umbellarum semine foliaceo, subrotundo, compresso, foliis plurifariam divisis, consule Tabulam Generalem iconum seminum 31. 31. 32. 32. 33. 33. 33^a 33^b. De foliis, vide Tabulam 9^{nam} pencedanum Italicum, sphondylium, pastinacam latifoliam, & tordylium Syriacum & Tab. 10. oreoselinum & Thysselinum atque utriusque Tabula explicationem.

O*ctavum Genus subalternum Umbellarum constituent rostratæ (id est Umbellæ quarum flores singuli semina rostrata bina, oblonga, avicularum rostri instar producunt. Easdem Umbellis villosa, seu hispida, echinata, seu aculeato semine præditis, dauco, seu carotæ, & caucalidi (propter foliorum similitudinem, cum omnium sint plurifariam divisa) adjunximus.*

UMBELLÆ ROSTRATÆ.

Octavum Genus Umbellarum.

CAPVT VIII.

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Myrhis. Adeo supra dictis generibus intermediis pastinacæ tenuifoliæ, seu carotæ, forma & incisura foliorum accedit, ut antequam semen producat, ex earum classe esse quivis diceret. Myrrhis tamen pro nota generica ab ultimo fine (fructificationis similitudine) petita hanc habeto, Omnis Myrrhis debet habere bina semina striata, oblonga, inferius crassiuscula, superius in mucronem desinentia, avicularum rostris similia: dum adhuc virescunt junctim adhærent, exsiccata sese separant; quod in omnibus *Umbellarum* seminibus proprie dictarum infallibiliter contingit. Consule Tabulam generalem iconum seminum 34. 34. 35. 35. 36. 36. 37. 37. 38. 38. 39. 39. ^a 39. ^b A duratione per διχομία erit nobis annua, vel perennis. Annua prima dicitur, myrrhis annua semine striato aspero, oblongo, nodosa. Hujus caules ad genicula crassescunt, nodosque gerunt turbinatos, medulla vacuos, crassiores tamen quam in ulla *Umbellarum* specie. Flores gerit albos in summis caulium bipedalium & tripedalium, quibus fatifcentibus succedunt semina rostrata bina, striata, aspera in convexa parte, imo omnibus reliquarum myrrhidum seminibus (præter myrrhida odoratam) crassiora & majora: unde à nodositate caulium, flore albo, & semine striato, aspero, quam facillime à reliquis myrrhidum speciebus distinguitur. 2da est foliis apii similibus, hirsutis. Semen habet asperum, parvum, breve, striatum, binatim junctum; estque milii majoris magnitudine, aut seminis anisi, vestibis prætereuntium adhærens, sapore aromatico, acri parum, & dulci, amore quodam mixto, non ingrato. Caulem profert ineunte vere (nam folia virent per totam hyemem, hirsutie rarâ mollique obducta) bicubitalem, in locis terrenis; in saxosis vero & glareosis, brevem, pedalem & bipedalem. Cicutæ foliis (nisi quod parum minora, & dilutius virentia, hirsutie obducta sunt) valde accedunt hujus myrrhidis folia, cum hoc tamen intercedente discrimine, quod hujus *Umbellæ* secus alas ut in

(palustris apii & fii ad alas floridi ritu) hærent, non in summis fastigiis caulium, ut in cicuta, & aliis *Umbelliferis*. 3^{ia} Myrrhis annua semine striato, lævi. Hujus folia sunt petroselinii foliis similia quoad divisuram, hirsuta, maculis cyaneis, subfuscis conspersa. Caulem ineunte vere emittit bipedalem. Ad radices sepium, & fossarum aggeres frequenter occurrit, in omnibus quas unquam adii regionibus; copiose etiam in omnibus sylvis cædvis provenit. Flosculos gerit albicantes, semina binatim juncta, striata, lævia; atque ad caulium geniculos singulos nodos gerit turbinatos, multo minores, & graciliores quam sunt myrrhidis nodosæ semine striato, aspero, supra hic à nobis descriptæ; adeo lævitate seminum striatorum, & gracilitate tuberositatis ventricosæ, turbinatæ, myrrhis posterior 3^{ia} annua distinguitur à priori; quod cuilibet hæc consideranti apparet. Consule pag. 288. Prælud. Botanicorum nostr. sub finem pag. & observabis ab authoribus male & inattentè hanc *Umbellam*, Cerefolium sylvestre dici. Vide descriptionem à Dalechampio allatam, in Hist. Lugd. de anthriscu Plinii. 4ta est nobis myrrhis tuberosa, nodosa, conio-phyllon, semine striato, lævi. A semine striato, lævi, ab omnibus (præter prædictum Anthriscum Plinii) cæteris myrrhidum speciebus distinguitur, & ab Anthriscu Plinii à tuberositate radice, nodositate caulis ad singula genicula majore, & à binis internodiis versus terram villositate scatentibus, cæteris fursum versus cicutæ instar lævibus, & foliis omnino cicutæ foliorum æmulis ab omnibus reliquis suæ sortis quam facillime distinguitur. Vide caput 2^{dum} hujus tractatus infra de cicutaria bulbosa inter hallucinationes Cæsp. Bauhini in cap. de cicutaria. 5ta annua, est nobis myrrhis annua semine striato, villoso. Hujus folia primo anno ex semine villoso, striato, oblongo pullularunt plurifariam divisa, ut carotæ, sed multo tenuioribus divisuris prædita. Præcipue sese myrrhidem, non daucum declarat, quod semina longa, striata, rostrata gerat, (est enim nota generica omnium myrrhidum speciebus communis, semen longum, rostratum, striatum producere) at hæc insuper incanum seu villosum, acre, aromaticum fert, adeoque à cæteris distinguitur. Male daucus Creticus semine hirsuto Johanni Bauhino, & aliis authoribus dicitur, secundum doctrinam nostram ex libro naturæ desumptam. Perennis est alba, major, odorata, semine striato: hæc radicem habet insigniter crassam, albam, sapore dulci, subacri, grato, aromatico. Ineunte vere caules suggerit bicubitales, nonnunquam tricubitales, brachiatos, hirsutos, cavos; folia magna plurifariam divisa è pediculis alata, & pinnatim pendentia, tactu mollia, hirsuta, seu pilosa, sapore anisi. Flores gerit candidos, læviter odoratos, quorum singuli quinis constant petalis bifidis (ut sphondylii) seu cordatis. Hoc quarundam *Umbellarum* floribus peculiare est; quemadmodum & aliis, donari foliis seu petalis reflexis pariter contingit, præcipue floribus luteis donatis. Vide & consule Tabulam 2^{dam} Generalem iconum *Umbellarum* à nobis exhibitam, in quâ exhibuimus carotam florentem petalis planis, fœniculum florens petalis reflexis, & sphondylium florens petalis bifidis, aut cordatis: illic observabis extimum petalum intimis duobus oppositis utrisque simul junctis majus, lateralibus medio modo se habentibus. Floribus deciduis succedit semen notatu dignum, magnum, longum, sulcatum, sulcis profundius ductis præditum, quod masticatum est sapore dulci & jucundo anisi: Folia & flores manibus contrectata, & tam gustui quam olfactui porrecta, omnino sunt grata & jucunda; hinc illi nomen odoratæ myrrhidis. A semine triplè cæterarum suæ sortis feminibus majore, major non sine ratione dicitur. Perennis altera minor à semine minore, striato, nunc aureo, nunc subfusco. Hujus striæ, sulcive sunt depressiores, nec tam alte im-

primuntur, quam superioris majoris. A foliorum hirsutiae majori vel minori distinguuntur ejus variae species. Prior est, cicuta foliis, cujus caulis striatus affurgit ad binos ternosve pedes. Flores albos, & semina rostrata, striata, semiuncialia, in cimis gerit exterius latea, cavâ parte quâ junguntur subcærulea; est foliis hirsutis, pinnis latioribus, plurifariam divisis. Secunda hujus datur varietas, cujus folia sunt hirsutiora, medio modo, sexta pinnis angustioribus respectu prioris. Est & tertia hujus species, seu varietas si mavis, cujus folia adhuc sunt tenuius dissecta, & semen tenuius, longius, subfuscum. Harum omnium perennium myrrhidum flores sunt albi. Ultima perennium est myrrhis lutea daucoïdes; cujus folia quam proxime carotæ, seu dauco accedunt, ideoq; daucoïdes à nobis nuncupatur. Flores habet luteos, quibus semina rostrata, striata, myrrhidis montanæ seminibus longiora, & minus tumida succedunt.

Locus & tempus.

Prima Myrrhidis nodosa semine oblongo, aspero, natales ignoramus. 2da semina brevi, aspero, provenit in suburbis ad fossarum aggeres & murorum radices sponte, & alibi passim. 3^{ia} semine striato, lævi, in sepibus & sylvis annosis & caduis passim. 4ta Myrrhidum annuarum provenit in Viennensis agri locis herbidis, & similibus itidem Hungaria; folia ibidem producit glabra, aliquando hirsuta: floret Maio, & semen ad maturitatem perducit Junio & Julio. 5ta provenit in Genevensium collibus, & in rupibus circa Faram, & copiose in monte Seleno, aliisque Geneva vicinis. Floret maio, & paulo post semina sua perficit. Major odorata sponte provenit in Germania. Montana minor & ejus varietates ex Alpibus, & aliis Gallia, ut Arvernica montibus celsis. Ultima lutea ignoratur locus natalis.

Nomina.

Prima myrrhis annua nodosa, semine aspero, longo, nobis primò dicta & scripta. 2da myrrhis annua semine aspero, brevi, nobis. Sylvestris seminibus asperis, C. B. P. sylvestris nova aquicolorum, Colum. 3^{ia} Myrrhis annua semine striato, lævi, nobis. Anthriscus Plinii Lugd. Perperam cerefolium sylvestre Neoterici, seu modernis mordicus adherentibus Casp. Bauhino, & eundem errorem cum ipso errantibus dicitur, vide pag. 288. Præhud. Botan. nostr. 4ta dicitur myrrhis tuberosa, nodosa, coniophyllum, semine striato, lævi, nobis, Bulbocastanum coniophyllum, Cam. cicutaria Pannonica, Clus. Myrrhis cicutaria Tab. 5ta dicitur nobis myrrhis annua semine striato villosa & incano. Daucus Creticus, Cam. ep. Daucus Creticus, sem. hirsuto, F. B. daucus 2^{dus} Dioscoridis, Matth. ed. Bauh. prima myrrhidum perennium, major, seu cicutaria odorata, C. B. P. myrrhis Matth. Lugd. Dod. sativa Cam. 2da 3^{ia} 4ta perennium, ut à nobis in Tabula, assignata habent nomina. Ultima ab umbella, lutea; à dauci pariter foliorum similitudine, Daucoïdes à nobis apte dicitur.

Temperamentum & vires.

Myrrhis calida in 2do gradu est, & partium subtilium, seu tenuium. Teste Galeno radix myrrhidis odorata, si ebulliat & cum oleo comedatur, phisicis opem fert; eadem comesta præservat à peste. Qui plura desiderat consulat Joh. Bauh. Tom. 3. Part. 2. pag. 77. & 78. De seminibus umbellarum rostratarum, consule Tabulam Generalem Icon. seminum 34. 34. 35. 35. 36. 36. 37. 37. 38. 38. 39. 39. 39. 39. ibi finiuntur myrrhidum semina. Consule etiam ejusdem Tab. explicationem.

Cerefolium { sativum, Trag. ☿
 Sylvestre, perenne, seminibus lævibus nigris. ☉ ☿
 Scandix. ☿

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Cerefolium. Nulla aut exigua nota quoad folia, à myrrhide potest distingui, ac proinde ejusdem potest accenseri species, solo semine lævi, nigro; aut subfusco differens

ferens à myrrhida, cujus in genere omnia femina sunt striata, seu fulcata. Est autem duplex, vel sativum, minus, hortis familiare, tam in jussulis quam in acetariis expetitur, annuum, singulis annis ex satione propagatum, ab hortis culinariis aut holeraceis præfæctis. Vel sylvestre, quod multo majus est, foliaque habet majora, caules majores & solidiores, medulla duriori plenos, striatos, bicubitales & tricubitales. Semina lævia, nigra, duplo cerefolii sativi femine majora producit, duratque in multos annos. Vide hallucinationes Casp. Bauh. supra citatas.

Locus & tempus.

Præsativum apud omnes gentes in hortis colitur, ut culina inserviat miscendis partim jussulis carminum elixis, partim acetariis condiendis. Secundum in pratis & fossarum aggeribus passim tam in Gallia quam in Britannia maximo detrimento pratorum, in quibus copiose aliquando provenit. Flores edunt æstate, & paulo post semina perficiunt.

Nomina.

1um Cerefolium sativum, C. B. P. Joh. Bauh. vulgare, Ger. 2^{dum} sylvestre perenne seminibus lævibus, nigris, nobis. Magnopere confundit Bauhinus synonyma cerefolii & myrrhidis sylvestris, ut alibi supra innuimus.

Temperamentum & vires.

Cerefolium moderate calidum & humidum sanguinem extravasatum, sive intus sive extra congelatum, discutit & dispellit, stigmata tollit; si simul jure ejus intus administrato applicentur exterius folia contrita, & parti affecta admota, pluritidis aliisque laterum doloribus medentur. Ad icterum accipe succi cerefolii cochlearia 8. quibus infunde 3 j. triti Marrubii, & calide propina diebus aliquot continuis. Cum melle succus remistus & hauritus confert tussi; si in Butyro frigatur cerefolium, & superponatur abdomini, certum est contra tormina alvi remedium. Qui plura desiderat consulat Joh. Bauh. Tom. 3. Part. 2. pag. 76. & 77. qui prolixè satis ibidem de cerefolii viribus agit.

Scandix. Ultimum est rostratarum Umbellarum genus intermedium. Flores gerit cerefolio proximos, albicantes minimos, quorum singulis succedunt cornicula tenuia, longissima, triuncialia, recta, acuminata, acubus, quæ in geranio Cretico emicant, non dissimilia; quemadmodum in cerefolio majore, odorato visuntur; licet Scandici longe tenuiora & fragiliora innascentur: quo fit ut recte intuitibus & bene considerantibus, specie tantum, non genere differre hæc plantæ haud dubie appareant: id quoque indicant eorum sapor & odor. Quæ omnia nos movère, myrrhidem, cerefolium, & scandicem in eadem Tabula Generica exhibere. Ad basim rostri sunt bina femina læviter striata, quæ à fibrilla media hinc inde maturo femine & exsiccatō defiliunt in duas partes, manente in medio fibrilla membranacea, tenui, alba, simili quodammodo aceri tritici, aut hordei. Consule Tabulam Generalem feminum. ubi 42. indicat rostrum feminis scandicis ex fibrilla & binis quasi lateralibus glumis conflatum, & in mucronem pungentem terminatum. B. demonstrat fibrillam in medio, hinc inde semina adhuc viridia nutrientem, radiorumque partem. A. A. indignant bina femina striata, ad basim hiulca, & aperta, C. C. monstrant feminis singularis partem cavam, ejusque productionem glumofam, cavam itidem, in qua cavitatē canalata, resupinata cernere licet fibrillam cujus beneficio semina adhuc viridia, nutrimentum fuscipiebant.

Locus & tempus.

Scandix provenit in Arvis segetalibus passim. Floret sub exitum veris & per totam æstatem. Semina versus finem æstatis perficit.

Nomina

Nomina.

Scandix semine rostrato vulgaris, C. B. P. *Scandix* Dod. Tab. Cord. in *Dioscoridum*. *Pecten veneris* Matsh. Lugd. Ger. *F. B. Scandix vulgaris*, seu *pecten veneris*, Park.

Temperamentum & vires.

Radix scandicis, cum malva tusa, omnia corporis infixæ extrahit, id quod per signaturam ostendisse creditur natura (in acubus seminum) authoribus si credere fas est. Folia antequam floreat cum butyro & oleo, una cum petroselinii foliis in patella calefacta, & cum vino albo pubi adhibita, remorantem urinam, pueris præsertim provocat. De seminibus cerefoliorum, consule Tab. Generalem Icon. seminum 40. 40. 41. 41. ejusque explicationem. De semine scandicis consule Tabulam Generalem seminum 42. AA. B.

UMBELLÆ ROTUNDÆ, SEU TESTICULATÆ.
Nonum Genus Umbellarum.

CAPVT IX.

Coriandrum { *sativum*, seu *majus*. ☿
 { *sylvestre foetidissimum*. ☿

Explicatio Tabulæ præcedentis.

C*oriandrum*. Ab omnibus *Umbellis* prædictis facile dignoscitur, quod folia, cæteræque partes virentes, cimices odore teterrimo (si contrectentur) redo-
leant, ac insuper semine rotundo donetur. Est autem duplex, vulgare unum, seu *sati-*
vum, cujus caulis est cubitalis, aut sesquicubitalis. Folia primùm anisi, aut po-
tius petroselini more vigent, deinde in superioribus ramis tenuius dissecantur, & ad
chamæmeli accedunt folia. *Umbellæ* florum colore sunt propemodum carneo, magis
tamen ad album vergente, semen exacte rotundum, striatum, vacuum, ac binatim jun-
ctum, cujus singula semina separata cotylen intus referunt. Semina exsiccata odo-
re sunt & sapore gratissimo, ac aromatico; aceto macerata, ventosos flatu per
intestina expellunt, proinde ex carminativis seminibus sunt efficacissima. Alterum est
sylvestre foetidissimum, à priori discrepans in hisce; foliis est multò tenuiori-
bus donatum, virens multo magis putidum edit foetorem; semina bina, rotunda,
in singulis radiolis, testiculorum in modum simul juncta sunt, parte qua junguntur bi-
nis foraminibus pervia. Vide Tabulam Generalem Iconum seminum 43. 43. 44. 44.

Locus & tempus.

Prioris, seu *sativi* natales nos latent. 2dum inter segetes circa *Pictaviam* copiose proveniunt. Flores & se-
mina media æstate perficiuntur.

Nomina.

Prius, seu *sativum coriandrum majus*, C. B. P. *Coriandrum vulgare*, Park. *coriandrum*, Ger. *F. B.*
2dum *coriandrum foetidissimum sylvestre*, C. B. P. *sylvestre Myconi Hist.* Lugd. *F. B.*

Tem-

Temperamentum & vires.

Semen ejus vino maceratum vermes in intestinis habentes interimit. Stomacho (quippe calidum & siccam) confert, eumque corroborat, cibum in ventriculo retinet, donec probe concoquatur. Semen stomacho proficuum, concoctionem juvat, vaporum sursum eruptionem, flatuumque impetum sistit. Vide plura apud Joh. Bauh. pag. 89. 90. & 91. De seminibus coriandrorum, consule Tab. Generalem icum. seminum. 43. 43. 44. 44 & p. 2.

U M B E L L Æ

I M P R O P R I E

D I C T Æ.

Cum ab initio (ut in descriptione *Umbellæ* dictum fuit) omnis *Umbella*, post flores ex quinque petalis conflatos evanidos, debeat constanti & invariabili naturæ ordine *Umbellis* præscripto, producere bina semina, cujuscunque formæ aut figuræ sint eadem, ex defectu hujus ultimæ conditionis, sequentes delineandæ plantæ, non sunt pro proprie dictis *Umbellis* accensendæ. Verum cum valeriana & valerianella flores producant quinque petalis constantes, atque folia lobatim dissecta, instar, *Umbellarum* hic collocabuntur. Item valerianam Græcam (propter folia pinnatim rachi, seu costæ mediæ adhærentia, quarundam *umbellarum* more, etiam si per se sit planta sui generis) sicut & Pimpinellam sanguisorbam, filipendulam, barbam capræ, & thalictrum, propter conformitatem in foliorum dispositione cum quibusdam *umbellis*, tanquam appendicem ad calcem *umbellarum* rejecimus. Alicubi sunt collocandæ; nec aptius ex mea opinione quam huc reduci possunt; qui melius easdem disposuerit, quam post *umbellas* proprie dictas superius collocatas, & ad novem genera subalterna redactas, per me non stabit. Jam tandem adjungo primum Genus *umbellarum* improprie sic dictarum; estque earum, quarum semina unica & singularia in apice superiori pappo donantur.

N

PRIMUM

PRIMUM GENUS UMBELLARUM IMPROPRIE DICTARUM

est earum quæ abeunt in pappos.

VALERIANÆ.

CAPUT I.

	major	$\left\{ \begin{array}{l} \text{hortensis} \odot \\ \text{sylvestris} \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{foliis} \left\{ \begin{array}{l} \text{latioribus.} \odot \\ \text{angustioribus.} \odot \oplus \end{array} \right. \end{array} \right\}$
	minor	$\left\{ \begin{array}{l} \text{annua æstiva, Clus.} \oplus \\ \text{perennis palustris.} \odot \end{array} \right\}$	
Valeriana	marina	$\left\{ \begin{array}{l} \text{latifolia, seu major} \\ \text{angustifolia, seu minor} \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{rubra.} \odot \\ \text{alba.} \odot \\ \text{rubra.} \odot \\ \text{alba.} \odot \end{array} \right\}$
	montana	$\left\{ \begin{array}{l} \text{folio} \left\{ \begin{array}{l} \text{lævi, glauco.} \odot \\ \text{aspero} \left\{ \begin{array}{l} \text{radice} \left\{ \begin{array}{l} \text{olivari.} \odot \\ \text{fibrosa.} \odot \end{array} \right. \end{array} \right. \end{array} \right. \end{array} \right\}$	
			Canadensis urticæ folio, Corn. \odot

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Valerianæ nota generica & essentialis esto papposum semen; quod quia non est geminum, seu binatim junctum, Umbellam propriè dictam non constituit: verum quia Valerianæ flores ferunt, ut Umbellæ propriè dictæ, quinque petalis constantes, & folia binatim mediæ costæ adhærentia habent, easdem ad Umbellarum propriè dictarum calcem reduximus. Valeriana est primò major, eaque duplex, hortensis una, quæ folia inferiora & prima per terram strata habet integra, media centaurii majoris modo profunde dissecta, flores in umbella suaveolentes, albos, aut ex albo purpurascens, quorum singuli quinque petalis, seu foliolis constant & apiculis concoloribus. Semina unice & singulatim cum lanugine quadam papposa avolant. Radix subest crassa, rugosa, multis fibris transversis donata, albicantibus, sapore & odore aromatico, radicem fere asari. Altera, seu 2da est sylvestris, in humidis proveniens, cujus radix ex pluribus fibris albis, gustu aromatico, composita est; rependo sese propagat, caules multo altius superioris ascendunt, ad quinos ali-

quando

quando pedes ; ad quorum genicula , folia valerianæ sativæ foliis magis pinna-
ta , & saturatius virentia proveniunt , nonnihil averfa parte hirsuta. Flores pariter in
umbella sativæ sunt fimiles , quinquefolii , seu pentapetali , albidii , colosinive coloris.
Ingratum edunt odorem quasi hircum olentem , tandemque cæterarum more in pappos
faceffunt. Est hujus duplex varietas , una foliis latioribus , & dilute virentibus ,
hirsutis ; altera foliis lobatim etiam fectis , minus hirsutis , angustioribus ; & satura-
tius virentibus. Valeriana 3ta est minor annua , seu æstiva ; quæ folia habet laciniata ,
instar foliorum calcitrapæ vulgo sic appellatæ , inter quæ exfurgunt caules ra-
mosi , bipedales , quos ex adverfo amplectuntur folia , inferioribus minora , etiam la-
ciniata. In summis caulibus fustinentur flores pentapetali prædictarum more. Semina
itidem paria papposa vento avolantia. Est 4ta minor , perennium una , quæ radicem fer-
pentem , caulem pedalem & fefquipedalem , folia ima & verfus terram ftrata habet ,
integra , parva , subrotunda , Violæ Martiæ pene fimilia ; alia in caule confpiciun-
tur binatim junctæ , in fuma parte laciniata , lobata , & oblonga , è regione pedi-
culo adnexa. Sapore est nonnihil amaro & vifcido. Marina duplex est ,
latifolia prior , cujus caules cubitales & fefquicubitales funt , ad quorum geni-
cula folia funt bina , adverfa , ex lata bafi caulem amplectentia , & in acumen defi-
nentia , perraro laciniis divifa , pingua , glauca , papaveris fpumei vulgo dicti
folia ut plurimum referentia. Flores in mufcariis confpiciuntur conferti , peramœni ,
colore purpurafcente ; finguli etiam quinquepartiti , tubulo oblongo , fed ad-
modum tenui , virenti pedicello agglutinantur , corniculum infuper calcaris inftar
protendentes. Semina pappofa cristâ , cæterarum fuæ fortis modo , ornata fucce-
dunt. Gaudet communiter flore rubello , aliquando albo. Altera Marina est angustifolia ,
feu minor , quæ in omnibus cum priore quadrat , nifi quod folia producat palmi
fere longitudine , latitudine culmi compreffii. Variat etiam (fed rarius confpici-
tur) flore albo. Proxima est Montana , quæ ratione lævitatii & afperitatii foliorum est
aut folio lævi , glauco , bellidis montanæ foliorum ferme æmulo , laciniis perrarè in
margine crenato , è quorum medio caulis affurgit pedalis , rara habens folia diffe-
cta , inter fe oppofita , anguftiora , & minora. In fupremis ramulis flosculi pro-
veniunt albi , reliquis valerianæ fylveftris fpeciebus fimiles. Semen itidem par ;
radix non minus odora. Vel est folio afpero , eaque duplex , radice olivari , & fi-
brofa. Prima nardus montana major , tuberosam habet radicem , cui aliæ mino-
res adnafcuntur , olivæ magnitudine tanquam foboles. Fibris capillaribus fefe nu-
trit & propagat , multa edit folia in principio integra , oblonga , atrovirentia ,
afpera (non fplendentia) fuperne. Deinde caules alii in lacinias diffectis (uti
in valerianæ fativæ majoris foliis) fed minoribus ornantur. Flores & femina cæ-
terarum valerianarum modo proveniunt. Radix etiam odorata , valerianæ fylveftris
radicibus odore valde accedit. Est & altera ex radice fibrofa affurgens cauliculo
pedali , tereti , rotundo , viridi , quem ambiunt subrotunda folia in aliquot crenas
profundiores divifa in inferiore parte , at in fuperiore caulii parte folia binatim
è regione proveniunt , profundius crenata , in acumen definentia. Flores & femi-
na ut in aliis valerianæ generibus producantur. Radice fepit nodofa , albicante ,
odorata , ex qua capillares fibræ dependent , beneficio quarum nutritur ipfa plan-
ta , quibusque præcipue diftinguitur à priore , olivari radice. Nec ego diftinctio-
nem inter valerianam & nardum montanum , effentialem invenio , ideo indifcri-
minatim verbo valeriana , aut nardus , utor. Ultima in fuperiori Tabula contenta , est
Canadenfis urticæ foliis , Corn. Hujus radix , ut in maxima valerianarum parte cernere
licet

licet, in summa terræ superficie leviter hæret, aliquando fibras detegendo apricationis tam est avida, supra terram apparent fibræ, quæ odorem, & saporem nardo haud inferiorem suffundunt, contrectatæ manibus & masticatæ. Caules emittit in umbrosis bicubitales, qui in ramulos multos, seu alas finduntur, quibus innascuntur *Umbellatim*, seu *corymbatim* innumeri flosculi albi, pentapetali, apicibus ejusdem coloris è fundo florum emergentibus, quibus flaccescentibus succedunt singulis, singula minuta semina nigra, acerosa, pappo suo in apice prædita, seu ornata. Folia autem caulem binatim ex adverso à caulis radice ad ejusdem summum fastigium ambiunt, & ex pediculis semiuncialibus à caulibus dependent, folia latiora versus pediculum tandem in acumen definunt, urticæ instar ferrata, ejusdemque figuræ cum urtica majore.

Locus & tempus.

Prima, seu *valeriana major* mas oritur sponte teste Dioscoride in Ponto, in humidis illic vallibus, ad montium radices sitis. 2da & 3^{ia} in humidis sylvis, frequenter etiam ad crepidines amnium, 2da rarius tertia; inter numerosam catervam vulgaris sylvestris conspicitur in sylvis umbrosis humectis. 4ta est à Clusio depicta, & exhibita: sed natales ab ipso omittuntur. 5ta in pratis humidis passim occurrit. *Marinarum latifolia* & *angustifolia* ignoratur locus natalis peculiaris, nisi quod marina in genere dicantur. 8va in monte Baldo (referente Bauhino in prod.) reperitur. 9na inter saxa ad fluvium Mintz, qui Monasterium Neubourg alluit teste Clusio. 10ma in monte Virgineo reperta, & ad Clusium Neapole, à Ferrante Imperato missa. 11ma in Stiria, & Austria montibus, & in Alpibus, locisq; umbrosis reperitur. Ultima ex Canada Parisios missa, culta & propagata Mangonio & vigilantia præceptoris mei (quinis abhinc lustris) meritissimi, & Botanices peritissimi Vespasiani Robini, qui Parisiis omnes Canadenses plantas in horto Regio Botanico (à Jacobo Cornuto præceptore meo sub idem tempus concinne & succincte descriptas) coluit, multasque alias rariores postea apud ipsum ibidem observavimus. Florent omnes ab ineunte astate, ad ejusdem exitum; semina sua perficiunt paulo post.

Nomina.

Prima dicitur *valeriana hortensis*, Dod. Ger. *valeriana major odorata radice*, J. B. *Phu majus*, seu *valeriana major*, Park. *valeriana vera*, seu *nardus agrestis*, Trag. *Phu verum*, Fuch. 2da *valeriana sylvestris major*, C. B. P. *sylvestris*, Dod. Cam. Eyst. *Phu majus commune*, Gesn. hort. hujus datur varietas latiore folio à Park. descripta, qua in horto Regio Blasensi ad multos annos distincta semper apparuit. 4ta *valeriana foliis calcitræ*, C. B. P. *annua*, seu *astiva*, Clus. in Hist. *valeriana petrea*, Park. 5ta *valeriana palustris minor*, C. B. P. *sylvestris* seu *palustris minor* Cam. *sylvestris*, Park. *minor pratensis vel aquatica*, J. B. *Phu minimum* Matth. Lugd. 6ta *rubra* C. B. P. Dod. Tab. Ger. *rubra* Dod. Park. *rubra latifolia*, J. B. *ocymastrum valerianthos*, Lob. ad. *Phu peregrinum*, Cam. Epit. *variat flore albo*. 7ma est *marina rubra angustifolia*, C. B. in Prod. J. B. ab authore posteriore figuratur. 8va *valeriana folio lavi glauco*, nobis. *Nardus montana radice oblonga*, C. B. P. *Valeriana minima nardifolia*, J. B. *Nardus montana longiori radice*, Park. 10ma *valeriana montana radice olivari*, nobis. *Nardus montana radice olivari*, C. B. P. Matth. Lob. ad. Lugd. Clus. *Nardus montana primum germinans*, Park. Clus. 11ma *valeriana Alpina altera*, C. B. P. *sylvestris Alpina 1. latifolia*, Clus. *Alpina*, J. B. *ultima valeriana*, *urtica folio*, *flore albo*, Corn. *cacalia americana* Park. qui falso asserit contra Cornutum hujus radicem non esse odoratam, penes experientes & olfacientes esto fides.

Temperamentum & vires.

Radix valeriana vim habet calefaciendi, arida, trita & potui data ciet urinas, quod, & idem præstat ipse decoctum, folia & radices oris & gingivarum cum inflammatione exulcerationibus decocta & gargarisata prosunt. Radicis succus status pellit; ejus decoctum lateris compunctionibus auxiliatur; idem præstat adversus stranguriam. Tussim veterem & asthma cum glycyrrhiza, urvis passis & aniso decocta tollit. Additur quoque in potionibus pro internis vulneribus in vino aut aqua decocta. Miscetur antidotis, ut Theriaca, & Mithridatio, aliisque medicamentis præservativis à veneno venetatarum bestiarum; atque ipsi posti resistat. De ceteris ejus facultatibus consule Joh. Bauh. Tom. 3. Part. 2. pag. 210. De *valeriana semine papposo* consule Tab. Generalem Icon. seminum 45. 45. 46. 46. Vide tabulam Icon. 11. De *valerianis*.

Secundum

Secundum genus *Umbellarum* improprie sic dictarum constituunt valerianellæ. Cum flosculos *Umbellatim* in summis caulium ramusculis ferant, atque eosdem pentapetalos, aliquam habent cum umbellis analogiam; sed cum bina non producant semina (una excepta arvensi præcoci, humiliori, semine depresso) easdem hic inter umbellas improprie dictas disposuimus.

VALERIANELLÆ.

Secundum Genus subalternum Umbellarum improprie dictarum.

CAPUT II.

Valerianella	Cornucopoïdes	{ rubra, seu Indica, Clus. ♀	
		{ echinata, alba, Col. ♀.	
	scabiosæ sem.	{ major Lusitanica. ♀ ♂	
		{ arvensis nostras. ♀	
	umbilicato sem.	nudo	{ rotundo. ♀
			{ oblongo. ♀
		hirsuto	{ majore. ♀ ♂
			{ minore. ♀ ♂
	arvensis	{ præcox, humilior, semine depresso. ♀	
		{ serotina, altior, semine turgidiore. ♀ ♂	

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Valerianella. Sic dicta authoribus modernis, quasi parva valeriana. Hoc solum cum valeriana habet commune quod flosculos producit *Umbellatim* pentapetalos, ut & omnes *Umbellæ* proprie dictæ, & propter hanc analogiam cum *Umbellis* huc ad calcem *Umbellarum* cum valeriana rejecimus. Semina diversiformia sunt, etiam si flores sint fere omnes confimiles. Primum valerianellæ genus subalternum est, seminis capsula membranacea præditum, cornucopiæ quadantenus simile, unde ei nomen cornucopoïdes. Est duplex, Indica rubra, vel echinata alba. Valeriana rubra Indica, cubitalis est planta, radice nititur tenui, brevi, candida, multis fibris capillata, sapore amaricante; caules habet repandos, supinos, inanes, & subrubentes, foliis ex adverso conjugatim caulibus adhærentibus, superioribus crenatis, inferioribus sine crenis nascentibus, valerianæ fativæ similibus. Flores quasi in *Umbella* inodori, suaverubentes, in quina petala, seu foliola dissecti, ex longo tenuique corniculo pendentes: hisce decidentibus succedunt vascula oblonga, fungosa, per articulos distincta, in calycēs plures divisa, in quibus vasculum apparet, velut in foliaceum corniculum bipartitum, in quo latitat semen cartilagineum, longiuscu-
lum

lum. Vide in Tabula Generali Iconum *feminum* ABC, DE. 47. 2da cornucopoides echinata, alba, Col. Caulium omnium plantarum partes superiores natura sunt tenuiores, est in priori nuperrimè traditâ, & hac, sunt crassiores; idem observavimus in hieracio 9no Clus. cujus caulis est ad calycem floris triplò major, & fistulosior quam sub exortum è terra; deinde ob rariorem capsulæ cartilagineæ formam, cornucopiam ab antiquis memoratam, & depictam exprimentem, valerianella dicitur (apte satis) cornucopoides. Folia, & flores aliarum modo profert, sed tam floribus quam fructibus onusta planta cornucopiam æmulator cacuminibus in quibus, tubuli parum compressi, nunc crassiores, & breviores inversam pyramidem effigiant, nunc latiores & crassiores in summo sunt hi fructus corniculati, qui aduncis insident capsulis cornucopiæ instar. Vide Tabulam Generalem Icon. *feminum* 48. & G. 2^{dum} Genus subalternum valerianellarum est scabiosæ capitulo, quod semina ejus stellata arcte sibi invicem adherent, ita ut scabiosæ capitulum rotundum referant. Estque pariter duplex, major, & minor, sola magnitudine & parvitate discrepantes; major Lusitanica aut Italica, quæ respectu seminis duplo est major nostrate Gallica; post enim sationem utriusque in eodem pingui solo, foliis non multum inter se discrepant. Lusitanica folia habet ferrata, quod non contingit in nostrate, quæ in omnibus Lusitanicæ est par, exceptis foliis non ferratis, & magnitudine *feminum*. 3^{ium} Genus subalternum est semine umbilicato, seu (si mavis) in medio concavo; estque duplex, alterum semine umbilicato, nudo: atque hoc etiam vel semine est umbilicato, nudo, rotundo; vel oblongo. Rotundum semen nudum est umbilici ad modum, in medio concavum, parte prona videlicet, parte autem supina convexum: vel est oblongum etiam nudum & umbilicatum, quod in longitudinem porrigitur cavum prona itidem parte, supina autem convexum: hoc albidior tingitur colore, illud rufo magis afficitur. Alterum membrum semine umbilicato est hirsutum. Vel majus cavum in medio & extremo superficiei pronæ, vel hirsutum minus, cavum, simpliciter in medio superficiei pronæ. 4^{tum} Genus subalternum, est valerianella arvensis, eaque duplex, præcox, & serotina, præcox est humilior, semine binatim juncto (more *Umbellarum* perfectarum & proprie dictarum) compressiore, parum convexo; (hoc non conspicitur in ulla alia valerianellarum specie.) Flosculos producit nonnunquam albos, sed ut plurimum subcæruleos, parvos, & quasi obtutum fugientes, quinis segmentis constantes. Exeunte hyeme floret, & paulo post semen perficit suum, semper binatim arcte sibi invicem junctum. Consule Tab. Generalem *feminum* 58. & 59. ubi eadem offertur visui, semine duplici adhuc juncto, & semine duplici hiulco, & binatim à fibrillis suis pendente, est enim perfecta umbella, ac proinde à cæteris omnibus suæ sortis cognoscitur. Altera arvensis serotina altior semine turgidiore dicitur nobis; est enim pedali aut sesquipedali caule, (prior arvensis est tantum plantula palmaris aut sesquipalmaris) flores candicantes ferente, in *umbellis* satis dense dispositos. Omnium tardissime provenit. Floret enim sub augusti initium inter segetes circa Blæsas, atque paulo post semine crassiore & turgidiore prægnans reperitur. Consule infra; ubi omnium harum succinctam & brevem inter cæteras *Umbellas* non delineatas in hoc tractatu descriptionem anneximus. Omnes hæ valerianellæ facillime à feminibus diversimode constructis distinguuntur. Consule Tab. Generalem Icon. *feminum* 47. ABC. DE. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. Explicatio ejusdem Tabulæ Generalis icon. *feminum* omnium harum, sicut & prædictarum *Umbellarum* semina indigabit.

Locus & tempus.

Valeriana, seu *valerianella Indica*, seu *rubra*, Clus. in Sicilia & aliis maris Mediterranei Insulis sponte provenit. 2da cornucopoïdes inter segetes Gallia Meridionalis, & in regno Neapolitano. 3^{ia} scabiosa capitula, Lusitanica, in Italia & Hispania locis frugiferis provenit. Altera scabiosa capitulo, nostras, in agris frumentaceis circa Blasas, citra pontem, & copiose in agris frumento consitis circa Piſtaviam. Quinta in agris cultis circa Monspeſſulum. 6ta in collibus aridis minime herbidis, quibus inſediſcitur cella Eremitarum, juxta Blasas. 7ma & 8va in planitie dicta Vatan, in Picardia. Arvensis præcox, & serotina altior, passim in agris cultis circa Blasas, alibique etiam in hortis cultis.

Nomina.

Prima *valeriana cornucopoïdes peregrina*, seu *Siciliana*, nobis. *indica*, Clus. *Indica*, sive *Mexicana*, Park. *peregrina purpurea*, albave, f. B. 2da *valerianella echinata* Casp. Bauh. in Pin. *valerianella cornucopoïdes echinata*, Col. 3^{ia} *valerianella semine stellato*, C. B. P. altera *tennifolia semine scabiosa stellato*, Col. *stellato semine*, seu *scabiosa*, major Lusitanica, nobis. 4ta *valerianella Arvensis scabiosa semine nostras*, nobis, ut in Tabula exhibetur. 5ta *valerianella semine umbilicato, rotundo, nudo*, nobis. Altera *nudo, umbilicato, & brevi semine*, Col. Casp. Bauhinus modo dubitandi an sit eadem cum majore inodaro campeſtri querit, sed sunt omnino diversa species, ut cuilibet facile est videre ex seminibus diversis exhibitis in Tab. Generali Icon. seminum. Vide ibidem 50. 51. 58. & 59. 6ta *valerianella semine umbilicato, nudo, oblongo*, nobis. 7ma *valerianella semine umbilicato, hirsuto, majore*, nobis. 8va *valerianella semine umbilicato, hirsuto, minore*, nobis. 9na *valerianella arvensis præcox, humilis, semine compresso*, nobis. *Lactuca agnina*, Park. Ger. Tab. locusta altera foliis serratis, f. B. olus album, Dod. 10ma *valerianella serotina, altior, semine turgidiori*, nobis.

Temperamentum & vires.

Valerianella hæc omnes refrigerant, ac humectant in acetariis. Germinant Autumno, atque hyemis rigorem cum segetibus maxima pars tolerat; ac sub exitum hyemis cum aceto, oleo & sale in Gallia, Italia, & Germania & etiam hic in Anglia, ab infima sortis hominibus cum voluptate comeduntur.

VALERIANA GRÆCA.

Tertium Genus subalternum umbellarum improprie dictarum.

CAPUT III.

Valeriana Græca { *violacea.* ☉,
 alba. ☉

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Valeriana Græca. Sic authoribus neotericis dicta. Nullam habet cum Umbellis similitudinem, nec cum valeriana, nisi quod folia valerianæ sylvestris foliis conjugatim, seu pinnatim dispositis similia & conformia gerat; nam flores confertim multos in caulis fastigio suggerit radix, non in unum folium continuos, campanulæ ritu, verum è quinque petalis compositos. Magis gratia coloris cærulei, vel albi, quam alicujus usus aut in culina, aut, Medicina in hortis coluntur & conservantur, nam foetidum olfacienti afflant odorem. Ex florum medio exeunt (præter tricipitem stilum violaceum productiorem) stamina concoloria apicibus croceis. Floribus fatiſcentibus succedunt capsulæ membranaceæ, continentes in se plurima minuta semina subnigra. Radix constat plurimis fibris nigris, nullatenus valerianam redolentibus. Ab omnibus qui de ea scripsere dicitur valeriana Græca, aut peregrina

regrina. Nascitur in Græcia, floret apud nos Julio mense, semenque paulo post perficit; est planta heterogenea & omnino sui generis, ideoque inter heteroclitas collocanda. Alicubi esset disponenda, nos hic collocavimus; ubicunque doctiores in arte disposuerint per me non stabit. De valerianæ Græcæ capsula seminali & feminibus, consule Tab. Generalem Iconum feminum 62. 63. 63.

PIMPINELLA SANGUISORBA.
Quartum Genus subalternum Umbellarum improprie dictarum.

CAPVT IV.

<i>Pimpinella</i> <i>sanguisorba</i>	<i>Spica longiori</i>	{		<i>alba, Canadensis.</i> ☉	
				<i>rubra, Canadensis.</i> ☉ ☿	
	<i>Spica breviori,</i> <i>seu glomerata</i>	{	<i>foliis</i>	{	<i>lævibus</i> { <i>major</i> { <i>Canadensis.</i> ☉ ☿ <i>nostræ.</i> ☉
					<i>minor</i> { <i>vulgaris pilosa.</i> ☉ <i>non pilosa.</i> ☉
				<i>spinosa, seu semper virens.</i> ☉	
				<i>Asperis, seu agrimonoides.</i> <i>Tab.Col.</i> ☉ ☿	

Explicatio Tabulæ præcedentis.

P*impinella* spicata, nobis sic dicta; Authoribus ab effectu, sanguisorba. A *pimpinella Umbellifera*, nobis sic dicta, ab effectu authoribus saxifraga capite, aut spicâ distinguitur. Omnimodam quoad foliorum dispositionem habent inter se hæ duæ *pimpinellæ* conformitatem; hujus enim & illius lobi, seu pinnæ septenæ aut novenæ, nunc plures nunc pauciores, utrinque ex adverso disponuntur, nervo medio, seu costæ adhærentes, impari semper extremum claudente; secundum magnitudinem partium, lævitatem, vel asperitatem foliorum, longitudinem, vel brevitatem spicarum, in subalternas species easdem partiemur.

Prima dicitur *pimpinella sanguisorba*, spica longiori; estque duplex, una Canadensis alba, maxima. Caulem habet (vere definente) procerum, rotundum, geniculis articulatum, ex quo egerminant ramuli plures, per intervalla foliorum pediculis donati, *pimpinellæ sanguisorbæ nostræ* majori effigie, & colore finiles, quin & cauliculorum apices in longiorem spicam palmarem fastigiantur. Flores singuli quatuor foliolis, crucis modo constant, ex viridi subalbescences; inferiores primo aperiuntur, & gradatim superiores postremo. Folia dena, duodena, nunc plura, nunc pauciora costæ mediæ adhærent, ferrata, oblonga, dilute virentia. Radix est tuberosa; sapor & odor à vulgaris nostratis majoris odore aut sapore parum aut nihil

nihil differunt; vide in Tabulâ 11. Iconum. Pimpinella Canadensis spica longiori rubra, ubi ad vivum exhibentur prædictæ pimpinellæ folia cum pediculo, & spica longiori. Est maxima spica longa rubra à nobis in præludiis Botan. descripta pag. 294. & infra hic inter non descriptas. Sequitur Pimpinella spicâ breviori, seu glomeratâ; eaq; est folio lævi, vel aspero; 1^a folio lævi est, vel major Canadensis, pimpinellæ sanguisorbæ nostrati in omnibus accedens præter folia, quæ sunt majora, & magis serrata; vel nostras major, quæ capitulum habet & folia Canadensis æmula, sed minora. 2da folio lævi est minor vulgaris, quæ duplo est majore minor in omnibus suis partibus. Folia pilis ut plurimum obducuntur, quandoque sed raro iisdem destituuntur. 3^{ia} follo lævi est, Pimpinella peregrina spinosa semper virens. Folia gerit pimpinellæ vulgaris, sanguisorbæ dictæ familia, superne virentia, inferne paululum candicantia, spinas molles hinc inde per supremos furculos transversim & oblique sparsas, eoque nomine pimpinella spinosa appellatur. Semina fert in summis alis racematim rotunda, sub-rufa, vicæ magnitudine. Vide Tabulam Generalem Iconum seminum. 64. 65. 66. Ultima est Pimpinella foliis asperis, seu agrimonoïdes. Hujus folia agrimonix foliis & odore & sapore accedunt, sunt enim aspera, villosa, rachi, seu pediculo medio è regione adhærentia, impare extremum pediculi claudente; ideoque antequam caulescat planta quivis diceret à tota consistentia foliorum agrimonix, juncto per-jucundo odore, esse agrimonix speciem odoratissimam. Caules habet hirsutos, striatos, pedales & altiores, è quorum cimis emergunt spicæ rotundæ, aut glomeratæ, seminibus striatis (grati odoris) onustæ. Vide Tabulam Generalem Icon. semin. 65. & Tabulam 12. iconum; umbellarum. A nobis pimpinella dicitur à nobilioribus partibus, scilicet floribus & seminibus, quæ sunt striata, oblonga, racematim in spicam congesta, pimpinellæ in modum, & cum adjectione agrimonoïdes, seu folio agrimonix odoratæ; ut facilius à cæteris suæ classis distinguatur,

Locus & tempus.

1^a Pimpinella sanguisorba maxima spica albâ, Corn. ex Canadâ primum delata. 2da pimpinella spica oblongiore rubra, forte illinc, aut ex Lusitanica allata. 3^{ia} illinc pariter cum prædictis duabus. 4ta provenit in pratis humidis. 5ta in collibus aridis passim. 6ta lævis rarius invenitur ibidem. 7ma ex Syria, & Orientalibus Insulis defertur; provenit etiam in Delphinatu & meridionalibus Gallia tractibus. Ultima locus natalitius nos latet. Florent omnes hæc species Augusto; semina sub exitum æstatis & versus initium Autumnus producunt.

Nomina.

1ma Pimpinella maxima Canadensis albâ, Corn. 2da Canadensis spica longiori rubra, nobis. 3^{ia} major Canadensis spica brevi, nobis. 4ta nostras spica brevi, rubra, nobis. Pimpinella sanguisorba maj. C. B. P. Dod. Italica major Clus. in Hist. Thal. sideritis. 2da Dioscoridis major Col. 5ta pimpinella sanguisorba minor Matth. Cam. sideritis Dioscoridis minor Col. 6ta pimpinella sanguisorba lævis, C. B. P. pimpinella sativa lævis, Gesn. Hort. 7ma pimpinella spinosa, Clus. Hist. Cam. χαλκεϊον, seu chalceion Lugd. Clus. Hist. poterion ad. Lob. Lugd. Ger. Ultima pimpinella agrimonoïdes, seu agrimonix foliis, nobis sic dicta.

Temperamentum & vires.

Pimpinella refrigerat & siccât; ad sanguinis profluvia suppressenda & sistenda est efficacissima. Ad muliebria menstrua sedanda nullum reperitur præsentius remedium. Pimpinella sanguisorba vulneribus & fistulis medetur. Ad dysenterias, & reliquos ventris fluxus strenuum esse præsidium, si aut ex vino aut aqua biban-

sur folia & radices, nemini medicinam administranti non est notum. Ex pulvere foliorum sanguisorba cum melle, vel Saccharo sumat 3ji. omni mane cum 3jii. aqua sanguisorba. Vide Joh. Bauh. qui diffuse agit de ejus viribus, pag. 119. & 120. De seminibus pimpinella sanguisorba consule Tab. Generalem Icon. seminum 64. 65. 66. Vide Tab. Icon. 11. ubi pingitur pimpinella Canadensis folium cum spica ejusdem. Vide Tab. 12. ubi pingitur pimpinella agrimonoides.

Quintum Genus subalternum Umbellarum improprie dictarum.

CAPUT V.

Filipendula. ☉

Barba Capra { floribus { oblongis. ○
compactis. ○

compactis. ○

Explicatio Tabulae præcedentis.

R *Adices* filipendulæ magis in latum, quam in altum sunt sparsæ, glandularum olivarium, ventriosarum instar, rotunda capitula, ac nodulos extuberantes instar asphodeli aut pœoniæ fœminæ gerentes, quibus tamen minores hinc inde sparguntur fibris juncti, iisque filamentis fit penfili connexio inter eosdem, unde filipendulæ nomen. Folia ex segmentis pluribus longiusculis, ambitu ferratis composita, veluti potentillæ, seu argentinæ, duriora tamen & saturatius virentia, & atro quasi virore splendentia, angustiora, profundius laciniata, nullis pediculis alternatim costæ mediæ adnascuntur. Caules sunt cubitales & bicubitales, solidi, teretes, subrubentes, flores sustinentes in paniculæ modum sparsos, albos, seu potius ochroleucos, suaveolentes; semen sequitur asperum, compressum, rhombi irregularis figurâ. Vide Tab. General. Icon. sem. 67.

Locus & tempus.

Filipendula in pratis & sylvis humectis passim provenit. Floret astate, & ineunte Autumno semina sua perficit.

Nomina.

Filipendula vulgaris, Eyst. *filipendula*, Trag. Dod. Matth. F. B. Tab. cui & *saxifraga rubra*.

Temperamentum & vires.

Filipendula est calida & sicca in 3^{io} gradu; stranguria auxiliatur; calculosam expellit materiam. Contra tormina & intestinorum flatus convenit, addito faniculi semine. Sylvaticus pulverem adversus morbum comitialem commendat, atque cibis frequenter mixtum valde utilem & efficacem refert. Suspiriosis & anhelantibus, & omnibus

omnibus morbis à causa frigida conatatis medetur. Pulvis radicis cum vino haustus dolores stomachi sanat & iliacam ex causa frigida, & ex statu etiam adjuvat. Eisdem & efficaciores huic filipendula vires, quam ananthe umbellifera (qua filipendula etiam dicitur) attribuit Casalpini, propter amaritudinem.

BArba capræ folia sunt castaneæ, amula, oblonga, acuminata, serrata, plura ad costam è regione alligata, nullis intercedentibus minoribus foliolis, ut in ulmaria, à quam hoc, & foliis floribusque satis evidenter differt. Caules habet duos aut tres cubitos altos, multis alis confertim in summo donatos; radicem sortita est mediocriter crassam, fibrosam, cortice intactam crassiusculâ, ad rufedinem declinante. Flosculos plurimos, seu muscarios subluteos gerit: estque duplex, major montana, quæ quatuor pedes excedit altitudine, & in cimis floribus, seu muscariis oblongis minus odoratis ornatur; vel est minor pratensis floribus compactis subluteis quam suavissimum eructantibus odorem, ob quem ei nomen regina prati inditum. Folia læto virore nitentia, quina, aut septena ad costam connexa sunt, intercedentibus complusculis minoribus: singularia folia sunt serrata, interdum vero crispo contextu plicata ad ulmi folia accedunt; sapore citra morsum strenue ficcant. Flores suaveolentes spicatum positu & formâ filipendulæ vulgaris, albidis, quinque foliolis constant albis, aut potius in luteum vergentibus. Succedunt utrique barbæ capræ semina oblonga, contorta in capsulis mucronatis circulariter dispositis, & caulis fastigio veluti basi innitentibus.

Locus & tempus.

Prima in Sylvis montanis Hungaria, Austria, Stiria, nec non in montibus Arvernia, atisque Gallia tribus altis. 2da in pratis humidis passim provenit. Florent semenque perficiunt sub æstatis finem.

Nomina.

Prima barba capræ floribus oblongis, C. B. P. Barba capræ Fuch. Ger. F. B. Barba capræ Lugd. Cam. ulmaria major, seu altera Park. 2da Barba capræ floribus compactis, C. B. P. ulmaria, ad & Icon. Lob. F. B. Regina prati, Dod. Ger. ulmaria vulgaris, Park.

Temperamentum & vires.

Barba capræ calidi & sicci est temperamenti, Hemorrhagiam & immodicos fluxus sanguinis, fluoreque albos sistit. Has plantas judicat Johanne Bauhinus esse potius frigidas contra opinionem Tragi. Vide Joh. Bauh. pag. 489. De semine filipendula consule Tabulam Generalem Iconum seminum 67.

THA-

THALICTRUM.

Sextum Genus. umbellarum improprie dictarum.

CAPVT VI.

Thalictrum	siliqua striata	majus	floribus, seu muscariis	purpureis. ☉
				luteis
		minus		foliis lævibus. ☉ rugosis, trifidis. ☉ ☿
				Dod. ☉ fœtidissimum, B. Prod. ☉
				siliqua triquetra, Canadense, Corn. ☉

Explicatio Tabulæ præcedentis.

Thalictum propter folia plurifariam disposita, atque uni nervo medio, multarum Umbellarum more adnexa, huc retulimus; estque duplex; vel seminis thecâ, seu siliquâ striatâ, vel triangulari. Prioris semen est cylindricæ figuræ planæ utrinque in acumen definens, majus floribus vel muscariis purpureis, seu ex meris staminibus purpureis, vel floribus, seu muscariis luteis; Hocque duplex, estq; 1° unum foliis latioribus lævibus, subnigris in exortu, in pratis humidis emergens; alterum foliis asperis, seu rugosis, trifidis, longioribus, cujus caules cæteris sunt altiores, striati, seu angulosi. Hujus cernitur minor species foliis multo angustioribus, pariter asperis, rugosis & trifidis, multoque in tenuiores mucrones definentibus. Hanc speciem observavi anno 1644. inter multas alias stirpes, apud medicum Doctissimum Franciscum Bloundel Scholarum Medicinalium Parisiensem Professore dignissimum & Botanices peritissimum, præceptorem meum consultissimum. Vel est minus respectu priorum, cujus folia sunt etiam plurifariam divisa, latiora tantum habita ratione sequentis. Vel est minimum omnium fœtidissimum, cujus foliorum lobi sunt trifariam divisi, per terram strati, multo angustiores præcedentis, à pediculis pendentes. Ultimum est siliquâ vel folliculo seminis triquetro, lapathi, acetosæve quodammodo instar. Caulibus violaceis præditum est, seu atro-purpureis, geniculatis per intervalla, in quibus hinc inde plures nascuntur cauliculi. Folia hoc thalictum habet aquilegiæ tum ordine tum figurâ similia, colore tamen glauco diversa. Flores seu muscarii in caulium cacumine, globulis multis dilute purpurascensibus conflantur, qui dum dehiscunt mille alba filamenta ostendunt, quibus singulis luteus apex præficitur. Filamentis illis deficientibus totidem succedunt capsulæ, seu siliquæ formæ triangularis, extante quâdam per singulos angulos striâ membranaceâ, atque semina inibi contenta sunt plana, lævia, cylin-

cylindriaca ut sunt semina singularia omnium prædictorum Thalictrorum filiquâ striatâ obducta. Vide Tab. Generalem Iconum seminum à nobis exhibitam. 68. 69. 70. & 71. Nota insuper multorum prædictorum Thalictrorum radices repentes esse luteas.

Locus & tempus.

Thalictrum primum in montibus Sabaudia & in monte Saleva nascitur. 2um in pratis humidis passim Gallia, Germania & Anglia. 3um in Hispania, Pannonia, & Austria. 4um in collibus circa Blasas satis frequens. 5um in sylva Madritiana Regia dicta le Bois de Boulogne, & in sylva Fontaine-Belleau passim est obvium. 6um ex Canada. Florent & semina perficiunt exeunte æstate.

Nomina.

Primum Thalictrum majus florum floccis, seu muscariis purpurascens, C. B. P. Thalictrum, 4. Dod. majus seminibus angulosis caule lavi, F. B. 2um Thalictrum majus filiqua angulosa aut striata, C. B. P. majus vulgare Park. Thalictrum nigrius caule & semine striato, F. B. ruta pratensis herbariorum ob. Lob. 3um Thalictrum majus florum staminibus luteis vel glauco folio, C. B. P. Thalictrum speciosissimum glaucum semine & caule striato, F. B. foliis asperis & trifidis, nobis. 4um Thalictrum minus, C. B. P. Dod. Ger. Ruta pratensis tenuifolia ad. Lob. Thalictrum minus Dod. 5um Thalictrum minimum fetidissimum, C. B. P. & prod. Nota omnium Thalictrorum folia habere lobos trifidos, siue sint glabri, siue asperi, aut rugosi, atq; more umbellarum lobatarum pediculis suis insistent iidem, & propter hanc rationem huc ad calcem umbellarum revocavimus, floribus autem & seminibus ab umbellis multum recedunt. Ultimam Thalictrum Canadense, Corn. Thalictrum Canadense filiqua seminis triquetra & caulibus subrubentibus, aquilegia foliis, nobis, eoque nomine facile à cæteris suis consortibus distinguitur.

Temperamentum & vires.

Thalictrum est moderate calidum & siccum; folia oleribus admixta alvum solvunt. Radicis ejusdem decoctum id potentius præstat teste Dioscoride. Thalictri folia trieta, ulcera vetera ad cicatricem perducunt. De pericarpis & seminibus Thalictrorum, consule Tab. Generalem Icon. seminum. 68. 69. 70. 71. capsulam, seu filiquam striatam & filiquam triangularem 68. 71. ibidem indigitant. Consule prædicta Tabula explicationem. vide etiam Tab. 12. iconum ubi sculpsitur Thalictrum majus foliis rugosis, trifidis. Hujus minor species impressentiarum viget in horto Edwardi Morgan pene Cænobium Westmonasteriense, sicut plurima alie rariores plantæ, quæ ex semine à me communicato, ab ipso educatæ, & nutritæ, atque summa cum vigilantia, cura & industria conservatæ sunt.

U M B E L L Æ

S E U

P L A N T Æ U M B E L L I F E R Æ

N O N D U M D E S C R I P T Æ,
aut perperam locatæ.

UMBELLÆ in hac sectione contentæ, aut à nobis primo scriptæ, aut alioquin ab authoribus perperam nominatæ & collocatæ, ob rationes passim in hac nostra doctrina allatas, mutata habebunt nomina, à nobis imposita, reducendo singulas ad proprias & genuinas suas classes, quarum tesseram aut symbolum gerunt.

☞ **C**Achrys semine fungoso lævi, foliis ferulaceis. Hæc à foliis brevioribus & crassioribus instar fœniculi, sed pallidius virentibus & caule cubitum, aliquando sesquicubitum æquante, primo intuitu à fœniculo; sed à duabus sequentibus suæ classis speciebus præcipue differt, primò foliorum tenuitate, secundò semine lævi fungosæ substantiæ, seu pericarpio fungoso incluso, nucem parvam myristicam (quemadmodum ab initio hujus tractatuli diximus) imitante, ab omnibus aliis umbellis, semine fungosæ substantiæ incluso differunt. Omnes hæ quatuor prædictæ species hoc etiam habent commune quod sint omnes gustu aromatico, refinaceo, & acri.

☞ **C**Achrys semine fungoso, fulcato, aspero, foliis peucedani latiusculis. A feminis asperitate, & foliis peucedani ritu divisis, à priori ferulaceis foliis præditâ facile dignoscitur, à tertiâ, seu sequenti (cum quâ in foliis quasi convenit) feminum inæqualitate, seu asperitate disconvenit & omnino recedit hæc secunda.

☞ **C**Achrys semine fungoso, fulcato, plano, majore, foliis peucedani angustis. Hæc à priori foliis, & semine fulcato plano differt. Cum 2^{dæ} femina sint fulcata aspera, utraque foliis peucedani donatur, una latiusculis, altera angustis.

☞ **C**Achrys semine fungoso, fulcato plano, minore, foliis peucedani. Hæc nulla ratione à præcedenti distinguitur nisi feminis parvitate, in cæteris omnibus convenit, & si adultior planta eandem feminis magnitudinem acquirat, haud dubie specie non distinguetur.

FOeniculum dulce, Azoricum, à vulgari nostro fœniculo differt, primo quod fit dulce ut Italicum cum quo convenit dulcedine, sed gratiore, at ab eodem & vulgari differt Azoricum, quod caules habeat crassiores & breviores multo
magis

magis fungosos, atque in caulis summitate producat petiolos, aut radiolos sustinentes semina majora, gratissima, atque multum semina vulgaris vulgo dicti Italici dulcedinis gradu superantia; Azorici inquam semina vulgaris duplò sunt crassiora, etiam si ejusdem quasi longitudinis, fragrantiorisque cum odoris tum saporis masticata in ore appareant; ut percipere possunt gustantes eadem in horto Botanico Oxoniensi maturefcere incipientia. Semen hujus optimi fœniculi à Generoso & Botanicis Studiofissimo viro Patricio Murray ex Gallia ad nos transmissum, atque illuc ex Insulis meridionalibus maris Mediterranei ad Dominum Nicolaum Marchant (Collegam nostrum amantissimum quondam Blæsis commorantem) nunc Parisiis degentem, & ibidem Christianissimæ majestati Gallicanæ Professore Botanicum dignissimum pariter missum; plura indies speramus illinc semina.

☞ **P**impinella saxifraga major degener. Hæc pimpinella saxifraga ex seminis majoris vulgaris fatione degenerans est, cui in omnibus partibus essentialibus accedit, videlicet flore, semine, odore, sapore; nisi quod folia solummodo habeat magis dissecta, seu laciniata: nihilominus non inepte collocatur cum sua genitrice planta, foliis lobatis donata, non obstante foliorum compositione à natura sic ludente. Hoc contingit in plurimis aliis umbellis, foliis sc. variare ex fatione (ut supra dictum in doctrina umbellarum) quas separare à congeneribus propter dissimilem foliorum dispositionem, æquum fore non duximus, sed propter partium essentialium, odoris insuper & saporis conformitatem, easdem congeneribus associavimus.

☞ **S**ium aquaticum ad alas floridum. Hujus sibi varietas à reliquis facile percipitur, primo quod quasi rependo & aquis innatando vigeat (aliis rectè ascendentibus;) 2do quod non in summis caulium cimis (aliorum more) sed ad alas, umbellas curtis petiolis seu radiolis insistentes gerat, adinstar apii. Partibus autem essentialibus, nec non odore & sapore, congeneribus est par.

☞ **S**ium aquaticum foliis rugosis, trifidis, dentatis. Hujus folia sunt oblonga, serrata, pronâ & supinâ parte rugosa; ternatim ut plurimum divisa, & à pediculis sæpius terna nonnunquam plura pendentia, à caulibus bipedalibus, aut tripedalibus. Proveniunt in summis caulium ramis flores, & semina priorum floribus & feminibus in omnibus similia. Non bene indigitatur à Lobelio sium olusatrici facie, nec ab aliis erucæ folio, ideo nomen mutavimus, & convenientius eidem adaptavimus; examinent judiciosi Botanici hanc nostram appellationem, & ipsam melius huic plantæ quadrare percipient, ad eandem rite & specificè ab aliis suæ fortis distinguendam, quam prædictæ appellationes.

☞ **S**ium pumilum foliis fœniculaceis. Sola dispositione & incisura foliorum à scæteris suæ familias, foliis lobatis distinguitur, juncta exiguitate partium. Vide explicationem supra in tractatu hoc, & prælud. nostr. Botan. Pag. 309.

☞ **O**enanthe millefolii palustris folio. Perperam hæc umbella authoribus daucus pratensis &, daucus millefolii palustris foliis dicitur. Bauhini fratres, & Parkinsonus

kinsonus Dalechampium sequentes ex Historia ipsius Lugdunensi, sic nominarunt. Vide supra in hoc nostro tractatu caput de œnanthe.

⌘ **A** *Pium* fativum degener, seu foliis longis, dissectis. Hoc ex semine apii fativi, seu hortensis, majoris, habemus in hortis degenerans, cujus folia sunt oblonga, & profunde sinuata, aut scissa in multa longa segmenta mucronata, ludente sic natura in hoc, sicut in aliis multis, non solum umbellarum, sed & aliarum classium, seu tribuum speciebus: ut supra notavimus in pimpinella saxifraga majore, & minore crispa, degenerantibus, & in apio hortensi tenuifolio, Sio (forte) foliis fœniculaceis, cæterisque similibus. Consule Tabulam 7^{am} icon. ubi legitur apium degener foliis longis dissectis, & Tabulam 5^{am}, ubi ostenduntur pinpinella saxifraga major degener; & minor crispa.

⌘ **A** *Pium* hortense seu fativum majus, latifolium, umbellâ luteâ, quoad partes essentielles, parum aut nihil differt ab hortensi vulgari, nisi umbellarum colore luteo herbaceo, atque hac nota à cæteris, albis donatis floribus, parvo aut nullo negotio distinguitur.

⌘ **A** *Mmi* quorundam Dalpⁱⁱ Hist. Lugd. aut Crithmum 4. Matth. quam inepte ab authoribus eryngiis adscribatur, & eo nomine inter eryngia à Casp. Bauhino collocetur, judiciosis Botanicis discutiendum relinquimus; cum ameos habeat omnimodam conformationem, nos ad ammi retulimus. Vide prælud. nostra Botanica, pag. 421. & explicationem Tab. de ammi supra in hoc tractatu.

⌘ **L** *Aserpitium* majus lobis latioribus, nobis. Sefeli Æthiopicum herba, Dod. cum hujus semina viridia sint (more aliorum laserpitiorum) ex alis foliaceis sex conflata, magis apposite huc ad suas congenere umbellas reducitur, quam ad sefeli, aut libanotidem cum aliis authoribus. Vide caput 3^{ium} de laserpitio supra.

⌘ **L** *Aserpitium* majus, seu latifolium (id est lobis latioribus) semine crispo & rugoso, nobis. Libanotidi similis costus amara semine crispo, J. B. Et hanc & priorem libanotidis speciem inter laserpitia collocavi, non quod sint umbellæ indescriptæ, sed quod male nominatæ & dispositæ ab authoribus inter libanotides sint: cum enim sunt vera & genuina laserpitia à seminibus, odore simul & sapore, inter laserpitia secundum regulam à natura præscriptam sunt disponendæ, consule prælud. nostr. Botan. pag. 370. & 443.

⌘ **L** *Aserpitium* lobis angustioribus dilute virentibus plurifariam divisis, à laserpitio Gallico seu Massiliotico Lob. distinguitur solo foliorum colore dilutius virenti.

⌘ **L** *Aserpitium* lobis angustioribus, longioribus, & dilute virentibus conjugatim positis. A cæteris, angustioribus foliis præditis, primò sola positione foliorum discriminatur. Secundo semina producit aliis foliaceis undulatis, aut rugosis, sed non verrucosis ut costus amara J. B. vide Tab. Generalem icon. sem. 8. 9. 10. de seminibus laserpitii.

Pastinaca

⌘ **P** *Astinaca tenuifolia sylvestris lucida.* Hæc folio est crassiore, lucido, glabro, & atrius virente sylvestris vulgaris, quæ pilis scatet & in foliis & caulibus. Semina etiam habet majora, crassiora, magisque hispida, seu villosa, quibus notis facile à carota sativa seu sylvestri vulgari distinguitur.

⌘ **P** *Astinaca tenuifolia, seu carota radice & umbellâ luteâ.* Hæc à cæteris carotæ speciebus solo umbellæ colore dilute luteo, seu ὀχρολεύκη primo intuitu florens discernitur: antequam floreat neptiquam ab oculatissimo Botanico à carotâ vulgari distingui potest.

⌘ **P** *Astinaca Cretica radiis gingidii longioribus.* Hæc carotæ species radios producit quinas uncias longos, crassiores multo & rigidiores quam sunt gingidii aut visnagæ radii, concavam pariter ut visnaga & carota vulgaris constituit superficiem, nidi avis instar, præcipue dum umbella feminibus oneratur. Semina villosa, hispida carotæ ritu fert, eaque multo majora, & crassiora, unde ab umbellæ & feminis formâ ad daucum seu carotam reduximus; quin & à longitudine & crassitie radiorum, semina ferentium in cimis caulium, specifica oritur differentia, quâ à reliquis omnibus dauci speciebus quam facillime distinguitur.

⌘ **C** *Aucalis major Daucoïdes Tingitana.* Hæc umbella sub exitum è terra, & adhuc dum folia per terram strata gerit, dauci vulgaris, seu carotæ adeo similia habet, ut quivis Botanicus peritus eandem daucum esse concluderet, antequam caulescat & semina producat; caules enim producit sesquipedales & bipedales, si fertili terræ committatur, in quorum summis nascuntur flores albi (qui antequam expandantur purpurascunt) ex quinis petalis, bifidis conflati: singulis deciduis floribus succedunt bina semina oblonga, paululum compressa, longissimis & tenuissimis aculeis donata; quin & singula semina binis carinis in dorso, & binis infra ad basin (quâ adhærent) afficiuntur, ita ut duobus feminibus sibiinvicem adhuc arte conjunctis octo carinæ aculeis longioribus donatæ appareant: propter ampliorem distantiam in parte quâ junguntur, non coeunt in unam Carinæ duæ ad basin hinc inde sitæ, ut cernere licet in laserpitionum feminibus. Insuper umbella hæc concavam constituit superficiem, sicut carota vulgaris; atque hæc omnium caucalidum semina habet maxima, longioribus aculeis, & altioribus cartilagineis membranis donata. Cum triennio aut quadriennio ab hinc ejus semen ex Mauritania Tingitana acceptum terræ commisit Edvardus Morgan, ineunte vere produxit caulem pedalem, & semina duplo minora feminibus quæ hic in Tab. Generali icon. feminum 17. 17. exhibentur: anno verò elapso pullulavit Autumno (quandoquidem per clementiam hyemis nondum perierat) & hoc anno, quo hæc prelo committo, provenit duplò grandior, & semina duplò crassiora produxit; adeo ut congenere suas omnes caucalidum species longitudine aculeorum & latitudine feminum superet.

⌘ **P** *Peucedanum humilior foliis conjugatim positis.* Folia producit longiora hæc peucedani species, è regione rachi, seu nervo medio adnascencia, & quina
R senayo

fenave, nunc plura nunc pauciora, è regione gerit, impari longiori etiam extremum claudente. Ex summa radice parte exit coma seu barba densis capillamentis compacta, cæterorum peucedanorum reliquarumque thruriferarum umbellarum sub diversis generibus contentarum more: ex quorum capillamentorum meditullio sese erigit caulis bipedalis, sustinens flosculos luteos, reflexos in umbellis. Semina fert membrancea, compressa, oblonga, peucedani vulgaris instar (consule Tab. Generalem Icon. feminum 24. 24.) à quò præcipue differt dispositione foliorum per pinnas seu lobos longos conjugatim dispositorum, non autem ut in vulgaribus, Italico scilicet & Germanico tripartitorum, quod satis clare supra innuimus. Semen itidem producit minus.

☞ **T**ordylium majus vulgare, feminis limbo quasi lævi, nobis. Caucalis major Clus. Hist. Hæc omnium hujus generis maxima est species, si altitudinem spectes. Multos à radice producit stolones rectos, bicubitales & tricubitales, interdum 4. cubitorum altitudinem attingentes, striatos, intus cavos, geniculis interceptos, & in plures superius ramos divisos, sub quibus lata sede adnascuntur conjugatim, seu binatim è regione magna, alataque folia, in ambitu incisa, seu serrata, instar pastinacæ latifoliæ (cujus & hæc, & duæ alteræ Tordylii varietates, pastinacæ sylvestres apparent etiam esse species) nonnihil etiam hirsuta. Summis ramis innascuntur umbellæ candicantium florum, subtus parum purpurascentium, & uti loquuntur, ad carneum colorem accedentium; quibus singulis succedunt bina semina lata, fere ut sphondylii vulgaris, spissiora in margine; & crassiora, in convexa & exteriori parte subhirsuta, quod etiam conspicitur in reliquarum Tordylii specierum seminibus à nobis exhibitis, estque hujus semen limbo paululum protuberante, quasque lævi, granulisque minus conspicuo, quam in Tordyllo Syriaco & Apulo nobis, in Tabula 7ma descriptis. Consule Tab. Icon. feminum 27. 27. 28. 28. 29. 29. ubi trium horum Tordyliorum semina optime sculpta conspiciuntur, in summo mucrone bifida, seu aculeata. Radicem hæc habet albam, duram, multis fibris lignosis præditam. Ex hac descriptione penitus quasi ex Clusio allata, omnino apparet Tordylii species perfecta & genuina, ergo male à Casparo Bauhino aliisque authoribus, ex Carolo Clusio transcribentibus & denominantibus, nuncupatur adhuc in hodiernum usque diem caucalis major. Cum ex libro naturæ manifestum fit caucalidum omnium semina esse aculeata, seu echinata, hujus autem semen membranaceum, compressum, rotundum, seu orbiculatum, justiore titulo inter congeneres pro Tordylii specie nobiscum habebitur, & cum Jacobo Plateau, qui ejus semen ad Carolum Clusium misit, atque Tordylii nomine insignivit.

☞ **M**yrribis perennis alba minor, foliis hirsutis, semine aureo. Hæc myrrhidis montanæ species inter cæteras congeneres suas perennes facile distinguitur, quod folia læviter hirsuta, & semen rostratum, striatum, brevius, aurei coloris producat. Dantur duæ aliæ hujus varietates, quæ hac nota à præcedenti distinguuntur, quod folia unius sunt multo prioris hirsutiora, seminaque striata multo sunt seminibus aureis prioris longiora. Ultima folia habet hirsutissima, & semina longa, etiamque subfusca.

Myrrhis

⌘ **M***Yrrbis* perennis, lutea Daucoïdes. Inter cæteras omnium myrrhidum species perennes facile cognoscitur, quod folia producat dauci vulgaris, aut carotæ omnino æmula, atque umbellam ferat luteam, cum omnium reliquarum umbellæ floribus consent albis: adde quod hujus semina striata sunt reliquarum (majore odorata, & annua nodosa aspero semine exceptis) myrrhidum seminibus longiora, minus tamen tumida feminibus aureis montanæ prioris descriptæ.

⌘ **M***Yrrbis* annua, nodosa, semine rostrato, aspero, oblongo. Hujus caules ad geniculos crassescunt, nodosve gerunt turbinatos, seu pyriformes omnium myrrhidum maximos. Flores fert albos in summis caulium bipedalium, quibus singulatim evanidis succedunt bina semina striata, aspera, seu rugosa, ruffa, seu potius sublutea in parte gibba, seu convexa, suntque multo cæterarum myrrhidum feminibus (præter majoris odoratæ semen) majora & crassiora. Vide Tab. Generalem Icon. feminum 38. 38.

⌘ **M***Yrrbis* annua semine striato lævi. Hæc est caule hirsuto, bicubitali, ad singula genicula etiam nodoso, turbinato, seu in medio crasso, intus vacuo. Folia ei sunt apii modo dissecta, hirsuta, maculis subrubentibus aut fuscis (caulis etiam subcæruleus) conspersa. Semina in summis ramusculorum cimis sunt rostrata, læviter striis obducta, ac si lineis tribus singula semina atramento tingerentur; ac proinde cum carinæ & sulci vixdum apparent, lævi dicitur semine nobis, ut & sequens.

⌘ **M***Yrrbis* tuberosa, nodosa, coniophyllon, nobis. Hæc à cæteris omnibus hisce notis sequentibus dignoscitur, primo tuberositate radicis (quæ ipsi & Smyrnio Cretico inter umbellas annuas, inter perennes Bulbocastano solummodo convenit) 2do nodositate caulis ad genicula, quæ ipsi cum prædictis duabus myrrhidum speciebus communis est; sed hujus omnino folia sunt cicutæ foliorum æmula, & quod notatu dignum, ipsam cum prædictis notis à cæteris distinguit. Bina aut terna internodia versus terram pilis hirsutis & incanis scatentia habet, cætera sursum versus fert lævia, & subfuscis maculis distincta aut notata, cicutæ vulgaris ritu. Quam inepte ab authoribus cicutaria dicatur discutiendum relinquo Botanicis Doctis in arte, quos remitto ad hallucinationes Casp. Bauh. aliorumque authorum de hac umbella, cap. infra de cicutaria, à nobis observatas.

⌘ **M***Yrrbis* annua semine striato, villoso, incano. Uno aut altero verbo hæc est myrrhis à semine, odore, & sapore; ergo male daucus creticus authoribus dicitur. Vide plura infra inter hallucinationes Casp. Bauhini aliorumque authorum cap. de dauco & Meo à nobis allatas.

Cerefolium

☞ **C**erefolium sylvestre perenne seminibus lævibus nigris, Nobis. Hoc primò duratione à Cerefolio sativo differt, secundò quod sponte proveniat in pratis & fossis, in omnibus provinciis quas unquam adii, notatim circa Biturigum, Pictonum, Blæsenfium, Aurelianensium caput, omniumque horum caput Lutetiam Parisiorum, item in Anglia sponte passim in suburbiorum & pagorum (adjacentium Londino, Oxonio, aliisque oppidis) fossis & pratis. Est autem sativo seu hortensi multo majus hoc cerefolium, foliaque multo longiora, duriora, caulesque majores, solidiores, magisque striatos, atque intus medulla duriori plenos, bicubitales, & altiores producit, ad quorum singula genicula proveniunt etiam tubercula nodosa. Semina sunt lævia, nigra, duplò fere cerefolii sativi seminibus crassiora. Durat (uti dictum) in multos annos, atque his notis à cerefolio vulgari seu sativo hortensi facile dignoscitur; at in hoc conveniunt, quod utriusque semen fit læve, nigrum, aut subnigrum, sine striis, seu carinis vel fulcis, quod soli huic ac Tordyllo inter umbellas convenit. Non potest dici myrrhis (ut volunt authores omnes) cum non habeat semen striis præditum, sed potius cerefolium, cum ejus semen sit cerefolii modo læve & nigrum; atque his notis distinguuntur inter se myrrhis & cerefolium. Vide prælud. nostr. Botanicorum, pag. 288. & infrà hallucinationes Casp. Bauhini aliorumque authorum de cerefolio & myrrhide. Consule etiam Tab. Icon. seminum 34. 34. 35. 35. 36. 36. 37. 37. 38. 38. 39. 39. 39^a 39^b quibus denotantur semina myrrhidum, & 40. 40. 41. 41. quibus indigitantur cerefolii sativi & sylvestris perennis semina.

☞ **V**aleriana major sylvestris foliis latioribus. Hæc est tantum varietas valerianæ majoris sylvestris, cujus folia sunt tantum latiora, minus hirsuta, dilutius virentia, costæ mediæ lobatim ut in vulgari adhærentia. An species distincta, an varietas hæc tantum habeatur, parvo discrimine refert, in sylvis & in hortis diversa facie cognoscibiles tamen nobis apparuere.

☞ **V**alerianella femine umbilicato, nudo, oblongo. Hujus semen est oblongum nudum, cavum in prona parte, gibbum seu convexum in supina, sicut cernere licet in valerianella femine umbilicato rotundo. Quatenus in longitudinem porrectum & cavum est hujus semen, non difficulter distinguitur à consorte sua valerianella femine umbilicato, nudo, rotundo, quod insuper colore conspicitur ruffo, at illius albido, ut alibi dictum est, donatur: vide Tab. Gen. Icon. 50. 51. 52. 53.

☞ **V**alerianella femine umbilicato hirsuto. Est duplex, hirsutum majus cavum in medio & extremo superficiei pronæ, vel hirsutum minus cavum in medio superficiei pronæ tantum. Hisce notis præcipue distinguuntur, cum à foliis (quæ colore aut textura parum differunt) vix cognosci possint. De harum seminibus, consule Tab. Generalem icon. seminum 54. 55. 56. 57. ejusdemque explicationem, quæ omnium prædictarum & sequentium valerianellarum (præter lactucam agninam, seu olus album Dod.) singularia & unica indigitat semina.

☞ **V**alerianella Arvensis serotina altior, femine turgidiori. Hæc est caule bipedali, aut sesquipedali, qui in summo candicantes fert flores umbellatim dispositos omnium tardissime provenientes; floret enim maturo frumento sub exitum

rum Julii, aut circa initium augusti aliquando citius, aliquando tardius, semine singulari, crassiori, & turgidiori prægnans reperitur. Præcox autem humilior, semine compresso & parùm convexo binatim juncto afficitur, quod in nullis aliis valerianellarum speciebus observare nobis licuit. Flosculos producit parvos, pentapetalos, seu quinis segmentis in margine divisos, subcæruleos, aliquando albos, & quasi obtutum fugientes; exeunte hyeme maturius floret cæteris, & brevi post semen binatim junctum, aliarum umbellarum propriè dictarum more perficit; quod etiam supra à nobis in doctrina valerianellarum observatum & notatum, ut diligentius observarent Botanici discrimen inter hanc præcocem arvensensem, seu oleraceam (lactuca agnina, olus album, aut locusta, dictam,) & serotinam nostram, semine singulari turgidiori præditam. Hanc præcocem, etiam si ab omnibus quasi authoribus neotericis describitur, de novo descripsimus, atque ejusdem semen delineandum conjunctim & separatim curavimus, quia ejus differentia neutiquam ab aliis authoribus ante me scribentibus bene observatur. Jam è longinquo suboleo aliquem plantarum nomenclaturæ compilatorem, ex Theatris, pandectis, & Historiis Generalibus transcribentem mihi objecturum, hanc præcocem valerianellam (cum sit umbella propriè dicta) male collocatam, nec secundùm methodum à natura datam esse dispositam. Ipsum docuisse quid sit pro hac vice sufficiet, rationes in medium proferre aliàs non nos pigebit, unum hoc addo impræsentiarum, quod quoad foliorum dispositionem, odorem, & saporem cum prædictis convenit, ab ipsis quoad duplex semen recedit. Hoc contingit multis aliis speciebus in pauculis differre quæ in multis aliis maxime conveniunt; cum nullo subalterno genere umbellarum propriè dictarum melius & aptius hanc collocari posse assero. Si transcriptores illi quicunque fuerint, meliorem rationem addiderint, aliquid ipsos ex proprio cerebro deprompsisse dicam.

☞ **V**alerianella scabiosæ semine, seu stellato, major Lusitanica. A valerianella scabiosæ semine minore, à Doctissimo Fabio Columna descripta, & picta, sola magnitudine seminum præcipue differt: suntque majoris Lusitanicæ semina stellata duplo seminibus ipsius valerianellæ à Fabio Columna descriptæ majora. Semina omnium harum valerianellarum delineanda, & sculpenda curavimus, quandoquidem omnium harum differentia præcipua consistat in seminibus, diversimode à natura factis: folia quasi omnium ad eundem modum constructa sunt; etiam si poterit aliqua ex foliis itidem decerpi distinctio, semina certissima dant indicia.

☞ **P**impinella sanguisorba major, Canadensis, spicâ longiori rubrâ. Hæc à sanguisorba majore vulgari, seu sorbestrella in hoc differt, quod spicam gerat duplo aut triplo longiorem, ternis aut quaternis aliquando uncis constantem. Folia habet etiam majora, & ampliora, cæterà par est.

☞ **P**impinella major agrimonoides. Est foliis asperis, & hirsutis, agrimonix instar. Primo intuitu, seu facie primâ, agrimonix speciem præ se fert, quandoquidem cum foliis tum odore agrimonix omnino accedat. Folia inquam habet rugosa, seu aspera & hirsuta, costæ seu nervo medio è regione adhærentia (aliarum pimpinellarum more) quæ contrectata gratissimum eructant odorem, agrimonix Italicæ odoratæ quam proxime accedentem. Caules sunt pedales & in solo fertili sesquipedales,

non rectâ ascendentes, sed procumbentes: in quorum cimis proveniunt spicæ breves, feminibus striatis & quasi undulatis (gratissimi etiam odoris) onustæ. Vide Tab. Generalem Icon. seminum 65. & Tab. Icon. umbellarum. 12.

☞ **T** *Halictrum* majus filiqua feminis striata, foliis rugosis, trifidis. Hoc Thalictrum facile inter cætera distinguitur, quod foliis donetur asperis, rugosis, trifidis, mucronibus acutioribus, quam qui in foliis cæterorum conspiciuntur. Caules sunt striati admodum, seu angulosi. Siliquæ quibus semina cylindrica, lævia, seu plana, subfusca, seu rubra in medio crassa, & tumida, versus extrema gracilescentia includuntur, sunt striis majoribus etiam donatæ. Vide de filiquis striatis & triquetris, & feminibus inde exemptis Tab. Generalem iconum seminem 68. 69. 70. 71.

OBSERVATIONES GENERALIORES EX UMBELLARUM SECTIONE COLLECTÆ.

UMBELLÆ LUTEOS gerentes flores.

<p><i>Libanotis cachryophoros floribus luteis</i> J. B.
 <i>Fæniculum</i>, ejusque species.
 <i>Levisticum</i>.
 <i>Siler montanum</i>.
 <i>Seseli Æthiopicum</i>, frutex.
 <i>Seseli pratense</i>, herba.
 <i>Cicutaria maxima</i> fœtidissima.
 <i>Angelica sativa</i>.
 <i>Archangelica</i>, J. B.
 <i>Apium peregrinum luteum</i> & <i>angustifolium</i>.
 <i>Perfoliata</i>.
 <i>Bupleurum</i>.
 <i>Daucus</i> 3^{ius} fol. coriandri fl. luteo, J. B.
 <i>Pastinaca Syriaca</i> seu <i>secacul Arabum</i>, J. B.
 <i>Pastinaca tenuifol.</i> seu <i>daucus syl.</i> umbella
 lut. C. B. P.
 <i>Daucus montanus apii folio fl. luteo</i> 1^{mus} in
 Prod. B.
 <i>Daucus creticus nodosus umbella lutea</i> Hon.
 Belli Ponæ.</p> | <p><i>Pyrethrum fol. longioribus umbella lutea</i>,
 C. B. P.
 <i>Thapsia</i>.
 <i>Panax asclepium Apulum</i>, Col.
 <i>Ferula galbanifera</i>, ejusque species.
 <i>Panax Asclepium</i>.
 <i>Panaces Asclepium alterum Dalp.</i>, J. B.
 <i>Anethum</i>.
 <i>Peucedanum</i>, ejusque species.
 <i>Pastinaca latifolia</i>, ejusque species.
 <i>Panaces peregrinum</i>.
 <i>Pastinacæ latifoliæ affinis panax sive pseudo-</i>
 <i>costus fl. luteo</i>, J. B.
 <i>Apium montanum nigrum</i>, J. B.
 <i>Libanotis quibusdam, fl. lut. sem. ferula</i>, J. B.
 <i>Pastinaca tenuifol. radice & umbella lutea</i>.
 <i>Caucalis hispanica sem. rugoso</i> Clus. Hist.
 <i>Lappa Canaria sive caucalis maritima</i>
 J. B.
 <i>Myrrhis daucoides lutea</i>, nobis.</p> |
|--|--|

UMBELLÆ FLORE PURPUREO CARNEOVE DONATÆ.

<i>Meum Alpinum umbella purp.</i>	<i>Pimpinella saxifraga major umbel. rubenti.</i>
<i>Daucus montanus Clus. fl. carneo semine seli-</i>	<i>Cicutaria palustris rubra, C. B. P.</i>
<i>no hortensi æquali.</i>	<i>Sphondylium, nonnunquam.</i>
<i>Fœniculum tortuosum.</i>	<i>Coriandrum</i>
<i>Caucalis fl. rubello Clus.</i>	<i>Reliquæ omnes umbellæ gaudent fl. albo,</i>
<i>Caucalis latifolia purp. Col.</i>	<i>præter prædictas luteo & hæc rubro donatas,</i>
<i>Caucalis leptophyllos purp. Col.</i>	<i>nec umbellam cæruleo colore donari unquam</i>
<i>Caucalis sem. aspero flosculis rubentibus.</i>	<i>observavimus.</i>

UMBELLÆ QUARUM RADICES, ALIQUANDO
folia succum reddunt album, aut lacteum, croceum, ruffumve.

<i>Cachrys, ejusque species.</i>	<i>Lasertium, ejusque species.</i>
<i>Siler Montanum.</i>	<i>Thapsia, ejusque species.</i>
<i>Siler aquilegiæ foliis.</i>	<i>Ferula, ejusque species.</i>
<i>Oenanthe succo viroso cicuta facie Lob. 7. B.</i>	<i>Peucedanum, ejusque species.</i>
<i>Fœniculum.</i>	<i>Panax asclepium, ejusque species.</i>
<i>Cicuta.</i>	<i>Panaces peregrinum.</i>
<i>Smyrnum.</i>	<i>Sphondylium.</i>
<i>Crithmum.</i>	<i>Oreoselinum.</i>
<i>Levisticum.</i>	<i>Thyselinum.</i>
<i>Angelica.</i>	<i>Seseli palustre lactescens,</i>
<i>Caucalis Hispanica sem. rugoso, Clus.</i>	<i>Saxifraga cervaria nigra.</i>
<i>Caucalis Hispanica, Clus. lac reddit teste</i>	<i>Myrrhis major odorata.</i>
<i>Cam.</i>	<i>Cerofolium.</i>

UMBELLÆ QUARUM RADICES INSERVIUNT
culinæ, seu umbellæ edules radicibus.

<i>Bulbocastanum.</i>	<i>Carui.</i>	<i>Crithmum spinosum.</i>
<i>Sisarum.</i>	<i>Pastinaca tenuifolia.</i>	<i>Pastinaca latifolia.</i>
<i>Apium hortense.</i>	<i>Smyrnum majus.</i>	

UMBELLÆ QUARUM SEMINA
culinæ aut pharmacis inserviunt.

<i>Fœniculum.</i>	<i>Sison.</i>	<i>Pyrethrum.</i>	<i>Lasertium.</i>
<i>Cuminum.</i>	<i>Sium.</i>	<i>Daucus seu carota.</i>	<i>Anethum.</i>
<i>Levisticum.</i>	<i>Ammi.</i>	<i>Seseli prat.</i>	<i>Myrrhis.</i>
<i>Siler.</i>	<i>Apium.</i>	<i>Meum athamt.</i>	<i>Myrrhis villosa sem. seu</i>
<i>Angelica.</i>	<i>Garum.</i>	<i>Smyrnum.</i>	<i>daucus Creticus.</i>
<i>Pimpinella saxif.</i>	<i>Anisum.</i>	<i>Thapsia.</i>	

UMBELLÆ

UMBELLÆ QUARUM FOLIA INSERVIUNT

culinæ, & pro acetariis condiendis mensæ inferuntur.

*Feniculum.**Apium.**Anisum.**Cerfolium.**Valerianella.**Critbnum.**Carui.**Myrrhis.**Scandix.**Pimpinella sanguisorba.*

UMBELLÆ CONCAVAM CONSTITUENTES

(nidi avis instar) superficiem.

Pastinaca tenuifolia, seu *carota*. *Gingidium*, seu *visnaga*. *Feniculum azoricum*. *Tordylium Syriacum*. *Daucus creticus*, & si quæ aliæ.

UMBELLÆ RADICE REPENTE PRÆDITÆ.

Angelica erratica Thal. *Imperatoria major*, C. B. P. *Ammi perenne*, nobis. *Ammi* quorundam Dalpⁱⁱ Hist. Lugd. & si quæ aliæ. Reliquæ omnes umbellæ proprie dictæ aut pollent radice carnosâ, turbinatâ, longâ aut singulari aut pluribus simul junctis, multifidis, furcatis, aut bifurcatis; vel fibrosâ : perpaucæ tuberosâ donantur radice, ut *myrrhis nodosa*, *tuberosa*, *coniophyllon*, & *bulbocastanum*.

Nota omnium umbellarum semina esse calida & sicca in remissione aut intentione gradu de veritate hujus assertionis, penes palatum eadem gustantium esto fides. Inter umbellas improprie dictas reperiuntur *valerianæ* & *Thalictri* quædam species repentes.

HALLUCINATIONES

CASPARI BAUHINI,

ALIORVMQVE AVTHORVM.

CONDITA hæc nostrâ novâ, & inauditâ umbellarum doctrinâ, ex libro naturæ observatâ, in quâ pleræque umbellæ, quæ à Casparo Baubino, aliisque authoribus confusè tractantur, restitutæ per genera & species, secundum tabulas cognationis, & affinitatis dispositæ exhibentur; non abs re fore putavimus hallucinationes ejusdem authoris, in singulis capitibus admissas præmonstrare; nec non in prælimine cujusque capituli Nomina antiquorum, cum Græca, tum Latina, ex Theophrasto, Dioscoride, & Plinio, aliisque authoribus à Baubino desumpta offerre.

CAPVT I.

De Libanotide.

Λιβανotis, quod radix ὄζα λιβάνυ, thus redoleat, duplex est, latifolia, & fernla folio: latifolia Theophrastus lib. 9. c. 12. Genera duo fecit, alterum sterile, alterum fertile, & alterum, tam fructu, quam folio utile, alterum tantum radice: fructiferum, folium apio palustri simile, sed majus habet: sterile, folio lactuca amara constat. Plin. lib. 19. c. 12. de libanotide confuse egit, sicut & l. 20. cap. 16. cum conycis miscuit.

Baub. Pin. pag. 157 col. i. pl. i. libanotis latifolia major, C. B. P. major Theophrasti, Hist. Lugd. & ibidem Pl. ii. altera latifolia sive vulgarior, C. B. P. Sefeli Æthiopicum, Dod. Hæc duæ sunt veræ & genuinæ laserpitii species, quia utriusque semina pluribus alis foliaceis rotæ molendinæ fluvialis pinnarum instar conjunctim constant: differunt inter se magnitudine, colore, & incisura, seu laciniis foliorum.

Pag. eadem col. ii. Pl. iii. Libanotis latifolia minor sem. crispo, C. B. P. & Prod. Libanotidi similis costus amara, sem. crispo, I. B. Hæc umbella pariter propter rationem antedictam debet pro laserpitio accenseri; quin & à prioribus latitudine foliorum (quæ sunt amplissima) & seminum rugositate & crispitudine facile distinguitur, quia bina semina floribus singulis albis succedentia producit crassa, crispa, verrucosa in alis suis foliaceis, undas quasi maris referentibus: hoc præcipuè nomine & hanc, & duas præcedentes umbellas, quum laserpitiorum gerant tesseram, juncto odore, & sapore laserpitio consimilibus, ad congeneres amandavimus, ex libro naturæ edocti, non obstante denominatione atque dispositione authorum sub libanotidis nomine. Non enim cum libanotide verâ & genuinâ à nobis sub initium hujus tractatuli propositâ (cachriserâ scilicet) sunt disponendæ, propterea quod sint thuriferæ, ut volunt authores, quia hoc secundario ipsis contingit, quemadmodum aliis multis umbellis sub diversis omnino signis militantibus; ut demonstravimus supra in observationibus generalioribus umbellarum succum album, luteum, ruffumve, thus olentem fundentium.

Pag. eadem col. ii. Pl. iv. Libanotis minor apii folio, C. B. P. Libanotis Theop. Lob. Adv. Cum hujus semen sit anethi candidum ex Lobellii loco citato, atque larum ad pastinacæ latifoliæ semen nonnihil accedens ex I. Bauhino, ex libro naturæ ad genus septimum hujus tractatus præcedentis, releganda est, & inter congeneres illic collocanda.

Ibidem col. ii. Pl. v. Libanotis apii folio semine aspero, C. B. P. Rosmarinus foliis selino similibus sive siler creticum Hon. Belli Ep. i. ad Cluf. cujus hæc sunt verba; Rosmarini hujus folia sunt selino similia, serrata, floresque in umbella albi, quibus evanidis succedunt semina oblonga, aspera; radice nititur crassa, foris nigra,

intus alba, thus maximè olente; hinc colligere quivis poterit, hanc umbellam esse laserpitii speciem. Ex semine & tota facie foliorum, cum præcedentibus congeneribus suis collocandam, nemo mediocriter in arte Botanica versatus inficias ibit.

Ibidem col. ii. Pl. vi. libanotis latifolia aquilegiæ folio, C. B. P. & Prod. Paucis perstringemus hanc nec esse ex genere libanotidum, nec laserpitiorum; habet enim semina oblonga, depressa, striata, ergo aptius ad siler refertur, cum quo omnino conformis est umbella ex structura seminum; nam siler hoc habet peculiare, quod ejus singula semina septem carinis sive striis (id est tribus majoribus & quatuor minoribus) donentur: hoc non conspicitur in prædictis laserpitiorum generibus, aut speciebus, quorum semina duabus alis foliaceis erectis in dorso uniuscujusque seminis, & unâ hinc inde in basi donantur, quæ in binis seminibus adhuc viridibus nec dum exsiccatis arcte sibi vicem junctis, constituunt rotam sex alas adinstar pinnarum rotæ molendinæ fluvialis, ut supra à nobis dictum in cap. de laserpitio. Cumque igitur hæc libanotis, authoribus sic dicta, at nobis siler aquilegiæ foliis, omnimodam habeat conformitatem cum silere montano majore in seminibus, cum silere in tab. nostris collocavimus. Neque in tota dispositione umbellarum semine striato donatarum, aliæ conspiciuntur hæc notâ prædictâ in seminibus affectæ præter sileris species; atque promde conformitas in seminibus mihi in hoc silere aquilegiæ foliis (sicut in aliis omnibus umbellis) conformitatem generis detexit: adde quod hujus semen odore & sapore cinamomum repræsentet, atque masticatum quid aromaticum redoleat, sicut & majoris, & minoris sileris semen; adeo ut 1^a 2^a 3^a 4^a & 5^a harum libanotidum species ad laserpitii familiam remitti debeat: per consequens ad cap. 3. doctrinæ superioris. 4^a autem species ad 7. caput doctrinæ nostræ novæ. vi. & vii^a ad secundum caput nostrum, non obstante (inquam) lachryma thurifera, quæ emanat ex radicibus harum omnium, quandoquidem hoc sit commune hisce, & multis aliis infra dicendis, sub diversis tamen generibus disponendis, habita ratione ultimæ figuræ seminum cum libanotidis latifoliæ aquilegiæ folio, tum libanotidis fertilis Theophrasti, seu ligustici vulgaris.

LIBANOTIS FERULÆ FOLIO,
& panax Asclepias.

Λιβανotis Dioscoridi lib. 3. c. 87. duum est generum; unum facundum, cujus semen rotundum, angulosum, acre, linguam exurens, & χαλκίς vocatur, foliis fœniculi, cui alterum consimile, semine lato, minime exurente. Sterile illorum similitudinem refert, sed, neque caulem, neque florem, neque semen promittit. De hujus posterioris assertionis veritate multum dubito.

Pag. 158. col. i. Pl. i. libanotis ferulæ folio, sem. anguloso, C. B. P. Hic intelligitur libanotis cachryophoros vera & genuina nostra, semine fungoso pericarpio lævi incluso, & ferulæ folio. Ex descriptione omnium authorum in pinace à Casp. Bauhino citatorum, nullam observo fulcorum aut striarum factam mentionem in feminibus, nisi apud Andream Cæsalpinum Doctissimum Philosophum & acutissimum Botanices scriptorem, cujus verba hæc sunt. Libanotis candida semen fert crassum, rotundum, ac striatum, osseo cortice candido præditum, in quo nuclei instar factum intus apparet semen, multo amplius, quam in crithmo. Eriamsi hucusque non reperiantur apud auctores species libanotidis genuinæ, seu cachryos distinctæ, sed confusæ omnino traditæ, sub initium tamen hujus tractatus clare cernere licet notam genericam libanotidis genuinæ, ejusque species notis suis particularibus ex libro naturæ petitis, cognoscibiles.

Eadem pag. 158. Col. i. Pl. ii. Libanotis ferulæ folio & semine, C. B. P. panax Asclepium, Dod. Cum hujus semen sit compressum, membranaceum, oblongum, striis depressioribus ornatum, & folia pariter ferulacea, ad suas umbellas congenere, ferulam scilicet & anethum, esset releganda.

Ibidem Pl. iii. Libanotis fœniculi folio sem. foliaceo, C. B. P. Hæc propter ante dictam rationem eodem debet amandari, cum Dodonæus & Cæsalpinus eidem tradant semina foliacea, depressa, oblonga, nigra, acris, odorata. Nascitur in Creta teste Camerario, ubi fœseli vulgo dicitur, & in Sicilia, ubi peucedanum appellatur: hæc appellationes magis proprie conveniunt aliis plantis, ut aliis à nobis dictum.

Ibidem col. ii. Pl. iv. Libanotidi 2. similis, seu panax Asclepium, C. B. P. panax Asclepium Matth. Lug. Est ferulæ effigie simile, sed multo minus: semine non fœniculi, sed ferulæ lato; eidemque foliis & floribus haud dissimile; ergo ex libro naturæ 2^a 3^a & 4ª libanotidum hic contentarum species, ad septimum genus subalternum, seu cap. 7. doctrinæ nostræ amandari debent; quocumque modo nominentur, modò recte disponantur, hoc me non sollicitum habet. Sunt affines ferulæ à nobiliore, & poriore parte, semine; odore, & sapore consequenter: succum reddunt, qui opopanax dici potest, quemadmodum ferula Galbanum suffundit.

Ibidem col. ii. Pl. v. panax asclepium umbella lutea, C. B. P.

Asclepium alterum, Hist. Lug. Hujus feminis in Hist. Lugd. non fit mentio à Dalp^{io}, ergo quo certò fit reducenda hæc umbella, incertum nobis adhuc est.

Ibidem col. ii. Pl. vi. panax Asclepium sem. foliaceo, C. B. P. panax Asclepium Apulum, Col. Hujus semina (inquit Fab. Columna) foliacea sunt duplicia, alata, binis cartilaginibus donata, ut in Thapsia, &c. Hæc umbella semine ala foliacea lateraliter cincto donatur, ergo ad 4. Genus subalternum nostrum, Thapsiam scilicet esset referenda, secundum symbolum, seu tesseram sub qua debent congenere collocari, & ex libro naturæ similibus addi, tam in nostra tabula 4^a quam reliquis omnibus: proinde male à Casp. Bauh. disjungitur à suis cognatis, Thapsia scilicet, & hic inter dissimiles locatur.

Ibidem col. ii. Pl. vii. Libanotis minor umbella candida, C. B. P. Libanotis septentrionalium herbariorum Lob. Adv. Cum ex ipsius Lobellii descriptione, hujus semen sit exiguum, sub hyemem maturans, minus carui rotundi, fere ammi officinarum par, debet referri ad umbellas semine striato, minore, foliis lobatis præditas, in 2do genere subalternum nostrum ejusdemque 2do membro contentas.

Ibidem col. ii. Pl. viii. Libanotis tenuifolia, German. major & minor, C. B. P. παρδυσίδης major & minor Thal. Curtè & succin- & nimis hic loquitur Thalius in sylvæ sua Hyrcinia (præcipue cum nullam feminum harum faciat mentionem) ut nos quò sint referendæ in ambiguo hæsitare cogamur. Si quis harum & aliarum multarum umbellarum semina ad manus nostras porrigeret, faciliè ad classes suas proprias redigerentur. Præsent alii quod ego non potui: via jam est aperta. Ex dictis tres sunt umbellæ sem. compresso, membranaceo, oblongo, sive sub libanotidis, sive panacis nomine, una semine ala foliacea cincto prædita, & una semine striato minore, hæc libanotidis nomine, illa panacis afficitur. Prima est libanotis vera & genuina & proprie dicta; sub initium nostri tractatus supra de eadem ejusque divisione satis superque dictum. Si detegantur plures species genuinæ cachryos semine pericarpio fungoso incluso præditæ, notà aliqua particulari, aut specifica ab hisce differentes, addantur ab easdem detegentibus & observantibus, nos quas adhuc vidimus dedimus & exposuimus, de non- dum visis nil temere afferendum.

CAPVT II.

UMBELLÆ SEMINE STRIATO MAJORE,
foliis ferulaceis donatæ.

F OE N I C U L U M.

Μάραθρον Dioscoridi lib. 3. c. 81. ἀπὸ τῷ μαρᾷ νεύειν, à marcescendo, quod ejus cum inaruerit, ad condienda plurima multus usus sit; Plin. lib. 19. c. 9. fœniculum anguibus gratissimum, ad condienda plurima, cum inaruit: & l. 20. cap. 23. fœniculum nobilitare serpentes, gustatu senectam exuendo, oculorumque aciem succo ejus resciendo. Latinis fœniculum, quod satum magno cum fœnore semen reddat; vel potius Græcorum imitatione, quod quasi fœnum in hyemem arefactum ac marcidum reponatur.

Genera: Dioscoridi, est sativum, sylvestre, quod ἰππομαράθρον, & duplex est: alterum semine magno, chri simile, aliud semine Coriandri. Idem Plin. lib. 20. c. 23. recentioribus est vulgare, seu sativum, dulce, rotundum, & erraticum, seu hippomarathrum.

Pag. 147. col. i. & ii. fœniculum variat foliorum colore, magnitudine partium, odore, & sapore. Videtur mihi in hoc cap. de fœniculo Casp. Bauhinus multiplicare (cum auctoribus) entia sine necessitate; nam fœniculum vulgare Germanicum i. C. B. P. & fœniculum vulgare Italicum ii. atque fœniculum

sylvestre v. seu erraticum sponte virens in agris Narbonensium differre tantum natalibus apparent. Nam semina omnium sunt tribus striis, seu carinis in dorso, seu convexa singulorum feminum parte, & 4. fulcis prædita, suntque secundum foli fertilitatem aut sterilitatem majora, & longiora, vel breviora

viora & rotundiora. In Septentrionalibus regionibus sunt gustu acri, acuto, in meridionalibus dulciora, & palato multo gratiora.

Male Casp. Bauhinus vulgare Ger. non emac. idem constituit cum feniculo secundo Tab. Etiam si figura cum Ger. non emac. rum Tabernemontani sint eadem, tamen per feniculum vulgare Ger. debet intelligi feniculum sem. striato, oblongo, petalis florum luteis reflexis; at per feniculum rotundum, Tab. intelligitur feniculum semine striato, rotundo, floribus albis, seu candidis, ut vult ipse Casp. Bauh. in Pin. quod in nulla feniculi specie conspici poterit (ex mea opinione;) aut si sit, à vulgato & sapore & odore differt, non minus quam semine minori carui forma, erique alibi disponendum.

Insuper hippomarathrum, seu feniculum sylvestre Tab. Icon. & feniculum dulce Ger. eadem iconem exhibentur, utriusque; tamen icon. repræsentat feseli pratense Monspelienisium; ex hisce facile est inferre Casp. Bauhinum feselios pratensis Monspelienisium figuræ male adaptasse nomina diversa diversorum feniculorum supra citatorum. Vide feniculi distinctas species sub initium 2^æ cap. doctrinæ nostræ supra exhibitæ, quæ sunt odore acuto, acri, aut dulci, hoc est Italicum, vel Azoricum nobis, quod forte feniculum est dulce maj. sem. albo, J. B. cujus icon nostrum Azoricum satis bene refert.

Pag. 147. Pl. vi. hippomarathrum Creticum, C. B. P. & Prod. & Hon. Bell. ep. i. ad Clus. *flor. (inquit ibidem Clusius,) gerit luteum in umbella, folia ut anethum, semina magna cacheri similia, vocatur καρυώφυτον quod latum cuminum sonat.* Ex hac nuda & sterili satis descriptione nihil certi potest determinari, forte tamen à foliis est feniculum Azoricum, si sit semine striato majore feniculi: Si sit semine fungoso pericarpio incluso, commodè satis reduci poterit ad cacherios prædictæ & descriptæ ab initio speciem minimam sem. plano sulcato.

Pag. 147. col. ii. Pl. vii. *Chaa herba ex Japonia.* Ex quo auctore hauserit Casp. Bauhinus hanc plantam inter feniculi species collocandam, non possum assequi: nec ipsum ex ullo auctore ante ipsum scribente excerptisse feniculi aliquam vel minimam notam huic plantæ congruentem percipio. Plantæ ipsius Châ & Te dictæ folia ad nos cum Parisiis tum Blasii degentes delata, in aqua macerata, & postea eadem super orbem aheneum (quo utuntur mulieres ibidem viventes, in linteis suis exsiccandis,) extendi curavimus, quæ nobis apparere, foliis bellidis majoris latiora, & longiora, saltem inte-

griora; quin & odor & sapor foliorum prædictorum, aut per se masticatorum, aut in aqua maceratorum, longe à feniculi odore & sapore recedebant, ac proinde a forma foliorum conclusimus in prælu diis Botanicis non esse umbellam feniculaceis ferulaceisve foliis præditam, & per consequens male à Casp. Bauhino hic inter feniculi species collocatam. Multo minus admitti potest folia Châ aut Te esse folia Myrti Brabanticæ, aut gage Germanorum, aut similem habere effectum, ut volunt quidam Botanici (non ita pridem) homines quidem minime mali, sed male versati in Botanicis, cum chamæleagni, seu myrti Brabanticæ folia fragrantissimum edant odorem, qui calida ipsa & sicca in tertio gradu indicat, nec appropinquant folia Châ (quæ sunt temperatioris naturæ) foliis prædictis aut odore aut sapore, per consequens nec effectum. Nam semina chamæleagni impense sunt calida & sicca, & usque ad tertium gradum accedunt. Fructus & folia molesta sunt cervisie inter coquendum addita, admodum tentantem caput & ebrietatem adferentem eam reddunt, totus frutex cum fructu aridis vestimentis interpositus à tineis & vermiculis ea tuetur. Dod. Hæc dixisse quid non sit Châ sufficiat. Videamus (ex modernis qui ipsam arbusculam crescentem viderunt) quid sit. Petrus Martinus Auctor Atlantis Sinici sic describit Châ, seu Te: *huic est foliolum simile folio arbusculæ quæ Rhus coriaria, seu sumach dicitur, est enim virgultum quod in varias virgulas, seu ramulos sese diffundit. Æstate primum florem emittit, lævi odore fragrantem, hunc evanescentem sequitur bacca viridior mox nigricans. Hac ratione Châ non est chamæleagnus, cum hujus flores exigui, spicati, luteoli exeunt è sinu foliorum, atque hisce succedunt semina aspera cacumine pungentia, in racemi exigui & oblongi formam coherentia, & oleoso succo per maturitatem redundantia: totus frutex cum gravedine quadam odoratus est; præsertim semen & ejus oleaginosa pinguetudo.* Ex hisce (sine longa verborum serie) evidenter apparet quod Châ non sit myrtus Brabantica. Ex verbis Petri Martini quid sit satis evidenter apparet. Qui plura desiderat de Châ, seu Ciâ vel Te, consulat Petrum Martinum Atlantis Sinici auctorem, Athanasium Kircherum, Nicolai Tulpii Obs. Medicas, pag. 400. & sequentibus usque ad finem, Jacobum Bontium, Dialogo vii. Med. Ind. aliosque plures ab ipso Tulpio citatos, versus finem Obs. Med. prædictæ. De viribus ejusdem vide Athanasium Kircherum, pag. 180. aliosque citatos. Modus præparandi apud Sinenses illic describitur etiam, sed jam lippis & tanforibus hic itidem notus.

CUMINUM.

Κύμινον Dioscoridi lib. 3. cap. 68. Theoph. 7. Hist. 4. at Plinio lib. 19. cap. 8. & lib. 20. cap. 14. & 15. cuminum. Genera: Dioscoridi sativum est, cui Æthiopicum, quod Hippocrates Regium vocat, præfert. Secundum locum tenet Ægyptium, reliqua sequuntur; est & sylvestre; alterum capitulis in cacumine rotundis: alterum quod à singulis floribus, cornicula in sublime erecta promit. Sed hæc stirps omnino ab umbellis arcenda, cum sit sui generis, & heteroclyta. Theophrasto genera plura sunt: quare Plinio l. 20. cap. 15. sativum est & sylvestre, Æthiopicum & Africanum; at lib. 19. cap. 8. alterum sylvestre rusticum vocatum, aliis Thebaicum: Æthiopico Africæque palma est: quidam huic Ægyptium præferunt.

Pag. 146. col. i. Pl. ii. *cuminum sem. rotundiore & minore, dulce Melitenisibus, C. B. P.* Est perfecta & omnibus numeris absolutis anisi species, ex seminis forma, ejusdemque odore & sapore; quin & folia habet anisi æmula. Semine autem constat anisi vulgaris sem. crassiore & breviora cum dulcedine quadam, etiam anisi, si masticetur; nec semina oblonga, acuminata, striata, graveolentia producit, ut cuminum officinarum Cæs. ergo male hic collocatur & jungitur ab aniso, à Casparo Bauhino.

Ibidem col. ii. Pl. iii. *Cuminum sylvestre capitulis globosis, C. B. P. sylv. Dod.* Hæc planta non est umbellæ species vera, & genuina, (multo minus cuminum) propter præcipuam deficientem conditionem requisitam ad umbellam propriæ dictam

constituendam; nam singulatim semina summâ parte hirsuta, non binatim aliarum umbellarum more gerit, reti admirabili structurâ contexto, ex quatuor pinnatis, seu plumosis carinis, & lobis plurimis angulosis, veluti laneis composito, singula semina circumvolventi. Quin & cumino, nec odore, nec sapore, nec partium structura, aut compositione accedit, ideo male hic collocatur Dioscoridis exemplo, à Casparo Bauhino, aliisque authoribus inter cumini species. Nos cum dauco cretico (genuina dauci specie) collocavimus in doctrina superiori. Vide explicationem Tab. de Pastinaca tenuifolia, seu dauco supra, in cap. 2. doctrinæ nostræ novæ.

MHON αἰθιμαντινὸν ἢ μέϊον, Meum Athamanticum Diosc. l. 1. c. 3. similiter à Plinio lib. 20. c. 23. nominatum, Meu (scribit) in Italia non nisi à medicis seritur, & iis admodum paucis. Duo genera ejus: Macedonicum scilicet & Hispanicum (non quidem ea duo diversa genera sunt: ceterum iis in locis, plurimum gignitur: Hæc addit ex Dioscoride Dalechampius in notis.) Nobilius, Athamanticum vocant, illi tanquam ab Athamante inventum; hi quoniam laudatissimum in Athamante (monte Pthiotidis Thessaliæ) reperiatur.

UMBEL-

UMBELLÆ SEMINE STRIATO MINORE,
foliis fœniculaceis donatæ.
M E U M.

Pag. 148. col. ii. *Meum dauci cretici facie*, C. B. P. *meum aliud*, Hist. Lugd. Hæc parva umbella quantum ex descriptione à Dalechampio in Hist. sua Lugd. exhibita, colligere licuit, videtur saxifragiæ tenuifoliæ species; & ex semine minutissimo amaro, & floribus minutis candidis eidem potius accedit, quam daucus cretico, cujus semen est oblongum, acuminatum, subalbidum, & hirsutum: nec ex conformatione partium, odore aut sapore Meo Athamantico, seu vulgari tenuifolio convenit.

Ibidem pl. iii. *meum Alpinum umbella purpurascens*, C. B. P. *Daucus Creticus seu mutelina*, Cam. Ep. in Mattheolum. Cum hæc umbella sit semine oblongo, acuminato, subalbido, & hirsuto,

& odorato, saporis aromatici cum manditur, ex verbis Cam. loco citato, atque ratiocinando ex *avropæa* feminis, cujus iconem videre est in Cam. cuius Botanico in arte versato facillimum erit nobiscum concludere, hanc umbellam esse myrrhidis speciem; ergo male hic collocatur.

Ibidem pl. iv. *meum spurium*. Hoc (ut supra diximus in explicatione umbellarum, fol. fœniculaceis sem. minore striato præditarum) propius saxifragiæ tenuifoliæ accedit, & feminis parvitate, sapore etiam, & odore, quàm Meo Athamantico, cum quo conjungitur à Casparo Bauhino aliisque authoribus modernis.

BULBOCASTANUM.

Βυλβοχαΐτιον, cujus Tralianus l. 7. c. 2. meminit, à radice figura bulbosa, & sapore castaneas exprimentem, nomen habet. *Βένιον* Dioscor. l. 4. c. 24. aliqui censent, cui *Ψευδοβένιον* cap. sequenti subjungit.

Pag. 162. col. ii. pl. ii. *Bulbocastanum minus*, C. B. P. *alterum Cam. Hort.* Hoc minoribus bulbis in tractu Rhenano frequens nequitiam est species diversa; sed ex bulbillis, seu potius tuberculis novellis folia tenuiora producit tertio aut quarto anno; nam pro ratione loci & longa duratione grandescunt tuberosæ radices, & consequenter caules & folia cæteræque partes. Hoc valde familiare est multis annosis, & vivacibus plantis, tam tuberosa, carnosæ, quam fibrosa radice

præditis; proinde inadvertenter Casp. Bauhinus cum reliquis authoribus hoc in loco ab ipso citatis, alique post ipsum scribentes, duas constituunt species bulbocastani, cum sit una & eadem, ætate tantum discrepans, adeoque magnitudine & parvitate; quod observare in multis aliis stirpibus quilibet poterit, tam in hortis cultis, quàm in agris sponte provenientibus.

GINGIDIUM.

Γινγίδιον Dioscorides l. 2. c. 167. herbam staphylino sylvestri similem dicit. Plin. l. 20 c. 5. *Gingidium similinum staphylino*.

Pag. 151. col. i. pl. ii. *Gingidium folio feniculi*, C. B. P. *Syriacum Cam. Ep.* & *Gingidium Dioscoridis Rawolfii Hist. Lugd. App.* Confusè admodum descripserunt authores hanc plantam, ut quisvis in arte Botanica versatus observabit, teste Johanne Bauhino. Figuræ Marth. & Cam. multa videntur habere communia cum lappula majore, seu caucalide majore. Descriptio partim ex Dioscoride, partim ex lappula Canaria, partim ex visnaga desumpta est: adeo ut clare illinc colligere licet, fœtitiam descriptionem authorum quorundam, & falsam, majoremque mutationem in iconem Tabernemontani; quod huic compilatori satis est familiare. Accedamus ad veram descriptionem, ex ipsa planta semine prægnante à Johanne Bauhino exhibitam: & postea nullo cum negotio ipsam ad suas congeneres reducemus.

Hæc plantula anetho aut Gingidio nostrati perquam similis, semine lato, laciniato; radice est parva albicante, foliis fœniculaceis, tenuioribus, quàm in pastinaca erratica, gustuque amarioribus: umbellæ in medio capitulum caruleum habenti subsunt folia tenuia, ut melanthio; semina rotunda, confarctim coacta in unum quasi capitulum; unicuique flori bina solent succedere semina, quæ parte coherent mutuo aspera, rugosa, oblonga, extrinsecus striata, in ambitu fimbriata, ut in umbellis quibusdam à nobis exhibitis sub tordylly granulati nomine. Totum semen paulò minus est parvi digiti ungue, aut denariolo; in monte Libano, & Syria locis præruptis provenire scribit Rauwolfius, qui semen communicavit Joh. Bauhino. Ex hisce verbis partim ex Rauwolfio partim ex Joh. Bauhino apparet esse semine membranaceo, compresso, rotundo, binatim juncto, & fimbriato, seu granulato; ut sunt tordylly quædam species, de quibus nos supra diximus in doctrina cap. 7. hujus tractatus. Cum sit foliis anethi & sem. membranaceo, compresso, oblongo, granulato, seu fimbriato in margine, aptius ex mea opinione ad suas congeneres eodem cap. contentas, & à nobis sic congestas revocabitur; appellando anethum sem. membranaceo, compresso, oblongo, fimbriato cum Joh. Bauhino, quàm gingidium, cum quo nullatenus convenit in partibus essentialibus: quippe gingidii semina sunt minora, striata. Cum vero ne vel seminum formæ aut figuræ meminerit Rauwolfius, nec alii ex ipso transcribentes in descriptionibus suis, nec vera sed fœtitia seminum rudimenta iconibus suis appinxere: concludendum est, melius à Joh. Bauhino descriptam & depictam esse hanc umbellam, qui sese plantam Montbelgardii in orto E. C. cultam habuisse, eandemque observasse ait.

Pag. eadem Col. ii. pl. iii. *gingidium foliis cerefolii*, C. B. P. *gingidium Matth. Hist. Lugd.* Nullus authorum à Casp. Bauhino citatorum hujus feminis facit mentionem, ac proinde nentiquam certum est determinatu, an ad gingidium semine striato, villis privato; an ad pastinacam tenuifoliam seu caroram semine villosa donatam, sit reducenda. Umbellæ est (ut inquit Dalp. in Hist. Lugd.) in cacumine alba, eandem undique comantibus foliis eisque laciniatis; & floribus semen prodit (sed formæ & figuræ obliviscitur, more sibi & aliis solito) quo maturescens umbellæ in sese contrahuntur, ut in dauco, seu pastinaca, & taste glutinosæ sentiuntur. Sed cum semina nec describuntur nec appinguntur, quod satis frequenter occurrit apud authores, proinde nos hic, ut alibi, in ambiguo relinquimus dispositionem hujus umbellæ. Poterit esse daucus (propter superficiem concavam) non minus quam visnaga; hoc enim est commune quibusdam sub diversis generibus contentis, ut supra diximus in observationibus generalioribus.

Pag. eadem col. ii. pl. iv. *gingidium folio pastinacæ latifolia*, C. C. P. *gingidium primum*, Dod. *Caucalis Syriaca*, Joh. Bauh. Hæc umbella cum non sit semine striato, non est gingidii, aut visnagæ habenda species, nec caucalis apte à quibusdam dicitur, cum non habeat semen echinatum, aut aculeatum caucalidum more; ergo (ut alibi diximus) concludendum est, cum dispositione & compositione seminum membranaceorum, rotundorum, & compressorum in margine fimbriatorum (Tordylly minimi Apuli, Col. ritu) rum positione foliorum lobatorum, seu per lobos, aut pinnas rachi, seu pediculo medio adherentium, sub tordylly signo militare debere. Per hanc eandem rationem à fœtelicis classe arcetur, ut à nobis dictum Prælod. Botan. pag. 372. Vide Tab. 5. cognationis & affinitatis, & Tab. icon. 9ma in qua conspiciuntur sphondylium, pastinaca latifolia fativa; ubi etiam tordyllyum Syriacum cum caulibus, foliis, & umbellis, feminibus membranaceis compressis rotundis & granulatis onustis representatur. Vide Tab. Generalem icon. sem. 28. hoc tordyllyum maj. Syriacum, & Apulum minimum, & vulgare majus limbo quasi lævi, nobis sic dictum; nil aliud sunt quam nothæ aut spurix pastinacæ latifoliæ species, quarum omnium semina, clypeum, scutumve formâ rotundâ, aut oblongâ representant: ac proinde nos ipsis nomen Anglicano idiomate adaptavimus, *Bucklerwort* in elencho Tab. 5. cognationis & affinitatis.

SELINUM PUMILUM MONTANUM, Clus.

Selinum pumilum montanum, Clus. Hæc omnium umbellarum semine striato minore donatarum minima, annua est planta, & folia habet tenuiter dissecta. Quin & eadem est, quæ a Lobelio dicitur peucedani facie pusilla planta, quæ etiam pro peucedano à C. Bauhino (ut infra docebitur) ponatur, tamen sub di-

versis generibus, & diversis nominibus collocatur cum revera saxifragæ tenuifoliæ sit species. Hoc facile apparet ex lectione Clus. & Lobelii, & seminum descriptione, atque ad se invicem collatione.

SAXIFRAGA PANNONICA, Clus. Hist.

Saxifraga pannonica, Clus. Hist. Hæc est cum congeneribus suis in capite de dauco contentis hic collocanda, quarum maxima pars

foliis constat ferulaceis, & semine striato minore. Vide infra examen, Dauco post pastinacam tenuifoliam cap. de Dauco.

UMBELLÆ SEMINE STRIATO MAJORE,
foliis lobatis donatæ.

SILER.

Siler montanum, Clus. Hist. Dod. *Ligusticum* quod *seseli* officinarum, C. B. P. Plin. l. 19. cap. 8. & l. 20. c. 15. *Siler* nunc appellant, à *Sile* nomine deducto, quia pro *seseli* semine utuntur; at veteres etiam ipsum *seseli* sili & *seli* vocabant. λιβύσιον (Galeno λιβύσιον) ut plurimum in Liguria nascitur, quare à λιβύσιον nomen traxit, in monte scilicet Apenino dicto: incolis παναξ dicitur. Dioscorid. l. 3. c. 58. *ligusticum* sylvestre, est in Liguria montibus: panacem aliqui vocant.

ANGELICA.

Angelica, quam aliqui ad *Smyrnum*, alii ad *Laserpitium*, seu *Sylphium* Cyrenaicum referunt: etiam sancti spiritus radix dicitur, vel a radice suavissimo odore, vel a facultate singulari, qua contra venena valet.

Pag. 155. & 156. *Angelica* fativa, odore, sapore intentione, foliisque dilutius virentibus, & flore herbaceo, ab omnibus sylvestribus distinguitur; adde quod fativa femina producit crassiora, & albidiora. Sylvestres omnes angelicæ species eodem odore, & sapore afficiuntur, sed in remissione gradu. Folia habent saturatius virentia, flores albos, & semi-

na striis depressioribus donata, non alba, sed lurida, aut fusco colore tincta. Qui angelicam sylvestrem majorem, C. B. P. & sylvestrem montanam, C. B. P. imo & aquaticam, C. B. P. ad idem membrum sylvestrium tanquam tot varietates, cælo & solo, & consequenter magnitudine, & parvitate discrepantes reduxerit, ipsi non refragabor.

IMPERATORIA.

Imperatoria, quæ ob raras & præstantes facultates, sic nominata fuit, inter *laserpitium* & *panacem* media videtur.

P. 156. col. i. pl. *Imperatoria*. Odore & sapore omnino sese declarat esse angelicæ veram & genuinam speciem, atque ex foliorum sinibus amplioribus, & serraturis profundioribus, atque rugosis

& inæqualibus ductibus venarum, quibus folia afficiuntur, juncta rependi facultate: semineque depressioribus striis prædicto, inter cæteras sui generis notu est facilis.

ASTRANTIA, SËU IMPERATORIA NIGRA.

Pag. 186. col. i. pl. v. *Astrantia nigra*, seu *imperatoria nigra*. Cum prædicta planta omnes habeat conditiones ad perfectam umbellam constituendam, flores videlicet pentapetalos in umbella producat, quorum singulis evanescentibus succedunt bina semina striata, aspera, & oblonga, quæ clare intuentibus, & ipsam plantam florentem, & semina producentem examinantibus apparent ideoque clare constat eandem veram & genuinam esse umbellæ speciem. Intueantur (quorquor sunt) Botanici curiosi librum ex quo ego hæc hausi, (id est librum naturæ, ut sæpe à nobis dictum) & clarius luce meridiana prospicient me non sine summo jure incuriam & supinam negligentiam Botanicorum ante me scribentium, non solum in hoc loco, sed & passim in hisce meis observationibus, in Casparum Bauhinum, aliosque Botánicos editis redarguisse. Varia sortita est hæc planta nomina ab authoribus neoteriis imposita. Primò propter foliola in summo caulium fastigio subtus incana, supra viridia, stellatim cingentia basin radorum sustententium umbellatim flosculos minimos, astrantiæ

illi fuit inditum nomen. Quoniam vero folia singula pediculis suis innitentia, in quinque lobos ut plurimum obscure virentes, faniculæ vulgaris more gerit divisa, faniculæ illi adaptarunt nomen. Ab aliis multis dicitur helleborus niger, seu veratrum nigrum, à nigredine radicum, quæ ei cum multis aliis stirpibus (quæ non sunt hellebori species) communis est. Verum an non aptius à nobis cum Theod. Tabernæmontano imperatoria nigra astrantia dicta denominetur, legentium hæc, & perpendentium librum naturæ, judicium penes esto. Ex dictis concludimus C. Bauhinum inadvertenter aut saltem non satis diligenter evoluisse librum naturæ, etiam si authorum libros satis accurate perlustraverit, atque omnium stirpium synonyma in pinacem collegerit, opus certe dignissimum tanto viro, tot tantisque laboribus exantatis. Consule Tab. Icon. 4. ubi umbellam feminibus rugosis, striatis, oblongis, binatim junctis oneratam, data opera obtulimus. Vide Tab. generalem Icon. seminum R r & 85. & 86. ejusque explicationem.

S M Y R N I U M.

Pag. 154. col. i. pl. xiii. *σμύρνιον* Dioscorid. *ἰπποσίλιον* Theophr. in Sicilia proveniens.

V

UMBEL.

UMBELLÆ LOBATÆ MINORES, semine striato minore donatæ.

SISARUM.

Σίσαρρον Dioscoridi lib. 2. cap. 139. vulgò cognitum, cujus radix elixa, ori grata est. Sifer Plinio lib. 19. c. 5. quod olim in Germania cibi causa ferebatur, quare eam quotannis à Germanis Tiberius Caesar (Plinio scribente) flagitavit.

Pag. 155. col. ii. pl. ii. Sisarum Syriacum, C. B. P. secacul Arabum, seu Maurorum, sive pastinaca marina Rauwolfii Hist. Lugd. app. Nec Rauwolfius (qui prius hanc plantam detexit & descripsit) nec ille qui eandem ex Rauwolfio transcripsit, inque Historiam Lugd. transtulit verbatim, ullam hujus seminum fecere mentionem, ac proinde difficile est determinare, ad quod genus sit reducendum. Hoc nimis familiare authoribus est, umbellas breviter describere, earumque semi-

num oblivisci, aut saltem eadem negligenter appingi curare: si sit semine pericarpio cartilagineo spinoso tecto, poterit adungi crithmo marino spinoso, & pastinacæ echinophoræ Col. ex quibus emergere potest decimum genus subalternum umbellarum à semine pericarpio cartilagineo sursum spinoso involuto; vide in explicatione tab. 2. in qua disponitur crithmum marinum spinosum.

PIMPINELLA SAXIFRAGA.

Pimpinella & Bipinella à recentioribus, ab ordinibus binis foliorum pinnatim seu plumatim digestis, sic nominata, veteribus indictæ existimantur: quæ etiam Bipennula & pampinella vocantur. Hæc duplex est, pimpinella saxifraga, seu saxifragia, à facultatibus calculorum è renibus expellendorum: altera pimpinella (anguisforba, vel sorbastrella, quod sanguineos fluxus sistat: quæ μυμινελλε Myrepso, & quibusdam (ut Fab. Columnæ) sideritis 2. Dioscoridis censetur.

Pag. 160. col. i. pl. vi. Pimpinella sanguisforba major, & tres sequentes, col. ii. aliæque quotquot sunt hujus farinæ à nobis additæ, aut ab aliis posthac detegendæ & addendæ; cum non sint umbellæ propriè dictæ, non debent hic locari, sed ad calcem umbellarum inter improprie dictas, ut alibi à nobis ostensum. Propter foliorum in appositione similitudinem, cum Pimpinella

la saxifraga conveniunt, sed à spica longiori, floribus, & seminibus diversis discordant: Proinde, nisi me animus longe fallit, aptius à nobis ad congeneres umbellas improprie dictas relegantur, quam hic inter umbellas propriè dictas à C. Bauh. collocantur.

SISON.

Σίσων Dioscoridi l. 3. cap. 64.

SIUM.

Σίον Dioscoridi l. 2. c. 154. ἀπὸ Σιείων, quod in aquis vacillando, ab iisdem praterlabentibus secutiat: vel potius ab excutiendis calculis. Plin. l. 8. c. 22. Sion forte, ejusdem l. 26. c. 8. laver.

UMBELLÆ FOLIIS PLURIFARIAM DIVISIS, semine striato majore donatæ.

Σίσελι Dioscoridi l. 3. cap. 60. quatuor generum, μεσαλειδιόν, foliis fæniculi: αἰθιοπικόν, foliis hedera: πελοποννησιακόν foliis cicuta latioribus; κρεπικόν sive τερδύλιον; Plin. l. 8. c. 32. ex Aristotelis l. 9. Hist. cervas ante partum purgari herba quadam quæ seselis dicatur scribit: & l. 25. c. 8. Seseli cervæ enixa à partu monstravere: & l. 20. c. 22. Tordylion est semen ex seseli.

Pag. 161. col. i. pl. iii. seseli Creticum majus, C. B. P. Tordylum, seu seseli majus, Hist. Lugd. ibidem pl. iii. Seseli Creticum minus, C. B. P. seseli Creticum Lob. Adv. Lobelius duas exhibet icones seselios Cretici in observationibus suis, quibus superferuntur seseli Creticum majus, & seseli Creticum. Nobis videtur Lobelius illic exhibuisse, seu appinxisse semina caucalidis majoris Clus. quæ à nobis describitur & pingitur sub nomine Tordylii majoris, limbo quasi lævi. Cum fimbrias, seu granula omiserit in figurâ utraq; & fimbrias descripserit in adversariis his verbis, semina sunt alba, copiosa, circinata, quasi torcumatis elaborata, orbiculata, compressa, binatim juncta, clypeoli speciem referentia, aut Lobelius in observationibus, & iconibus, per duas suas icones intelligit unam eandemque plantam, videlicet Tordylum nostrum majus vulgare sine granulis, aut per descriptionem à se allatam in adversariis intelligit Seseli Creti-

cum, seu Tordylum Syriacum minus, aut Apulum minimum nostrum, cujus figuram non exhibuit. Insuper notandum quod seseli Creticum majus, & minus, & Creticum fructu majore, & Creticum minimum pl. iii. iv. v. & vi. ibidem, male à C. B. P. & aliis seseli dicuntur, cum ex libro naturæ non sint semine striato, sed semina producant membranacea, compressa, rotunda; quare ad congeneres debent referri umbellas (quarum gerunt tesseram) videlicet sphondylium, pastinacam latifoliam, panacem heracleum, cæterasque tam detectas quam detegendas sub Tordylii nomine, quod nomen à Plinio jure merito iisdem attribuitur, à forma seminis clypeum aut scutum referentis. De seminibus Tordyliorum consule Tab. General. icon. sem. 27 27. 28 28. 29 29. Atque de seminibus umbellarum congenerum, sem. membranaceo, compresso, rotundo, aut oblongo præditarum vide Tab. Gen. icon. sem. 20 20. 21 21. 22 22.

23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33. Ibidem observabis secundum intentionem naturæ, dispositionem omnium congruentium inter se à forma & figura, imo & consistentia feminum.

Pag. 862. col. i. pl. xi. *Seseli palustre laetescens*, C. B. P. & Prod. *Palustre*, Cam. in Hort. Hoc folia habet tenuiter dissecta, ut seseli pratense, atque ab eodem solo succo lacteo ex quali-

bet hujus parte rupta manante, & semine compresso, membranaceo, oblongo, seu subrotundo dignoscitur, ac proinde habita ratione feminis non hic cum seselion speciebus collocandum judicavimus in Tabulis nostris affinitatis & cognationis, sed ad congeneres, similibus seminibus compressis, membranaceis, & subrotundis, & foliis plurifariam divisus præditas amandavimus ad calcem 7^m capitis.

CICUTA.

Κάριον Theoph. 1. Hist. 8. & 6. ejusdem 2. Dioscorid. l. 4. c. 79. Etymologicus ita nominatum tradit, καὶ γὰρ νόμον εἰληγμένον ἐκ σπέρτος τοῖς πίνουσιν. Quare Galenus lib. quod animi mores 3. quod cicuta epata stultitiam pariat, κάριον dicta, desumpto nomine ab eo affectu, quia corpus ipsum torquetur. Plinio l. 25. c. 13. cicuta, cujus caulem viridem à plerisque edi scribit: verum qui sapiunt, ab hujus esu, Socrateo exemplo moniti, abstineant.

Pag. 161. col. i. pl. iv. *cicutaria latifolia tertia*, C. B. P. *cicutaria maxima Brantionis*, Lob. Ob. Nec Lobelius hic (sicut in multis aliis locis) satis sibi constat; an inquit hæc *cicutaria nostra maxima fetida*, aut *Thapsia* 3^{ia} *Salmanticensium*, Clus. vulgo *canbeia*, quæ est Clusio *Thapsia* 3^{ia}, & caulem trium aut 4. digitorum crassitiem æquantem habet, instar caulis ferulæ, imo aliquando humanam altitudinem superantem, flores etiam habet luteos & semina quilibet potuerit ex libro naturæ edoctus concludere esse *Thapsiæ* speciem cum Clusio, quem & ipse Lobelius citat, sed quia sub nomine *cicutæ* à Brancione ipsi communicata erat, excutiens præterit authoritatem Clusii. Quin & vitio vertendum est Casp. Bauhino, qui non attentius perpenderat mancam & imperfectam Lobelii descriptionem, atque ejus dubitandi rationem puerilem in observationibus, ex quibus aperte & manifestè concludendum est, non esse *cicutam* Brancionis, sed *Thapsiam* 3^{iam} Clusii sub nomine *cicutæ* missam.

Pag. 161. col. i. & ii. pl. v. & vi. *Cicutaria palustris latifolia alba & rubra*, C. B. P. Hist. Lugd. Cum ex descriptione Dalpⁱⁱ in Historia Lugd. sem. sunt longo, nigro; & ex Camerario

sunt oblongo semine cerefolii, male constituuntur *cicutæ* aut *cicutariæ* species, quippe hæc semine striato majore donantur, at prædictæ *cicutariæ* palustres propius ad cerefolium sylvestre feminibus lævibus, nigris accedunt, ergo male disponuntur à C. Bauhino quia male nominantur à Dalp^{io} in Hist. sua Lugd.

Pag. eadem col. ii. pl. ix. *Cicutaria bulbosa*, C. B. P. *cicutaria Panonica*, Clus. *Bulbocastanum conioophyllum*, Thal. Hæc umbella, cum sit pariter sem. rostrato & striato, ad myrrhidum classem pertinet, non ad *cicutæ* ordinem, semine striato majore brevi præditæ; ergo male à Casparo Bauhino inter *cicutarias* disponitur, propterea quod major pars authorum ante se scribentium denominationem indidère, & *cicutariam* appellavère; rectius ex libro naturæ myrrhis dicitur tuberosa, nodosa, conioophyllum. Figura vitiosa exhibetur à Tabernæmontano, melior à J. Bauhino Tom. 3. Part. 2. De hisce supra dictis & de infra dicendis judicent docti in arte Botanica, & ad lydium lapidem, librum scilicet naturæ mecum & hic, & alibi confugientes, meæ accedere sententiæ procul dubio ipsos necesse erit; natura monstrante viam, homini Philosopho deviare haud facile erit, si rebus ipsis dicta hæc mea applicentur.

OE N A N T H E.

Οἰάνθη Dioscorid. l. 3. c. 135. quasi flos vinosus, quod odore & quadantenus colore, non sit viti dissimilis: vel potius, quod cum vite floreat: & λεύκανθη à florum candore, quos producit: cujus radix magna, in multa rotunda capitula extuberans. Plinio l. 21. c. 24. *anathe radice magna numerosa, &c.*

Pag. 162. col. i. pl. i. *anathe apii folio*, C. B. P. *anathe* 3^{ia} Matth. Hist. Lugd. Confuse traduntur hujus synonyma à Casp. Bauhino. Angustifolia Lobelii radices habet carnosas, crassiusculas, fusiformes, at 2. Matth. Hist. Lugd. radices sunt filipendulæ instar, sicut & filipendulæ tenuifoliæ Tab. Quin & præcedenti synonymum adjungit Casp. Bauhinus Cuminum Bulbosum Plinii Col. quod est Bulbocastani species, ut ait ipse Doctissimus Andreas Cæsalpinus, ac proinde arcendum ab *anathes* speciebus.

Ibidem col. ii. pl. iii. *anathe pascinacæ sylvestris folio*, semine atriplicis, C. B. P. *anathes species altera* Dalpⁱⁱ Hist. Lugd. Nec hanc videre hucusque cuivis Botanico per agros Montpellierenses expatianti præter Dalechampium videre contigit. Semen ejus atriplicis saltem valde suspectum habeo; forte ex schedulis vetustis Dalpⁱⁱ Molinæus deceptus in hoc, sicut multis aliis, mundo imposuit.

Pag. eadem col. ii. pl. iv. *anathe aquatica*, C. B. P. *Sifer palustre* Hist. Lugd. Perperam Casp. Bauhinus hoc posterius synonymum collocat cum junco odorato aquatili Dod. sunt enim hæc duæ toto cælo differentes *anathes* species, ut cuilibet inveniendi, & easdem in pratis udis, paludosis, & fluviorum ripis consideranti apparet; *Sifer palustre* enim Hist. Lugd. optime *anathen* *cicutæ* (potius apii) folio odore viroso refert. Confule Tab. nostram supra de *anathe*, ejusque explicationem. Insuper Lobelius *anathes aquaticæ* duas apponit figuras, unam cum nodulis, alteram sine tuberculis, radice repente. Taber-

næmontanus duas itidem assignat icones pro unâ & eadem plantâ filipendulâ suâ aquaticâ, at neuter discriminis meminit, in descriptionibus. Sunt tantum diversitates pro anni tempestate variantes.

Pag. 163. col. i. pl. v. *anathe bederæ foliis*, C. B. P. *anathe Myconi*, Hist. Lugd. Hæc, umbella non est, multo minus *anathes species*; flores, & semina, etiam radices ranunculi ritu producit, quin & causticam habet facultatem ranunculorum plurimorum more, ergo male à Doctissimo Casp. Bauhino sequenti Dalp^{io} in Hist. Lugd. *anathe* nominatur; potiore jure cum Johanne Parkinsono, Ranunculus Thaliæri folio, radice asphodeli nuncupatur.

Ibidem, col. ii. pl. vii & viii. *filipendula vulgaris major & minor*, C. B. P. Haud apposite hic associantur hæc duæ cum *anathe umbellifera* à C. Bauh. Non sunt umbellæ, ut supra satis demonstravimus, multo minus pro *anathes* speciebus habendæ sunt. Idem dicendum de Barba capræ. Vide doctrinam nostram de umbellis improprie dictis.

Pag. eadem col. ii. pl. ix. & x. *Pedicularis seu alektorolophos* ejusque species male hic locantur à Casp. Bauhino & disjunguntur à cæteris suæ classis infra, alibi etiam collocandis. De hisce prolixius, & clarius suo loco & sectione propria Galeatarum, quam sectionem ordine & methodo à naturâ datâ in lucem dare (si deus dederit) anno sequenti proposuimus; sint Mæcenates non deerunt Mattheoli, aut qui non solum ipsius, sed omnium Botanicorum humeris sublati, clarius & perspicacius è longinquo observabit, quam omnes hucusque præstiterunt.

CRITHMUM.

Κριθμὸν sive κριταμὸν Dioscoridi l. 2. c. 157 foliis pinguibus, albicantibus, portulacæ spissitudine, neutiquam forma referentibus, sed crassioribus, longioribus, salsoque gustu, floribus candidis, &c. in muria servatur, cruda & cocta editur. Plin. l. 21. c. 15. Batin appellasse videtur, Batin marinam, & Batin hortensianam, quam aliqui asparagum Gallicum vocant, sine ullis notis preponens: Batis etiam l. 21. c. 27. meminit, quæ alvum molliat, nec plura habet.

Pag.

Pag. 288. col. i. pl. i. & ii. *Crithmum* sive *feniculum maritimum* majus odore apii, C. B. P. *Crithmum*, sive *feniculum maritimum minus*, C. B. P. Cum hæc duæ sint perfectæ & omnibus numeris absolutæ veræ, & genuinæ umbellæ, à floribus pentapetalis albis, & semine striato binatim juncto, perperam omnino, hic pag. 280. collocantur inter crassifolias plantas, portulacæ scilicet, & kali, & propter conformitatem foliorum crassitie, & spissitudine succulenta, à Casp. Bauhino, in sylvas tanquam spuria proles expositæ, à congeneribus umbellis scilicet secernuntur. Melius a nobis inter affines umbellas semine majore, striato, folisque plurifariam divisim donatas disponuntur; aut (si quis mavult) inter umbellas feniculaceis foliis, & semine majore striato affectas collocari possunt. Versentur inter affines, nostra parum interest. Sed aptius & melius ex hac, & *pastinaca echinophora*, Col. constituetur 10um genus subalternum, utalibi dictum.

Pag. eadem col. ii. pl. iii. *crithmum maritimum flore asteris Attici* C. B. P. Propter crassitiem, & spissitudinem succulentam foliorum, male hic jungitur cum *Crithmis umbelliferis*. Cum *Crithmum maritimum asteris Attici flore*, sit planta stellata pappefens (sicut olim nos observavimus in rupibus altis Armo-ricis non longe distitis ab oppido Polygon paucis milliariis ab

ostio Ligeris) debet amandari ad sibi consimiles, videlicet *asterem*, *conyzam*, *helenium*, *Doronicum*, & cæteras id genus alias. Folia spissa crithmi instar inservient ad speciem generis, sub quo militat, determinandam.

Ibidem col. ii. pl. iv. Crithmum maritimum spinosum, C. B. P. seu *crithmum spinosum*, Dod. Notari debet (inter cæteras omnes umbellas) quasi quid peculiare huic conveniens, quod bina semina striata oblonga, in pericarpio cartilagineo, seu membranaceo oblongo & in summitate fenas, nunc plures, nunc pauciores spinas producat. Idem cernitur in *pastinaca echinophora* Apula, Col. quæ est (ut infra dicemus in hallucinationibus) Casp. Bauhino *pastinacæ tenuifoliæ* species. Forte etiam *secacul Arabum* seu *pastinaca marina* circa Halep proveniens, de qua diximus in hallucinationibus C. Bauh. de sisaro supra. Quicunque ex hisce speciebus, genus subalternum decimum, umbellarum proprie dictarum constituerit, addendo idem immediate post nostrum *crithmum spinosum* sem. itidem striato, cartilagineo pericarpio incluso, ipsi non refragabor: cum regumentum habeant cartilagineum, sicut *cachryes* omnes, seu *libanotis cachryferæ* pericarpio fungoso, molli semina habent involuta. Reliquarum omnium umbellarum semina duplici tantum cortice investuntur exteriori duriori, & interiori molliori sine pericarpio hujusmodi cartilagineo, aut molli fungoso.

A P I U M.

Σέλινον Dioscorides l. 3. capitibus sex scilicet 74. & sequentibus proposuit, *κνίσιον*, seu *hortense*: *ἐλαοσέλινον*, in humidis: *ὀρεοσέλινον*, in montosis: *παρσοσέλινον*, in Macedonia: *ἰπποσέλινον*: tandem *αὐρῶριον* in Cilicia proveniens. Theoph. 1. Hist. 4. de selino egit, cujus plura esse genera 6. caus. 22. scribit: hac 7. Hist. 4. inter se cum foliis, tum caulis differunt: aliud enim folio spisso, crasso, densoque: aliud variorum, latioreque, canlesque majore: horum iterum aliud candidi caulis, aliud purpurei, aut versicoloris. Plin. l. 20. c. 11. de Apio, Hippo selino, Eleo selino, & oreo selino, & cap. sequenti de petro selino & buselino egit.

Pag. 153 col. i. pl. iv. *apium montanum folio ampliori*, C. B. P. *Oreoselinum*, vel *veelguta* (id est multibona, Dod. pl. vii. *apium sylvestre lacteo succo turgens*, C. B. P. *Thyselinum* Plinii, Lob. pl. viii. *Apium montanum nigrum*, C. B. P. *Oreoselinum Parisiensium*, Hist. Lugd. pl. ix. *apium peregrinum cicutæ facie*, C. B. P. *selinum peregrinum* 2. Clus. Hist. Apium verum & genuinum secundum doctrinam nostram novam in tractatu superiori propositam, & ex libro naturæ depromptam, est semine striato minore, subrotundo, sed hæc quatuor apii species supra citatæ & sic nominatæ à Casp. Bauhino, cæterisque authoribus neotericis, neutiquam sunt genuina apia; cum omnes hæc umbellæ sint semine membranaceo, depresso, rotundo, aut subrotundo affectæ: aliud ergo sunt remittendæ; aptissime ad septimum genus subalternum seu caput 7um doctrinæ supra traditæ nostræ, & si quæ aliæ hujus farinae detegantur eodem debent amandari. Edidimus nostra, jam carpinus supinam negligentiam, & inexcusabilem incuriam authorum passim transcribentium. Sicut vulgo dicitur, canis festinans cæcos parit catulos, pariter auctores multi inter Botanicos, pruritu quodam scribendi aut potius transcribendi, sine debito examine rerum ipsarum, errant cum errantibus, & dictum dicunt; quod contigisse multoties observavimus apud Botanice artis scriptores, quia multi alii agentes, medicinam facitantes, perfundiorie tantum & quasi per transennam Botanographos præstare cupiunt, quemadmodum multi posteriori hoc seculo in musæis suis transcribendo & compilando aliorum ante se scribentium opera, ingentia & decumana volumina consarcinant, atque pro suis venditant, nihil aut, parum ex propria inspectione aut (ut ita loquar) cerebro proprio depromunt detegunt: sed auctorum aliorum verborum longam seriem captantes, eandemque chartis suis inferentes, res ipsas ex libro naturæ haurire, easve seria indagine venari, hucusque ipsis animum nondum subiit, atque ex hujusmodi neglectu, parum reipublicæ literariæ Botanice emolumenti ex ipsorum scriptis advenit, verum maxima confusio, & tædiofa prolixaque verborum lectio in multorum monumentis apparet. Quæ hic dicimus absque injuria cuiquam probo & ingenioso scriptori sint, cum sunt vera, atque ratione & oculari inspectione, aliisque sensibus in opem advocatis innituntur; nam quæ nos in medium proferimus, ex diligenti examine & consideratione exacta florum, capsularum seminalium, & seminum ad genera intermedia reduximus, nulla habitatione denominationum variorum authorum. Indistinctis enim generibus species multis modis confundi necesse est. Cognitis autem generibus species facile eliciuntur, à foliis, caulibus, radice, colore, sapore, odore, quæ omnia postularunt primario *ἀποψήαν*, eamque diligentem, præter labores & lucubrationes per multos annos exardatos. Nos sic hanc sectionem condidimus, cæterasque etiam composuimus, quas publico exponere brevi decrevimus. Sed ne corrente calamo longior fiat digressio, revertamur ad hallucinationes Caspari Bauhini, & cæterorum authorum, ex quibus collectionem nominum stirpium

in Pinace contentarum hausit Casp. Bauhinus, qui duas distinctas species prædictarum constituit, *oreoselinum montanum* scilicet, folio ampliori, & *oreoselinum Parisiensium* seu *nigrum*, quæ solummodo una & eadem est species, diversa tantum natalibus; nos in Monte-Valeriano Sequano fluvio vicino, Suræneo; pago imminenti, ipsam plantam à Dalp^{io} in Hist. Lugd. propositam copiosè provenientem offendimus, alibique in peregrinationibus nostris per Galliam, sub auspiciis Serenissimi Regii Ducis Aurelianensis vidimus, nominatim intra septa Regiæ Chambort, cujus semen utrobique collegimus in monte prædicto quinis ab hinc lustris, ducente me ed præceptore Dignissimo Vespasiano Robino. Figuram seu iconem seminis illic collecti in Tab. Generali icon. sem. damus [Vide 31 31. non est oblongum, nigrum, acre, odoratum, ut sunt myrrhidis semina, nec cumini semini accedit, multo minus apii semini est simile, ut vult Dalp^{ius} in Hist. Lugd. Ex omnibus authoribus citatis à Casp. Bauhino, non elicitur oreoselini in monte Suræneo pago imminenti vera delineatio seminis; hoc familiare est multis, aut omittere seminis descriptionem, aut falsò affingere quando nunquam observant: ut hoc in loco Dalp^{ius}, dum cumino simile ejus semen asserit, verba quæ illic addit de semine, sunt ex Dioscoride transscripta; atque Dioscoridis verba alii umbellæ quam cerefolio convenire non possunt, neque oreoselino, aut apio montano Parisiensium adaptari debent. Natales ipsum Dalp^{ium} produxit ipse nunquam oreoselini Parisiensium contrectavit semina, sed Dioscoridis verba citat, & reliqui omnes ex Hist. Lugd. transcribere: ergo cum oreoselinum Parisiensium semen habeat membranaceum, compressum, oblongum ad instar peucedani aut thyselii, tribus striis ovatis depressioribus in gibba parte præditum, coloris pariter rufi, inter congeneres hæc sicut & omnes prædictæ apii species à nobis notatæ, sunt collocandæ: cum propinquiores à propinquo seminibus essent digerendæ, & consequenter nominandæ. A similibus seminibus similes deteguntur vires & facultates, quod nos ut plurimum observavimus, non solum in umbellis, sed & in tota stirpium cohorte; in quibus itidem considerentur flores & capsulæ seminales.

Ibidem pl. x. apium peregrinum cicutæ folio, C. B. P. *Selinum peregrinum* 2. Clus. *Oreoselinum aliud*, Hist. Lugd. *Selini peregrini* 2. Clus. semen ex Carolo Clus. est latum, minus tamen quam ferulæ. At oreoselinum aliud Dalpⁱⁱ Hist. Lugd. flore est in umbella candido, semine apii odorato, & amaro; folia ei sunt cicutæ; quin & hoc est oreoselinum aliud in montibus Valerianis teste Dalp^{io} ipso, in eadem Hist. Lugd. ergo frustra adhibuit hoc synonymum bis repetitum, C. Bauhinus sequendo Dalechampium, cum ex Clusii verbis selini peregrini 2^{di} semen sit latum, minus tamen quam ferulæ; at ex Dalp^{io} oreoselinum aliud in montibus Valerianis (ut dictum) est semine apii odorato, amaro; ergo disconvenit quoad descriptionem seminum, atque bis repetitur imo ter à Dalp^{io} in Hist. Lugd. Vide apium montanum, Oreoselinum Parisiensium, & oreoselinum aliud in Hist. Lugd.

A M M I.

Ammi Diosc. lib. 3. cap. 70. quod *αμμιον* αἰθιοπικῶν & βασιλικῶν vocitant. Plin. l. 20. c. 15. *Ammi* quod Graci vocant, cumino est simillimum: quidam cuminum *Aethiopicum* existimant; Hippocrates regium appellat.

Bauh. pag. 386. *Eryngium arvense* foliis *ferrae* similibus, C. B. P. *ammi* quorundam *Dalpi* Hist. Lugd. Cum hæc sit umbella perfecta, & omnibus modis genuina, & vera ex definitione umbellæ à nobis ab initio hujus tractatus assignata, flore, semine odore, sapore ammeos speciebus accedit, proinde male inter carduos nothos (ex nostra doctrina) *eryngia* scilicet, à Casparo

Bauhino, aliisque quibusdam authoribus recensetur. Ex dictis debet illinc ex *eryngiorum* numero averruncari, & hic inter *focias* plantas disponi, quemadmodum cum *Dalpi* præstitimus. hujus assertionis penes examen esto veritas, penes judicium rite mea dicta examinantium esto cognitio, non credenda sed revera examinata, examinanda tamen exhibeo.

C A R U I.

Κάρυ Dioscoridi lib. 3. c. 64. *κάρυον*, Aëtio *καρροβάδιον*, Simeonis Sethi lib. De Alimentis. *Careum* Plin. l. 19. c. 8. in Caria regione, in qua laudatiss. nascitur.

Pag. 158. col. i. pl. ii. *carui* Alpinum, C. B. P. & Prod. Cum C. Bauhinus umbellæ hujus feminum formam in descriptione sua non exhibeat, incertum, an ad *carui*, an ad *anethum* sit reducenda. Ibidem planta iii. *Caruifolia* C. B. P. *faniculum blueste*, Hist. Lugd. Est *feniculo* vulgari, seu *sativo* procerius, ad tantam

altitudinem in Mauritania accedit, ut ad 12. cubitos pertingat. Nisi semen ejus sit odore *carui*, vix credibile est ut huc inter species *carui* reduci debeat. Forte est *feniculum giganteum* Mauritanicum.

A N I S U M.

Ἄνισον Dioscoridi l. 3. c. 65. *anisum*, quidam authore Plinio l. 20. c. 17. quasi *ἀνιστον* vocavere, quod appetentiam cibi præstaret, & forsan sic dictum, ὅτι ἀνιστὶς τὰς ἐμπνευµατικὰς, quod tentiores flatulentias internas & externas remittat, & laxet.

Pag. 159. col. ii. pl. ii. *Anisum peregrinum*, C. B. P. *anisum* Philippinarum insularum, Clus. Hist. Hæc planta non est umbella, ergo multo minus est *anisum*, est enim planta sui generis; odor non facit hic ad genus constituendum, cum non versetur inter congenere, à forma florum & feminum debet denominatio generica desumi, & hic, & alibi ex doctrina nostra; odor inservit secundo tantum inter congenere, ad species determinandas, ut sæpe alibi observavimus passim in Historia Generali à nobis constructa, apud authores omnes, v. g. *alliarum* significat plantam allium redolentem, nos tamen habita ratione reseræ suis confortibus convenientis generice, cum sit planta tetrapetala siliquosa, inter tetrapetalas siliquosas collocavimus; atque aptius mea opinione denominabitur *hesperis* allium redolens, sic assigno odorem ad talem speciem peculiariter determinandam generis prædicti scilicet tetrapetalarum siliquosarum: sicut scordium indigirat plantam *Σκώροδον*, allium pariter redolens, sed eum sit planta verticillata, Galeata, *chamædri* omnibus suis parti-

bus conveniens; ex libro naturæ edoctus nominabo *Chamædria* palustrem, allium redolentem, sic inter *focias* plantas generice convenientes collocando, relinquo odorem ad peculiariter & secundario talem speciem determinandam, & ita de cæteris. Revertamur ad *anisum* Philippinarum insularum, non est umbella, ergo male primò à Carolo Clus. deinde à Casp. Bauhino & aliis posteriori hoc seculo ex ipsis transcribentibus disponitur. Hoc passim observo Botanicos authores ut plurimum cum primo errante, & male adaptante nomen plantæ, cum ipso errare, nec res ipsas examinant, sed scripta & dictata aliorum transcribunt; an verba convenient rebus perraro inquirunt; præponderent hæc quæ dico homines (ad quos scribo) docti in arte Botanica, illorum judicium & existimatio valebunt. Nec mihi animus est captare auram popularem, sed prodesse Botanicis; methodum proponendo in vegetabilibus addiscendis, qua instructi homines Botanici discendi cupidi, possint, ex arte confusissima, ad scientiam perducere Botanicam.

P Y R E T H R U M.

Πύρεθρον Dioscor. l. 3. rap. 86. ab igne nomen habet, ob radicis ejus fervorem igneum: salivaris Romanis, quod mansa salivam eliciat, apud Pl. l. 28. c. 9. *Pyrethri* nomen solum habetur.

Pag. 148. col. i. pl. i. *pyrethrum flore bellidis*, C. B. P. Propter fervidissimum gustum sequenti *pyrethro* umbellifero, hoc *pyrethrum* corymbiferum conjungitur hoc in loco, sed male tamen à C. Bauhino, aliisque authoribus modernis ipsum sequentibus, inter umbellas disponitur, quare cum *pyrethrum* corymbiferum sit planta stellata, inter stellatas corymbiferas (si solida producat semina sine pappo, quod veresimile est) foret collocanda; sin secus, si semina emittat in pappos abeuntia, ad stellatas pappescentes, seu papposas esse amandanda, cum nobis hucusque plantam ipsam videre, & contrectare nondum licuit, multo minus semina contemplari; & ideo in incerto relinquimus, ad quodnam horum duorum generum sit reducenda. Hoc certò scimus non ad umbellas reduci debere, propter fervidum gustum, aut pares qualitates quas possidet. Quin & ex libro naturæ facile reducit (ut dictum) ad alterutrum prædictorum generum, præcipue autem ad ejus, cuius ferre observatur reseram. Hinc ex dictis facili, aut nullo quasi negotio, quilibet plantam hanc stellatam florentem, ad suam classem distinctam redigere poterit, assignando intensissimum fervorem pro nota specifica, ipsam ab aliis sui generis secludentem.

Ibidem pl. ii. *Pyrethrum umbelliferum*, C. B. P. *Pyrethrum verum* Matth. Hist. Lugd. Umbella hæc variat (asserente Bauhino in pinace) vulgo est alba, at in horto patavino lutea & longioribus foliis collecta ab ipso, ibidem. Longe fallitur C. Bauhinus dum variationem tantum dicit; nam una & eadem species, neutrquam conspicitur fl. albo & luteo varians in umbellis, intelligo colorem perfecte luteum, si ochroleucum intelligit, hoc admitto.

Casparinus semina *pyrethri* sui umbelliferi, compressa, rotunda, nigra, ferventia, figurâ lenis exhibet, in descriptione sua, pag. 294. folia itidem assignat *staphylini sylvestris* tenuiora. At Gesnerus cum aliis neotericis suo *pyrethro* folia attribuit *anethi* foliis similia. Ab aliis dicitur esse semine striato, ut sunt *anisi*, sic adeò confuse ab omnibus, aliis ex aliis transcribentibus exhibetur hoc *pyrethrum umbelliferum*, verum; ut nec sibi satis constare videantur in descriptionibus suis cum quoad diversa folia, tum diversiformia semina. Hac tamen certâ & infallibili notâ ab omnibus traditur semen esse fervidissimi gustus, sicut & radix *pyrethri*; quod nos hic collocavimus, est semine rotundo, striato *anisi* instar, non autem

tem compresso lentis forma, hoc alibi à nobis disponendum venit inter congeneres, sem. membranaceo, compresso, subrotundo, foliisque plurifariam divis, ad finem cap. 7. cum Thysselio, & apio montano quadruplici, seu oreoselino male disposito inter apii species, ut supra à nobis notatum fuit.

Ibidem col. ii. pl. ii. *Pyrethrum folio anethi*, C. B. P. *pyrethrum*, Gesneri, Hist. Lugd. Matthioli & Guilandini plantam hic supra expressam, *pyrethri* nomine donarunt, cui radices, & folia ut

cotula fetida, umbellæ quasi in centro, multis petiolis innixæ. *sinis veneris ritu*, aut anethi, candidi flosculi, fervido & amaricante gustu. Non tam efficaces habet vires, quam *pyrethrum officinarum*. Hæc Dalm^{us}, sed more illi aliisque authoribus solito, & consueto neutiquam seminum meminit. Sit semine compresso anethi ritu, sit carui, aut anisi more, facile reducet ad suum peculiare genus, quin & omnes umbellæ descriptæ pariter (ut sæpe dictum) secundum hanc nostram doctrinam umbellarum, ad suas congeneres facile reduci possunt.

UMBELLÆ FOLIIS QUID PECULIARE referentibus præditæ.

PERFOLIATA.

Perfoliata sic dicta, quod singula folia caulis penetret: quam alii *cacaliam Dioscoridis l. 4. c. 123.* suspicantur: alii *coryledonem ejusdem l. 4. c. 92.* pronunciarent, ni radix obstaret: alii *seseli Ethiopicum ejusdem l. 4. c. 61.* censent.

Pag. 277. col. ii. pl. ix. *perfoliata gramineo folio seu Bupleurum angustifolium Alpinum*, C. B. P. *Sedum Petreum Bupleuri folio*, vel *Bupleurum Petreum Gramineo folio*, Pona. Hæc planta male inter umbellas, & consequenter *perfoliatæ* species collocatur, cum ex libro naturæ, sit perfecta Sedi species, ut apparet ex descriptione Joh. Pona, & Doctissimi simul & laboriosissimi J. B. quod colligere quilibet poterit, juncto iconis intuitu, ex *αἰπόλια* & hujus, & aliarum stirpium. Plantam ipsam florentem, & semina ferentem vidimus, quæ ex capsulis suis seminalibus collecta, in promptuario nostro seminario (cum 2500. aliis diversis) recondita impræsentiarum servo. Cum omnibus suis partibus essentialibus sese demonstrat sedum, male hic à Casparo Bauhino solo disponitur, fumendo denominationem à foliis arctæ caulibus latiore basi adhaerentibus: si autem melius observasset figuram gramineorum foliorum, magis apposite cum Joh. Pona denominasset *Bupleurum Gramineo folio* saltem inter

umbelliferas disposuisset. Folia à figura, spissitudine, magnitudine, & parvitate, incisura, seu divisione, & colore, inferiunt tantum ad species determinandas tam in hac sectione umbellarum, quam in aliis. Cognoscantur perfecte genera plantarum, & species facile discernuntur easdem distinguendo a radice, caule, foliis, odore, sapore, & colore, &c. Nota denique Casparum Bauhinum aliosque Aurores Historias generales edentes, & absque methodo componentes, transferendo verbatim à se invicem; *perfoliatam* & *Bupleurum* ab umbellis separasse, quia umbellæ tesseram non bene observarunt. C. Bauhinus in Pin. pag. 278. collocavit inter helenium & centaurium minus: reliqui post ipsum scribentes idem fecere (excepto oculatissimo nostro Botanicorum Coryphæo Joh. Bauhino, sed cum sunt umbellæ perfectæ semine striato donatæ, ad suas congeneres reduximus in Tab. quemadmodum alibi observavimus in Prælud. Botan. nostr. pag. 399.

BUPLEURUM.

Βούπλευρον Hippocrati & Nicandro in Theriacis. Plin. l. 8. cap. 22. Bupleuri meminit, ubi aliqui ammi vulgatus intelligendum censent: licet *Bupleurum Plin. rectius valeriana campestri* (quæ etiam lactuca agnina dicitur) tribui videatur. Quare aliis hoc nostrum *Bupleurum βόωνσι* dicitur, cuius Theoph. 7. Hist. 8. inter olera mentionem facit. Et *Buprestis Plin. l. 8. c. 22.* sunt qui ad panaces *Chironium Dioscoridis*, alii ad *elaphoboscum* referunt.

CAPVT III.

UMBELLÆ SEMINE ALIS foliaceis cincto.

LASERPITIUM.

Laserpitium Σίλφιον Dioscoridi l. 3. c. 94. cujus caulis ferulaceus μάσπετον appellatur: folia sunt apio similia, semen vero latum ex cujus caulibus, & radice incis, ὀπῶ id est succus colligitur: quibusdam caulibus σίλφιον, radix μαγύδαρις, & folia μάσπετα dicuntur: sic Theophr. 6. Hist. 3. silphium cujus folium maspeton vocant: & Plin. l. 19. c. 3. laserpotium quod Græci silphion vocant, in Cyrenaica Provincia reperitur, cujus succum laser vocant: Avicenna planta laserifera alibi dicitur, interpretum aliqui Assam reddunt, forte voce ex laser corrupta.

Quam imperfecte caput hoc de laserpitio à Casp. Bauhino sit traditum, consulat lector Botanicus tabulas cognationis & affinitatis, earumque explicationem à nobis factam, sub tertio genere intermedio à nobis exhibitam, & ex libro naturæ, non ex confusis authoribus erutam. Ubi nos nulla habita ratione nominum ab authoribus, sub libanotidis genere traditorum, in cap. ejusdem Bauhini de libanotide, & ut in cap. nostro primo hic de Hallucinationibus C. Bauh. observavimus, atque hic restituimus inter congeneres, debentque libanotidum species supra illic à nobis notatæ, huc revocari, propter tesseram

communem ipsis convenientem, semina scilicet alis foliaceis cincta, more laserpitiorum rotæ molendinæ fluvialis pinarum instar: & si quæ aliæ hujus farinæ species præter illic à nobis dictas, & notatas detegantur, huc revocentur. Hoc passim præstandum relinquimus in omnibus generibus subalternis 9^{em} aut 10^{em} umbellarum. Viam (mihi monstrante natura ex *αἰπόλια* & inspectione oculari) aliis prostravi, & calcavi: instant meis vestigiis & plura detegent quæ à me observari hucusque non poterant; perpendite laserpitia à nobis tam in Tab. cognationis laserpitiorum, quam in cap. primo de Hallucinationibus

nibus C. Bauh. circa libanotidem exhibita, quæ perperam incuria, & negligentia (nec dicam) ignavia, authoribus nondum innovare. Nomina quorundam permutavimus, quædam

de novo adjecimus, quorum nulla apud autores facta fuerit mentio, cætera conjungenda & addenda intelligo congeneribus.

CAPUT IV.

UMBELLÆ SEMINE ALA FOLIACEA CINCTO DONATÆ.

Quartum Genus subalternum.

THAPSI A.

Θάψια quod in Thapso ejus nominis Insula primum inventa, Diosc. l. 4. c. 157. qua tota natura ferulæ similis: meminere Thapsia Theoph. 9. Hist. 8. & Plin. l. 13. c. 22.

TURPETUM.

Turbith vox Arabica est, ab Avicenna & aliis usurpata, quamvis aliqui à turbando deducant, quod propter magnam violentiam, purgando corpus turbet. Duplex est, aliud Arabicum, aliud Indicum. Arabicum Mesueo 2. simpl. est radix herbæ, folia ferule minora ferentis & lacteo succo turgentis; quæ sane causa, cur alii Pityuse, alii Alypi, nonnulli Tripolii Græcorum radicem esse voluerunt: cujus genera varia Mesueo, domesticum, sylvestre, magnum, parvum,

album, nigrum & flavum. Indicum, radice non est magna, nec longa, caule hederae modo per solum extenso, digiti crassitudine, foliis & floribus althææ similibus, cujus tantum caulis pars inferior juxta radicem gummosa, utilis est, Acosta, Fragosio, Dodonæo ex Garzia monentibus. Quare hoc ab eo, quo in officinis vulgatur, longe aliud est, monente etiam Clusio in Garziam: idcirco inter se differre volunt, Turbith Avicennæ, & Turbedb, aut Tarbadb.

CAPUT V.

UMBELLÆ SEMINE VILLOSO, SEU HISPIDO:

Quintum Genus subalternum,

PASTINACA TENUIFOLIA.

Σταφυλίν. Dioscorid. lib. 3. cap. 39. forte à colore uvæ nigricantis, cujus coloris, unius radix est: qui sylvestris, in cujus umbella candida medio, exiguum quid coloris purpurei cernitur, & etiam sativi meminit. Δαῦκος Theophrasto (pastinacam Gaza vertit) 9. Hist. 15. cui daucus specie lauri, colore croci apud Archades nascitur: & in Patrensi agro præstantior cæteris: huic vis calefactoria est, radix nigra: & c. 22. Daucum agro Spartensi Achaia laudatissimum referunt: naturâ calefactorium, radice nigrum.

Pastinaca (qua à pascendo dicta videtur, cum corpus alat) nomine, Latinis quatuor plantas significari Plin. l. 19. c. 5. ostendit, pastinaca (inquit) unum genus agreste, sponte provenit, Staphylinus Græcis dicitur: Alterum feritur radice, vel semine: est & quartum genus in eadem similitudine pastinaca, quam, nostri Gallicam vocant, Græci vero daucon, at l. 20. c. 5. Staphylinus, pastinacam erraticam appellant.

Duplex est pastinaca, tenuifolia & latifolia: de tenuifolia tam sativa quam sylvestri nunc, de latifolia sub genere septimo subalternum supra diximus: cum nihil observatu dignum in hallucinationibus superstit dicendum, infra plura dicere, quam nomen antiquorum in medium adferre superfedebimus.

Pag. 151. col. i. pl. ii. pastinaca sylvestris umbella majore C. B. P. pastinaca sylvestris daucoides Apula Colum. Hæc folia habet majora pastinacæ syl. foliis paucioribus longioribus, atque aduncis lobis divisa; umbellas etiam gerit ex basi foliorum laciniis interseccas ut in vulgari, rotundas in circuitu, planas in superficie, magnas, floribus ex albo purpurascens, medium illud croceum habentibus, semine est oblongo angustio, non echinato sed hirsutie quiddam aspera, minutâ, albicante obsito, clauduntur ut quasi avis nidum representet, ut ex latina translatione metrica Nicandri apparet his verbis, & simulans nidum daucus.

Hæc descriptio ex Columna allata convenit cum myrrhida nostra semine villoso, striato, oblongo donata, nobis in tabulis cognationis & affinitatis, sic dicta. Ut sit, non est daucus argumentando ex libro naturæ, cum sit semine rostrato myrrhidis; accedunt deinde sapor, & odor, quæ ipsam etiam manifestant, quæque simul juncta nos concludere faciunt eandem ad myrrhidis classem propius accedere, quam ad dauci seu pastinacæ tenuifoliæ seriem.

Pag. eadem, col. i. pl. iv. pastinaca sylvestris angustifolia fructu echinato, C. B. P. pastinaca ethiophora Apula Col. hujus flores sunt lutei, folia media inter marinam & terrestrem, parum acuta, leviter hirsuta, & propter hirsutiem leviter albicantia, in

cacuminibus alarum, pericarpia remanent aculeata, dura, sex radiis divisa, in quorum summis sunt totidem apices densi, qui flores erant prius; semen duplex intus alunt striatum, ovali figura rotundum, oblongum, cortice flavescens exterius præditum, qui medullam intus habet aromatico sapore. Ex hisce Fab. Columnæ verbis, atque ex iconis ab ipso exhibitæ inspectione, (etiamsi plantam ipsam nondum nobis licuit videre,) facile est demonstrare non esse pastinacam tenuifoliam, sequendo regulam à natura datam & à nobis observatam; cum non sit semine villoso seu hispido ut requirit nota essentialis, huic classi quintæ à nobis propositæ in tabulis nostris supra, earumque doctrinæ congruens: aliò igitur est religanda, nec aptius quam ad Crithmum spinosum marinum, cujus (à semine & ejusdem capsula feminali) est omnino perfecta species, foliis acutis brevibus, leviter hirsutis prædita: cumque seminibus pericarpio cartilagineo contectis, binatim junctis, ac spinis sex sursum tendentibus, ad amissim hæc cum crithmo spinoso convenit, & per consequens sub eodem genere disponi debet; foliis acutis, brevibus, leviter hirsutis, & plurifariam divisis, speciem constituentibus distinctam à crithmo marino spinoso, cujus folia sunt longiora, glabra, crassa spinarum instar in mucronem pungentem desinentia. Consule supra hallucinationes C. Bauh. in Pinace de crithmo, & Sisaro, ex quibus cum hac pastinaca eruo & condo decimum genus, semine ejusque pericarpio cartilagineo, à cæteris prædictis novem generibus proprie dictis omnino distinctum.

DAUCUS

DAUCUS.

Δαῦρος Dioscorid. lib. 3. cap. 83. *Daucus*, *Daucum*, & *Daucinum* latinis

Genera tria Dioscor. Primum *Creticum foliis fœniculi*: alterum *apio sylvestri simile*: tertium *foliis Coriandri*. Diocles verol. 3. de Salub. quartum addidit nempe *staphylinum*. Plin. l. 25. cap. 9. ait. *Dauci genera quatuor*. Petronius Diodotus fecit, cum sint differentia duæ; probatissimum in Creta fœniculi similitudine; alterum foliis Coriandri; tertium genus facere libeat, est simile staphylino quod *pastinacam erraticam* appellant. Idem l. 19. c. 5. *pastinaca* quartum genus, quam nostri Gallicam vocant, Græci vero *daucum*, cujus genera etiam quatuor fecere. De *dauco* Theophrasti, qui idem cum *pastinaca tenuifolia*, est suprà dictum; examinemus nunc *Daucum Dioscoridis*.

Pag. 150. col. i. pl. i. *Daucus foliis fœniculi tenuissimis*, C. B. P. *Creticus* verus Dioscoridis Ad. Lob. Hic est foliis fœniculi, semine cumini, acri, longo, hirsuto, ergo ad myrrhidum classem ex nostra doctrina reduci debet.

Ibidem pl. ii. *Daucus Alpinus multifido longoque folio*, sive *montanus umbellâ candidâ*, C. B. P. *Creticus* Cam. Ep. Camerarius huic femina assignat hirsuta, longa cumini. At *Daucum Casalpini*, hujus *Synonymum*, semen habet *Cretico simile*, sed nequaquam lanuginosum, acre & valde odoratum, foliis constat non fœniculi, sed speciei staphylini, longopediculo in adnexu folioso; umbellâ clauduntur, ut staphylini: caulis est cubitalis striatus. Uterque hic *daucus* est myrrhidis species, prior foliis fœniculaceis, semine longo, hirsuto: alter est etiam myrrhis, ex descriptione omnium authorum (& foliis est *pastinacæ tenuifoliæ*, & semine hirsuto) præter *Andream Casalpinum*, qui suo *Dauco* attribuit femina, *cretico* similia, sed non lanuginosa: ut sit, sunt (inquam) ex descriptione omnium authorum semine longo, rostrato, sive villis obducto, sive iisdem privato, & per consequens ad myrrhidum classem reduci debent, ex nostra doctrina, non obstante autoritate Dioscoridis ejusque omnium sequacium.

Ibidem pl. iii. & iv. videlicet *Daucus montanus multifido brevique folio* C. B. P. At nobis longiori folio, seu *saxifraga Pannonica*, Clus. Hist. & *Daucus montanus multifido folio*, selini semine, C. B. P. seu *selinum montanum pumilum*, Clus. Hist. Sunt enim hæ duæ umbellæ semine striato minore, & foliis tenuiter divis. Ergo ad primum membrum capitis secundi, tractatus nostri præcedentis, apte reducuntur inter ferulaceas, semine minore, striato. Vide caput 2. supra de *saxifraga Pannonica*, & *selino montano pumilo*, Clus. Hist.

Ibidem pl. v. *Daucus montanus apii folio major*, C. B. P. *Daucus 2. Trag.* (cui & *seseli 2.*) hujus flosculi (inquit Tragus) in semen subnigrum, latum, anetho, aut cimicibus simile desinunt. *Dauci 3^{ium} genus Fuchsi foliis Coriandro assimilatur, esque capite, & semine anethi, in quo umbella pastinacæ erraticæ similis apparet, &c.* Libanotis altera, cernaria nigra quorundam J. B. hujus semen est latum (inquit Joh. Bauhinus) & ad *pastinacæ latifoliæ* semen accedens, ex descriptionibus omnibus horum authorum, hæc umbella (cum sit semine membranaceo, compresso oblongo) ad septimum genus nostrum debet referri: ast cætera synonyma à C. Bauhino allata, non conveniunt generice cum prædicta umbella. Nam *saxifraga Venetorum*, seu *daucus selinoides*, Ad Lob. semen in umbellis gerit oblongum, angulosum, fœniculi modo, *seseli montanum*. Clus. Hist. hujus summum caulem atque extremos ramos exornant umbellæ pallescentium flosculorum, quibus succedunt semina fleris montani semini similia. Ergo ex synonymis Clusii & Lobelii atque descriptionibus seminum, *saxifraga Venetorum*, seu *Daucus selinoides*, Lob. Ad. & *seseli montanum 2.* Clus. debet pro diversa umbella ad secundum caput doctrinæ nostræ novæ amandari. Male ergo pro unâ & eadem synonymâ plantâ umbelliferâ ponuntur, & hic associantur à C. Bauhino; cum ex libro naturæ sub diversis signis militent.

Ibidem col. ii. pl. iv. *Daucus montanus apii folio minor*, C. B. P. *Dauci secundi selinoidis varietas* Lab. ex Lobelio, hic per æstatem flosculos fert candidos, quibus succedunt semina oblonga & infusculum rubentia. Prioris, semine (scilicet) compresso, membranaceo, oblongo hæc est tantum varietas minor.

Ibidem pl. vii. *Daucus montanus apii folio albicans*, C. B. P. *seseli 2. montanum Pannonicum*, Clus. Hist. Desc. Hoc idem synonymum offertur supra cum *saxifraga Venetorum*, Lob. & hic & supra bis repetitur, miror quomodo C. Bauhinus sui sit oblitus, utcumque, est semine striato, proinde ad 2um genus nostrum debet referri.

Ibidem pl. viii. *Daucus montanus apii folio, flore luteo* C. B. P. &

Prod. Ex Bauhino in Prodromo, hujus caulis sustinet umbellâ parvas; flores elaphobosco similes; luteos, sed feminum non meminit Casp. Bauhinus loco citato, ergo quo reduci debeat in incerto relinquimus.

Ibidem pl. ix. *Daucus pratensis apii folio* C. B. P. & *Prod.* Hujus ramis extremis umbellæ candidæ flosculorum exiguum insident, quibus semen oblongiusculum, nigricans, aromaticum succedit, ex his verbis Casp. Bauhini propter sterilem & mancâ hanc descriptionem, quo relegari debeat, accipere adhuc hæremus.

Ibidem pl. x. *Daucus campestris apii folio* C. B. P. *Dauci 2. genus Dalpⁱⁱ Hist. Lugd.* Ex Historia Lugdunensi est illi umbella apii flore candido, copioso semine minuto, oblongo, acri, odorato; propter mancâ hujus seminis descriptionem, in ambiguo relinquimus etiam ejusdem dispositionem.

Ibidem pl. xi. *Daucus petroselinii, vel coriandri folio*, C. B. P. *Bauhinus Dalpⁱⁱ Hist. Lugd.* flore est umbellæ anethi, semine odorato: minore, quam in hyoscyamo, quam imperfectè hæc, & superior umbella, in Historia Lugdunensi describantur, judicent æqui lectores docti Botanici.

Ibidem pl. xii. *Daucus Creticus, nodosus umbella lutea* C. B. P. *Daucus Creticus 3. Hon. Belli Ep. 1. ad Car. Clusium.* Flores fert luteos in umbellis, ut anethum, semenque cumini; ergo ad 2. genus Doctrinæ nostræ debet referri.

Ibidem pl. xiii. *Daucus pratensis millefolii palustris folio* C. B. P. *Daucus pratensis Dalpⁱⁱ Hist. Lugd.* Nos hanc umbellam ad *anethes* classem reduimus ut videre est in Cap. 2.

Daucus Alsaticus, C. Bauhini in *Prod.* Extremos hujus ramulos, umbellæ satis magnæ flosculorum flavescentium exornant, quibus femina plana succedunt, hujus *Dauci* oblitus est Casp. Bauhinus in *Pinace*, nec sine causa me iudice, quandoquidem semine polleat membranaceo, compresso, rotundo, atque tota lacteo succo abundet; est *Thysselium* in humidis, uliginosis, & umbrosis alnetis proveniens, non obstante altitudine quam ei assignat Casp. Bauhinus majorem *Thysselino*, eandem, sæpe altitudinem humanam superantem, intra septa Regiæ Chambort in umbrosis illic humidis alnetis, secus fluvium Couson, miliaria a Palatio Regio Chambort diffitis offendimus.

Adeo ut 1us & 2us ad myrrhidum pertineant classem, proinde reducuntur ad genus octavum nostrum subalternum, quia sunt sem. rostrato. 3^{ius} & 4us ad secundum genus nostrum, quia sunt semine striato minore, & foliis fœniculaceis. 5us ad septimum genus nostrum, quia est semine membranaceo, compresso, subrotundo, aut oblongo. At *saxifraga Venetorum*, seu *daucus selinoides*, Lob. Ad. seu *seseli montanum 2.* Clus. (male synonymum à Casp. Bauh adaptatum prioribus) debet ad secundum genus nostrum pertinere, cum sit semine striato. 6us est tantum varietas 5ⁱ semine membranaceo compresso, oblongo. 7us est idem cum quinto, ut apparet ex duplici repetitione à Casp. Bauhino facta, synonymi Clus. scilicet *seselios 2. montani Pannonici*. 8us semen habet elaphoboscei, seu *pastinacæ latifoliæ* ergo ad 7um nostrum genus amandari debet. 9us forte eodem relegandus 10us, 11us, 12us, & 13us, omnes hæc umbellæ quatuor novissime collocare, referri debent ex doctrina nostra ad secundum nostrum caput, quia sunt semine striato minore; atque reliquæ omnes in hoc capite de *Dauco* contentæ, quæ sunt semine striato, & brevi; ad secundum nostrum caput relegari debent. *Daucus Alsaticus* ut supra dictum idem est cum *Thysselio*, ideo ad septimum caput nostrum, subalternum umbellarum pertinet, cum nullus horum *daucorum*, pertineat ad *daucum* Theophrasti, singuli secundum tesseram uniuscujusque ad singula capita prædictæ nostræ doctrinæ, quam facillime reduci poterunt, quemadmodum supra hic à nobis factum.

CAPUT VI.

UMBELLÆ SEMINE ACULEATO,
seu echinato donatæ.

Sextum Genus subalternum.

CAUCALIS.

Καυκαλὶς apud Dioscoridem l. 2. c. 169. scandicem sequitur, quam aliqui dancum sylvestrem nominant.
Plin. l. 21. c. 15. sequutus Dioscoridem inter olera recensuit.

Pag. 152. col. i. pl. i. caucalis maxima sphondylii aculeato semine, C. B. P. *Caucalis major*, Clus. Hist. Male à Carolo Clusio primò & Casparo Bauhino, aliisque authoribus Clusium, & Casp. Bauhinum in Historiis suis Generalibus sequentibus, & posteriori hoc seculo scribentibus nominatur hæc planta. Clusium inquam primò hallucinantem, & male nominantem, cæcutientes omnes sequuti sunt, nullatenus perpensâ notâ essentiali huic generi conveniente, partim quòd non noverant, partim quòd supinâ negligentia sopiti ulterius librum naturæ indagare non dignati sunt, sed transcribendo ex antecessorum libris, cum ipsis errantibus errare voluerunt, nulla habita ratione notæ genericæ unicuique generi à natura præscriptæ. Hæc umbella non est caucalis, cum ejus semen non sit (caucalidum ritu) aculeatum, aut undique carinis echinatum; quod est nota generica & essentialis omnibus caucalidum speciebus conveniens, ut in capite de caucalide docuimus supra: quodque quivis percipere poterit ex Tabula nostra generali icon. sem. Videte 14. 14. 15. 15. 16. 16. 17. 17. 18. 18. 19. 19. & 19^a. Habetis illic semina caucalidum summa cum arte nobis à peritissimo nostro Chalcographo exhibita, ex αὐτοψῆα delineata, & sculpta. Nos semina ipsa omnium ex promptuario nostro seminario suppeditavimus, atque eadem publice monstravimus unâ cum omnibus feminibus umbellarum in horto publico universitatis. Ex dictis ergo aliò est remittenda hæc umbella, nec aptius quam ad Tordylium (cum docto Jacobo Plateau, qui ejus semen ad Carolum Clusium misit) referri posse autumo; hoc evidenter apparebit cuilibet intuenti li-

brum naturæ, atque ipsa semina contemplanti. Videte Tab. 9. icon. ubi offeruntur umbellæ sem. membranaceo compresso, rotundo, aut subrotundo: videlicet peucedanum, sphondylium, pastinaca latifolia, & tordylium; sub cujus genere comprehenditur caucalis maj. Clus. perperam sic appellata. Consule etiam Tab. icon. seminum. 25. 25. 26. 26. 27. 27. 28. 28. 29. 29. 30. 30. Ex libro naturæ à feminibus militans omnes hæc umbellæ sub eodem signo.

Ibidem pl. ii. *Caucalis arvensis echinata magno flore*, C. B. P. *echinophora πυκνόχαρπος* an *Gingidium* Diosc. Colum. Male pro synonymâ huic additur à C. Bauhino *echinophora πυκνόχαρπος*, cum huic synonyma sit *echinophora πλατύχαρπος*, Col. & *echinophora πυκνόχαρπος* synonyma sit *caucalidi Monspeliacæ* magno fructu. Fiat transinuratio nominum à Fabio Col. iconibus male assignatorum, & tolletur lapsus cum Col. tum Casp. Bauhini. Observate tab. icon. seminum 15. 15. 16. 16. & consequenter ipsa semina, & plantas ipsas examine, quando habueritis ad manum, & ex libro naturæ collato cum errore Col. & C. Bauhini in synonymis hisce assignandis, facile erit detegere hallucinationem prædictam.

Pag. 153. col. ii. pl. ix. *Caucalis folio peucedani*, C. B. P. *Caucalis Anglica*. Lob. cum hæc umbella sit semine striato minore (faxifragiæ tenuifoliæ more) donata, cum quoad folia, tum quoad semina, hinc est averruncanda propter rationem antedictam, & ad congeneres amandanda, neutrquam vero ad caucalidem (cujus non fert symbolum, semen scilicet echinatum, seu aculeatum) redigenda.

CAPUT VII.

UMBELLÆ SEMINE MEMBRANACEO,
compresso, subrotundo, fol. fœniculaceis donatæ.

Septimum Genus subalternum.

FERULA.

Νάρθηξ Dioscorid. l. 3. c. 91. νάρθηξ & νάρθηκον Theoph. 6. Hist. 2. id est (Gaza interprete) ferula & ferulago. Plin. l. 13. c. 22. ferula.

Genera duo ferula Plinio: *Nartheca* Græci vocant, in altitudinem assurgentem, *nartheciam* verò semper humilem: & ferula sine dubio est *Thapsia*, sed sui generis &c. & l. 20. c. 23. ferula, quæ ab uno caule dividitur in cacumine, femina putatur.

Y

PANAX

PANAX ASCLEPIAS,
& libanotis Ferulæ folio, & semine.

Λιβανωτίς Dioscoridi lib. 3. c. 87. duum est generum, unum facundum, cujus semen est rotundum, angulosum, acre, linguam exurens, & καρχύς vocatur, foliis fœniculi, cui alterum consimile, semine lato, minime exurente. Sterile illorum similitudinem refert, sed neque caulem, neque florem, neque semen promit. Non obstante autoritate Dioscoridis, hoc παραδόξον esse concludo.

De Libanotide vera & genuina, seu pilifera, diximus in cap. 1° tractatus superioris, atque in cap. 1. inter hallucinationes Caspari Bauhini. 2^a 3^a & 4^a libanotidis species contentæ in cap. Casp. Bauhini de libanotide ferulæ folio, debent hic collocari cum ferula, quia sunt semine membranaceo, com-

presso, oblongo donatæ, ut dictum est supra inter hallucinationes de libanotide. Panax Asclepium semine foliaceo, C. B. P. Panax Asclepium Apulum, Colum. cum sit Thapsiæ species, ad 4. cap. doctrinæ nostræ supra traditæ referatur. Vide cætera supra cap. i. de libanotide ferulæ folio.

A N E T H U M.

Ἄνηθον Dioscoridi l. 3. c. 67. παρὰ τὸ εὐαρθεῖν quod cito crescat: Theoph. 1. Hist. 18. cui 7. Hist. 4. plura ejus genera, qua non recenset. Plinio l. 2. c. 18. Anethum.

Pag. 147. col. ii. pl. ii. Anethum sylvestre majus, C. B. P. anethum sylvestre grandius sativo, foliis fœniculi, Casalp. Hæc umbella non est anethum, ex verbis Casl. qui asserit semine esse exiguo ferme ut ammeos, subacri. Cum ammeos semen sit oblongum, striatum, anethi autem semen subrotundum, membranaceum, compressum, striis depressioribus tribus, in medio superficiei exterioris, seu convexæ præditum, ut sunt omnium prædictarum, & multarum aliarum, de quibus infra dicemus in hoc capite 7mo, male collocatur hic pro anetho.

Ibidem col. ii. pl. ii. anethum sylvestre minus, C. B. P. & Prod.

Est umbella ex festucis 8. aut 9. uncialibus composita, flosculis luteis, semine parvo, oblongo; teste Bauhino in Prodromo: ergo non est semine membranaceo, compresso, rotundo, ut anethum. Propter brevitatem authorum in descriptionibus suis, non ritè semina observantium, impossibile est certò concludere, ad quod genus debeant quædam umbellæ reduci; sed ex hac methodo à nobis exhibitâ, facillimum erit omnes umbellas ad aliquod prædictorum generum subalternorum à nobis assignatorum reducere, modo adsint semina, aut ritè & exactè describantur eadem apud autores.

P E U C E D A N U M.

Πευκεδάνιον Dioscoridi l. 3. c. 92. Theophr. 9. Hist. 14. etsi sint qui velint, nomen ab amaritudine sortitum esse, tamen à πύκη, qua latinis pinus, dictum videtur, cum hujus folia cum pini foliis similitudinem quandam habeant: unde & pinafellum aliquibus nominatur, peucedanum Plin. l. 25. c. 9.

Pag. 149. col. ii. pl. iii. Peucedanum minus, C. B. P. peucedani facie pusilla planta, Lob. ad. & icon. Peucedanum est umbella, gramineis foliis, semine membranaceo, compresso, subrotundo prædita. Parum ergo rationi consonum est, hanc umbellulam, esse peucedanum, cum peucedani facie pusilla, planta sit (ut vult Lobelius) semine anisi breviori, exiliori, gustu grato, aliquantulum acri, radice comosa supernè, gustu oreoselini, &c. Hic ut in aliis complurimis locis, non satis sibi conitar Lobelius; ignoraverat tesseram peucedano familiarem, nec alii bene eandem observarunt, sed cum ipso errante (sicut ut plurimum fit) errarunt: neque peucedanum Pannonicum, Clus. dici debet peucedanum, quia ex Clusii ipsius verbis est semine selini fere brevi, crassiusculo, quæ nota non convenit peucedani spe-

ciebus, cum peucedani semen sit compressum, membranaceum, subrotundum. Insuper saxifraga 3^a Matthⁱ Hist. Lugd. non est umbella, multo minus peucedanum: hoc evidenter apparet ex his verbis Dalpⁱ, flosculos albos, caliculos pallidos, oymoidin modo & crenatis oris in coronæ modum, admodum pusillos fert, in quibus semen rubrum papaveris minus. Cum hæc sit descriptio lychnidis, longe fallitur C. Bauhinus qui saxifragiam 3^{iam} Matthⁱ Hist. Lugd. synonymam posuit cum peucedano; iquin & Joh. Bauhinus asserit esse selini semine, ergo non est peucedanum; nisi me animus longe fallat, aptius selini pumili montani species designabitur, aut selinum montanum, Clus. hæc pusilla planta peucedani facie: quod ex descriptionibus Clus. & Lob. ad se invicem collatis erui poterit.

UMBELLÆ SEM. COMPRESSO, MEMBRANACEO,
subrotundo, foliis lobatis donatæ.

S P H O N D Y L I U M.

Σφονδύλιον folia habet platano similia ad panacis foliorum effigiem accedentia. Dioscoridi l. 3. c. 90. Sphondylion Plinio l. 12. c. 26. & l. 24. c. 6. sic dictum fortasse ob odoris gravitatem, à sphondyle insecti generis odoris gravis, ut Pena tradidit.

PASTINACA LATIFOLIA.

Ελαφόβοσκον Dioscoridi l. 3. c. 80. & Plinio l. & c. 22. idest pabulum cervi, hoc enim pabulo cervos serpentibus resistere fama est. Dioscor. & Plinio Authoribus. Baucia, pastinaca latifolia Arabum an Elaphoboscum Adv. Lob. Cum nihil hic, nec supra in sphondylion occurrit observandum, de eo & pastinacâ plura addere superfedemus, quemadmodum passim in hallucinationibus præstamus.

TOR.

TORDYLIUM.

Τορδύλιον quasi *Τορδύλη*, quæ vox (ni fallor) scutum significat, & eo nomine satis apte quadrat omnibus umbellis, sub membro hoc 3^{io} contentis, semine compresso, membranaceo, rotundo, & foliis lobatis donatis, quippe quod earum femina rotunda, compressa, clypei, aut scuti militaris adinstar sint.

Vide hallucinationes Caspari Bauhini, in cap. 2°, ubi seselion species à nobis examinantur, atque ibidem quatuor seseli species ab eo genere absconduntur, & averruncantur; & caucalis Hispanica à caucalidum numero pariter separatur, propter rationes supra dictas in propriis capitibus de seseli & caucalide, ut huc ad congeneres, sphondylium, & pastinacam reducerentur, cum quibus conveniunt, quoad formam & figuram seminum, & foliorum appositionem. Quam apposite huc revocantur, intuitibus & mecum examinantibus librum naturæ judicandum relinquo. Ex odore porro & sapore esse umbellas sese declarant, & male hucusque authoribus locatas, sunt enim tantum sylvestres pastinacæ latifoliæ species (sponte in regio-

nibus & locis ipsis convenientibus nascentes) radice fibrosa præditæ, non autem radice carnosa edules. A forma simili seminum omnes alias umbellas ex libro naturæ ad proprias suas, & genuinas classes reduxi, naturâ mihi monstrante viam, & semina inter se similia producente: insuper similia semina similes pariter produnt vires, & virtutes, secundum saltem magis & minus. Vide cætera cap. 2do hujus tractatus, & cap. 2do de hallucinationibus C. Bauhini, aliorumque authorum de seselion dispositione, & denominatione, cap. itidem de libanotide, & Dauco, ubi umbellæ sem. membranaceo, compresso, oblongo, male locatæ, locis citatis notantur.

PANAX *Ηράκλειον*, SIVE HERCULANUM.

Πάναξ quasi *πᾶσιν ἀγος*, omnibus remedium adferens, cujus Theoph. 9. Hist. 10. genera quatuor 1. Syriaeum: 2. Chironium: 3. Aesculapium: 4. Herculanum. Chironium, folio rumici simili: Aesculapium, folio Thapsia: Herculanum, folio magno, & amplo, ut quoquo versum tres palmos perficiat. Diosc. l. 3. c. 55. 56. 57. tria genera sunt: *πᾶναξ*, *Ηράκλειον*, ex quo *οροpanax* colligitur, foliis ficulneis, quinquepartitis: *πᾶναξ*, *Αουληπῶ*, foliis faniculi: *πᾶναξ*, *χειρόνιον*, folio amaraci.

Licet hæ panacis *Ηράκλειον* species ut plurimum sint semine membranaceo, compresso, rotundo, aut subrotundo, lachrymamque thuriferam fundant incisiss radicibus, atque panacis nomen obtrineant; tamen propter folia lobis latioribus divisa, instar sphondylii, aut pastinacæ latifoliæ, easdem postaffines & confimiles hic locavimus. Tesseram communem à seminis formâ eandem, aut plane similem gerunt cum panace Aesclepio; ast inquam, propter folia eidem dissimilia, disjunguntur à panace ferulæ folio in primo membro hujus 7^{mi} cap. contento, & aptissime hic disponuntur in hoc secundo membro; conveniunt enim notâ genericâ, seminis scilicet forma, proinde utrumque, & Panax Aesclepium, & Heracleum, eorumque species, ad 7um hoc caput reducuntur; at propter tenuitatem foliorum, panax Aesclepium ejusque species in primo membro cum ferula, panax autem Heracleum ejusque pariter species in secundo collocantur membro, cum congeneribus, sphondylis, pastinaca latifolia, & Tordylis, propter folia lobata, ut supra dictum.

Pag. 157. col. i. pl. ii. Panax sphondylii folio, sive Heracleum, Casp. Baub. in Pin. Heracleum Matthi Hist. Lugd. Panax Heracleum pastinacæ folio, seu fronde, Ad. Lob. Flores hujus in umbella esse luteos Venetiis in Franciscanorum hortis, at albos in Belgii viretis, ait idem Lobelius. De colore florum unus mihi restat scrupulus; hic de unâ & eadem specie Panacis Heraclei loquitur Lobelius, sed nec hoc fieri potest, quia nulla umbella una & eadem specie conspicitur fl. luteo & albo donata; varietatem floris colorum non nego, sed specie diversas ipsas umbellas esse contendo; etiam si Lobelius distinctionem, seu diversitatem in aliis ejusdem partibus non observaverit: si panax He-

racleum in horro Franciscanorum Venetiis observatum à Lobelio flores produxit luteos, idem panax Heracleum specie in Belgii viretis non protulit flores albos, ergo male observavit Lobelius.

Pag. 157. col. ii. pl. iv. Panax Heracleo similis Hungarica, C. B. P. Tataria Hungarica, Clus. Hist. Hujus floribus succedunt semina valde crassa, nec ab similia semini illi magno striato libanotidis cachryferæ. Flores non sunt fecundi, nam raro producant semina. Biennio radices ejusdem alui, antequam caulem, aut flores, seminave prodixerint, deinde corruptæ sunt, & tam fatidum exhalant odorem, ut ex horto nostro Viennensi fuerint ejiciendæ. Ex his verbis Clusii concludo hanc umbellam, cum semen protulerit magnum, striatum, libanotidis cachryferæ ritu, fuisse cachryos aliquam speciem; proinde nec ex nostra doctrina poterit suis sociis umbellis hic sub panacis nomine contentis conjungi, quia non est sem. membranaceo, compresso, rotundo, aut subrotundo. Cum vero Ungari ejus radice alterius panis vice utantur, & Tartari foliorum in aqua decoctum refrigeratum, instar vini bibant, teste Clusio. Non tam mihi tetri aut fetidi videntur odoris ejusdem radices, nisi hoc contingat per regulam vulgarem, corruptio optimi pessima. Omnes præterea cachryos species post sationem semina non producant, nisi 4to aut 5to anno, nec caules, nisi 2do aut tertio emittunt. Quæ facile concurrunt ad probandam hanc esse libanotidis cachryferæ speciem: ideoque male hic collocatur cum panace Heracleo, cujus non fert tesseram, semen scilicet membranaceum, compressum, rotundum, monstrante errore C. Bauhini libro naturæ.

UMBELLÆ FOLIIS PLURIFARIAM DIVISIS,
sem. membranaceo, compresso, subrotundo.

Nos hoc membrum 3um umbellarum semine membranaceo, compresso, subrotundo, foliis plurifariam divisiss donatarum, ex variis classibus, in hunc locum aggregavimus, habita ratione tesseræ supra traditæ in doctrina cap. 7^{mi} tractatus superioris. Ex capite Casp. Bauhini de apio, quatuor umbelliferas plantas huc transferemus, videlicet, oreofelinum, Clus. Thysselinum, oreofelinum Parisiensium, Hist. Lugd. & felinum peregrinum 2. Clus.

id est apium iv. vii. viii. & x. Casp. Bauhini. Item libanotis altera, cervaria nigra Joh. B. & si quæ aliæ hujus farinæ de-regantur, sub quocunque nomine versentur, huc pariter debent remitti. Idem dicendum de dauco Alfatico. Consule doctrinæ supra traditæ cap. 2um de apio, seseli: & cap. 5um hallucinationum Caspari Bauhini de dauco.

CAP V T VIII.

UMBELLÆ SEMINE ROSTRATO DONATÆ.

Octavum Genus subalternum.

MYRRHIS.

Μύρρις *Γαύ* *Μύρρα* Dioscoridi l. 4. c. 116. myrrhis quæ aliis Smirrhiza, aliis myrrha dicitur. Plin. l. 24. c. 16.

Pag.

Pag. 160. col. ii. pl. iii. *Myrrhis sylvestris seminibus lævibus* C. B. P. *Myrrhis*, Fuch. Lugd. Hæc umbella rostrata cerefolium sylvestre, perenne, majus, seminibus lævibus, nigris, nobis exhibet, quia ejus semina sunt lævia, nigra cerefolii fativi ritu, suntque rostrata, crassiora duplò quam sunt cerefolii semina; quin & ipsa planta in omnibus, & per omnia major est cerefolio fativo, ergo à seminibus lævibus nigris, sese declarat cerefolium, non autem myrrhidem, cujus semen semper producit striatum, sive sit villosum, asperum, aut planum; quemadmodum in anthriscu Plinii, & myrrhide tuberosa, nodosa, cicutariæ folio videre est. Harum duarum semina sunt striis obdusa, sicut petala florum croci, aut tuliparum variegata, seu striata, sine eminentiis, aut depressionibus, seu carinis, & sulcis, quales conspiciuntur in reliquis myrrhidum proprie dictarum speciebus; ergo male à Casp. Bauhino & aliis authoribus au-

thriscus Plinii synonymum habet cerefolium sylvestre, cum non sit cerefolium, ut supra dictum in doctrina nostra de myrrhide, & cerefolio, in qua ostendimus cerefolium primariò & principaliter discerni à myrrhide, quod illud sit seminibus lævibus, myrrhis autem seminibus striatis. Consule doctrinam nostram novam supra, cap. 8vo, ubi agitur de myrrhide, & cerefolio, quippe rostratis, eorumque differentiis à seminibus desumptis. Consule Tab. Generalem icon. sem. 37 37. 41 41. quibus representantur semina myrrhidis sylvestris, seu anthriscu Plinii Hist. Lugd. & cerefolii sylvestris seminibus lævibus, quæ à C. Bauhino, & reliquis authoribus exhibentur, permutatis nominibus, & rebus ipsis confuse traditis. De seminibus rostratis, tam myrrhidum, quam cerefoliorum, consule tab. icon. sem. 34 34. 35 35. 36 36. 37 37. 38 38. 39 39. 39^a 39^b 40 40. 41 41.

CHÆROPHYLLUM.

Charophyllum Columella habet: an Plinii l. 19. c. 8. sit chærephyllum, quod paderota Græci vocitent, propter brevitatem asserere non licet: & potius ejusdem anthriscus, l. & c. 22. forte Theophr. 7. Hist. 7. ἡθαριον Enthuscum Gaza vertit: Ορεοσίλιον Dioscoridis quibusdam videtur.

Pag. 152. col. i. pl. ii. *charophyllum sylvestre*, C. B. P. *anthriscus Plinii*, Hist. Lugd. *Charophyllum* & *myrrhida* valde cognatas, & affines esse umbellas ex libro naturæ hausimus, eo nomine præcipue quod sint ambæ rostratæ: hoc tamen intercedente discrimine (ut cuilibet utriusque seminum figuram & formam observanti, eaque attentius intuenti apparet) quod cerefolium sit seminibus rostratis, sed lævibus, nigris præditum, non autem striatis, ut est myrrhis omnis. Hoc posito fundamento à natura jacto, anthriscus Plinii non est cum cerefolio collocandus, cum ex Dalechampii descriptione in Hist. sua Lugd. quadret omninò myrrhidum speciebus, ac proinde malè cum cerefolio sylvestri Casp. Bauhinus synonymum fecit anthriscum Plinii, atque vice versa cum myrrhide cerefolium sylvestre seminibus lævibus jungit, appellando myrrhidem sylvestrem. Fiat mutua permutatio harum duarum denominationum, à C. Bauhino assignatarum, propter ante dictam rationem ex seminum compositione, & structura, & tollitur lapsus C. Bauhini errantis, aliorumque ante ipsum scribentium, aut post ipsum transferentium, atque in ingentia volumina colligentium, qui omnes nedum generum horum duorum, umbellarum rostratarum notam essentiali cognovere, fortasse quia nec in hac sectione, nec in aliis librum naturæ inspexere, sed libros, seu volumina authorum ante se scribentium, aut transcribere aut transludere: ex quorum lectione ego observo primum errantem, vel male nominantem, & consequenter perperam digerentem, reliquos sequentes in præcipitem traxisse; hoc contingit non aliter quam in grege ovium, quarum quædam audaciores & fortiores observantes pratium nuper tonsam, graminæque mollia fuggerens,

ex via communi quæ adigi solent hujusmodi animalia, transeundo fossam, aggeremive superant, quæ fossa superat omnes eandem transire saltando conantur, exemplo fortissimarum, sed perpaucae intentum acquirunt, aut in fossa, locisque multis aggeribus vicinis, pastum quærere coguntur: sic itidem perpaucae auctores Botanici, eo pervenerunt quò intendebant, sed ruminando quæ ab aliis fuerunt præmansa, eadem quasi ressumunt digerenda, transferunt aliorum scripta, atque in immensa volumina congesta edunt; libros authorum evolverunt, sed librum naturæ neglectum habuerunt, sic cum errantibus errant, atque antecessorum scripta vitiosa publico obtruderunt, parum solliciti de ordine, & methodo, quæ est (ut ait Philosophus) omnis doctrinæ ac disciplinæ anima; sed de hisce alias prolixius agemus.

Pag. eadem col. ii. pl. iii. *Charophyllo nonnihil similis*, C. B. P. *perchevier* (id est *saxifraga*) Anglorum Lob. Ad. Ex libro naturæ *Charophyllum* est umbella, foliis plurifariam divisis, & semine rostrato longo, quasi lævi donato, secundum doctrinam à nobis supra traditam, ergo *Perchevier* Anglorum *charophyllo* nihil similis, potius quam nonnihil similis, ut vult Casp. Bauhinus. Non est umbella, ergo longe à cerefolii classe arcenda est hæc planta, sicut alibi in Prælud. Botanicis pag. 368. diximus. Cum enim in omnibus & per omnia alchimillæ illi convenient notæ essentielles, à flore, & semine petita, ad alchimillæ classem (cum Doctissimo Fab. Columna, cui est alchimilla montana minima) esset referenda, & non inter umbellas collocanda, quemadmodum hic præstitit Casp. Bauhinus, nec per antedictam rationem est scandix, ut vult Tabernæmontanus.

SCANDIX.

Σκάνδιξ Dioscoridi l. 2. c. 168. sylvestre olus est, quod Gingidio subjungit: Theophr. 7. Hist. 8. Plinio l. & c. 22.

Observatio in Doctrinam Casp. Bauhini & Dalpi de scandice. Pag. 152. col. i. pl. i. *Scandix umbellæ ex apicibus coagmentatæ*, C. B. P. *Scandix* Hist. Lugd. radice est pastinacæ tenuifoliae sylvestris simili, amara & subacri; eodem fere sapore est qui in radice Smyrni deprehenditur; foliis est pastinacæ tenuifoliae latioribus, candidis, minime hirsutis; caulibus apponuntur per membranam corticosam, sub exortum petiolorum. Spinati sunt folliculi: caule est cubitali, flores in umbella candidi, (non aliarum umbellarum more) petiolis seu radiolis rotatim constructa, sed compluribus apicibus ex

candido herbaceis veluti in capitulum congesta, & coagmentata, peculiari quadam compositione, in nullis aliis umbellis apparente, imò nec in ulla alia stirpe perspecta. Author ipse Dalpius in Hist. Lugd. nullam formæ seminum facit mentionem. An sit scandix, an umbella abortiva scandici accedens, sententiam ferre superfedemus, propter imperfectam hujus descriptionem, atque seminis omissionem, quod nimium familiare est & huic & aliis authoribus in describendis suis plantis umbelliferis.

CAPUT IX.

UMBELLÆ SEMINE ROTUNDO, SEU TESTICULATO.

Nonum Genus subalternum.

CORIANDRUM.

Κόριον ἢ Κοριαννον Dioscoridi l. 3. c. 71. dictum putant, quod folia & caules cimices redolent. Κοριαννον Theophrasti 7. Hist. & 4. caus. 3. cujus genera plura esse 4. Hist. 7. dicit. Coriandrum Plinio l. & c. 20. quod inter sylvestria non inveniat.

Animadversio in caput Caspari Bauhini de coriandro. Pag. 158. col. ii. pl. ii. & iii. Coriandrum minus testiculatum, C.B.P. Coriandrum alterum minus odorum Hist. Lugd. & sylvestre Myconi, Hist. Lugd. Cum duæ icones coriandri sylvestris à solo Dalp^{io} in Hist. sua Lugd. diversimodè pictæ exhibeantur primò, atque postea easdem ex ipso mutuati sint alii, quin & semina habeant rotunda binatim utrinq; sibi adhærentia, unius ejusdemq; plantæ in diverso solo natæ, figuram ibidem exhibitam esse non sine ratione conjecturam facio, cum non reperiam in descriptione Hist. Lugd. diversas no-

tas essentielles iisdem assignatas. Si quis plantas illas binas essentialiter, & specificè, notâ aliquâ distinctas produxerit, ipsi consentire nullatenus refragabor: sed cum hoc sit familiare Molinæo compositor prædictæ Hist. Lugd. bis terve plantam retere, eandemque diversis diverforum authorum iconibus representare, atque aliquando pro unâ & eadem plantâ tres, nonnunquam 4. icones apponere, subiit animum eum ejusdem culpæ hoc in loco reum judicare. Vide animadversiones Casp. Bauhini in eandem Historiam Lugdunensem.

CAPUT I.

UMBELLÆ IMPROPRIE DICTÆ.

Primum Genus subalternum.

VALERIANA.

Valeriana Dioscoridi l. 1. c. 10. φῦλον ὁρίζεται, eo quod radices ejus cum quadam odoris gravitate nardum amulentur: imò & nardo viribus similes, Galeno & Agineta authoribus. Plin. l. 12. c. 12. Nardum creticum, aliqui agriam vocant, alii Phu folio olusatri, &c. & l. 21. c. 20. Nardus quod phu appellavimus, officinis & herbariis valeriana, à multis quibus valet facultatibus: quare & Theriacaria dicitur. Genera duo unâ descriptione Dioscorides proposuisse videtur; folia namque olusatri, majori valeriana: folia elaphobosci, media: radices priori, floris color media convenit.

Pag. 164. col. i. pl. iii. *Valeriana peregrina purpurea*, albave, C.B.P. *Indica*. Hæc non est valeriana proprie dicta, cum ejus semen non sit pappo in superiore parte præditum: semen fert cartilagineum quadantenus molle, & fungosum, oblongum, compressum, angustumque, semper binis fungosis, & mollioribus oblongis pariter tegumentis involutum, ac si esset cuneus adactus in alveolum, inter bina tegumenta firmiter amplectentia, versus basin idem prædictum semen; florem habet eleganter rubrum, quasque exterius & superius galeatum, & inferius rubulo oblongo tenui conflatum, à reliquarum valerianellarum infra recitandarum floribus distinctum; atque hoc duplici nomine, feminis diversa forma, & floris structura variâ, aptius à nobis disjungetur à valerianis, & ad valerianellæ classem sequentem amandabitur.

Pag. 264. col. ii. pl. vii. *Valeriana Græca cerula & alba*, C.B.P. flore ceruleo & albo, hort. Eyst. Hæc nec à capsula seminali, floribus, multo minus feminibus est valeriana, sed propter analogiam, seu conformitatem in foliis lobatis, seu pinnatis, cum

valeriana sylvestri hic locavimus, at in cæteris partibus nil cum valeriana habet commune aut affine, nos tamen propter antedictam similitudinem in foliis tantum, cum valeriana femina, immediate post valerianam marinam, proprie valerianam dictam, quippe pappo in feminibus donatam, hanc eandem hic colloca- vimus in Tab. cognationis & affinitatis. Vide inter improprie dictas umbellas cap. 1. tract. superioris.

Pag. col. i. pl. xvii. & xviii. *Valeriana rubra angustifolia* C.B.P. Hæc valeriana etiam partibus essentialibus floribus & semine quam proxime valerianis accedit, exiguum tamen cum illis habet affinitatem quod ad folia: sed primo intuitu ocymastro, aut papaveri spumæ, foliis valde convenit; flores inquam habet valerianæ proprie dictæ, & semina ei omnino conformia; in floribus hoc observatur discrimen, quod singuli inferius calcari donentur, atque hæc factâ observatione (a Casp. Bauhino aliisque authoribus hucusque omiſſa) valerianellas omnes per se in cap. sequenti umbellarum minus proprie dictarum col- locavimus.

CAPUT II.

UMBELLÆ IMPROPRIE DICTÆ.

Secundum Genus subalternum.

VALERIANELLA.

VALERIANELLÆ omnes cum valerianâ suprâ dictâ in hoc conveniunt, quod flores producant in quina segmenta margine divisos, seu pentaperalos, unâ Galeatâ (de qua suprâ dictum capite præcedenti) exceptâ. At omnes in feminibus valde disparēs sunt, ut videre est in Tab. Generali icon. feminum 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. Consule etiam Tab. 7^{am} cognationis, & affinitatis, ejusque explicationem suprâ; diversas icones diverforum feminum 10. valerianellarum cernere licet in Tab. Generali icon. fem. loco citato.

Pag. 165. col. i. pl. xix. *Valeriana campestris inodora major*, C.B.P. Errasse Casp. Bauhinum observamus hic, dum valerianam campestem majorem inodoram, seu lactucam agniam Ger. Tab. dubitanter asserit eandem cum valerianella altera nudo umbilicato, & brevi femine, Col. Miror Casp. Bauhini negligentiam, quum valeriana campestris cuilibet pagano, vel rustico, aut oppidano artem manuariam exercienti sit satis su-

perque nota; cumque ejus semen passim in hortis holeraceis spargitur à natura ipsam de novo quotannis producente. Quin & Fabius Columna propriâ manualiter semen umbilicatum, nudum, breve pinxit, nullus Casp. Bauhino proinde dubitandi restare debuerat locus; hinc concludendum, aut ipsum nunquam alterutrum semen vidisse, aut saltem (si viderit) non bene idem observasse, nec rite, aut attente Fabium Columnam perlegisse. Nos perfectam & distinctam varietatem feminum omnium harum umbellarum exhibuimus, in explicatione cap. 2. umbellarum improprie dictarum suprâ in doctrinâ nostra novâ, atque semina ex αὐτοψία sculpta obtulimus, in Tab. generali loco suprâ hic citato. Comparete ipsa semina prædicta diversa, & quam facillime distinctionem hanc nostram, specierum omnium harum percipietis. Consulate Tab. 7^{am} cognationis & affinitatis, & umbellas non scriptas, sub finem tractatus præcedentis.

CAPUT III.

UMBELLÆ IMPROPRIE DICTÆ.

Tertium Genus subalternum.

PIMPINELLA SANGUISORBA.

PIMPINELLÆ & Bipinella à recentioribus, à foliorum ordinibus binis pinnatim, seu plumatim digestis nominate, à veteribus indistincte existimantur; quæ etiam Bipennula, & Pampinella vocantur. Hæc duplex est, pimpinella saxifraga, seu saxifragia, à facultate calculorum à renibus expellendorum. Pimpinellam hanc (cujus supra meminimus) inter umbellas semine striato minore foliis lobatis donatas collocavimus cap. 2. tractatus superioris. Consule Tab. 2. cognationis & affinitatis ibidem, ejusque explicationem, & Tabulam 2. affinitatis ejusque elenchum. Altera pimpinella sanguisorba, vel sorbastrella, quod sanguineos fluxus absorbeat, vel fistat, quæ & μυρρινάλη Myrsinella, &

quibusdam fideritis 2da Dioscoridis censetur. Ut Fabio Columne. Nobis hæc dicitur pimpinella spicata, ut distinguatur à pimpinellâ umbelliferâ, dictâ saxifragâ ab effectu, de quâ prius egimus loco citato, ubi observavimus Casparum Bauhinum male junxisse pimpinellam sanguisorbam cum pimpinella saxifraga. Nos ipsas separavimus, & magis apposite hic ad calcem umbellarum inter improprie dictas umbellas pimpinellam sanguisorbam revocavimus, propter conformitatem foliorum lobatorum pinnatim pediculis adnexorum, videlicet ritu & modo pimpinellæ saxifragæ, seu umbelliferæ nobis sic dictæ.

CAPUT IV.

UMBELLÆ IMPROPRIE DICTÆ.

Quartum Genus subalternum.

FILIPENDULA.

Pag. 163. col. ii. pl. vii. viii. *filipendula vulgaris C. B. P.* & minor in Prod. Male hic collocantur hæc duæ à Casp. Bauhino inter ænanthes species, quæ sunt veræ & genuinæ umbellæ, cum filipendula non sit umbella proprie dicta à tuberositate radicis non magis quam ænanthe; Myconi cujus erroris redarguimus C. Bauhinum supra cap. 2. de ænanthe. Filipendula à glandibus olivaribus, longioribus minusve, ventriosis, asphodeli more foris ex rubro

nigricantibus, intrus albescentibus, per fibrarum filamenta pensis, & connexis nomen sortita est. Nos hic inter umbellas improprie dictas eandem digessimus propter aliqualem in foliorum dispositione conformitatem cum umbellis proprie dictis, at ab ænanthe umbellifera eam averruncavimus propter rationes allatas supra, cap. 2. de ænanthe, & hic.

CAPUT V.

UMBELLÆ IMPROPRIE DICTÆ.

Quintum Genus subalternum.

BARBA CAPRÆ.

Pag. 163 & 164. *Barba capra*, à florum figura, quæ Barbam caprinam aliquo modo refert, nomen obtinuit: & prima seu major Melandryon Plinii l. 26. c. 7. censetur, cujus descriptio talis: Melandryon nascens in segete, & pratis fl. albo, odorato: altera ejusdem l. 24. c. 19. Rhodora; herba inquit, quam Galli Rhodoram vocant, caulem habet virga ficulnea modo geniculatum; folia urtica in medio exalbida, eadem procedente tempore tota rubentia: florem argenteum fert.

Barbæ capræ folia sunt oblonga, castaneæ acuminata, serrata, plura ad costam mediam alligata, nullis intercedentibus foliolis, ut in ulmaria, à quâ & flores hujus plurimum differunt (scilicet in ligulis) qui racematim sunt positi perpusilli, candidi; folia autem ulmarie lato virore nitent, quin & seprena ad rachin, seu costam mediam connexa sunt (intercedentibus plurimis minoribus) serrata, & nonnihil sinuata, crispo contextu plicata, & ad ulmi folia accedentia; floribus onerantur caules compactis,

suaveolentibus, passim in pratis humidis provenientibus (unde Regina prati propter suaveolentem odorem dicta:) formâ est filipendulæ vulgaris, subalbidi seu sulphurei coloris: qui appositè satis à Carolo Clusio dicitur ὄρχιλακος. Debit in pinace postponi valerianæ; quia minorem possidet cum umbellis propriè dictis affinitatem, quam valeriana; ut clare satis docuimus in cap. de valeriana supra.

CAPVT VI.

UMBELLÆ IMPROPRIE DICTÆ.

Sextum Genus Subalternum.

THALICTRUM.

Pag. 336. Θαλίτριον folia coriandri habet, at pinguiora: cauliculum ruta crassitudine ramatim provenientem producit, in quo folia umbellarum modo plurifariam per lobos disponuntur. Dioscoridi l. 4. cap. 98. Sic dictum forte à θαλλω vireo, eo quod dum germina protrudit, eleganter vireat. Phellandrium Plinii aliqui suspicantur.

Thalictrum huc ad calcem umbellarum propriè dictarum revocavimus, propter folia (multarum umbellarum more) plurifariam divisa: sicut alias plantas prædictas hic supra dispositas, pimpinellam sanguisorbam, filipendulam, Barbam capræ, melius & magis apposite hic quam post rutam à Casp. Bauhino collocavimus, cum ruta sit quadricapsularis planta, flore luteo tetrapetalo donata, & multis staminulis, seu floccis in medio ornata, atque consequenter capsulas quaternas singulis prædictis floribus succedentes habet, quæ continent semina minuta, longe à Thalictro diversa; Thalictri enim semina omnia sunt singularia, singularibus petiolis, seu radiolis insistentia, stria-

ta (solo Canadensi Jacobi Cornuti excepto, triquetra, aut triangulari capsula, aut siliqua donata) angulosa, vel striis seu carinis, & sulcis prædita, seminum umbellarum instar; ast flores sunt muscosi, pluribus floccis lanuginosis constantes, quibus omnibus ab umbellis discrepant. Foliis (ut supra dictum) umbellis quamplurimis accedunt omnes Thalictri species, nam folia sunt trifariam disposita, & ter tripartita, pediculis suis innitentia, & propter hanc analogiam cum umbellis, ad umbilicum umbellarum propriè dictarum, inter improprie dictas, Thalictrum disposuimus.

FINIS.

Errata.

Paginâ ii. lineâ 25. lege gradu masticatum. P. 21. l. 16. l. ejusque explicationem. P. 21. l. 9. l. pro de Gingidio, de Sifaro. P. 21. omnibus in Tab. addatur & excepto ammi perenni. P. 22. l. 11. l. Salmanticam. P. 25. l. 13. l. 1 1. 2 2. 3 3. 4 4. 5 5. P. 37. l. i. & infra l. Hircynica. P. 38. l. 6. pro singula petala l. singuli flores P. 44. l. ult. dele ut in. P. 46. l. 18. l. Salevæ. P. 47. l. 7. l. infra. P. 52. l. antep. l. venenatarum & pesti resistit. P. 56. in Tabul. dele Tab. Col. P. 57. l. 2. l. Lusitania P. 9. l. 6. l. à qua in P. 64. l. penul. l. alis. P. 78. de Sefeli Col. 1. l. 1. pro pl. iii. l. iv. P. 80. de Apio versus finem l. exantlatas. P. 81. de aniso l. ανισον. ibidem Col. 2. l. 9. l. ipso. P. 80. Col. 1. l. 6. l. pag. 288. ibidem de apio col. 1. l. 1. pro pl. iv. l. vi. & l. 5. pro pl. ix. l. x. P. 84. col. 1. pl. 5. l. 5. l. pastinacæ P. 88. cap. de cerefolio col. 2. l. 18. l. donata. In explicatione Tab. Gen. Icon. sem. lege 13. indicat semen singulare cumini capitulis Glob. C. B. P. reticulo exemptum 13. indicat ejusdem semen reticulo involutum & rectum. Alia errata leviora & punctationes corrigat lector.